

Тери Пратчет

Вещици в чужбина

Посвещавам книгата на онези — и защо пък не, които след публикуването на „Посестрими в Занаята“ заляха автора със свои версии на „Песента за таралежа“.

Ох, горкичкият аз...

Това е Светът на Диска. Той се носи из пространството на гърбовете на четири слона, стъпили върху черупката на Великата А'Туин — небесната костенурка.

Преди много, много години подобна Вселена е била смятана за необичайна и вероятно — за невероятна.

Но пък... всичко е било толкова просто преди много, много години.

Защото Вселената била изпълнена с невежество, а ученият я пресявал като златотърсач, надвесен над планински поток, за да отдели златото на знанието от чакъла на глупостта, пясъка на несигурността и малките осмокраки мустакати плаващи твари на суеверието.

От време на време той се изправял и казвал нещо като „Ура, открих Третия закон на Бойл“. И всеки си знаел мястото. Но бедата била там, че невежеството ставало все по-интересно, особено онова очарователно невежество за големи и важни неща като материя и сътворение. А хората преставали да градят търпеливо своите малки къщи от късчета разум в хаоса на Вселената и започвали да се интересуват от самия хаос — отчасти защото било доста по-лесно да си експерт по хаоса, но предимно защото той предлага наистина хубави десени, които стават за апликация на тениска.

И вместо да се занимават с подобаващата наука*, учените изведнъж започнали да обикалят и да разправят колко невъзможно е да се знае каквото и да било и че всъщност няма такова нещо като реалност, за която да знаем изобщо нещо. И как всичко това е ужасно вълнуващо, и случайно да ви е известно, че вероятно всичките тези малки вселени са съществували тук, около нас, но никой не е можел да ги види, защото всички са извити навътре в самите тях. И между другото не смятате ли, че това е една доста хубава тениска?

[* Като например да открият оная проклета пеперуда, чиито размахващи се крилца причиняват всичките тези бури напоследък, и да я накарат да спре.]

В сравнение с всичко това една огромна костенурка с цял свят върху гърба си е направо обикновена. Поне не се преструва, че не съществува. А и никой на Диска не се е опитвал да _докаже,_ че не съществува, просто за всеки случай — да не би да се окаже прав и внезапно да открие, че се носи в празното пространство. Това е защото Светът на Диска съществува точно на ръба на реалността. Най-дребните нещица могат да се промушат от другата страна. Така че в Света на Диска хората приемат нещата насериозно.

Като историите например.

Защото историите са важни.

Хората мислят, че историите се сътворяват от човека. Всъщност е точно обратното.

Историите съществуват независимо от техните герои. Ако знаете това, знанието ви дава власт.

Историите — големи развяващи се панделки от оформено пространство-време — са се размотавали и развивали около Вселената от самия момент на началото. И са еволюирали. Най-слабите са умрели, най-силните са оцелели и чрез преразказването им са натрупали маса... Истории, усукващи се и носещи се сред тъмнината.

И самото им съществуване наслоява слаб, но настойчив отпечатък върху хаоса, който представлява историята. Историите издълбават улеи, достатъчно дълбоки, за да вървят хората в тях, също както водата следва определено русло по планински склон. И всеки път, когато нови герои отгъкват пътеката на историята, улеят става по-дълбок.

Това се нарича теория на разказвателната причинност и означава, че историята, веднъж започната, _придобива форма._ Тя събира вибрациите на всички останали повторения на тази история, които някога са се случвали.

Ето защо историята непрекъснато се повтаря.

И така, хиляди герои са откраднали огън от боговете. Хиляди вълци са изяли бабички, хиляди принцеси са били целунати. Без да знаят, милион неподозиращи актьори са вървели по пътеките на историята.

Сега е _невъзможно_ третият и най-малък син на който и да е крал да се заеме с предизвикателство, в което са се провалили по-старите му братя, и да не успее.

Историите нехаят кой участва в тях. За тях е важно да бъдат разказвани и преразказвани. Или ако предпочитате да мислите за това по друг начин: историите са паразитна форма на живот, изкривяващи живота на другите само за своя угода.*

[* А хората грешат относно градските митове. Логиката и здравият разум подсказват, че са измислици, повтаряни отново и наново от хора, гладни за доказателства за странно съвпадение, заслужена справедливост и т.н. Е, не са. Те продължават да се случват _през цялото време, навсякъде,_ докато историите се лашкат нагоре-надолу из Вселената. Непрекъснато стотици мъртви бабички биват откарвани надалеч в багажниците на крадени коли и верни елзасци се задушават под пръстите на среднощни крадци. Пределите на тези митове обхващат не един свят. Стотици меркурианки обръщат четирите си малки очи към своите спасители и казват: „Половинката ми за разплод ще посинеет от яд — това беше _неговият_ пътнически модул.“
Градските митове съществуват.]

Необходим е специален човек, за да се бори с тях и да стане мая на историческия пай.

Преди много, много години...

Сиви ръце сграбчиха чука и го стовариха върху кола толкова силно, че той потъна цяла стъпка в меката земя.

Още два удара го закрепиха неподвижно.

Змиите и птиците тихо наблюдаваха от дърветата около сечището. В блатото алигаторите се плъзнаха като струи лошо оцветена вода.

Сиви ръце взеха напречника и го поставиха на мястото му, вързаха го с увивни лози, опъвайки до скърцане.

_Тя_ наблюдаваше. А после взе парче огледало и го закрепил на върха.

— Палтото — каза.

Той взе палтото и го нахлузи върху напречника. Прътът не беше достатъчно дълъг и последните няколко сантиметра от ръкавите увиснаха празни.

— И шапката — добави тя.

Шапката беше висока, кръгла и черна. Лъщеше. Парчето огледало просветваше между тъмнотата на шапката и палтото.

— Дали ще проработи? — попита той.

— Да. Дори огледалата имат свое отражение. Срещу огледалата трябва да се борим с огледала. — Тя се загледа през дърветата към тясната бяла кула в далечината. — Налага се да намерим _нейното_ отражение.

— Тогава то ще трябва да достига доста надалеч.

— Да. Имаме нужда от помощ, и то каква.

Тя огледа поляната.

Беше призовала господин Безопасен път, госпожа Хубавата Ана, Хоталого Андрюз и господин Широка крачка. Вероятно те не бяха много добри богове.

Но бяха най-добрите, които тя можа да сътвори.

Това е разказ за истории.

Или какво наистина значи да си фея-кръстница.

Но също и за отражения и огледала.

Навсякъде из мултивселената има изостанали племена*, които отричат огледалата и образите, защото според тях те откриват част от човешката душа и от човека остава само толкова, колкото да се мотае наоколо. А хората с повечето дрехи обявяват това просто за суеверие въпреки факта, че други хора, които прекарват живота си, приемайки един или друг образ, изглежда _изтъняват._ Това обаче се отдава на претоварване и, право да си кажем, на _прекомерна показност._

[* Смятани за изостанали от хора, които носят повече дрехи от тях.]

Просто суеверие.

Но не е задължително суеверието да греши.

Огледалото може да изсмуче част от душата. То може да задържи отражението на цяла една вселена, на пълно със звезди небе в парче посребрено стъкло, не по-дебело от дъх.

Познавате ли огледалата, значи знаете почти всичко.

Погледнете в огледалото...

... по-навътре...

... до оранжевата светлина на студения планински връх, на хиляди мили от растителната топлина на онова бласто...

Местните я наричаха Мечата планина. Не защото имаше много мечки в нея, а защото беше _гола*_ Между другото това причиняваше доста доходно объркване. Хората често отиваха в най-близкото село с тежки лъкове, капани и мрежи и надутото питаха за местни водачи да ги заведат при мечките. И тъй като всеки в околността живееше доста добре благодарение на това, да не говорим за продажбата на указатели, карти на мечи пещери, декоративни стенни часовници с мечки по тях, мечешки бастуни и сладкиши, опечени във формата на мечки, някак си никой нямаше време да поправи правописа.**

[* Непреводима игра на думи: bear — мечка, bare — гола, оголена — Бел.прев.]

[** Грешният правопис може да бъде фатален. Например алчният Сериф от Ал-Юби веднъж бе проклет от един зле образован бог и в продължение на няколко дни всичко, до което се докоснеше, се превръщаше в „залто“. Случи се така, че Залто бе името на малко джудже от една планинска общност на стотици мили оттам, което по магичен начин бе довлечено до кралството и безжалостно размножено. След около две хиляди Залтоси магията се изтощи. В днешно време населението на Ал-Юби е известно с необичайно ниския си ръст и злонравие.]

А планината беше толкова гола, колкото изобщо може да бъде някоя планина.

Повечето дървета се отказваха да растат по-нагоре от половината разстояние до върха. Само няколко бора стърчаха разпиляно и ефектът доста наподобяваше кичур измъчени косми, пригладен напърно на плешива глава.

Това беше място за сборище на вещици.

Тази вечер на самия връх гореше огън. Тъмни фигури се движеха в трепкащата светлина.

Луната плуваше през облачната дантела.

Накрая една висока фигура с островърха шапка изрече:

— Искаш да кажеш, че _всички_ са донесли картофена салата?

Една вещица от Овнерог не присъстваше на сборището. Вещиците харесват нощите под открито небе не по-малко от всеки друг, но в този случай тя имаше по-належащ ангажимент. От онези, които не можеш лесно да отложиш.

Дезидерата Куха пишеше завещанието си.

Когато беше малко момиче, нейната баба ѝ бе дала четири важни съвета, които да направляват младите ѝ стъпки по неочаквано криволичещата пътека на живота.

А именно:

Никога не вярвай на куче с оранжеви вежди.

Винаги взимай адреса и името на младия мъж.

Никога не заставай между две огледала.

И винаги носи съвсем чисто бельо, защото не се знае кога подплашен кон ще те прегази до смърт и ако хората видят, че носиш недотам изрядно бельо, ще умреш от срам.

После Дезидерата порасна и стана вещица. А едно от главните предимства да си вещица е, че знаеш точно кога ще умреш и можеш да носиш каквото бельо си поискаш.*

[* Кое то обяснява доста за вещиците.]

Така беше преди осемдесет години, когато идеята да знаеш точно кога ще умреш изглеждаше доста привлекателна, защото тайничко, разбира се, си знаеш, че ще живееш вечно.

Онова беше тогава.

А това беше сега.

Като че напоследък вечното не траеше толкова, колкото някога.

Още едно дърво се разпадна на пепел в огнището. Дезидерата не си бе направила труда да поръча гориво за зимата. Наистина нямаше смисъл.

И освен това, разбира се, имаше го и другото нещо...

Тя го опакова внимателно като дълъг тънък пакет. После сгъна писмото, написа адреса и го пъхна под връвта. Готово.

Погледна нагоре. Дезидерата беше сляпа от тридесет години, но това не беше проблем. Тя открай време си беше благословена, ако тази е точната дума, с второ зрение. И така, когато обикновените очи откажат да ти служат, просто се научаваш да виждаш в настоящето, а това така или иначе е по-лесно, отколкото да виждаш в бъдещето. И тъй като окултното зрение не зависи от

светлината, пестиш свеци. Винаги има и добра страна, ако знаеш къде да погледнеш. Така да се каже.

На стената пред нея висеше огледало.

Лицето в огледалото не беше нейното — кръгло и розово.

Беше лице на жена, свикнала да дава заповеди. Дезидерата не беше от заповедническият тип. Всъщност тъкмо обратното.

— Ти умираш, Дезидерата — каза жената.

— Тъй си е.

— Остаряла си. Такива като тебе винаги остаряват. Нямах почти никаква сила вече.

— Това е факт, Лилит — меко отвърна Дезидерата.

— Значи твоята защита се вдига от нея.

— Уви, да — въздъхна Дезидерата.

— И така, оставаме само аз и злобарката от блатото. И аз ще спечеля.

— Май така изглежда за съжаление.

— Ти трябваше да си намериш наследница.

— Все нямах време. Не съм от тия, дето си планират нещата, знаеш.

Лицето в огледалото се приближи, сякаш фигурата пристъпи по-близо до нейната страна на огледалото.

— Ти _загуби_, Дезидерата Куха.

— Стават такива неща. — Дезидерата се изправи малко несигурно и взе парче плат.

Фигурата изглежда се ядоса. Съвсем ясно бе, че губещите трябва да свеждат поглед надолу, а не да реагират така, сякаш се забавляват за твоя сметка.

— Не разбираш ли какво _значи_ да загубиш?

— Някои хора доста ясно го показват — рече Дезидерата. — Сбогом, г'спожо. — Тя метна плата върху огледалото.

Чу се ядно поемане на въздух и после стана тихо.

Дезидерата стоеше, като че потънала в размисъл.

После вдигна глава и каза:

— Чайникът тъкмо завря. Ще заповядате ли чаша чай?

— НЕ, БЛАГОДАРЯ — отвърна глас точно зад нея.

— Отдавна ли чакате?

— ВЕЧНО.

— Не ви задържам, нали?

— НОЩТА Е СПОКОЙНА.

— Ще сипя чаша чай. Мисля, че имаше една останала бисквита.

— НЕ, БЛАГОДАРЯ.

— Ако сте гладен, тя е в буркана на камината. Оригинална клачианска керамика. Направена от истински клачиански майстор. От Клач — добави тя.

— НИМА?

— Имах навика да обикалям доста в по-младите си години.

— ДА?

— Интересни времена бяха. — Дезидерата разрови огъня. — Такава ми беше работата. Предполагам, че и при вас е същото, разбира се.

— ДА.

— Никога не знаех кога ще ме извикат. Е, разбира се, на вас са ви ясни тези неща, нали? Кухни предимно. Май винаги бяха кухни. Понякога балове, но общо взето бяха кухни. — Тя взе чайника и сипа врящата вода в самовара на огнището.

— НИМА?

— Изпълнявах желанията им.

Смърт изглеждаше учуден.

— КАКВО? ИМАТЕ ПРЕДВИД... ПОПРАВЯХТЕ КУХНЕНСКИТЕ ШКАФОВЕ? НОВИ МИВКИ? ТАКИВА НЕЩА?

— Не, не. На хората. — Дезидерата въздъхна. — Това е голяма отговорност, да бъдеш фея-кръстница. Имам предвид, да знаеш кога да спреш. Хора, чиито желания се изпълняват, често накрая се оказват не много мили. Така че дали да им дадеш това, което искат, или което им е нужно?

Смърт учтиво поклати глава. От негова гледна точка хората получаваха това, което им дадеш.

— Като например в Генуа — започна Дезидерата.

Смърт погледна остро.

— ГЕНУА?

— Знаеш ли я? Е, разбира се, че знаеш.

— АЗ ЗНАМ ВСИЧКО.

Изражението на Дезидерата омекна. Нейните вътрешни очи блуждаеха някъде.

— Бяхме двете. Кръстниците винаги са две, ти знаеш. Аз и лейди Лилит. Има голяма сила в кръстничеството. То е като да си част от историята. Както и да е, момичето се роди извънбрачно, но в това няма нищо лошо. Не че те не можеха да се оженят, просто никога не стигнаха до това... И Лилит ѝ пожела красота, власт и да се омъжи за принц. Ха! И оттогава работи по въпроса. Какво можех аз да направя? Не се спори с такива пожелания. Лилит знае силата на една история. Аз направих всичко възможно, но у Лилит бе властта. Сега чувам, че тя управлява града. Променя цяла една държава само и само да се изпълни приказката! А сега е прекалено късно. За мен. Тъй че предавам отговорността. Така става с кръстничеството. Никой дори не иска да бъде фея-кръстница. С изключение на Лилит, разбира се. Това ѝ е като муха в главата. Изпращам друг. Може би доста закъснях.

Дезидерата бе блага душа. Феите-кръстници вникват в човешката природа много задълбочено, което води до това, че добрите стават благи, а злите — властни. Дезидерата не бе от хората, които говорят силни думи, но когато тя кажеше за някого, че има „муха в главата“, със сигурност означаваше, че въпросният някой е на няколко мили отвъд хоризонта на лудостта и състоянието му се влошава.

Тя наля чай и продължи:

— Това му е лошото на второто зрение. Виждаш какво става, но не знаеш какво значи. Аз видях бъдещето. Има някаква каляска, която е направена от тиква. А това е невъзможно. Има мишки, които са превърнати в кочияши. А това не е много за вярване. А има и един часовник, дето бие полунощ, и някаква си стъклена пантофка. И всичко това ще се случи. Защото историите си действат така. И тогава си помислих: познавам някои хора, дето карат историите да се случват по техния начин.

Тя въздъхна отново.

— Ще ми се аз да отидех в Генуа. Щях да понеса жегата. А идва и Тлъстия вторник. Преди винаги ходех в Генуа за Тлъстия вторник.

Настъпи очаквателно мълчание.

Тогава Смърт каза:

— НАЛИ НЕ МЕ МОЛИШ ДА ТИ ИЗПЪЛНЯ ЖЕЛАНИЕ?

— Ха! Никой не изпълнява желанията на фея-кръстница. — Дезидерата отново се вгълби, говорейки на себе си: — Знаеш ли, аз трябваше да ги накарам да отидат в Генуа. Трябваше, защото ги видях там. И трите. А това не е лесно с хора като тях. Наложих се да използвам главознание. Да ги накарам сами да се отправят за там. Ако кажеш на Есме Вихронрав да отиде

някъде, тя няма да го направи от инат. Кажй й да не ходи и тя ще отърчи, ако ще и по счупени стъкла. Това е то да си Вихронрав. Не знаят как да губят. — Изглежда нещо й се стори забавно. — Но една от тях ще се научи.

Смърт не каза нищо. От негова гледна точка да губиш бе нещо, което всеки научава, си помисли Дезидерата.

Тя си допи чая. После стана, с известна церемониалност си сложи островърхата шапка и закуцука към задната врата.

Недалеч от къщата, под дърветата, имаше дълбока яма, някой предвидливо бе спуснал малка стълба до дъното й. Тя слезе по нея и с известно затруднение я избута нагоре върху листата. После легна. Всичко беше точно.

— Тролът господин Кремъчко долу при мелницата прави много хубави ковчези, ако нямаш нищо против боровия материал.

— НЕПРЕМЕННО ЩЕ ГО ИМАМ ПРЕДВИД.

— Накарах Хъркър Браконьера да изкопае дупката и на връщане ще дойде пак да я затрупа. Надявам се да е прилично. Вземи го, маестро.

— КАКВО? О-О, ОБРАЗНО КАЗАНО.

Той вдигна косата.

Дезидерата Куха умря.

— Е — каза тя, — това беше лесно. И сега какво?

А това е Генуа. Магическото кралство. Диамантеният град. Щастливата страна.

В центъра на града между две огледала стоеше една жена и наблюдаваше как нейното отражение стига чак до безкрайността.

Самите огледала бяха поставени на най-високата дворцова кула в центъра на огледален осмоъгълник под открито небе. Всъщност имаше толкова много отражения, че беше извънредно трудно да се определи кое е образът и кое — действителната личност.

Името й бе лейди Лилит дьо Буен-Дух, при все че по време на дългия си и изпълнен със събития живот бе ползвала много други имена. А това бе нещо, което човек отрано научава, откри тя. Ако искаш да стигнеш донякъде в този свят — а тя беше решила още в самото начало, че иска да стигне докъдето изобщо е възможно, — трябва да носиш имената си с лекота и да взимаш властта отвсякъде, където има такава. Тя бе погребала трима съпрузи — поне двама от тях посмъртно.

И не се застояваш. Щото _повечето_ хора не обикалят много-много. Сменяш държавите и имената си и ако действаш правилно, светът е като охлюв в краката ти. Например за да стане лейди, тя трябваше просто да измине сто мили.

Сега не би спряла пред нищо...

Двете огледала бяха почти едно срещу друго, съвсем леко разместени, така че Лилит можеше да вижда през рамото си как отраженията ѝ се извиват около вселената вътре в огледалото.

Тя можеше да почувства как се влива в себе си, как се размножава чрез безкрайните си отражения.

Когато Лилит въздъхна и се отдалечи от Пространството между огледалата, ефектът беше смайващ. Досуц като триизмерни сенки, подобията на нейния образ за момент увиснаха зад нея, преди да избледнеят.

Така... Дезидерата умираше. Досадна стара чанта. Така ѝ се пада. Никога не проумя силата си. Беше от ония, които се боят да направят добро, за да не би да сторят нещо лошо, и приемат нещата толкова сериозно, че се разкъсват от душевни терзания дори преди да изпълнят желанието на мравка.

Лилит погледна надолу към града. Е, вече нямаше пречки. Глупавата вуду-заклинателка от блатото нищо не разбираше и само ѝ отнемаше по малко време.

Нищо не стоеше на пътя на това, което Лилит харесваше най-много от всичко.

Щастлив край.

Горе в планината празненството се бе поукротило.

Художниците и писателите винаги са имали доста преувеличени представи какво става на едно вечерско сборище. Това се дължи на прекомерното им застояване в малки стаи със спуснати завеси, вместо да излязат на здравословен чист въздух.

Да вземем например голите танци. В средно умерения климат има много малко дни, в които някой би танцувал посред нощ без дрехи, да не говорим за камъните, разни тръни и ненадейно изникващи драки.

Пък и цялата оная работа за козоголавите богове. Повечето вещици не вярват в богове. Разбира се, те знаят, че боговете съществуват. Дори от време на време се случва да си имат работа с тях. Но не вярват в тях. Би било все едно да вярват в пощальона.

А също храната и напитките — парченцата влечуги и прочее. Всъщност вещиците не си падат по тези неща. Най-лошото, което може да се каже за навиците на хранене на по-стария тип вещици е, че имат слабост към бисквити. Топят ги в чай с толкова много захар, че лъжичката не може да помръдне, и го пият от паничката, ако им се стори прекалено горещ. Всичкото това се придружава с разчувстващи звуци, които навяват най-общо мисълта за евтино направена канализация. Може би жабешките крачета и другите екстри са за предпочитане.

Както и мистичните мазила. Чист късмет е, че тук художниците и писателите са на по-твърда почва. Повечето вещици са на възраст, а точно тогава мазилата придобиват привлекателност. И така, поне две от присъстващите тази вечер вещици бяха намазани с прочутия лосион за гръдни разтривки на Баба Вихронрав. Гъша мас и ароматна билка. От него нито се литва, нито носи видения, но определено предпазва от простуди, макар и само заради потресаващата миризма, която започва се разнася по някое време през втората седмица. Тя държи всички на разстояние, така че е невъзможно да се прихване нещо.

Да вземем най-накрая самите сборища. Средностатистическата вещица по природа не е социално животно, поне що се отнася до колежките ѝ. Възниква конфликт между доминантни личности. Нещо като група предводители без подчинени. Вещиците имат едно основно, неписано правило, а именно: „Не прави това, което ти се иска, а каквото аз ти казвам.“ В произволна съвкупност от вещици естественият брой е една. Те се събират една с друга само когато не могат да го избягнат.

Както сега.

Поради отсъствието на Дезидерата разговорът естествено се завъртя около увеличаващата се липса на вещици.*

[* Дезидерата бе изпратила бележка по Старата майка Дисмас с молба да бъде извинена поради смъртта си. Второто зрение дава възможност да управляваш социалните си ангажименти с твърда ръка.]

— Какво, никой ли? — каза Баба Вихронрав.

— Никой — отвърна Дъртата Бревис.

— На това му викам ужас! — възкликна Баба. — Отврат.

— А? — не дочу Старата майка Дисмас.

— Тя го нарича отвратително! — извика Дъртата Бревис.

— А?

— Няма друго момиче! Да замести Дезидерата!

— О-о.

Замислиха се над последиците.

— Ако никой не иска коричките, аз ще ги взема — обади се Леля Ог.

— По мое време подобно нещо нямаше да се случи никога — продължи Баба. — Имаше поне една дузина вещици само от тая страна на планината. Разбира се, това беше преди всички тия — тя направи физиономия — лични забавления. Има прекалено много лични забавления напоследък. Като бях млада, ние никога не се забавлявахме лично. Все не оставаше време.

— Времето се бърза — вмъкна Леля Ог.

— Какво?

— Времето се бърза. Значи, че онова е било тогава, а това е сега.

— Нямам нужда някой да ми го казва, Гита Ог. Знам кога е сега.

— Трябва да си в крак с времето.

— Не виждам защо. Не виждам защо ние...

— И така, предполагам, че трябва отново да разширим границите — обобщи Дъртата Бревис.

— Не може — остро каза Баба Вихронрав. — Аз вече имам четири селища. Метлата ми едва успява да изстине.

— Е, като почина и Майка Куха, определено останахме в липса — обясни Дъртата Бревис. — Знам, че тя не правеше кой знае какво, да не говоря за другите й занимания, но беше тук. Това имам предвид. Да бъдеш тук. Трябва да има местна вещица.

Четирите вещици се загледаха унило в огъня. Леля Ог, която се стараеше да гледа откъм веселата страна на нещата, вдигна тост.

— Долу в Крийл Спрингс си имат магьосник — обади се Дъртата Бревис. — Когато Баба Хоплис почина, нямаше кой да поеме работата и те отидоха в Анкх-Морпорк за магьосник. Истински магьосник. С всичкото му. Той си има магазин там, с медна табела на вратата. Пише „Магьосник“.

Вещиците въздъгнаха.

— Мисис Синдж почина — продължи Дъртата Бревис. — И Старата Пийви почина.

— Наистина ли? Старата Мейбъл Пийви? — попита Леля Ог, ръсейки трохи. — На колко беше?

— На сто и деветнайсет — отвърна Дъртата Бревис. — Аз й казах: „Ти не бива да се катериш из планините на твоята възраст“, но тя не ме послуша.

— Някои хора са си такива — обобщи Баба. — Инатливи като магарета. Кажим им да не правят нещо и те няма да мирясат, докато не опитат.

— Аз всъщност чух последните й думи — додаде Дъртата.

— И какви бяха? — каза Баба.

— Доколкото си спомням: „Ох, мамка му“.

— Тя би искала да си отиде по този начин — каза Леля Ог.

Другите вещици кимнаха.

— Знаете ли... може би ставаме свидетели на заника на нашия занаят по тези места — въздъхна Бревис.

Те пак се втренчиха в огъня.

— Сигурно никой не носи бяла ружа? — подхвърли Леля Ог с надежда.

Баба Вихронрав погледна своите посестрими. Не можеше да понеса Дъртата Бревис. Старицата преподаваше в едно училище от другата страна на планината и имаше гадния навик да бъде основателна, когато я провокираха. А пък Старата майка Дисмас беше възможно най-безполезната гадателка в историята на оракулството. Отгоре на това Баба наистина изобщо не си пасваше с Леля Ог, която беше нейната най-добра приятелка.

— Какво ще кажете за младата Маграт? — невинно попита Старата майка Дисмас. — Нейният район е близо до този на Дезидерата. Може би ще поеме малко отгоре?

Баба Вихронрав и Леля Ог се спогледаха.

— Тя се е чалнала — отбеляза Баба.

— Е, стига де, Есме — спря я Леля Ог.

— Добре де, аз смятам така — натърти Баба. — Не можеш да ме убедиш, че всичките тия приказки за роднини не са чалнати.

— Тя не каза така — обясни Леля. — Тя каза, че иска да се сроди със себе си.

— Нали това говоря — рече Баба Вихронрав. — Аз й казах: „Симплисити Чеснова е твоя майка, Араминта Чеснова е твоя баба, Йоланда Чеснова е твоя леля, а ти си... ти си твоят аз.“

Тя се отдръпна с доволния изглед на човек, разрешил всичко, което някой някога може да поиска да знае по въпроса за кризата на личното самоосъзнаване.

— Тя не щеше да слуша — добави.

Дъртата Бревис сбърчи чело.

— Маграт ли?

Опита се да си представи най-младата вещица в Овнерог и си припомни... е, не точно образ, а просто едно изражение на леко воднисти очи с безнадеждно желание за добра воля, вклинено между тяло, подобно на върлина, и коса като купа сено след буря. Един неуморен създател на добрини. Вечно в грижи и тревоги. От онези, дето спасяват малки загубени птичета и плачат, ако те умрат. Функционален тип, който старата Майка Природа обикновено пази специално за малки загубени птичета.

— Не звучи правдоподобно — изтъкна тя.

— И каза, че иска да бъде по-твърда и да си отстоява правата — продължи Баба.

— Нищо лошо няма да си отстояваш правата — вмъкна Леля. — Нали затова сме вещици.

— Не съм споменавала, че има нещо лошо — обясни Баба. — Казах й, че няма нищо лошо. Можеш да си отстояваш правата, колкото си искаш, стига да правиш каквото ти се казва.

— Търкай го и след седмица-две ще светне — обади се Старата Майка Дисмас.

Другите вещици я загледаха с очакване, в случай че има продължение. Стана ясно, че няма.

— И посещава... на какво ходеше, Гита? — попита Баба.

— Уроци по самоотбрана — отвърна Леля.

— Но тя е вещица — изтъкна Дъртата Бревис.

— Казах й го. — Баба Вихронрав цял живот бе ходила безстрашно нощем в населените с бандити планински гори с ясната увереност, че тъмнината не съдържа нищо по-ужасно от самата нея. — Тя отговори, че това не било същината. _Не било същината._ Така каза.

— Тъй или иначе никой не ходи на такова нещо — обобщи Леля Ог.

— Аз мислех, че тя ще се омъжи за царя — обади се Дъртата Бревис.

— Всички си мислеха така — потвърди Леля. — Но знаеш я Маграт. Склонна е към Внушения. Сега разправя, че отказва да бъде сексуален обект.

Всички се замислиха. Накрая бавно, сякаш изплуваше от дълбините на увлекателни размишления, Дъртата Бревис каза:

— Но тя никога _не е била_ сексуален обект.

— Радвам се, че дори не знам какво _значи_ сексуален обект — твърдо заяви Баба Вихронрав.

— Ами аз знам — увери ги Леля Ог.

Те я погледнаха.

— Нашият Шейн веднъж донесе един такъв вкъщи от чужбина.

Те продължиха да я гледат.

— Беше кафяв и дебел и имаше мъниста и лице, и две дупки за връвта.

Не личеше да извъртат поглед.

— Е, той каза, че било такова — допълни Леля.

— Мисля, че говориш за статуетка на плодовитостта — с надежда каза Дъртата Бревис.

Баба поклати глава.

— Не ми се чини, че Маграт... — започна тя.

— Не ми казвай, че т'ва струва два пенса. — Старата Майка Дисмас се обади от който и да бе времеви отсек на настоящото ѝ обитание.

Никой никога не знаеше със сигурност кой е той.

За надарените с второ зрение това беше професионален риск. Човешкото съзнание всъщност не е предвидено да се подмята напред-назад из големите времеви коридори и може да се отклони, както в случая, от пристана си, лутайки се безредно в миналото и бъдещето и чат-пат в настоящето. Старата майка Дисмас беше временно разфокусирана. Това значи, че ако ѝ говориш през август, вероятно ще те чуе към март. Най-добре бе да ѝ се каже нещо сега с надеждата да го схване при следващото си отбиване в настоящето.

Баба помахаше с ръка пред невиждащите очи на Старата майка Дисмас.

— Пак се отнесе.

— Е, ако Маграт не може да го поеме, налице е Мили Хопгуд, от района отвъд Резена — предложи Дъртата Бревис. — Тя е трудолюбиво момиче. Само ви напомням, че има по-лошо кривогледство и от Маграт.

— Какво от това? На вещиците им отива кривогледство — възрази Баба Вихронрав.

— Но трябва да знаят как да го използват — противопостави се Леля Ог. — Старата Джерти Симънс беше кривогледа и винаги прилагаше Лошото влияние на върха на собствения си нос. Не можем да допуснем хората да си мислят, че ако някой разстрои вещица, тя започва да проклетисва и да фъфли и най-накрая ѝ окапва носът.

Отново всички се вторачиха в огъня.

— Предполагам, че Дезидерата не би си избрала последователка — обади се Дъртата Бревис.

— Не може да тръгне да я търси — каза Баба Вихронрав. — Така не се постъпва тук.

— Да, но Дезидерата не прекара много време тук. Заради работата си. Все заминаваше за чужбина.

— Хич ме няма с чужбините — рече Баба Вихронрав.

— Ходила си в Анкх-Морпорк — меко каза Леля. — Това е чужбина.

— Не, не е. Просто е доста далеч. То не е същото като чужбина. Чужбина е, където ти бръщолевят на дивашки жаргон и ядат отвратителна храна, и се кланят, моля ти се, на _предмети_ — обясни Баба Вихронрав като добронамерен дипломат. — Чужбина може да се окаже и твърде наблизко, ако не внимаваш. — Ха — добави тя смразяващо. — Да, тя можеше да си донесе почти всичко от чужбина.

— Веднъж ми донесе хубава чиния, в синьо и бяло — вмъкна Леля Ог.

— Именно — потвърди Дъртата Бревис. — Някой трябва да отиде и да се погрижи за къщата ѝ. Тя имаше доста хубавки неща. Ужасно е, като си помислиш, че някой крадец може да се вмъкне там и да претършува всичко.

— Не мога да си представя, че някой крадец ще нахлуе в дома на вещиц... — започна Баба и спря внезапно. — Да — продължи хрисимо. — Добра идея. Веднага ще се погрижа.

— Не, аз ще се погрижа — възпротиви се Леля Ог, която също бе имала време да обмисли нещата. — На път ми е. Няма проблем.

— Не, ти ще бързаш да се прибереш — възрази Баба. — Не се притеснявай. Няма да ме затрудни.

— О, за мен не представлява трудност.

— Ти не желаш да се преуморяваш на твоята възраст.

Те се втренчиха една в друга.

— Наистина не виждам има ли значение — обади се Дъртата Бревис. — Що не отидете заедно, вместо да се дърлите.

— Малко съм заета утре — рече Баба. — Какво ще кажеш за следобед?

— Добре — съгласи се Леля Ог. — Ще се срещнем при дома ѝ. Веднага след обяд.

— Някога имахме, но оная джаджа, дето ти развинти, падна и се загуби — проговори Старата майка Дисмас.

>

Хъркър Бракониера метна последната лопата пръст в дупката.
Почувства се длъжен да каже някоя и друга дума.

— Е, ми май е т'ва.

Тя определено беше една от по-добрите вещици, си помисли той в предутринната светлина по обратния път към селцето. Някои от другите — разбира се, те са прекрасни, побърза да вметне в мислите си, толкова изискана сбирщина от жени, колкото все се надяваш да избегнеш — бяха в известна степен съкрушителни. Госпожа Куха беше от типа слушатели.

На кухненската маса имаше продълговат пакет, малка купчина монети и пощенски плик.

Той отвори плика, въпреки че не бе адресиран до него.

Вътре имаше по-малък плик и бележка.

Тя гласеше:

Виждам те, Албърт Хъркър. Занеси пакета и плика и ако посмейш да надникнеш вътре, нещо ожасну ще ти се случи. Като професионална Добра Прикъзна Кръстница аз имам забрана да проклетисвам, но Претказанието би могло да включва ухапване от побеснел вълк и да ти позелене крака и да гнояса и да окапе, ни мъ питай отде знам, тъй или инак не можеш, щото съм умряла.

Всичко най-хубаво,

Дезидерата.

Той взе пакета със затворени очи.

Светлината пътува бавно в огромното магическо поле на Света на Диска, което означава, че и времето се движи така. Както Леля Ог би се изразила, когато е време за чай в Генуа, тук при нас е вторник...

Всъщност в Генуа бе утро. Лилит седеше в кулата си и използваше огледало, за да праща собствения си образ да сканира света. Тя търсеше.

Лилит знаеше, че навсякъде, където има проблясък — на гребена на вълна, на късче лед, през всяко огледало или отражение, — тя може да вижда. Не е необходимо магическо огледало. Всякакво върши работа, ако знаеш как да го използваш. А Лилит, заредена със силата на милион образи, много добре знаеше.

Глождеше я само едно съмнение. Вероятността Дезидерата да се е отървала от нея. Тя бе от такова тесто. Добросъвестна. Или може да я е дала на онази глупачка с воднистите очи, която я посещаваше понякога, онова момиче с всичките му евтини накити и без никакъв вкус към облеклото. Тя изглеждаше много подходяща.

Но Лилит искаше да е сигурна. Не бе стигнала до настоящото си положение, без да бъде сигурна.

Навсякъде из Ланкър, в локвички и прозорчета, изражението на Лилит за миг се появяваше и отново поемаше към целта си...

А в Ланкър бе утро. Есенни мъгли се носеха из гората.

Баба Вихронрав напористо отвори вратата на къщата. Не беше заключено. Единственият посетител, очакван от Дезидерата, не беше от тия, дето се спират пред заключени врати.

— Погребала се е отзад — произнесе глас зад нея. Беше Леля Ог.

Баба обмисли следващия си ход. Ако изтъкне, че Леля нарочно е дошла по-рано, за да претършува сама къщата, ще ѝ бъде трудно да обясни собственото си присъствие. Тя несъмнено ще го обясни, стига да има достатъчно време. Но като цяло май беше най-добре просто да подмине темата.

— А — кимна тя. — Дезидерата беше винаги много подредена, по свой си начин.

— Е, занаятът ѝ го налагаше. — Леля Ог се промъкна край нея, трескаво оглеждайки стаята. — С работа като нейната човек трябва да умее да държи под око нещата. Божке, т'ва е адски огромна котка!

— Това е лъв — изтъкна Баба Вихронрав, гледайки препарираната глава над огнището.

— Каквото и да е било, сигурно се е треснало в стената с дяволски голяма скорост.

— Някой го е убил — каза Баба Вихронрав, проучвайки стаята.

— И с право. И аз да бях видяла нещо такова да се опитва да мине през стената, щях лично да го прасна с ръжена.

Естествено, такова нещо като типичен вещерски дом няма. Но ако има нетипичен вещерски дом, със сигурност бе този. Освен с различни стъкленооки животински глави, стените бяха покрити с акварели и лавици за книги. В поставката за чадъри стърчеше копие. Вместо по-обичайните

пособия и порцеланови съдове на бюфета бяха наредени причудливи месингови гърненца и изящен син порцелан. Липсваха изсушени билки, но имаше страшно много книги, повечето изписани с дребния четлив почерк на Дезидерата. Цялата маса беше покрита с грижливо изрисувани неща, вероятно карти.

Баба Вихронрав не харесваше картите. Тя инстинктивно усещаше, че те са подигравка с пейзажа.

— Със сигурност си е попътувала.

Леля Ог взе гравирано ветрило от слонова кост и се фръцна кокетно*.

[* Леля Ог не знаеше какво значи кокетка, при все че вероятно би рискувала да предположи.]

— Е, за нея беше лесно.

Баба отвори няколко чекмеджета. Прокара пръст по повърхността на камината и го погледна критично.

— Можеше да намери време да се позавърти с един парцал из къщата — каза разсеяно. — Аз не бих тръгнала да мра, зарязвайки дома си в такова състояние.

— Чудя се къде ли е оставила... сещаш се... _онова?_ — попита Леля, отваряйки вратата на старинен часовник и надничайки вътре.

— Засрами се, Гита Ог. Не сме тук, за да търсим _онова._

— Разбира се. Просто се чудех... — Леля Ог тайно се опита да застане на пръсти, за да погледне над бюфета.

— Гита! Срамота! Иди и направи по чаша чай!

— О, добре.

Леля Ог изчезна, мърморейки, в килера. След няколко секунди се разнесе скърцане на ръчна помпа.

Баба Вихронрав се промъкна до един стол и набързо опипа тапицерията.

От съседната стая се разнесе дрънчене. Тя чевръсто се изправи.

— Също така не бих си помислила, че ще е под мивката — се провикна тя.

Отговорът на Леля Ог не можа да се чуе.

Баба изчака за момент и после запълзя скоростно към големия комин. Протегна се и внимателно заопипва.

— Търсиш ли нещо, Есме? — попита Леля Ог зад нея.

— Саждите тук са ужасни. — Баба се изправи бързо. — Ужасни сажди има там.

— Така че _то_ не е там? — сладко каза Леля Ог.

— Не знам за какво говориш.

— Няма нужда да се преструваш. Всички знаят, че сигурно е имала. То си върви със занаята. На практика то си е занаятът.

— Е... може би само исках да го погледна — призна си Баба. — Просто да го подържа малко. Не да го _използвам._ Не бих използвала такава чудо. Изобщо само съм ги виждала веднъж-дваж. Няма много от тях напоследък.

Леля Ог кимна.

— Не можеш да си набавиш дървото.

— Нали не мислиш, че е погребано с нея?

— Хич. Че кой ще иска да го погребат с това? То си е отговорност. Пък и то няма да стои погребано. Тия неща искат да бъдат използвани. През цялото време ще трополи в ковчега. Знаеш каква напаст е.

Тя малко се отпусна.

— Ще наредя нещата за чая — каза. — Ти запали огъня.

Запъти се обратно към килера.

Баба Вихронрав се пресегна към камината за кибрит и после се сети, че няма да намери. Дезидерата винаги казваше, че е прекалено заета, за да не използва магия в къщната работа. Дори прането ѝ се переше само.

Баба не одобряваше използването на магия за къщни цели, но беше изнервена. И на нея ѝ се пиеше чай.

Хвърли няколко цепеници в огнището и се втренчи в тях, докато те избухнаха в пламъци чисто и просто от притеснение.

Тогава погледът ѝ улови покритото огледало.

— Покрила го е? — измърмори. — Не знаех, че старата Дезидерата се страхува от гръмотевични бури.

Тя подръпна покривалото.

Зяпна.

Малко хора по света се владееха по-добре от Баба Вихронрав. Самоконтролът ѝ бе твърд като буца калено желязо. И приблизително толкова гъвкав.

Тя разби огледалото.

Лилит застана права като свещ в своята огледална кула.

_Тя?_

Наистина лицето беше различно. По-старо. Доста време бе минало. Но очите не се променят, а вещиците гледат винаги право в очите.

Тя!

Маграт Чеснова, вещица, също стоеше пред огледало. В нейния случай обаче нямаше нищо магическо. Огледалото бе все още цяло, макар че в миналото имаше една-две рискови ситуации.

Тя се намръщи на отражението си и след това направи сверка с малката, евтино гравирана брошура, която бе получила вчера.

Почти безгласно преговори няколко думи под носа си, изправи се, протегна ръце напред, яростно сръга въздуха и викна:

— ХААААииииияяяяяя! Хм.

Маграт първа би признала, че има открито съзнание. То бе открито колкото полето, колкото небето. Никое друго съзнание не би могло да бъде по-отворено без специална хирургическа намеса. И вечно жадно за постъпления.

Настоящите постъпления се състояха в намирането на вътрешен мир, космическа хармония и истинския смисъл на Битието.

Когато хората казват „Дойде ми идея“, не е просто метафора. Из Космоса непрекъснато се носят сурови вдъхновения, миниатюрни частици автономни мисли. Те се вмъкват в глави като тази на Маграт също както водата се просмуква през дупчица в пустинята.

Тя подозираше, че всичко идва от небрежното отношение на майка ѝ към правописа. Любящият родител би написал Маргарет правилно. Освен това можеше да я нарече Пеги или Маги — хубави, ясни имена, изпълнени с благонадеждност. Не можеше да постигне почти нищо с име Маграт. Звучеше като нещо, което живее в дупка в реката и което течението винаги изхвърля на брега.

Тя бе мислила да си смени името, но дълбоко в себе си знаеше, че нещата няма да се променят. Дори на пръв поглед да станеше Хлоу или Изобел, същността ѝ щеше все още да бъде Маграт. Но щеше да е хубаво да опита. Би било приятно да не е Маграт, дори само за няколко часа.

Мисли от този сорт подтикват хората да започнат да търсят Себе си. А едно от първите неща, които Маграт научи, беше, че всички, които търсят Себе си, ще сгруппат, ако го кажат на Баба Вихронрав. Защото тя смяташе, че еманципацията е женска болест, която не би трябвало да се обсъжда пред мъже.

Лея Ог беше по-склонна да я разбере, но имаше навика да подмята — според Маграт — двусмислици, въпреки че Лея Ог сигурно влагаше съвсем ясен смисъл в тях и се гордееше с това.

Накратко Маграт съвсем се бе отчаяла, че ще научи нещо от повисшестоящите вещици, и хвърляше мрежата си в по-дълбоки води. Доста по-дълбоки. Горедолу толкова дълбоки, колкото могат изобщо да бъдат.

Странното при заклетите търсачи на мъдрост е, че независимо къде са, винаги търсят оная мъдрост, която е доста далече от тях. Мъдростта е едно от малкото неща, които изглеждат по-големи с увеличаване на разстоянието.*

[* Вземете например Пътя до дома на госпожа Космополитова, доста известна сред младежите, обитаващи затворените долини отвъд снежната линия на високите планини Овнерог. Пренебрегвайки словата на своите прехвърлящи броеници, пременени в жълти раса наставници, те честичко изминават целия път до улица Куирм № 3 в олющения и мъглив Анкх-Морпорк, за да търсят мъдростта в краката на госпожа Мариета Космополитова, шивачка. Причините, като изключим гореспоменатата привлекателност на отдалечената мъдрост, са неизвестни, още повече че никой не разбира и бъкел от това, което тя им казва или в повечето случаи — изкрещява. Множество смели млади монаси се връщат скоропостижно, за да медитират върху странните мантри, с които са били удостоени — от рода на „Разкарай се!“ и „Ако зърна _още един_ от вас, малки шафранени дяволи, да се вторачва в мен, ще усетите опакото на ръката ми, ясно?“ или „А бе, вие, мръсници, що идвате тука да ми зяпате краката?“. Те дори са създали специален вид емпирично бойно изкуство, състоящо се от нечленоразделни крясъци и пердах с метли.]

Понастоящем Маграт намираще себе си посредством Пътя на Скорпиона, който предлагаше космическа хармония, вътрешно единение и възможност да изриташ дробовете на нападателя си през ушите му. Беше си го поръчала.

Имаше и проблеми. Авторът, Великият учител Лобсанг Диблър, беше с Анкх-Морпоркски адрес. Това не изглеждаше като място, подходящо за космическа мъдрост. И въпреки че бе вложил много напътствия за начина, по който да не бъдем агресивни, а само да постигнем космическа мъдрост, те бяха с доста дребен шрифт и се губеха сред ентузиазирани рисунки на хора, които се млатеха с вършачки за ориз и врецяха „Хай!“. Обучението за по-

напреднали включваше трошене на тухли с голи ръце, ходене по жарава и разни други космически неща.

Маграт смяташе, че Нинджа е твърде приятно момичешко име.

Тя отново хвърли одобрителен поглед към огледалото.

На вратата се почука. Маграт отиде да отвори.

— Хай — поклони се с ръце пред гърдите тя.

Хъркър Браconiера направи крачка назад. Той и без това си беше достатъчно раздрусан. Един ядосан вълк го беше преследвал известно време в гората.

— Ъ — измуча той. Наведе се напред, докато шокът му се превръщаше в загриженост. — Главата ли сте си наранили, госпожице?

Тя го погледна неразбиращо. Тогавя я осветли прозрението. Протегна ръка и свали от главата си превръзката с мотив от хризантеми, без която е почти невъзможно правилно да се търси космическата мъдрост чрез извъртане лактите на противника зад тила му.

— Не. Какво искате?

— Нося пакет за вас — подаде ѝ го Хъркър.

Беше дълъг около две стъпки и много тесен.

— Ето и бележката — погледна я Хъркър с надежда. Докато тя я разгъваше, той се изви и се опита да я прочете през рамото ѝ.

— Лично е.

— Нали? — съгласи се Хъркър.

— Да!

— Беха ми казали да зема едно пени за доставката — подсети я браconiерът. Маграт намери едно в портмонето си.

— Парите коват веригите, обвързващи работническата класа — предупреди тя, докато го подаваше.

Хъркър, който никога в живота си не се бе възприемал като работническа класа, но бе готов да чуе почти неограничено количество дрънканици в замяна на едно пени, кимна невинно.

— И се надявам да ви мине главата, госпожице — додаде той.

Когато Маграт остана сама в своя кухненски тренировъчен център, отвори пакета. Съдържаше тънка бяла пръчка.

Тя отново погледна бележката:

Тъй и ни нъмерих време да си убуча замесник, така че ти шъ трябва да Ставаш. Трѣбва да утидеш до грат Генуа. Щех сама да свърша това, само че не мога штото съм умряла. Ела Съботова НЕ трябва да се умъжи за принтса. PS Това е важну.

Тя погледна отражението си в огледалото.

Отново сведе поглед към бележката.

PSPS Кажи на ония двете Дъртуфелници, че НЕ трябва да одят с Теп, саму ште расфалят сичко.

Имаше и още:

PSPSPS Има склоност към тиквите, но ште й свикнеж за нула време.

Маграт отново погледна огледалото. И след това надолу към вълшебната пръчка.

Животът ту е прост, ту се ширва внезапно, изпълнен с усложнения.

— О, боже! Аз съм фея-кръстница!

Баба Вихронрав все още стоеше облещена срещу шантавата паяжина от парченца, когато Леля Ог влетя.

— Есме Вихронрав, какво направи? Това е лоша поличба, това е... Есме?

— Тя? _Тя?_

— Добре ли си?

Баба Вихронрав изви за момент очи и после разтърси глава, като че ли се опитваше да изхвърли оттам нещо немислимо.

— Какво?

— Цялата си пребледняла. Никога преди не съм те виждала да побледняваш така.

Баба бавно махна парченце стъкло от шапката си.

— Ами... малко се поразвъртях, стъклото се счупи... — смотолѣви тя.

Леля погледна ръката ѝ. Кървеше. После се взря в лицето ѝ и реши: никога няма да си признае, че е погледнала към ръката на Баба Вихронрав.

— Може да е знак — наслуки избра безопасна тема. — Ми то като умре някой, стават такива неща. Падат картини от стените, часовници спират... страшно големи гардероби падат по стълбището... такива ми ти неща.

— Аз никога не съм вярвала в тия работи, те са... какво имаш предвид — _гардероби_ падат по стълбището?

Баба дишаше тежко. Ако не беше всеизвестно, че Баба Вихронрав е _желязна_, някой би си помислил, че току-що е преживяла най-страшния шок в живота си и всъщност отчаяно иска да вземе участие в една малка, обикновена, всекидневна препирня.

— Ами случи се, като умря пралеля ми Софи. _Точно_ три дни, четири часа и шест минути след като умря, гардеробът ѝ падна надолу по стълбите. Нашият Дарън и нашият Джейсън се опитваха да го натъкмят зад чупката и той взе, че се изхлузи, ей тъй на. Странно. Ами-и, как да го оставя там за нейната Агата, нали така, само веднъж е отишла да види майка си, на Прасоколеда, пък и все аз се грижех за Софи, през цялото време...

Баба остави познатият, успокоителен напев за старите вражди в семейството на Леля Ог да се лее около нея и без да гледа, взе чаша чай.

Семейство Ог бяха, както се казва, многобройно — всъщност не просто многобройно, а мултибройно. Родът се точеше от сума време насам. Невъзможно бе на нормален лист да се проследи родословието им, което приличаше по-скоро на гъсталак от мангрови дървета. Пък и всеки отделен клон имаше пределно допустима поносимост, хронична вендета срещу всички останали клонове в рода, основаваща се на такива фундаментални и _святи_ каузи като „Онова, което техният Кевин каза за нашия Стан на сватбата на братовчедата Ди“ и „Кой взе сребърните прибори, дете леля Ем обеща, че като умре, ще бъдат на нашата Дорийн, бих искала да знам, много благодаря, ако не възразяваш“.

Леля Ог, като неоспорим шеф на матриархата, безпристрастно насърчаваше всички страни. За нея това бе най-близко до хоби.

В едно-единствено семейство Ог имаше вражда, достатъчна да поддържа епохална битка между планинци-кореняци в продължение на век.

А понякога това окуражаваше някой глупав външен човек да се присъедини и евентуално да подхвърли неучтива забележка за един Ог пред друг Ог. Тогава пък всеки Ог се обръщаше срещу него, всички части на семейството се съединяваха като някаква добре смазана стоманена машина, която бълва срещу натрапника мигновено и безмилостно унищожение.

Обитателите на Овнерог вярваха, че враждата на семейство Ог е благословена. Мисълта, че огромната им енергия може да се обърне срещу света като цяло, беше ужасна. За щастие един истински Ог предпочиташе по достойнство да премери силите си с друг Ог. Това е то _семейството._

Като се замисли човек, странно нещо е това семейството...

— Есме? Добре ли си?

— Какво?

— Дрънчиш с тия чаши така, че цял свят те чува. И чайт е разлят по цялата табла.

Баба впери празен поглед в бъркотията и се окопити, доколкото можа.

— Не съм им виновна, че проклетите чаши са прекалено малки — изропта.

Вратата се отвори.

— Добрутро, Маграт — добави тя, без да погледне. — Какво правиш тук?

Издаде я начинът, по който изскърцаха пантите. Маграт бе способна дори една врата да отвори извинително.

Младата вещица безмълвно се вмъкна в стаята с ръце зад гърба и лице като червено цвекло.

— Тъкмо отскочихме да оправим нещата на Дезидерата. Да изпълним дълга си към нашата посестрима — на висок глас каза Баба.

— А не да търсим вълшебната й пръчка — добави Леля.

— Гита Ог!

Леля моментално се сконфузи и наведе глава.

— Извинявай, Есме.

Маграт извади ръце иззад гърба си.

— Ъ — измънка тя и почервеня допълнително.

— Ти си я намерила — възкликна Леля.

— Ъ, не. — Маграт не смееше да погледне Баба в очите. — Дезидерата ми я... даде.

Тишината запращя и забръмча.

— _Тя_ я даде на _тебе?_ — натърти Баба Вихронрав.

— Ъ... Да.

Леля и Баба се спогледаха.

— Е-е! — проточи Леля.

— Тя _знае,_ нали? — поиска да разбере Баба, като се обърна отново към Маграт.

— Ами аз идвах доста често тук да разглеждам книгите й — призна си Маграт. — И... и тя обичаше да готви чуждестранни гозби и никой наоколо не щеше да ги яде, така че аз идвах да й правя компания.

— _А-ха!_ Да се подмажеш! — тросна се Баба.

— Но не съм си и помислила, че ще ми остави пръчката си — увери ги Маграт. — Наистина!

— Сигурно има някаква грешка — любезно каза Леля Ог. — Сигурно е искала ти да я дадеш на някоя от нас.

— Така ще да е било — съгласи се Баба. — Тя знаеше, че си услужлива душа и прочее. Дай да я видим.

Тя протегна ръка.

Маграт стисна още по-здраво пръчката.

— ... даде я на мен... — изписука.

— Съзнанието й определено сдаваше багажа — отбеляза Баба.

— ... даде я на мен...

— Ужасно отговорно е да си фея-кръстница — обясни Леля. — Човек трябва да е находчив и съобразителен, и дипломатичен и да може да се справя със сложни сърдечни работи и прочее. Дезидерата трябваше да го знае това.

— ... да, ама я даде на мен...

— Маграт Чеснова, като по-старша вещица ти _заповядвам_ да ми дадеш пръчката — сопна се Баба. — Тия неща носят само неприятности.

— Я чакай, чакай — намеси се Леля. — Отиваш твърде далеч.

— ... не... — опита се Маграт.

— Освен това не си старша вещица — натърти Леля. — Старата майка Дисмас е по-стара от тебе.

— Я млъкни. Тя е невменяемо чалдисана — ядоса се Баба.

— Не можеш да ми заповядваш. Вещиците не са йерархич... — започна Маграт.

— Това е извратено държание, Маграт Чеснова!

— Не, не е — възрази Леля Ог, стараейки се да предотврати войната. — Извратено държание е, когато се размотаваш наоколо по без...

Тя спря. Двете по-старши вещици проследиха как изхлузилото се отръква на Маграт листче пада с полюшване на пода. Баба се спусна и го сграбчи.

— Аха! — възликува тя. — Да видим какво наистина е казала Дезидерата...

Устните ѝ мърдаха, докато четеше бележката.

Маграт се опита да се стегне.

По лицето на Баба трепнаха няколко мускулчета. След това с ледено спокойствие стисна в юмрук бележката.

— Точно както си и мислех. Дезидерата казва, че трябва да помогнем кой с каквото може на Маграт, като си я знаем каква е млада и прочее. Нали така, Маграт?

Младата вещица се вгледа в лицето на Баба.

Можеш да я предизвикаш, си помисли тя. Бележката е много ясна... е, поне онази част за по-старите вещици... и да я накараш да я прочете на глас. Ясна е като бял ден. Искаш ли завинаги да си останеш третата вещица? И тогава искрата на бунта, заблещукала във влажно огнище, угасна.

— Да — измънка безнадеждно тя, — нещо такова.

— Тука пише, че било много важно да отидем нейде си и да помогнем на някаква да се омъжи за принц — продължи Баба.

— До Генуа — уточни Маграт — Срещала съм го в книгите на Дезидерата. И трябва да направим така, че да не се омъжва за принца.

— Фей-кръстница да попречи на девойка да се омъжи за принц? — учуди се Леля. — Звучи малко... противоречиво.

— Но сигурно е доста лесно изпълнимо желание — каза Баба. — Милиони девойки не се омъжват за принцове.

Маграт направи усилие.

— Генуа наистина е много далеч.

— Надявам се да е — рече Баба Вихронрав. — Последното нещо, което бихме искали, е чужбината да ни е наблизно.

— Искам да кажа, ще трябва много да се пътува — обясни окаяно Маграт. — А вие... не сте млади колкото бяхте.

Настъпи дълга, сгъстена тишина.

— Утре тръгваме — твърдо съобщи Баба Вихронрав.

— Вижте — отчая се Маграт, — защо да не отида сама?

— Щото не си опитна фея-кръстница — отговори Баба Вихронрав.

Това беше прекалено дори за щедрата душа на Маграт.

— Нито пък вие — тросна се тя.

— Вярно — призна Баба. — Но работата е там, че... работата е... работата е там, че ние сме били неопитни доста по-дълго от теб.

— Имаме много опит в нямането на опит — поясни Леля Ог щастливо.

— А това е, което се брои — заключи Баба.

В къщата на Баба имаше едно-единствено огледало, малко, на петна. Когато се прибра, тя го закопа дълбоко в градината.

— На ти! _Ха сега_ се опитвай да ме шпионираш.

>

Някак си не изглеждаше възможно Джейсън Ог, майстор ковач и налбант, да е син на Леля Ог. Изобщо нямаше вид на раждан, по-скоро приличаше на конструиран. В корабостроителница. Към неговата изключително бавна и мекушава натура природата бе счела за уместно да добави мускули, по-пригодни за няколко вола, ръце като дънери и крака като четири бирени бурета, наредени две по две.

В неговата нажежена работилница водеха расовите жребци, злооките и запенени крале на конската нация, накратко — зверове с копита колкото чиния, които изритваха по-дребните ковачи извън работилниците им. Но Джейсън Ог знаеше тайната на мистичното Конярско слово и влизаше в ковачницата сам-самичък, любезно затваряше вратата, а след половин час извеждаше създанието прясно подковано и хрисимо*.

[* Веднъж Баба Вихронрав го притисна на тази тема и тъй като от вещиците няма тайни, той срамежливо си призна: „Ами, г’спожо, то толкова, аз като го фана и преди да усети к’во става, като му тресна с чука един между зъркелите, пък сетне като му река на ухо, думам му: «Глей да ме ядосаш, мръсно, и шти изкарам ангелите на наковалнята, ти си знаеш.»“]

За огромното му живо тегло се грижеха всички от безбройната фамилия Ог, както и много от гражданите, които щом видеха нещо интересно с участието на вещици, не можеха да устоят на възможността да се „огогорят“, както му викаха в Овнерог.

— Ми ний да тръгваме, Джейсънчо — заключи Леля Ог. — Казват, че улиците в чужбина били постлани със злато. Май ще забогатея, а?

Косматите вежди на Джейсън се сбърчиха от усилена мисъл.

— Шъ ни доде добре една нова наковалня за работилницата — осмели се той.

— Ако се върна богата, хич няма да е нужно да ходиш в ковачницата. Джейсън се намръщи.

— Мен си ми _аресва_ ковачницата — проточи той...

Леля изглежда малко се изненада.

— Ами тогава... тогава ще имаш наковалня от чисто сребро.

— Нема да върши работа, мамо. Много шъ е мека.

— Ако шъ съм ти донесла наковалня от чисто сребро, шъ си имаш наковалня от чисто сребро, момко, ако да не я харесваш!

Джейсън сведе голямата си глава.

— Да, мамо.

— Гледай някой да идва и да проветрява къщата всеки ден, редовно. Искам да се пали огън в оная камина всяка сутрин.

— Да, мамо.

— И сички да влизат през задния вход, чуваш ли? На предния съм направила проклетие. Къде се дянаха ония момичета с багажа ми? — Тя се засуети като малко сиво петле, гълчащо куп кокошки.

Маграт слушаше всичко това с интерес. Собствените й приготовления се състояха от един голям сак с няколко чифта дрехи, пригодни за всичко, от което може да страда времето в чужбина. Имаше и една по-малка чанта с няколко полезно изглеждащи книги, взети от дома на Дезидерата. Вещицата бе велик летописец и беше изпъстрила дузина малки книжки с подредените си писания, носещи заглавия от сорта: „С вълшебна пръчка и метла по великата Нефска пустиня“.

Но изглежда никога не си бе направила труда да напише инструкции за вълшебната пръчка. Доколкото Маграт знаеше, размахваш я и пожелаваш нещо.

За тази ненадеждна стратегия свидетелстваха няколко непредвидени тикви по пътя към дома й. Една от тях все още се мислеше за хермелин.

Сега Маграт остана насаме с тромавия Джейсън.

Той докосна челото си за поздрав. Беше възпитан да бъде учтив с жените, а Маграт най-общо спадаше към тази категория.

— Ще се грижиш за мама, нали, госпоице Чеснова? — попита той с нотка загриженост. — Тя се държи ужасно странно.

Маграт леко го потупа по рамото.

— Винаги става така. Нали знаеш, след като жената изпълни семейния си дълг и прочее, ѝ се иска да започне собствен живот.

— Амче чий живот е живяла _дотогаз?_

Маграт го погледна удивено. Не се бе замисляла за това преди.

— Ами то всъщност — почна тя, като междуременно съчиняваше разяснението си — в живота на една жена настъпва момент, когато тя иска да намери себе си.

— Тя що не почна да се търси оттука? — наивно запитва Джейсън. — Искам да кажа, не ща да ви засягам, госпоице Чеснова, но се надявахме вие да я убедите — нея и госп'жа Вихронрав — да не ходят.

— Опитах се — отвърна Маграт. — Наистина. Казах им — не ви трябва да ходите. Anno domini*, викам. Не сте толкова млади, колкото преди, викам. Глупаво е да изминете стотици мили само заради нещо толкова, особено на вашата възраст.

[* Преклонни години (лат). — Бел. прев.]

Той наклони глава. Джейсън Ог не би се класирал за финалите на световното първенство по скоростно мислене, но познаваше майка си.

— Ти каза всичко туй на мама? — не повярва той.

— Виж, не се безпокой. Сигурна съм, че нищо лошо няма...

Някъде над главите им нещо изтрещя. Няколко есенни листа изящно се завъртяха към земята.

— Проклето дърво... Кой сложи това проклето дърво тук? — дойде глас отгоре.

— Това сигурно е Баба — предположи Маграт.

Една от слабите страни на иначе изрядното възпитание на Баба бе, че тя така и не схвана преносния смисъл на добродетелното качество „праволинеен“. Беше ѝ чуждо на природата. От нейна гледна точка работата ѝ бе да се движи, а всичко останало трябваше да се нагажда така, че тя да стигне накъдето бе тръгнала. Това означаваше, че се налагаше да се спуска от дървета, на които никога не се е качвала. Това направи и сега, свличайки се на финала с излъчването „само някой да посмее да направи коментар“.

— Е, сега всички сме тук — обяви лъчезарно Маграт.

Не подеждва. Погледът на Баба Вихронрав моментално се фокусира на нивото на коленете ѝ.

— И какво мислиш, че си облякла? — попита тя.

— А... Ъ... Мислех, че... искам да кажа, там горе става студено... с всички му вятър и прочее — започна Маграт.

Тя се страхуваше точно от това и се мразеше за слабостта си. Все пак те наистина бяха практични. Идеята ѝ дойде една нощ. Освен всичко останало, бе почти невъзможно да се осъществят смъртоносните ритници от космическата хармония на господин Лобсанг Диблър, когато краката ти все се омотават в пола.

— Панталони.

— Те не са точно обикновени...

— А има и мъже, дето гледат — възмути се Баба. — Мисля, че е срамота!

— Кое? — попита Леля Ог, приближавайки отзад.

— Маграт Чеснова, дето се е изтъпанила там по крака — уточни Баба, вирвайки брадичка.

— Стига да вземе името и адреса на младия мъж — добродушно одобри Леля Ог.

— Лельо! — изчерви се Маграт.

— Струват ми се доста удобни — продължаваше Леля. — Макар че са малко торбести.

— Не го приемам — отсече Баба. — Всички могат да ѝ видят краката.

— Не, не могат — възрази Леля. — По простата причина, че платът ги скрива.

— Да, ама могат да видят къде са ѝ краката — настоя Баба.

— Това е глупаво. Все едно да обвиним всички, че са голи под дрехите си — възропта Маграт.

— Маграт Чеснова, дано опростят греховете ти — изтътна Баба Вихронрав.

— А не са ли?

— Аз не съм — с достойнство каза Баба. — Имам три жилетки една върху друга.

Тя огледа Леля от глава до пети. Гита Ог също се бе подготвила за чужбината с някои екстри към облеклото. Баба Вихронрав нямаше повод да се заяжда, но все пак направи опит:

— Ти пък само си виж шапката — промърмори тя.

Леля, която познаваше Есме Вихронрав от седемдесет години, просто се ухили:

— Трепач е, нали? Изработка на господин Вернисаж, горе от Резена. Има си върбова рамка чак до върха. И осемнайсет вътрешни джоба. Тая шапка ще издържи и на удар с чук. А какво ще кажеш за това?

Леля повдигна малко полата си. Носеше нови ботуши. Като за ботуши Баба Вихронрав не можеше да им намери кусур. Бяха от съвсем подходящия за вещици модел, което ще рече, че пренатоварена каруца можеше да мине през тях, без дори да направи вдлъбнатина в дебелината на кожата. Единственото сбъркано нещо в тях беше цветът им.

— _Червени?_ — попита Баба. — Този цвят не става за ботуши на вещица!

— Мен си ми харесват — тросна се Леля.

Баба изсумтя.

— Щом ти е забавно, моля! — рече тя. — Сигурна съм, че в чужбина си падат по всякакви нелепи неща. Но нали знаеш какво казват за жени, дето носят червени обувки?

— Стига да казват, че са им сухи краката — жизнерадостно отвърна Леля. После пъкна своя ключ от входната врата в ръката на Джейсън. — Ще ти пиша, ако обещаеш, че ще намериш някой да ти чете писмата...

— Добре, мамо. А какво да я правя котката, мамо? — попита Джейсън.

— О, Грибо идва с нас — отсече Леля Ог.

— Какво? Но това е котка! — възмути се Баба Вихронрав. — Не можеш да си носиш котки! Няма да тръгна да пътувам с никакви котки! И без това е достатъчно зле с всичките му панталони и предизвикателни ботуши.

— Ако го оставя, ще му е мъчно за маминка, нали? — галено загука Леля Ог, вземайки Грибо в ръце. Той увисна апатично, като хванат по средата мех с вода.

За Леля Ог Грибо все още бе сладкото котенце, което преследва кълбета прежда из стаята.

За всички останали той бе огромен котарак, механизъм от невероятно устойчиви жизнени сили, опакован в кожа. Козината му имаше вид на парче хляб, престоляло около две седмици на влажно място. Незапознатите често го съжаляваха, понеже му липсваха ушите, пък и муцуната му изглеждаше така, сякаш върху нея е бивакувала мечка. Те не можеха да знаят, че причината за това е самият Грибо, за който беше въпрос на котешка чест да се опита на набие или изнасили абсолютно всичко — до четворен конски впряг на товарен фургон включително. Свирепите кучета скимтяха и се криеха под стълбите, когато Грибо правеше своята разходка по улицата. Лисиците страняха от селото. Вълците го заобикаляха отдалеч.

— Наистина е сладко пухче — увери ги Леля.

Грибо се извърна самодоволно към Баба Вихронрав с жълтоокото си изражение на неприязън (онова, което котките винаги запазват за негативно настроени към тях хора) и измърка. Вероятно той бе единствената котка, която можеше да измърка саркастично.

— Освен това — добави Леля — се предполага, че вещиците трябва да харесват котките.

— Не и котки като него, ще извиняваш.

— Есме, ти просто не си котколюбива натура — установи Леля, като гушна по-здраво Грибо.

Джейсън Ог дръпна Маграт настрана.

— Нашият Шон ми прочете от алманаха, че там, в чужбина, имало много страшни диви зверове — прошепна той. — Говореше за огромни космати неща, дето се нахвърляли на пътници. Страх ме е да си помисля какво щъ стане, ако се нахвърлят на мама или на Баба.

Маграт се вгледа в голямото му червено лице.

— Нали ще гледаш да не им се случи нещо лошо? — попита Джейсън.

— Не се безпокой — отвърна тя, надявайки се да не ѝ се налага. — Ще направя всичко по силите си.

Джейсън кимна.

— В алманаха пише още, че някои от тях и без туй били почти изчезнали — добави той.

Слънцето висеше високо над хоризонта, когато трите вещици се издигнаха в небето. Бяха се забавили известно време заради инатливата метла на Баба Вихронрав, чието стартиране изискваше доста търчане напред-назад. Изглежда включваше едва след като бъде запратена във въздуха с бясна начална скорост.

Всички джуджета-механици признаваха, че това е пълна мистерия за тях. Смениха дръжката и метличината десетки пъти.

Ако все пак успееш да я пуснат в движение, изпадаха в див възторг.

Малкото кралство Ланкър, врязано в склона на планините Овнерог, заемаше малко повече площ от голяма рудна жила. Зад него острите като бръснач върхове и тъмните лъкатушни долини се сливаха с масивния скелет на централната планинска верига.

Преди него земята внезапно пропадеше към равнините Сто, за да се прелее в синкавата горска шир и да се изсипе в океана. А някъде по средата на всичко това се кафенееше едно петно, известно като Анкх-Морпорк.

Запя полска чучулига. По-скоро започна. Изникналият точно под нея стърчащ връх на шапката на Баба Вихронрав изцяло я отклони от ритъма.

— Няма да летя по-високо — заяви Баба.

— Ако сме по-нагоре, ще виждаме къде отиваме — отвърна Маграт.

— Нали каза, че си гледала по картите на Дезидерата — заяде се Баба.

— Ами то изглежда по-различно оттук — оправда се Маграт, — по-... стърчащо. Но мисля, че трябва да отидем... натам.

— Сигурна ли си?

Въпросът бе абсолютно неподходящ за вещици. Особено ако го задаваше Баба Вихронрав.

— Напълно — отрязва Маграт.

Лея Ог погледна към високите върхове.

— Натам има една камара _големи_ планини — наблегна тя.

Докато снежинки се лепяха по дрехите им, те постепенно се издигаха към безкрайните вимпели от ледени кристали високо горе. Никой не караше ски във високите планини Овнерог, или поне не повече от няколко метра, комбинирани със заглъхващ писък. Никой не се натъкваше на ония пеещи типове, накичени със звънчета. Това не бяха дружелюбни планини. А такива, където зимите отиват на лятна ваканция.

— През тях минават проходи и такива неща — несигурно каза Маграт.

— Задължително — подкрепи я Лея.

Можеш да използваш две огледала, ако знаеш как да го направиш. Ето рецептата: слагаш ги така, че да се отразяват едно от друго. Защото щом могат _да откраднат_ част от теб, образите могат и да те доизградят, като те наслагват обратно върху самия теб, давайки ти власт...

И твоят образ се разпростира безкрай, в отражения на отражения на отражения, и всяко едно от тях е еднакво с другите чак до точката на изкривяване на светлината.

Освен ако не е.

Огледалата съдържат безкрайност.

Безкраят съдържа повече неща, отколкото предполагаш.

Например всичко.

Включително глад.

Защото има милион милиарди образи и само един от тях е същинският.

Огледалата дават изключително много, но отнемат страшно повече.

Планините се разгънаха, за да открият още планини. Събраха се облаци, тежки и сиви.

— Сигурна съм, че сме на прав път — каза Маграт.

Пред тях се ширна заледена скала. Вещиците прелетяха покрай лабиринт от усукани каньончета, досущ еднакви.

— Да — усъмни се Баба.

— Добре де, ти не даде да летим достатъчно високо — оправда се Маграт.

— Всяка минута ще завали така, че пушек ще се вдига — отбеляза Леля Ог.

Свечеряваше се. Светлината се отцеждаше от високите долини като яйчен крем.

— Мислех, че... ще има селища и прочее — призна Маграт, — където бихме могли да си купим интересни местни изделия и да потърсим подслон в недодялани хижи.

— Там горе даже и тролове няма да има — заключи Баба.

Спуснаха трите метли в оголена долина, представляваща просто равно място в планинския масив.

— И е дяволски студено — констатира Леля Ог. После се ухили: — Що ги наричат недодялани тия хижи?

Баба Вихронрав слезе от метлата си и огледа скалите наоколо. Взе един камък и го подуши. После се запъти към купчина дребен чакъл, която изглеждаше на Маграт като всяка друга купчина чакъл, и я разръчка.

— Хм.

Няколко снежни кристалчета се приземиха върху шапката ѝ.

— Бре, бре — възкликна тя.

— Какво правиш, Бабо? — попита Маграт.

— Размишлявам.

Баба отиде до стръмната част на долината и тръгна покрай нея, наблюдавайки скалата. Леля Ог се присъедини към нея.

— Тук горе? — попита тя.

— Така предполагам.

— Не е ли малко височко за тях?

— Малките дяволи се набутват навсякъде. Веднъж едно ми дойде в кухнята — заразказва Баба. — „Следвам една жила“ — ми рече.

— Големи арабии са, като опре до това — съгласи се Леля.

— Бихте ли ми казали — не издържа Маграт — какво правите? Какво им е толкова интересно на купчините камъни?

Снегът валеше по-силно.

— Не са камъни, а изровен чакъл — поясни Баба и се приближи до покрита с лед скала, плоска като стена, която с нищо не се различаваше в очите на Маграт от множеството варианти на скали от типа „лесно да се претрепеш“ навсякъде из планините. Баба спря и като че се заслуша.

После се дръпна назад, удари рязко скалата с метлата си и произнесе:

— Отваряйте бързо, малки перверзници!

Леля Ог ритна скалата. Изкънтя на кухо.

— Тука има хора, дето умират от студ! — добави тя.

За известно време нищо не се случи. После част от скалата се отмести на два-три пръста. Маграт зърна едно подозрително око да присветва.

— Да?

— Джуджета! — възкликна Маграт.

Баба Вихронрав се наведе напред, докато носът ѝ дойде на нивото на окото.

— Името ми — натърти тя — е Баба Вихронрав.

После се изправи с изражение, светнало от самодоволство.

— И к'во от това? — се чу глас някъде изпод окото.

Изражението на Баба се смръзна.

Леля Ог смушка колежката си:

— Сигурно сме на повече от петдесет мили от дома. Може да не са чували за теб по тези места.

Баба отново се наведе напред. Натрупаните по шапката ѝ снежинки се посипаха надолу.

— Не те виня, но знам, че там вътре си имате цар, тъй че просто иди и му кажи, че Баба Вихронрав е тук, става ли?

— Той е много зает — отвърна гласът. — Току-що ни сполетя една неприятност.

— В такъв случай съм сигурна, че не би искал да го сполетят още — натърти Баба.

Невидимият събеседник изглежда се замисли върху това.

— Сложихме писания на вратата — намуси се той. — От невидими руни. Възсъкъпичко излиза да ти направят свестни невидими руни.

— Аз не си губя времето да чета по вратите — заяви Баба.

Събеседникът ѝ се поколеба.

— Вихронрав ли каза?

— Да. С „В“. Като „Вещица“.

Вратата се тръшна. Едва видима пукнатина в скалата напомняше за наличието ѝ.

Снегът вече яко валеше. Баба Вихронрав взе да потропва, за да се стопли.

— На ти сега чужденци — обърна се тя към замръзалия свят.

— Не смятам, че джуджетата са чужденци — възрази Леля Ог.

— Не виждам защо да не са — тросна се Баба. — Джудже, дето живее адски далече, трябва да е чужденец. То си значи точно това.

— Дали? Странно разсъждение — промърмори Леля.

Те загледаха вратата. В сгъстяващата се тъмнина се различаваха три малки облачета от дъха им. Маграт примижа срещу каменната врата.

— Не виждам никакви невидими руни — установи тя.

— 'Стествено — отвърна Леля. — Нали зат'ва са невидими.

— Ами да — добави Баба Вихронрав. — Не ставай смешна.

Вратата отново се отвори.

— Говорих с царя — изрече гласът.

— И той какво каза? — подкани го Баба.

— Каза: „О, не! Не и това на всичкото отгоре!“

Баба засия.

— _Знаех си,_ че е чувал за мен — заяви тя.

Както има хиляди царе на циганите, така има и хиляди царе на джуджетата. Титлата означава нещо като „старши механик“. Царици на джуджетата няма. Те са много сдържани по отношение на пола, смятан от мнозинството за по-маловажен в сравнение с неща като металургията и хидравликата.

Царят стоеше сред тъпла крещящи миньори. Той* изгледа вещиците, както удавник гледа чаша вода.

[* Много от по-традиционните джуджешки племена нямат местоимения за женски род, като например „тя“ или „нея“. Излиза, че ухаждането сред джуджетата е невероятно деликатна работа.]

— Наистина ли ви бива? — попита той.

Лея Ог и Баба Вихронрав се спогледаха.

— Мисля, че говори на теб, Маграт — каза Баба.

— Просто стана голямо срутване в девета галерия — обясни царят. — Изглежда зле. Многообещаваща жила златоносен кварц безвъзвратно се задръсти.

Едно от близкостоящите джуджета измърмори нещо.

— А, да. С няколко души вътре — смотолеви царят. — И сега се появявате _вие._ Та както аз виждам нещата, това вероятно е съдба.

Баба Вихронрав изтръска снега от шапката си и се озърна.

Беше удивена, въпреки че не искаше да го признае. Напоследък човек рядко можеше да види свестни джуджешки зали. Повечето джуджета заминаваха към низините да печелят големи пари в града. Там бе доста по-лесно да си джудже по простата причина, че не се налагаше да прекарваш повечето време под земята, удряйки палеца си с чук и тревожейки се за флукуациите в международния пазар на метали. Проблемът в днешно време беше липсата на почит към традициите. Пък и троловете. Сега в Анкх-Морпорк имаше повече тролове, отколкото в цялата планинска верига. Баба Вихронрав нямаше нищо против тях, но инстинктивно усещаше, че светът би бил по-щастливо място, ако троловете спрат да носят костюми и да ходят изправени, а се върнат към живот под мостовете и както си му е редът, да изскачат оттам и да ядат хора.

— По-добре покажи къде е проблемът — подкани тя. — Сума ти камънаци са паднали, така ли?

— Моля? — попита царят.

Често се говори, че ескимосите имат петдесет думи за сняг*.

[* Е, не _често._ Във всеки случай не ежедневно. Поне не навсякъде. Но вероятно в някои студени страни хората доста пъти казват: „Брей, тези ескимоси! Какъв народ! Петдесет думи за сняг! Представяш ли си? Удивително!“]

Това не е вярно.

Казва се, че джуджетата имат две хиляди думи за скала.

Нямат. Тъй както рибите нямат дума за вода, така и джуджетата нямат такава за скала. _Имат_ дума за вулканична скала, утаечна скала, метаморфна скала, скала под краката ти, скала, падаща отвисоко върху каската ти, и скала, изглеждаща интересно, дете могат да се закълнат, че е била тук вчера. Но това, което им липсва, е дума, означаваща „скала“. Ако покажете на едно джудже скала, то ще види, да речем, долнокачествено парче изкристализирал бариев сулфит.

Или, както в случая, около двеста тона долнопробна шиста. Когато вещиците пристигнаха на мястото на злополуката, десетки джуджета трескаво поставяха подпори под пропукалия се таван и извозваха отломките. Някои плачеха.

— Ужасно е... ужасно — промълви едно от тях. — Ужасно нещо.

Маграт му подаде носната си кърпичка. То шумно си издуха носа.

— Можеше да се получи голямо свличане на земните пластове и в крайна сметка загубихме цялата жила — продължи то, клатейки глава.

Друго джудже го потупа по гърба.

— Гледай оптимистично на нещата. Винаги можем да прекараме хоризонтална шахта от петнадесета галерия. Не се тревожи, със сигурност ще я подхванем отново.

— Извинете — попита Маграт, — зад цялото това нещо има джуджета, нали?

— О, да — отвърна царят.

Интонацията му подсказваше, че това е просто тъжен страничен ефект от трагедията, защото попълнението от нови джуджета е само въпрос на време, докато една сваятна златоносна жила не се среща често.

Баба Вихронрав критично огледа срутването.

— Нека всички да се махнат оттука — заяви тя. — Това трябва да се прави насаме.

— Знам как е — отговори царят. — Тайни на занаята, а?

— Нещо такава — потвърди Баба.

Царят отпъди останалите джуджета от тунела, оставяйки вещиците сами на светлината на фенера. Няколко парчета скала паднаха от тавана.

— Хъм — изхъмка Баба.

— Е, сега вече я оплескахме — констатира Леля Ог.

— Всичко е възможно, ако настроиш съзнанието си по подобаваш начин — неясно промълви Баба.

— Тогава по-добре си го настрой подобаващо и докрай, Есме. Ако Създателят е искал да повдигаме скали с магия, нямаше да измисли лопатите. Вещиците затова са вещици, за да знаят кога трябва да се използва лопата. И, Маграт, пусни тая ръчна количка. Не разбираш нищо от машинария.

— Добре тогава — каза Маграт. — Защо не опитаме с вълшебната пръчка?

Баба Вихронрав изсумтя:

— Ха! Тук ли? Някой да е чувал феи-кръстници да се развихрят в мина?

— Ако аз бях затисната зад купчина скали под цяла планина, щях да искам да съм чувала — разпалено отвърна Маграт.

Леля Ог кимна:

— Има основание, Есме. Няма правило къде да се развихрят феите-кръстници.

— Не вярвам на тая пръчка — заяви Баба. — Изглежда ми магьосническа.

— О, _хайде де_ — измрънка Маграт. — Използвали са я поколения феи. Баба размаха ръце във въздуха.

— Добре, добре, добре — предаде се тя. — Давай! Стани за смях!

Маграт извади пръчката от чантата си. Беше се ужасявала от този момент.

Направена бе от някаква кост, може би слонова. Маграт се надяваше да не е последното. Някога повърхността ѝ е била релефна, но ръцете на поколения възпълнички феи-кръстници съвсем я бяха загладили. Беше оброчена с различни златни и сребърни пръстени. Липсваха всякакви инструкции. По цялата ѝ дължина нямаше ни една руна или магически знак, посочващи какво се предполага да правиш с нея.

— Мисля, че трябва да я размахаш — подсказа Леля Ог. — Почти съм сигурна, че е нещо подобно.

Баба Вихронрав скръсти ръце.

— Това не е редно — заяви тя.

Маграт размаха експериментално пръчката. Нищо не се случи.

— Може би трябва да изречеш нещо? — предположи Леля.

Маграт се паникьоса.

— Какво _изричат_ феите-кръстници? — простена тя.

— Ъ — каза Леля, — не 'нам.

— Ха! — възкликна Баба.

Леля Ог въздъхна:

— Дезидерата не ти ли каза _нещо?_

— Нищичко!

Леля повдигна рамене.

— Тогава просто направи каквото можеш.

Маграт се вторачи в купчината камъни. Затвори очи. Пое дълбоко дъх. Опита се да проясни съзнанието си с представа за космическата хармония. Помисли си, че им е лесно на монасите да се задълбочават в космическата хармония, докато са удобно усамотени в снежните планини и само йети са им на главата. Никога не са се опитвали да намерят вътрешен мир под зора на Баба Вихронрав.

Размаха неопределено пръчката и се опита да изхвърли тиквите от ума си.

Почувства раздвижване на въздуха. Чу как Леля изпъшка. Попита:

— Стана ли нещо?

След известно време Леля отвърна:

— Да. Като че ли. Само се надявам да са гладни.

А Баба Вихронрав подхвърли:

— И това ми било вълшебничество, така ли?

Маграт отвори очи.

Купчината бе все още там, но вече не от камъни.

— Тук има, чакай малко, тука вътре е _фраш от тикви_ — възкликна Леля.

Маграт отвори по-широко очи.

— Пак ли _тикви?_

— Фраш от тикви. _Тикви_ — повтори Леля, в случай че някой не е разбрал.

Върхът на купчината се раздвижи. Няколко малки тикви се изтърколиха почти до краката на Маграт, а от дупката се показа дребно джуджешко лице.

То зяпна надолу към вещиците.

Най-накрая Леля Ог попита:

— Наред ли е всичко?

Джуджето кимна. Вниманието му постоянно се отклоняваше към купчината тикви, която изпълваше тунела от горе до долу.

— Ъ, да — отвърна то. — Татко там ли е?

— Татко?

— Царят.

— О! — Леля Ог сви на фуния ръце пред устата си и се извърна с лице към тунела: — Хей, Царю!

Джуджетата се появиха. Те също загледаха тиквите. Царят пристъпи напред и се вгледа в лицето на сина си:

— Наред ли е всичко, сине?

— Да, татко. Няма разсед или други повреди.

Царят си отдъхна. После като че се сети и добави:

— Другите как са?

— Добре са, татко.

— Доста се притесних по едно време там. Помислих, че може да сме намерили разнороден агломерат или нещо такова.

— Само част от ронлива шиста, татко.

— Добре. — Царят отново погледна купчината. Почеса брада. — Не мога да не забележа, че сте попаднали на тикви.

— Мислех, че е странен вид пясъчник, татко.

Царят се извърна към вещиците:

— Можете ли да превръщате едни неща в други? — попита той с надежда.

Леля Ог хвърли поглед към Маграт, която стоеше все още втренчена в пръчката в нещо като шок.

— Мисля, че в момента предлагаме само тикви — каза Леля внимателно.

Царят изглежда малко се разочарова.

— Добре тогава. Ако мога нещо да направя за вас, дами... чаша чай или нещо друго...

Баба Вихронрав пристъпи напред.

— Самата аз тъкмо си мислех нещо подобно — окуражи го тя.

Царят засия.

— Само че по-скъпо — добави Баба.

Царят спря да сияе.

Леля Ог се примъкна до Маграт, която тръскаше съсредоточено пръчката.

— Много хитро — прошепна тя. — Защо си си мислела за тикви?

— Не съм!

— Не знаеш ли как да си служиш с нея?

— Не! Мислех, че просто трябва, нали разбираш, да искам нещо да се случи!

— Вероятно да желаеш силно не е достатъчно — каза Леля колкото можа по-съчувствено. — Обикновено е така.

>

По някое време на развиделяване, доколкото изобщо се развиделяваше в мините, вещиците бяха съпроводени до някаква река навътре в планината, в която стояха на котва няколко баржи. До каменен пристан беше завързана малка лодка.

— Ще ви преведе право през планините — обясни царят. — Честно казано, мисля, че стига чак до Генуа. — Той взе голяма кошница от придружаващото ги джудже. — А тук сме ви опаковали малко вкуснотии.

— Целият път ли ще изминем с лодка? — попита Маграт и тайно размаха пръчката няколко пъти. — Не ме бива с лодките.

— Слушай — каза Баба, качвайки се на борда, — реката си знае пътя до низината, което е повече, отколкото ние знаем. Може да използваме метлите после, когато пейзажът стане малко по-разумен.

— И ще можем малко да си починем — добави Леля, настанявайки се отзад.

Маграт погледа как двете по-старши вещици се нагласяват удобно до кърмата досущ като двойка кокошки, настаняващи се в гнездо.

— Знаете ли как се кара лодка? — попита тя.

— Не ни е необходимо — отговори Баба.

Маграт кимна унило. После в нея изплува миниатюрна частица самочувствие:

— Не смятам, че и на мен ми е необходимо — осмели се тя.

— Няма нищо — успокои я Леля. — Ако те видим да правиш нещо не както трябва, със сигурност ще ти кажем. Айде със здраве, ваше величество.

Маграт въздъхна и хвана греблата.

— Плоските части се потапят във водата — услужливо подхвърли Баба.

Джуджетата помахаха с ръце. Лодката се плъзна към средата на реката, движейки се бавно в кръга от светлината на фенера. Маграт откри, че всичко, което се налага да прави, е да насочва носа по посока на течението.

Чу Леля да казва:

— Убий ме, ако знам защо все слагат невидими руни по вратите си. Значи, шариш на някой магьосник да ти направи невидими руни на вратата, а как разбираш, че не те е метнал?

А Баба отговори:

— Лесно. Ако не можеш да ги видиш, значи са качествени невидими руни.

И отново Леля:

— Ъхъ, така ще да е. Добре, дай да видим какво имаме за обяд. — Разнесе се шумолене.

— Така, така, така.

— Какво има, Гита?

— Тиква.

— Тиква със?

— Тиква с нищо. Само тиква с тиква.

— Е, предполагам, че им се намират в големи количества — обади се Маграт. — Знаете как е в края на лятото, винаги има по толкова много в градината. Все стигам до границата на умствените си способности, като се наложи да измислям нови и нови видове лютеница и туршия, за да не я хвърля...

В мъждивата светлина можеше да види лицето на Баба, което сякаш намекваше, че разстоянието до границите на умствените способности на Маграт не е особено голямо.

— _Аз_ — натърти Баба — никога през живота си не съм правила туршия.

— Но _обичаш_ да ядеш — отвърна Маграт. — Вещиците и туршиите си пасват като... — поколеба се да добави апетитното „праскови и сметана“, и наум завърши с „неща, дето много си пасват“. Видът на единствения оцелял зъб на Леля Ог, гризящ мариновано лукче, можеше да просълзи човек.

— Обичам, що пък не — тросна се Баба. — Ама на мен ми ги _дават_.

— Що ли — процеди Леля, проучвайки до дъно кошницата — всеки път, когато си имам работа с джуджета, в ума ми се върти изразът „долна твар“.

— Подли дяволчета са те. Да знаеш само какви суми се опитваха да ми вземат за поправката на метлата — съгласи се Баба.

— Да, но ти никога не си плащаш — вметна Маграт.

— Не е в това въпросът — срязва я Баба Вихронрав. — Не би трябвало да им се позволява да искат такива суми. Т'ва си е пладнешки обир!

— Не виждам защо да е обир, щом ти бездруго не си плащаш — настоя Маграт.

— Аз никога не плащам нищо — заяви Баба. — Хората все _не ми позволяват_ да платя. Аз к'во да направя, като непрекъснато ми подаряват разни неща, а? Както си вървя по улицата, хората все търчат по мен с разни току-що опечени кексове, студена бира или стари дрехи, дето са почти неизносени. „Молим ви, госпожо Вихронрав, вземете тази кошница с яйца“ — ми викат. Винаги са много любезни. Дръж се подходящо с хората и те ще се отнасят подобаващо към тебе. Това си е респект. Да не се налага да плащаш — завърши официално тя — е същността на нашия занаят.

— Ей, какво е това? — попита Леля, изваждайки малък пакет. Разопакова хартията и откри няколко твърди кафяви питки.

— Бре, бре — възкликна Баба Вихронрав. — Вземам си думите назад. Това е прочутият джуджешки хляб наистина. Не го дават на кой да е.

Леля почука с хляба по ръба на лодката. Издаде звук, доста наподобяващ звука от дървена линия, чиято неприкована към чина страна е била натисната рязко. Нещо като приглушено биу-иу-иу.

— Казват, че никога не мухлясва, дори да го пазиш с години — добави Баба.

— Държи ти сито дни наред — допълни Леля Ог.

Маграт се пресегна, взе една от плоските питки, опита се да я разчупи и се отказа.

— За _храна_ ли служи? — попита тя.

— О, не мисля, че е за ядене — отвърна Леля. — По-скоро е за нещо като...

— ... да ти държи сито — допълни Баба. — Говори се, че...

Тя млъкна.

Освен шума на реката и откъслечното прокапване от тавана на пещерата, всички чуха вече отчетливото пляс-пляс на друг плавателен съд, приближаващ се към тях.

— Някой ни следи! — прошепна Маграт.

В осветената от фенера част се появиха две бледи пламъчета. Впоследствие се оказа, че са очите на малко сиво същество, смътно наподобяващо жаба, което гребеше към тях върху един дънер.

То достигна лодката. Хвана се за нея с дълги лепкави пръсти и изравни печалното си лице с това на Леля Ог.

— 'драссти. Днессс имам рожден ден.

Известно време и трите постояха втренчени в него. После Баба Вихронрав взе греблото и здраво го халоса по главата. Разнесе се плясък и далечно проклятие.

— Ужасен малък негодник — възкликна Баба, след като поежа отново. — Видя ми се беладжия.

— Да — съгласи се Леля Ог. — Точно от такива хлъзгави трябва да се пази човек.

— Чудя се какво ли искаше? — попита Маграт.

След половин час лодката се изхлузи от изхода на една пещера и се вмъкна в тесен проход между скалите. По скалната повърхност блещукаше лед, а на някои от по-оголените места имаше преспи сняг.

Леля Ог невинно се озърна, след което затършува из диплите на многобройните си поли и измъкна малка бутилка. Последва гълголене.

— На бас, че тук има чудесно ехо — обади се тя след малко.

— О, не. Недей — твърдо каза Баба.

— Недей какво?

— Недей да пееш Оная Песен.

— Пардон, Есме?

— Няма да пътувам — заяви Баба, — ако ще пееш Оная Песен.

— Каква ли ще е тая песен? — попита невинно Леля.

— Знаеш коя имам предвид — ледено изрече Баба. — Дето я пееш винаги щом си пийнеш, за мой срам.

— Изобщо не мога да се сетя за подобна песен, Есме — скромно отвърна Леля Ог.

— Онази за гризача, дето не можел... дето хич не могли да го убедят да му пука от нещо.

— О — светна Леля като утринна зора, — имаш предвид „Таралежа хич не мож го избъз...“

— Точно тази!

— Но тя е _традиционна!_ — възпротиви се Леля. — Освен това чужденците няма да разберат за какво става дума.

— Ще разберат от начина, по който я пееш. Както я пееш, и гадинките, дето живеят на блатното дъно, ще разберат за какво става дума.

Маграт се загледа извън лодката. Тук-там вълничките бяха поръбени с бяло. Течението се беше усилило и по него се носеха бучки лед.

— Това е просто народна песен, Есме — каза Леля Ог.

— Ха! — изсумтя Баба. — Тъкмо щях да кажа, че е народна песен! Знаем ги аз народните песни. Ха! Мислиш си, че слушах хубава песен за... за кукувици и свирачи, и нощни птици, и к'во ли не, а после се оказва, че е за... за нещо съвсем друго — добави мрачно тя. — Да нямаш вяра на народните песни. Все те вкарват натясно!

Маграт ги предпази от сблъсък с една скала. Бавно ги подхвана водовъртеж.

— Знаем една за двойка синигерчета — предложи Леля Ог.

— Ъ — подхвана Маграт.

— Може в началото да са синигерчета, ама се обзалагам, че към края са някаква метафора — възрази Баба.

— Ъ-ъ, Бабо — започна Маграт.

— Не стига, че Маграт ми каза за майските дървета и какво се разбира под това — продължи Баба и замислено добави: — Обичах да гледам майските дървета в пролетните утрини.

— Мисля, че реката като че ли нещо загрубява — вмъкна Маграт.

— Не разбирам защо хората не оставят нещата каквито са си — продължи Баба.

— Имам предвид наистина доста загрубява, наистина... — наблегна Маграт, отблъсквайки ги от нащърбена скала.

— Знаеш ли, има право — забеляза Леля Ог. — Нещо е непостоянна.

Баба впери поглед към реката през рамото на Маграт. Имаше орязан вид, от онези, които предизвикват асоциация например за предстоящ водопад. Лодката вече силно се люшкеше. Чуваше се глух тътнеж.

— Не казаха нищо за водопад — отбеляза тя.

— Сигурно са мислели, че сами ще разберем — отвърна Леля Ог, докато събираше нещата си и измъкваше Грибо от вътрешността на лодката за врата. — Това, средностатистическото джудже, е много пестеливо на информация. Слава богу, че вещиците плуват. Освен това знаеха, че имаме метли.

— _Вие_ имате метли — натърти Баба Вихронрав. — Аз как да стартирам моята в лодка? Не мога да търча от единия до другия край, нали? И спри да обикаляш така, ще ни прекатуриш...

— Махни си крака, Есме...

Лодката яростно се заклати.

Маграт пое нещата в свои ръце. Извади пръчката точно когато една вълна обля лодката.

— Не се тревожете — успокои ги тя. — Ще използвам пръчката. Мисля, че вече й хванах чалъма...

— Не! — извикаха в един глас Баба Вихронрав и Леля Ог.

Разнесе се силен тъп звук. Лодката промени формата си. Също и цвета. Стана жизнерадостен нюанс на оранжевото.

— Тикви! — задъха се Леля Ог, изхлузвайки се постепенно във водата. — Още от проклетите тикви!

Лилит се облегна назад. Ледът около реката не беше огледално гладък, но вършеше работа.

Добре. Глупаво девойче, по-подходящо за опеката на фея-кръстница, отколкото за ролята на такава, и малка старица от типа „перачки“, която се напива и пее песни. И вълшебна пръчка, която глупавото момиче не знае как да използва.

Беше дразнещо. Нещо повече — беше унижително. Сигурно това не беше върхът на способностите на Дезидерата и госпожа Гогол. Човек печели престиж от силата на враговете си.

Разбира се, там бе _и тя._ След толкова време...

Разбира се. Тя одобряваше това. Защото те трябваше да са три. Три беше важно за историите число. Три желания, три принца, три козела, три загадки... три вещици. Момата, майката и... другата. _Това_ бе една от най-старите истории.

Есме Вихронрав никога не беше разбирала историите. Изобщо не бе разбрала колко _истински_ бяха отраженията. Ако беше наясно, досега сигурно щеше да управлява света.

— Все гледаш в огледала! — изрече капризен глас. — Мразя, като все гледаш в огледала!

Дукът се изтегна на един стол в ъгъла. Макар че целият беше в черно кадифе, краката му се открояваха по особен начин. По принцип Лилит не би допуснала никой в своя огледален кът, но замъкът, формално погледнато, бе негов. Освен това той беше прекалено суетен и глупав, за да знае какво става. Тя се бе погрижила за това. Поне доскоро мислеше, че се е погрижила... Напоследък той като че ли се усещаше за някои неща...

— Не разбирам защо трябва да го правиш — провлачи той. — Мислех, че за да направиш магия, само посочваш нещо и то почва да фучи и бучи.

Лилит взе шапката си и, нагласяйки я, погледна в едно от огледалата.

— Така е по-безопасно — обясни тя. — По-независимо. Когато използваш огледална магия, не е необходимо да разчиташ на друг, освен на себе си. Затова никой никога не е завладял света с магия... досега. Опитват се да я черпят от... други места. А винаги си има цена. При огледалната магия си длъжник единствено на душата си.

Тя спусна воала на шапката си. Предпочиташе да се уедини зад него, когато е извън огледалната си крепост.

— Мразя огледалата — измрънка Дукът.

— Защото казват истината, момко.

— Тогава тази магия е жестока.

Лилит подръпна воала, за да го дооправи.

— О, да. При огледалата влагаш цялата си собствена сила. Иначе няма откъде да се вземе.

— Блатната жена я взема от блатото — изтъкна Дукът.

— Ха! И ще си плати за това някой ден. Тя не разбира какво върши.

— А ти?

Жегна я гордост. Той действително негодуваше срещу нея! Бе се справила доста добре с творението си наистина.

— Аз разбирам историите. Това ми стига.

— Но не си ми дала момичето — измрънка Дукът. — Ти ми обеща момичето. И че тогава всичко ще свърши и ще мога да спя в истинско легло, и няма да ми трябва повече отражателна магия...

Но дори доброто творение понякога може да прекали.

— Дойде ти до гуша от магия ли? — сладко попита Лилит. — Значи би искал да спра? Това е най-лесното нещо на света. Намерих те в канавката. Искаш ли да те върна обратно там?

Лицето му се изкриви от паническа гримаса.

— Нямах предвид това! Просто исках... ами тогава всичко ще е истинско. Ти каза — само една целувка. Не виждам защо е толкова трудно да се уреди.

— Подходящата целувка в подходящото време — отвърна Лилит. — Трябва да е в определеното време, иначе няма да стане. — Тя се усмихна. Той трепереше — отчасти от овчедушие, отчасти по навик, но главно от ужас.

— Не се тревожи — успокой го тя. — _Не може_ да не стане.

— А онези вещици, които ми показа?

— Те са просто... част от историята. Не бери грижа за тях. Историята ще ги погълне. А ти ще я получиш благодарение на историите. Не е ли прекрасно? А сега... ще тръгваме ли? Предполагам, че трябва да поуправляваш малко.

Той схвана интонацията. Беше заповедна. Стана, протегна ръка, за да поеме нейната, и заедно се запътиха към дворцовата зала за аудиенции.

Лилит се гордеше с Дука. Разбира се, при него имаше малко смущаващ нощен проблем, свързан с морфичното му поле, което отслабваше по време на сън, обаче това не бе особено затруднение засега. Имаше и проблем с огледалата, в които се отразяваше истинският му образ, но той бе лесно решен чрез забрана на всички огледала с изключение на нейното. Пък и очите му. Тя не можеше да направи нищо по отношение на очите му. Практически нямаше магия, която може да промени нечий очи. Единственото, което успя да измисли, бяха тъмните очила.

Въпреки всичко това той бе триумф. И бе толкова благодарен! За него тя беше добра.

Като начало го беше направила човек.

Малко след водопада, който бе вторият по височина на Диска и бе открит в Годината на Въртящия се Рак от видният изследовател Тип дьо Чучело*, Баба Вихронрав седеше пред малък огън с хавлия около раменете и от нея се вдигаше пара.

[* Разбира се, мнозина джуджета, тролове, трапери, ловци, местни и други просто тотално загубили се го бяха откривали в продължение на хиляди години почти всекидневно. Но те не са изследователи и не се броят.]

— И все пак погледни от добрата страна — говореше Леля Ог. — Поне държах метлата си и теб едновременно. А Маграт държеше нейната. Иначе всички щяхме да гледаме водопада отдолу.

— О, ясно. Добре стана — промърмори Баба със зъл блясък в очите.

— Малко приключение наистина — ухили се Леля окуражително. — Някой ден ще си спомняме със смях за това.

— О, ясно — процеди Баба.

Леля опипа драскотината на ръката си. Грибо с присъщия му котешки инстинкт за самосъхранение бе издрапал нагоре по господарката си и отскачайки от главата ѝ, бе полетял към спасението. Понастоящем, свит на кълбо до огъня, сънуваше котешки сънища.

Над тях премина сянка. Беше Маграт, която от известно време обискираше речните плитчини.

— Мисля, че събрах почти всичко — каза тя, като се приземи. — Ето метлата на Баба. И... о, да... пръчката. — Събра кураж да се усмихне. — Бълваше на повърхността малки тиквички. Така я открих.

— Леле, какъв късмет — одобри Леля Ог. — Чу ли, Есме? Няма да ни липсва храна във всеки случай.

— Намерих и кошницата с джуджешкия хляб — допълни Маграт. — Но се опасявам, че може да се е развалил.

— Не може, повярвай ми — отвърна Леля Ог. — Тоя хляб не се разваля. Така, така... — продължи тя, сядайки отново. — Стана истински малък пикник, нали... С хубав искрящ огън и... и приятно местенце за бивак и... аз съм сигурна, че има сума ти бедни хора по места като Хоуондаленд, които биха дали всичко да бъдат на наше място в момента...

— Ако не престанеш да бъдеш толкова жизнерадостна, Гита Ог, такъв ще ти дрънна по ухото с опакото на ръката... — закани се Баба Вихронрав.

— Сигурна ли си, че не си се простудила? — запита Леля Ог.

— Съхна — отговори Баба Вихронрав. — Отвътре.

— Виж, наистина съжалявам — рече Маграт. — „Казах,“ че съжалявам.

Не че беше съвсем сигурна за какво, добави наум. Лодката не беше нейна идея. Не тя беше сложила водопада там. Дори нямаше начин да го види, че приближава. Беше превърнала лодката в тиква, но без да иска. Можеше да се случи на всекиго.

— Успях да спася и книгите на Дезидерата — допълни тя.

— Е, това е благословия — подметна Леля Ог. — Сега вече знаем къде сме се загубили.

Тя се огледа. Бяха преминали през най-гадната част от планините, но все още ги заобикаляха високи върхове и простиращи се до снежната линия поля. Някъде от далечината дойде звън на чанове.

Маграт разгъна една карта. Беше омазнена, влажна и моливът се беше размил. Тя посочи внимателно едно зацапано място.

— Мисля, че сме тук — посочи.

— Леле! — възкликна Леля Ог, чиито основни познания по картография бяха по-нестабилни дори от тези на Баба. — Чудно как се побираме на това малко късче хартия.

— Мисля, че може би ще е добре засега просто да следваме реката — предложи Маграт. — Без по никакъв начин да влизаме в нея — добави бързо.

— Предполагам, че не си намерила моята чанта? — попита Баба Вихронрав. — Имах лични работи в нея.

— Сигурно е потънала като камък — вметна Леля Ог.

Баба Вихронрав се изправи като генерал, току-що получил известие, че армията му е закъсала.

— Хайде — подкани ги. — Какво следва сега?

Следваше гора — тъмна и яростно иглолистна. Вещиците летяха смълчани над нея. Понякога подминаваха самотни колиби, полускрити сред дърветата. От време на време изпод мрака на обвитите в мъгла още от ранен следобед гори се възправяха зъбери. Прелетяха над един-два замъка, ако можеха да се нарекат така — не изглеждаха строени, по-скоро като някакъв придатък към местността.

Беше от онези местности, свързвани с точно определен вид история, за която са присъщи вълци, Chesн и уплашени жени. Мрачна и жадна история, която размахва криле срещу луната...

— Айн крилатхен — промърмори Леля.

— Какво пък значи това? — попита Маграт.

— Значи прилеп на чужд език.

— Винаги съм харесвала прилепи — изтъкна Маграт. — Като цяло.

Вещиците откриха, че по негласно споразумение летят по-близо една до друга.

— Почнах да ожаднявам — обади се Баба Вихронрав. — И да не съм чула някой да споменава тиква.

— Има джуджешки хляб — напомни Леля.

— Винаги има джуджешки хляб — отвърна Баба. — Имах предвид сготвено _тази_ година. Много благодаря все пак.

Прелетяха над друг замък, заемащ цялата връхна площ на една канара.

— Това, което ни трябва, е приятен малък град или нещо такова — рече Маграт.

— Онова там долу ще ни свърши работа — заяви Баба.

Те сведоха погледи. Беше град, ако така могат да се нарекат шепа къщи, скупчени наедно срещу дърветата. Изглеждаше безутешно като празно огнище, но сенките на планините вече галопираха от другия край на гората, а и нещо в пейзажа тактично обезкуражаваше среднощното летене.

— Не виждам много хора наоколо — отбеляза Баба.

— Може би по тези места си лягат рано — допусна Леля Ог.

— Едва се свечерява — вметна Маграт. — Да отидем ли до онзи замък горе?

Погледнаха замъка.

— Не-е-е — проточи Баба от името на всички. — Ние си знаем мястото.

Така че се приземиха на това, което вероятно беше градският площад. Някъде зад сградите залая куче. Затръшнаха се кепенци.

— _Много_ дружелюбно — отбеляза Баба и се отправи към една по-голяма постройка, над чиято врата имаше табела, зацапана до неузнаваемост. Потропа няколко пъти по дървенията.

— Отваряйте! — викна тя.

— Не, не, не се говори така — намеси се Маграт. Провря се странично и почука на вратата. — Извинете! Бона изпаднаале сеньорини.

— Бона к'во?

— Така трябва да се каже — обясни Маграт. — Всяка странноприемница трябва да отвори врати за бона изпаднаале сеньорини и да им даде подкрепления.

— Така ли? — попита Леля с интерес. — Това звучи като нещо, дето си струва да го знае човек.

Вратата остана затворена.

— Дайте аз да пробвам — избута ги Леля. — Знам няколко чужди лафа.

Тя тресна вратата.

— Отворе ву, чук-чук, бърже, адски чевръсто — изрече тя.

Баба Вихронрав слушаше внимателно.

— Това е говорене на чужд език, така ли?

— Внукът ми Шейн е моряк — обясни Леля Ог. — Ще се шашнеш какви думи научава по чужбина.

— Със сигурност — отвърна Баба. — И се надявам, че на него му вършат по-добра работа.

Тя отново удари по вратата. И този път много бавно тя се отвори. Бледо лице надникна навън.

— Извинете — започна Маграт.

Баба напористо бутна вратата. Притежателят на лицето я подпираше отвътре. Чуваше се как ботушите му заорават пода, докато постепенно бе избутан назад.

— Благоденствие да сполети тази къща — обиграно каза Баба.

Подобна уводна фраза при всички случаи бе подходяща за вещица. Насочваше хорските умове към въпроса какви други неща могат да сполетят дома им и ги подсещаше за разни пресни кексове, току-що изпечен хляб или вързоп полезни стари дрехи, които иначе биха могли временно да им убегнат.

Къщата изглеждаше така, сякаш вече я е сполетяло някое от другите неща.

В известен смисъл това _беше_ странноприемница. Трите вещици никога в живота си не бяха виждали толкова безутешно място. Въпреки това беше доста претърпено. От пейките покрай стените двадесетина или повече бледи лица мълчаливо ги наблюдаваха.

Леля Ог подуши въздуха.

— Божке! Колко чесън! — И наистина от всяка греда висяха плитки чесън. — Винаги съм твърдяла, че човек просто не може да прекали с чесъна. Виждам, че ще ми хареса тук.

Тя кимна на един бледолик мъж зад бара:

— Гутен ден, голем брато, майне домакине! Троя бири пер нас, порке е мор, сил ну зле.

— Защо пък силну зле? — попита Баба.

— На чужд език това е моля — заяви Леля.

— Обзалагам се, че не е така — възрази Баба. — Ти просто си го нагласяш, както ти дойде наум.

Съдържателят, който работеше на съвсем простия принцип, че всеки, влязъл през вратата, иска нещо за пиене, извади три бири.

— Видя ли? — рече Леля тържествуващо.

— Не ми харесва начинът, по който всички ни зяпат — промърмори Маграт, докато Леля продължаваше да дърдори на собственото си есперанто срещу сконфузения човек. — Един там ми се ухили.

Баба Вихронрав седна на една пейка, стараяйки се да се настани така, че възможно най-малка част от тялото ѝ да е в допир с дървото, в случай че чуждестранното е нещо заразно.

— Ето! — дойде при тях Леля, суетейки се с една табла. — Нищо работа! Просто ругах по него, докато не схвана.

— Изглежда ужасно — рече Баба.

— Наденички и хлебчета — отвърна Леля. — Любимите ми.

— Трябва да има и малко пресни зеленчуци — заяви диетоложката Маграт.

— Има. Ето малко — щастливо каза Леля, отрязвайки щедро парче от наденичката, от която се насълзяваха очите. — И ми се струва, че определено видях нещо като мариновани лукчета на една от лавиците.

— Наистина ли? Тогава ще ни трябва поне две стаи за тази вечер — твърдо заяви Баба.

— Три — много бързо добави Маграт.

Тя рискува отново да огледа помещението. Смълчаните обитатели се бяха вторачили в тях напрегнато, с изражение, което тя определи единствено като някаква изпълнена с надежда тъга. Разбира се, всеки, прекарал дълго време в компанията на Баба Вихронрав и Леля Ог, свикваше да бъде зяпан. Те бяха от онези хора, които запълват цялото пространство, от край до край. Пък и вероятно хората по тези места с всичките гъсти гори рядко виждаха страници. А и видът на Леля Ог, екзалтирано ядяща наденичка, можеше да надмине дори номера с маринованите лукчета, всепризнат за гвоздеа на програмата ѝ.

Въпреки всичко това... начинът, по който хората ги гледаха...

Навън, някъде навътре в гората, зави вълк. Събралите се жители потръпнаха като един, все едно се бяха упражнявали. Ханджията им избоботи нещо. Те станаха без желание и се изнизаха през вратата, като се стараеха да се движат вкупом. Една старица, клатейки тъжно глава, постави за миг ръка върху рамото на Маграт, въздъхна и излезе. Но Маграт и на това бе свикнала. Хората често изпитваха съжаление към нея, като я видеха в компанията на Баба.

Най-накрая ханджията се заклатушка към тях със запален факел и им направи знак да го последват.

— Как успя да му обясниш за леглата? — попита Маграт.

— Ами казах му: „Ей, господине, але-оп, уреди по три броя, все тая“ — отвърна Леля Ог.

Баба Вихронрав се опита да го повтори тихичко и кимна:

— Твоят момък Шейн бая обикаля насам-натам.

— Той казва, че всеки път му разбират — каза Леля Ог.

>

Всъщност имаше само _две_ стаи в дъното на дълго, усукано и скърцащо стълбище. И Маграт зае едната. Изглежда дори ханджията искаше така. Той бе много внимателен.

Въпреки това й се щеше да не беше чак толкова настоятелен да се залостят кепенците. Маграт обичаше да спи на отворен прозорец. Иначе беше прекалено тъмно и задушно.

Както и да е, помисли си тя, _аз съм_ фея-кръстница. Другите само ме придружават.

Погледна тъжно изражението си в малкото, напукано стенно огледало, след което легна и се заслуша в разговора от другата страна на тънката като хартия стена.

— Есме, защо обръщаме огледалото с лице към стената?

— Не харесвам огледала, само ме зяпат.

— Зяпат те само ако _ти_ ги зяпаш, Есме.

Тишина и после:

— Ей, за какво е това кръглото нещо пък сега?

— Мисля, че е възглавницата, Есме.

— Ха! На _това_ ли му казват възглавница! И дори няма нормални одеяла. Как му се викало на това нещо?

— Май че се нарича юргам, Есме.

— У дома си ги наричаме пухенки. Ама-ха!

Настъпи затишие. После:

— Изми ли си зъбите?

И отново пауза. После:

— О, изобщо не са ти студени краката, Есме.

— Не са, ами. Даже им е много приятно и уютно.

И пак тишина. После:

— Ботуши! Ботушите ти! Ти си с ботушите си!

— А твоите дрехи! Дори не ги съблече!

— В чужбина човек трябва да е страшно внимателен. Всякакви навлеци има.

Маграт се сгуши под — как беше — юргамата и се обърна на другата страна. На Баба Вихронрав изглежда й стигаше един час сън на денонощие, а пък нищо не можеше да смути хъркането на Леля Ог.

— Гита? _Гита?_ ГИТА!

— Кфо?

— Будна ли си?

— М-м н-н...

— Чувам шум!

— ... и аз...

Маграт задряма замалко.

— Гита? ГИТА!

— ... Сега к'во?...

— Сигурна съм, че някой тропа по кепенците!

— ... не и на наште години... сега з'спивай...

С всяка минута в стаята ставаше все по-топло и по-задушно. Маграт стана, свали резето на кепенците и ги отвори със замах.

Последва грухтене и далечен трясък от нещо, което се удря в земята.

Пълната луна обля стаята. Маграт се почувства доста по-добре и се върна в леглото.

Като че не мина и миг преди отново да я събуди глас от съседната стая:

— _Гита Ог, какво_ правиш?

— Хапвам.

— Не може ли да спиш?

— Просто сякаш не мога да се унеса. Нямам представа защо.

— Виж какво, ядеш чеснова наденичка! Ама наистина дяла легло с човек, който яде чеснова наденичка...

— Ей, това е мое! Дай ми го...

В бездната на нощта Маграт долови стъпки от ботуши и затръшването на кепенци в съседната стая.

Стори й се, че чу „ООУф“ и още един притъпен трясък.

— Мислех, че _обичаш_ чесън, Есме — каза Леля Ог с обида в гласа.

— Нищо против наденичките нямам, но мястото им не е в леглото. И да не си гъкнала! Още повече сега. Непрекъснато взимаш целия юргам.

След известно време кадифената тишина бе раздрана от гръмкото хъркане на Баба. Малко след това се присъедини и по-изтънченото хъркане на Леля, която в сравнение с Баба бе прекарала доста повече нощи в чужда компания и вследствие на това имаше по-приспособим носов акомпанимент. Хъркането на Баба наподобяваше дъскорезница.

Маграт притисна ужасната, кръгла и твърда възглавница върху ушите си и се зарови по-навътре в завивките.

Някъде върху вледенената земя един много голям прилеп се опитваше отново да размаха крила. Вече на два пъти бе загубил контрол. Веднъж от небрежно отворен прозорец и веднъж от балистичната траектория на чеснова наденичка. И хич не се чувстваше добре. Още един неуспех, мислеше си той, и обратно към замъка. Освен това скоро ще се съмне.

Като се обърна към отворения прозорец на Маграт, червените му очи светнаха. Напрягна се...

Една лапа се стовари върху него.

Прилепът се озърна.

Грибо не бе имал много добра нощ. Разследва целия район във връзка с наличието на женски котки и не откри нито една. Потърси плячка в бунището и удари на камък. В този град хората не изхвърляха боклука. Те го изяждаха.

Отскочи до гората, където откри няколко вълка и седна ухилен срещу тях, докато те не избягаха от неудобство.

Да, нощта беше много скучна. Досега.

Прилепът се гърчеше под лапата му. В малкия котешки мозък на Грибо се мерна мисълта, че крилатата мишка се опитва да промени формата си, но определено нямаше да ѝ мине номерът.

Особено сега, когато имаше с какво да се забавлява.

Генуа беше приказен град. Хората се усмихваха и бяха радостни през целия ден. Особено ако искаха да посрещнат следващия.

Лилит се бе погрижила за това. Разбира се, хората вероятно смятаха, че са били щастливи по времето на стария Барон, преди тя да уреди смяната му с Дука, но онова беше хаос, нечисто щастие, което впрочем обясняваше защо я приеха толкова лесно.

Те нямаха никакъв начин на живот. Липсваше им ред.

Някой ден щяха да ѝ благодарят. Разбира се, винаги се намират по няколко проблемни личности. Понякога хората просто не знаят как да се държат. Ти им даваш най-доброто от себе си, управляваш града им подобаващо, правиш така, че всяка минутка от живота им да е изпълнена със смисъл и щастие, и внезапно, без никаква причина, те се обръщат срещу теб.

В залата за аудиенции имаше кордон от стражи.

Формално погледнато, аудиенцията протичаше насаме с владетеля, но Лилит държеше да има свидетели. Понякога един малък пример вършеше работа колкото голямо наказание.

Напоследък престъпленията в Генуа бяха рядкост. Поне онези, които по принцип се смятаха за престъпления. Кражбите и други подобни провинения се разрешаваха лесно и почти не изискваха никакъв съдебен процес. Доста по-сериозни, според наръчника на Лилит, бяха престъпленията срещу хода на историята. Изглежда хората не знаеха какво е правилно държание.

Лилит постави огледало пред лицето на Живота и отстрани от него всички парченца, които не си пасваха...

Дукът се бе разплул в трона си с крак, повесен през облегалката. Така и не свикна със столовете.

— А този какво е направил? — попита той и се прозя. Поне го биваше да отваря широко уста.

Дребничък старец трепереше между двама стражи.

Винаги има желаещи за стража, дори в място като Генуа. Освен всичко останало получаваш хубава униформа със сини панталони и червено палто и висока черна шапка с кокарда.

— Но аз... аз _не умея_ да свиря — треперливо произнесе старецът. — Аз... аз не знаех, че е задължително...

— Ти си майстор на играчки — натърти Дукът. — Майсторите на играчки свирукат и пеят по цял ден — той хвърли поглед към Лилит. Тя кимна.

— Аз не знам никакви... п-песни — заекна майсторът. — Никога не съм учил песни. Само да правя играчки. _Чиракувах_ за това. Седем години първом с малкия чук...

— Тука пише — прекъсна го Дукът, изкусно правейки се, че чете от списъка с постъпките на обвиняемите, — че не разказваш приказки на децата.

— Никой никога не ми е казал да чета... п-приказки — пак заекна майсторът. — Вижте, аз просто правя играчки. Играчки. Това е единственото нещо, което правя добре. Играчки. Правя хубави иг-грачки. Аз съм просто майстор на иг-грачки.

— Не можеш да си добър майстор на играчки, ако не разказваш на децата приказки — рече Лилит, навеждайки се напред.

Майсторът вдигна очи към забуленото лице:

— Не знам нито една.

— Не знаеш _нито една?_

— Мога да им разкажа как да правят играчки — немощно изрече старецът.

Лилит се облегна назад. Невъзможно бе да се види изражението ѝ под воала.

— Май няма да е зле, ако уважаемите Народни стражи те отведат — заключи тя. — На едно място, където със сигурност ще се научиш да пееш. И вероятно след време дори да подсвиркуваш. Няма ли да е чудесно?

Тъмницата в подземията на стария Барон беше отвратителна. Лилит пребоядиса помещенията и ги преобзаведе. С много огледала.

Когато аудиенцията приключи, една фигура се отдели от тълпата и се измъкна през кухненските помещения на двореца. Стражите на страничния вход не се опитаха да я спрат. В тяхното мъничко битие тя бе много важна фигура.

— Здравейте, госпожо Приятна.

Тя поспря, бръкна в кошницата си и извади няколко препечени пилешки бутчета.

— Просто пробвах нова фъстъчена плънка — обясни тя. — Бих оценила мнението ви, момчета.

Те поеа храната с благодарност. Всеки се радваше да види госпожа Приятна. Чудесата, които тя можеше да стори с едно пиле, го правеха едва ли не щастливо, че е било убито.

— А сега излизам да взема малко подправки.

Те я гледаха как се насочва като голяма устремена стрела към пазара, който беше точно на брега на реката. После изядоха пилешките бутчета.

Госпожа Приятна се засуети сред сергиите. Вложи много старание в суетенето. Дори в Генуа се намираха хора, готови да разкажат по някоя приказка. _Особено_ в Генуа. Тя беше готвачка, така че се суетеше. И се стараеше да е дебела и с весел нрав, какъвто по природа имаше за щастие. Специално гледаше ръцете ѝ винаги да са набрашнени. Ако усетеше подозрителност, казваше неща като „Божичко!“. Като че ли дотук се справяше добре.

Огледа се за знака. Ето го — черно петле. Стърчи от навеса на една сергия, която бе претъпкана с клетки на кокошки, пуйки и всякакви пернати. Вуду-заклинателката беше Вътре.

Когато погледът ѝ се спря на него, главата на петлето се обърна да я изгледа.

По-настрана от останалите сергии стоеше малка палатка, подобна на много други сред пазара. Пред нея гореше огън, поддържан от дървени въглища. Над него вреше котел. Наблизо бяха наредени купи, черпак и сред тях — паничка с монети. Имаше доста монети — хората плащаха за гозбите на госпожа Гогол, колкото сметнеха за добре, и паничката едва ги побираше.

Гъстата течност в котела беше безапетитно кафява. Госпожа Приятна се подкрепи с пълна догоре купа и зачака. Госпожа Гогол определено беше даровита.

След време от палатката се разнесе глас:

— Какво ново, госпожо Приятна?

— Тя затвори майстора на играчки — съобщи госпожа Приятна на пространството около себе си. — А вчера дойде ред на стария Дивиро Ханджията за това, че не е дебел и няма голямо червендалесто лице. Вече четири случая за този месец.

В палатката беше тъмно и горещо. В нея гореше още един огън с още едно гърне. Госпожа Гогол се бе превила над гърнето и разбъркваше съдържанието му. Тя посочи на готвачката един мях.

— Раздухай за последно въглищата и ще видим.

Госпожа Приятна изпълни подканата. Самата тя не използваше магии освен онези, нужни за запръжката или при втасването на хляба, но уважаваше чуждите. Особено онези на госпожа Гогол.

Въглищата заискриха в бяло. Гъстата течност в гърнето закипя. Госпожа Гогол се вторачи в парата.

— Какво правиш, госпожо Гогол? — не издържа готвачката.

— Опитвам се да видя бъдещето — отговори заклинателката. Гласът ѝ имаше гърленото звучене на парасихично надарените натури.

Госпожа Приятна надзърна в мътилката.

— Някой ще яде скариди? — подметна услужливо тя.

— Виждаш ли онова парченце бамя? — попита госпожа Гогол. — Виждаш ли как рачешките щипци все изплуват точно там?

— Не си от тия, дето пестят продуктите.

— Виждаш ли колко са гъсти мехурчетата около дафиновите листенца? Виждаш ли как всичко се върти около червения лук?

— Виждам! Виждам! — задъха се госпожа Приятна.

— И знаеш ли какво означава това?

— Означава, че вкусът ще е наистина _прекрасен!_

— Естествено — любезно отвърна госпожа Гогол. — И още значи, че идват някакви хора.

— Иха! Колко?

Госпожа Гогол натопи лъжица в кипящата смес и я опита.

— Трима. — Замислено облиза устни. — Жени. — Отново потопи лъжицата. — Опитай — предложи тя. — Също и котка. Познава се по лавровото дърво. — Облиза устни. — Сива. Само с едно око... — опипа с език един развален зъб в устата си — ... лявото.

Ченето на госпожа Приятна увисна.

— Ще те намерят, преди да открият мен — каза госпожа Гогол. — Ти ще ги доведеш тука.

Госпожа Приятна се втренчи в ледената усмивка на госпожа Гогол и после отново в съдържанието на гърнето.

— Ще бият толкова път само за да опитат нещо? — попита тя.

— Естествено. — Госпожа Гогол седна. — Отиде ли да видиш момичето в бялата къща?

Госпожа Приятна кимна.

— Младата Въгляшка ли? Да. Виждам я, когато мога. Когато Сестрите не са в двореца. Те наистина са й взели страха.

Тя отново сведе очи към гърнето, а после ги вдигна към госпожа Гогол.

— Наистина ли можеш да виждаш?...

— Предполагам, че имаш куп неща за Мариноване? — прекъсна я госпожа Гогол.

— Да. Да. — Госпожа Приятна се отдръпна, но с нежелание. После се спря. Трудно бе да отпратиш госпожа Приятна, освен ако тя не искаше. — Оная Лилит казва, че може да види целия свят в огледалата — каза тя с обвинителна нотка в гласа.

Госпожа Гогол поклати глава.

— Всичко, което ти предлагат огледалата, си самият ти — изрече тя. — Но това, което ти предлага един хубав бъркоч, е _всичко._

Госпожа Приятна кимна. Няма спор. Това беше добре известен факт.

Когато готвачката си отиде, госпожа Гогол тъжно поклати глава. Заклинателките могат да прибегват до всякакви хитрини с цел да се покажат знаещи, но се чувстваше леко засрамена, защото накара една честна жена да вярва, че бъдещето може да се види в гърне със супа, била тя и от бамя. Защото всичко, което показваше чорбата на госпожа Гогол, беше, че в близко бъдеще определено ще има много вкусно ядене.

Всъщност тя бе видяла бъдещето в купа с джамбалая, която бе приготвила по-рано този ден.

Маграт лежеше с вълшебната пръчка под възглавницата си и беше на границата между съня и пробуждането.

Със сигурност тя беше най-подходящият човек за вълшебната пръчка. Нямаше съмнение. Понякога — а тя едва се осмеляваше да направи място за тази мисъл в ума си, докато беше под един покрив с Баба Вихронрав — наистина се чудеше доколко другите вещици са отдадени на професията си. Повечето време изглежда не даваха _пукната_ пара.

Да вземем например медицината. Маграт знаеше, че е доста по-наясно от тях с билките. Тя бе наследила дебели книги по въпроса от Гуди Уемпър, своята предшественичка в селото. Бе описала и няколко свои теории. Можеше да каже на хората такива неща за употребата на синьоглавчето, които ще ги заинтригуват до такава степен, че вероятно ще се втурнат да търсят с кого друг да ги споделят. Можеше да разделя фракции, да прави двойна дестилация и други неща, които се състояха в целonoщни дежурства пред колба и наблюдения върху цвета на пламъка. Тя _работеше_ над това.

Докато единственото лечение, което Леля прилагаше, беше топъл компрес върху всичко плюс препоръка за голяма чаша от най-любимото питие на пациента от гледна точка на това, че щом така или иначе му е зле, що да не си го направи по-приятно. (Маграт забраняваше на пациентите си алкохол, защото вреди на черния дроб. Ако те не знаеха как вреди на черния дроб, тя им го разясняваше.)

А Баба... просто даваше на хората бутилка оцветена вода и им казваше, че вече са по-добре.

Най-дразнецото беше, че те наистина се пооправяха.

Къде във всичко това се вписваха вещерските им умения?

А с вълшебна пръчка нещата биха могли да се променят. С нея можеш доста да помогнеш на хората. Магията съществува, за да направи живота по-добър. Маграт таеше тази мисъл дълбоко в розовия, пърхащ будоар на сърцето си.

Тя отново се потопи в дълбините на съня.

И сънува странен сън. След това не го сподели с никого, защото... ами подобни неща не се споделят. Не и такива.

Но си мислеше, че е станала посред нощ, разбудена от тишината, и е отишла да подиша малко въздух. И минавайки покрай огледалото, е уловила движение в него.

Не беше нейното лице. Много приличаше на Баба Вихронрав. Усмихна й се — доста по-приветлива и по-дружелюбна усмивка от тази на Баба, отбеляза Маграт — и после изчезна, а ефирната сребърна повърхност се затвори след него.

Тя бързо се върна в леглото и се събуди от звука на камерен оркестър, отдаден на безмилостно „уумпа“. Хората крещяха и се смееха.

Маграт набързо се облече, излезе в коридора и почука на вратата на спътничките си. Никакъв отговор. Тя пробва бравата, след което неколkokратно я разтърси. Последва трясък, когато столът, подпиращ

бравата от другата страна с цел възпиране на насилници, обирджии и други нощни натрапници, падна.

Изпод завивките от едната страна на леглото стърчаха ботушите на Баба Вихронрав. До тях бяха голите крака на Леля Ог, която се въртеше насън като вихрушка. Чашата на мивката леко подрънкваше от ритмичното ръмжене на някого, който възнамерява тази нощ да поразпусне.

Маграт почука по подметката на Бабиния ботуш.

— Хей, събуди се! Нещо става навън.

Събуждането на Баба Вихронрав бе удивителна гледка, на която единици са били свидетели.

При събуждане повечето хора набързо минават през кратка, паническа подсъзнателна проверка: кой съм, къде съм, кой е тоя/тая, боже мили, защо съм гушнал полицейски шлем, _какво стана снощи?_

Така е, защото хората се разкъсват от Съмнение. Това е двигателят, управляващ живота им. Това е гъвкавият колан в малкия самолетен макет на тяхната душа и те загубват цялото си време да го затягат, докато се скъса. Рано сутрин е най-лошото време — тогава идва онзи миг паника, в който се чудиш дали през нощта Ти си си отишъл и нещо друго се е настанило вместо теб. Това никога не се случваше на Баба Вихронрав. Тя превключваше от дълбок сън към незабавно действие направо на шеста предавка. Никога не й се налагаше да намира себе си, защото винаги знаеше кой я търси.

Тя подуши въздуха.

— Нещо гори.

— Имат си и празничен огън — съобщи Маграт.

Баба отново пое дъх.

— _Чесън_ ли пекат? — не повярва тя.

— Ами да. Нямам идея защо. Свалят всички кепенци от прозорците, горят ги на площада и танцуват около огъня.

Баба Вихронрав яростно сръга Леля Ог с лакът:

— Ставай, ти там.

— Кфхт?

— Цяла нощ не мигнах — обвинително рече Баба — от нейното хъркане.

Леля Ог внимателно повдигна завивките.

— Прекалено рано сутринта е, за да бъде рано сутринта — отбеляза тя.

— Хайде — не се трогна Баба. — Ще ни трябват преводаческите ти умения.

Съдържателят на странноприемницата размахваше нагоре-надолу ръце и подтичваше в кръг. После сочеше замъка, извисяващ се над гората. После яростно смучеше китката си. После се тръшна по гръб. След което загледа в очакване Леля Ог, докато зад него празничната клада от чесън, дървени пръти и тежки летви от кепенци гореше жизнерадостно.

— Не — след малко каза Леля. — Все още не компрендо, майна хер.

Мъжът стана и изтупа праха от кожените си панталони.

— Струва ми се, казва, че някой е умрял — намеси се Маграт. — Някой в замъка.

— Е, трябва да отбележа, личи си, че всички са много радостни от това — жлъчно вметна Баба.

В светлината на новия ден селцето изглеждаше доста по-приветливо. Хората се спираха да кимат щастливо към вещиците.

— Защото май става дума за господаря — предположи Леля Ог. — Човекът обяснява, че бил нещо кръвопиец.

— А, това ще да е. — Баба потри ръце и изгледа с одобрение закуската върху масата, която бе изнесена на слънце. — Във всеки случай храната определено има подобрене. Подай ми хляба, Маграт.

— Всички се усмихват и ни ръкомахат — възкликна Маграт. — И виж само цялата тази храна!

— Това и трябва да се очаква — каза Баба с пълна уста. — Само една нощ, откакто сме тук, и вече почнаха да схващат, че любезното отношение към вещиците носи _късмет_. Я ми помогни да извадя лъжицата от меда.

Под масата Грибо седна и почна да се ближе. От време на време се оригваше.

Вампирите можеха да се възправят от смъртта, от гроба, от криптата, но никога от лапите на котка.

Скъпи Джейсън и всички от № 21, № 34, № 15, № 87 и № 61, но не и от № 18, докато не ми върне купата, дето катигурично я взе назаем квото ще да разправя,

Е, ето ни тук, леле къф майтап стана, ни МЪ питай за тикви, и все пак, нищо лошо. Праштам рисунка дето одседнахме сношти, сложила съм Х дето ни е стаята. Времето...

— Какво правиш, Гита? Тръгваме!

Леля Ог вдигна поглед от съчинението си с лице, сбърчено от усилието.

— Помислих си, че няма да е зле да изпратя нещо на Джейсънчо. Нали знаеш, да спре да се тревожи. Нарисувах това място на един лист и Майна Хер тука ще я даде на някой, дето има път натам. Не се знае, може и да стигне.

... се задържа Прекрасно.

Леля Ог наплюнчи молива. Не за пръв път в историята на Вселената на някого, за когото общуването по принцип бе толкова естествено, колкото и сънят, му секваше вдъхновението при необходимостта да напише няколко реда на гърба на картичка.

Ами това като че ли е сичко засега, ще ти пиша скоро пак МАМА. P.S. Котакът изглежда много Заслабнал, май му липсва Вкъщи.

— Гита, _идваш ли?_ Маграт вече ми стартира метлата.

P.P.S. Баба ти праща Поздрави.

Леля Ог се облегна, доволна от мисълта за добре свършена работа*.

[* Леля Ог прати няколко картички до дома, нито една от които не пристигна преди нея. Тази практика е традиционна и важи за цялата Вселена.]

Маграт достигна края на градския площад и спря да почине.

Бая публика се беше събрала да види жена с крака. Държаха се много деликатно. Някак си това влошаваше нещата.

— Няма да литне, освен ако не тичаш страшно бързо — обясни тя, съзнавайки колко глупаво звучи това, което казва, особено ако те слушат на чужд език. — Май се нарича авариеен старт.

Пое дълбоко дъх, сбърчи чело от концентрация и отново се впусна напред.

Този път стана. Метлата се затресе в ръцете ѝ. Метличината застърга.

Успя да изключи от скорост миг преди да забърше земята. Метлата на Баба Вихронрав имаше една особеност — бе една от най-старомодните, от времето, когато метлите се правеха за цял живот, а не за да се разпаднат след десетина години от дървеници, и макар че трудно включваше, веднъж тръгнала — няма туй-онуй.

Веднъж Маграт понечи да обясни на Баба Вихронрав символиката на вещерската метла, но се отказа. Щеше да е по-зле от кавгата за значението на майското дърво.

Заминаването отне известно време. Селяните настояваха да им дадат малко храна. Леля Ог произнесе реч, която никой не разбра, но бе единодушно аплодирана. Грибо, периодично хълцайки, се промуши на обичайното си място между метличината на Лелината метла.

Докато се издигаха над гората, от замъка също се издигна тънка струя дим. А после изригнаха пламъци.

— Май танцуват отпред — обади се Маграт.

— Рисковано си е да се нанасяш под наем — рече Баба Вихронрав. — Хазяинът е малко немарлив, като опре до поправка на покрива и прочее. Хората негодуват за такива неща. Моят не си е мръднал пръста да оправи нещо по къщата, откак съм там — добави тя. — Срамота. Пък съм и стара жена.

— Мислех, че мястото си е твое — подкачи я Маграт, докато метлите се понесоха над гората.

— Просто не е плащала наем около шейсет години — вметна Леля Ог.

— Моя ли е вината? — попита Баба Вихронрав. — Не съм аз виновна. Нямам нищо против да платя — тя пусна бавна, самоуверена усмивка. — Само трябва да ме _помоли._

Това е Светът на Диска, гледан отгоре. Облачните му купове се въртяха в дълги, усукани плетеници.

От облаците изплуваха три точки.

— Разбирам защо пътуването не е на мода. На това му викам скука. Часове наред няма нищо друго освен гори.

— Да, но стигаш бързо, Бабо.

— Както и да е, от колко време летим?

— Около десет минути, откак попита за последен път, Есме.

— _Виждаш ли?_ Скука.

— На мен не ми харесва да седя на тая пръчка. Сигурно има специални метли за дълги разстояния, нали така? На които можеш да се излегнеш и да дремнеш малко.

Всички се замислиха над това.

— И да похапнеш — добави Леля. — Истинско ядене имам предвид. Със сос. Не само сандвичи и такива неща. — Експериментът с въздушно готварство върху малка маслена горелка бе прекратен по спешност, след като метлата на Леля замалко не се подпали.

— Предполагам, че може да стане, ако имаш наистина _голяма_ метла — размечта се Маграт. — Може би с размерите на дърво. Тогава някоя от нас може да държи управлението, а другата да готви.

— Никога няма да стане — възрази Леля Ог. — Защото джуджетата ще ти искат цяло състояние за толкова голяма метла.

— Да, но можеш да направиш друго. — Маграт се разпали. — Да караш хората да ти плащат и да ги возиш. Сигурно има доста хора, на които им е дошло до гуша от разбойници по пътищата и от... морска болест.

— Какво ще кажеш, Есме? — попита Леля Ог.

— Аз ще управлявам метлата, а Маграт ще готви.

— Тогава _аз_ какво ще правя? — подозрително отвърна Баба Вихронрав.

— О... ами... трябва да има някой, нали се сецаш, да посреща хората и да им сервира храната — обясни Маграт. — И да им казва какво да правят, ако магията се изтощи.

— Ако магията се скапе, всички ще се разбият на земята и ще умрат — изтъкна Баба.

— Да, но някой трябва да им каже как да го направят — възрази Леля Ог, смигвайки на Маграт. — Те няма да знаят как да се разбият, като нямат опит в летенето. И бихме могли да се наречем...

Тя направи пауза. Както винаги в Света на Диска, който беше точно на самия ръб на нереалното, малки парченца реалност се промъкваха винаги, щом нечие съзнание бе на правилната честота. Това се случи и сега.

— ... Трите авиовещици — довърши тя. — Как ви се струва?

— Авиометли — пробва Маграт. — Или Пан...

— Няма нужда да намесваш религията — изсумтя Баба.

Леля Ог лукаво ги изгледа.

— _Бихме могли_ да се наречем Девст... — почна тя.

Порив на вятъра подхвана трите метли и ги завъртя. Настъпи кратка паника, докато вещиците овладяха положението.

— Пълни глупости — измърмори Баба.

— Е, убива времето — каза Леля Ог.

Баба навъсено изгледа зеленината под тях.

— Хората никога няма да се навият. Пълни глупости.

Скъпи Джейсън унд фамилие,

Отзад на гърба на листа приложено ви изпращам скица на едно място, дето някакъв крал е умрял и е погребан, кой го знае що. То е в някакво село, дето спряхме миналата нощ. Дадоха ни нещо за дъвкане, хич не личеше, че е с охлюви и съвсем поносимо и Есме си взе три порции, преди да разбере какво е и после направи Скандал на готвача, а Маграт повръща цяла нощ само от мисълта за това и я хвана разтройственост. Мисля за теб твоя любяща МАМА. PS туалетните тук са ОТВРЪТНИ, правят ги ВЪТРЕЩНИ, стига толкоз за ХЕГЙЕНЪТА.

>

Минаха няколко дни.

В малка и спокойна странноприемница в една мъничка държава Баба Вихронрав седна и подозрително изгледа храната. Собственикът се суетеше около нея с трескавото изражение на човек, който предварително знае, че в този рунд той няма да е победителят.

— Хубава простичка домашна гозба — натърти Баба. — Това е всичко, което искам. Познавате ме. Не съм от тия, дето искат много. Никой не би могъл да каже, че съм от тия, дето искат много. Просто искам обикновена храна. Не само лой и прочее. Как става така, че човек като се оплаче от нещо в салатата си, излиза, че точно това е поръчал!

Леля Ог подпъхна салфетката в яката си и премълча.

— Като онова място снощи — продължи Баба. — Човек би си помислил, че няма да има проблем със сандвичите, нали? Имам предвид — сандвичи! Най-елементарната храна в целия свят. Би си помислил, че дори чужденците не могат да объркат нещо в сандвичите. Ха!

— Не ги наричаха сандвичи, Бабо — обади се Маграт, като не можеше да откъсне очи от тигана на печката. — Те им казаха... мисля, че им викаха рибени хапки.

— Хубави бяха — примижа Леля Ог. — Голяма слабост имам към маринована херинга.

— Ама сигурно ни мислят за толкова тъпи, та да не забележим, че на сандвича му липсва горната филия — триумфално изрече Баба. — Е, аз им казах туй-онуй! Следващия път ще се замислят, преди да се опитат да измамят хората, като не им дадат филията, дето по право си е тяхна!

— Предполагам, че да — мрачно отбеляза Маграт.

— И да не ми наричат нещата със засукани имена, та хората да не знаят какво ядат — продължи Баба, решена да разнищи недостатъците на чуждестранната кухня докрай. — Обичам неща, дето ясно си казват какви са, като... ами... Запържено студено месо със зеленчуци, или... или...

— Пудинг със стафиди — разсеяно вметна Леля. Тя следеше приготвянето на палачинките с лошо предчувствие.

— Точно така. Истинска прилична храна. Ами онова, дето го ядохме на обяд? Не казвам, че не беше хубаво — снизходително додаде Баба. — По чуждому, разбира се. Но се наричаше Cwuissees dee Grenolly. Това пък какво ли значи?

— Жабешки бутчета — преведе Леля, без много да му мисли.

В настъпилата тишина се чу как Баба Вихронрав си поема дълбоко въздух. Лицето на Маграт придоби леко зеленикав оттенък, а Леля Ог почна да мисли по-бързо отвсякога.

— Не _истински_ жабешки бутчета — притесни се тя. — То е като хотдога, дето всъщност е кренвирш в крайче хляб. Нещо като прякор, шегаджийско название.

— На мен не ми звучи никак смешно. — Баба се обърна и изгледа палачинките. — Поне палачинките не могат да оплескат. Как ги наричаха тук?

— Crap suzzette*, струва ми се — отвърна Леля.

[* Crap suzette — лека палачинка с портокалови корички. — Бел.прев. (На английски обаче crap означава лайно. Да им е вкусно! — Бел.ред.)]

Баба се въздържа от коментар. Но следеше с мрачно задоволство печката. Накрая собственикът приключи с готвенето и ѝ се усмихна с надежда.

— О, сега пък очаква и да ги ядем — възкликна тя. — Той взе, че ги подпали, а после очаква да ги ядем!

След време маршрутът на вещиците из континента би могъл да бъде проследен чрез специфично демографско изследване. Години след като бяха посетили някои от уютните, обкичени с чесън кухни на сънените селца, сгущени сред топлите хълмове, човек понякога би могъл да попадне и на готвачи, които не се разтреперват и не се опитват да се скрият зад вратата, когато в кухнята им влезе непознат.

Скъпи Джейсън,

Тука определено е по-топло, Маграт вика, че е щото се отдалечаваме от Центъра и странно, сичките пари са различни. Трябва да ги сменяш с други пари, които са все с различна форма и спорет мен хич не са истински пари. Ние по принцип оставяме Есме да се оправя с това, тя ги взима при много изгоден курс, да се чуди човек. Маграт казва, че ще напише книга озаглавена Пътуване за Един Долар Дневно, при туй си е все същия долар. Есме почва да се държи точно като чуждинец, вчера си свали шала, сигур после ще вземе и по масите да танцува. Тва е снимка на един известен мост или на друг. С много обич, МАМА.

Слънчевите лъчи падаха над калдъръмената улица, по-точно върху двора на една малка странноприемница.

— Не е за вярване, че у дома е есен — въздъхна Маграт.

— Гързон? Мучо вино затри те, краци яж.

Съдържателят, който не разбра нито дума, но беше добродушен човек и определено не заслужаваше да го наричат гързон, се усмихна на Леля. Той би се усмихвал на всеки с подобен неограничен питеен капацитет.

— Все пак не одобрявам, дето слагат всичките тези маси на улицата — каза Баба Вихронрав лениво. Бе приятно топло. Не че не харесваше есента.

Напротив — винаги я очакваше с нетърпение, но на тази възраст я радваше мисълта, че сезонът се вихри на стотици мили от нея и тя не е там.

Под масата Грибо подремваше, изпружил нагоре крака. От време на време потрепваше, пердашейки някой и друг вълк в съня си.

— В бележките на Дезидерата пише, че лятно време тука има специална традиция да пускат много бикове по улиците — съобщи Маграт, внимателно разлиствайки твърдите страници.

— Това ще си струва да се види — отбеляза Баба Вихронрав. — Защо го правят?

— За да могат младежите да ги преследват и да покажат смелостта си. Изглежда им взимат победните атрибути.

Изражението на набръчканото лице на Леля Ог се смени неколkokратно като променливо време над угар, опустошена от вулкан.

— Звучи малко странно — накрая рече тя. — Това пък за какво го правят?

— Не е много ясно обяснено — отговори Маграт. Прелисти още една страница. Устните ѝ мърдаха, докато четеше. — Какво означава... сојонес*?

[* Сојонес (испански жаргон) — ташащи. — Бел.ред.]

Двете вдигнаха рамене.

— Виж, я по-леко с тия напитки — обади се Баба, когато келнерът сложи поредната бутилка пред Леля Ог. — Не бих имала доверие на питие, което е толкова зелено.

— Това е различно — отвърна Леля. — На етикета пише, че е направено от билки. Не може сериозно питие да бъде само от билки. Опитай.

Баба помириса отворената бутилка.

— Мирише на анасон — констатира тя.

— На бутилката пише „Абсент“ — посочи Леля.

— О, така наричат пелина — откряна ги Маграт, която я биваше с билките. — В моя билков наръчник пише, че действа добре при стомашни притеснения и предотвратява гаденето след ядене.

— Ето на! — възкликна Леля. — Билки. Практически си е лекарство. — Тя щедро сипа на останалите. — Давай, Маграт. Ще ти порозови руменината!

Баба Вихронрав тайно изхлузи ботушите си. Водеше спор със себе си дали да не си махне и една жилетка. Вероятно не ѝ трябваша и трите.

— Трябва да тръгваме — подкани ги тя.

— О, гади ми се от метли — измрънка Леля. — Още няколко часа върху пръчката и ще ми се схване буквието.

Изгледа очаквателно другите две.

— Това на чужд език значи дупе — добави тя. — При все че, странно, на някои места дупе значи задник, а задник значи мухльо. Странно нещо са това думите.

— По лаф на минута — отбеляза Баба.

— Реката е доста широка тук — рече Маграт. — Има и големи лодки. Никога не съм се качвала на истинска лодка. Нали знаете, от ония, дето не потъват лесно.

— Метлите са си по-вещерски — възрази Баба, но не много убедено.

Тя нямаше международния анатомически речник на Леля Ог, но части от тялото ѝ, чието название дори не би признала, че са ѝ известни, определено я наболяваха.

— Видях ги лодките — сподели Леля. — Приличат на големи салове с къща отгоре. Дори няма да разбереш, че си на лодка, Есме. Ей, какво прави тоя?

Съдържателят забързано прибираше веселите масички навътре. Той закима на Леля и заговори с голяма доза спешност в гласа.

— Мисля, че иска да влезем вътре — обясни Маграт.

— Мен си ми харесва тук — възрази Баба. — МЕН СИ МИ ХАРЕСВА ТУК, БЛАГОДАРЯ ТИ — повтори тя. Подходът на Баба Вихронрав към чуждите езици се изчерпваше с високо и бавно натъртване на думите.

— Виж какво, стига ни дърпа масата — сопна се Леля, шляпвайки го през пръстите.

Съдържателят заговори панически и засочи улицата.

Баба и Маграт погледнаха въпросително Леля Ог. Тя вдигна рамене.

— Нито дума не разбрах.

— ЩЕ СИ ОСТАНЕМ НА МЕСТАТА, БЛАГОДАРЯ — натърти Баба. Погледът на собственика срещна нейния. Той се предаде, размаха ръце отчаяно и се прибра.

— Смятат, че могат да се възползват от нас, като сме жени — рече Маграт. Прикри деликатно оригването си и отново надигна зелената бутилка. Стомахът ѝ се чувстваше доста по-добре.

— Това е много вярно. Найш ли какво? — запита Леля Ог. — Снощи се барикадирах в стаята си и никой даже не се опита да влезе.

— Гита Ог, понякога ти... — Баба спря, когато нещо зад рамото на Леля привлече погледа ѝ.

— Множество _крави_ идват насреща — съобщи тя.

Леля извъртя стола си.

— Сигурно е онова нещо с бикове, дето спомена Маграт. Струва си да се види.

Маграт вдигна поглед. Из цялата улица хората проточваха шии от погорните етажи. Блъсканица от рога, копита и потни тела скоростно напредваше към тях.

— Някои хора отгоре ни се _смеят!_

Под масата Грибо се завъртя и се претърколи. Отвори здравото си око, фокусира приближаващите бикове и седна. Май щеше да стане забавно.

— Смят ли се? — настръхна Баба. Погледна нагоре. Хората всъщност нямаха вид да се веселят.

Тя присви очи.

— Просто ще се правим, че нищо не се случва — обяви тя.

— Но това са бая големи бикове — нервно каза Маграт.

— Те нямат _нищо_ общо _с нас_ — заяви Баба. — Това, че разни чужденци си създават вълнения с разни неща, няма нищо общо _с нас_. Сега ми подай билковото вино.

Доколкото съдържателят Ларго те Кабона можеше да си спомни събитията от този ден, като че бе станало следното:

Беше времето на Нещото с бикове. И побърканите жени просто си седяха там, наливайки се с абсент, сякаш беше вода! Той се опита да ги накара да влязат, но онази старата, кльощавата само му викаше. Тъй че ги остави, но не затвори вратата — хората бързо схващаха за какво става дума, когато срещу тях се появяха биковете, преследвани от местните младежи. Който грабнеше големия червен победен атрибут от рогата на най-едрия бик, заемаше почетното място в нощното празненство и оттам насетне установяваше — Ларго се усмихна на спомена отпреди четиридесет години — определено неофициална, но изключително приятна връзка с младите дами в града...

А побърканите жени просто си седяха.

Бикът-водач се чувстваше малко несигурно. При нормален развой на събитията щеше да реве и да рие земята с копита, за да накара живите мишени да тичат по забавен начин, а сега умът му не можеше да се справи с тази липса на внимание. Но това не беше основният му проблем, защото основният му проблем бяха двадесетте други бика плътно зад него.

И дори това престана да бъде основен проблем, понеже ужасната стара жена, онази цялата в черно, се изправи, рече нещо и го фрасна между очите. После противната дундеста жена, чийто корем притежаваше устойчивостта и капацитета на галванизиран воден резервоар, падна от стола си, заливайки се от смях, а младата — по-младата от другите две — запляска с ръце срещу биковете, сякаш бяха патици.

След това улицата се запълни с ядосани и объркани бикове и множество крещящи, ужасени младежи. Едно е да преследваш стадо паникьосани бикове, а друго — да откриеш, че те внезапно се опитват да обърнат посоката на своя бяг.

От прозореца на своята спалня-убежище съдържателят дочуваше как ужасните жени си подвикват една на друга. Дундестата не спираше да се смее и да крещи някакъв боен вик: „Пробвай конярския чук, Есме!“ А младата, пробивайки си път сред животните, сякаш да те разкъсат на парчета е нещо, което се случва само на другите, откри бика-водач и взе _атрибута_ от рога му с такава загриженост, с каквата старица би извадила трън от лапата на котката си. Хвана го, като че не знаеше какво е или какво да прави с него...

Внезапната тишина подейства дори на биковете. Техните мънички кръвясали мозъчета усетиха нещо нередно. Притесниха се.

За щастие ужасните жени отпътуваха с лодка същия следобед, но преди това едната спаси котарака си, който бе притиснал в ъгъла объркан сто и петдесет килограмов бик, опитвайки се да го подхвърли във въздуха и да си поиграе с него.

Онази вечер Ларго те Кабона гледаше да бъде много, много мил със старата си майка.

А следващата година в селцето се проведе фестивал на цветята и повече никой никога не спомена за Нещото с бикове.

Поне не пред мъжете.

Голямото гребно колело разплискваше гъстата кафява субстанция на реката. Движеща сила бяха няколко дузини тролове, които въртяха педалите в трюма. Сред дърветата на далечния бряг пееха птици. Над водата се носеше миризма на хибискус, която почти, но за съжаление не напълно, заличаваше мирииса на самата река.

— Ето _така_ по-става — натърти Леля Ог.

Тя се изтегна на един стол на палубата и се обърна да погледне Баба Вихронрав, чиито вежди бяха сключени от напрегнатата концентрация при четенето.

Устата на Леля се разтегна в дяволита усмивка.

— Знаеш ли как се нарича тази река? — попита тя.

— Не.

— Нарича се Вю*.

[* Vieux (фр.) — стар. — Бел.прев.]

— Аха.

— Знаеш ли какво значи това?

— Не.

— Старият.

— Аха?

— По чуждите места думите си имат пол — с надежда каза Леля.

Баба не се хвана.

— Не бих се учудила — промърмори тя.

Леля клюмна.

— Това е една от книгите на Дезидерата, нали?

— Аха — кимна Баба. Тя благопристойно облиза палеца си и обърна страницата.

— Къде се дяна Маграт?

— Полегна в каютата — отвърна Баба, без да вдигне поглед.

— Стомахчето й ли не е в ред?

— Този път е главата. Млъкни малко, Гита. Чета.

— За какво? — радостно попита Леля.

Баба въздъхна и сложи пръст на страницата, за да си отбележи мястото.

— За онова място, където отиваме. Генуа. Дезидерата казва, че е „опадачно“.

Усмивката не помръдна от лицето на Леля Ог.

— Така ли? Това е хубаво, нали? Никога досега не съм ходила в град.

Баба Вихронрав направи пауза. От известно време размишляваше. Съвсем не беше сигурна за значението на думата „опадачно“. Беше отхвърлила възможността да означава, че са му опаднали зъбите. Каквото и да

значеше, бе нещо, което Дезидерата бе сметнала за необходимо да спомене. По принцип Баба Вихронрав не вярваше на книгите като средство за информация, но сега нямаше избор.

В ума ѝ се въртеше, че „опадачно“ има нещо общо с целодневно пуснатите пердета.

— Пише още, че е град на изкуствата, разума и културата — добави Баба.

— Тогава е тъкмо за нас — убедено каза Леля.

— Особено прославен с красотата на жените си, пише тук.

— Без проблем ще се впишем.

Баба внимателно прелисти страниците. Дезидерата бе следила отблизо развоя на събитията из целия Диск. От друга страна, тя не бе писала за други читатели, освен за себе си, така че бележките ѝ бяха леко загадъчни, по-скоро *aides memoire**, отколкото последователни описания.

[* *Aides memoire* — паметни записки. — Бел.прев.]

Баба прочете:

Сега Л. управлява градъ като дърпа конците зад сцената, а казват, че Барон С. е бил убид, удавен в реката. Той беше проклетник макар и не чак колкото Л., щото тя казва, че иска да създаде Магическо Кралство, Щастливо и Мирно Място, пък гато хората казват това, гледай за Шпиони с четри очи. И никуй не смее да продума, понеже кой смее да продума срещу Злоту свършено в името на Щастието и Миръ? Всичките улитси са чисти и Брадвите лъщат. Но Е. поне е на сигурно място, засега. Л. има планове за нея. А госпожа Г., дете беше амора на Барона, се крие в блатото и одвършта с блатна магия, но с огледалната магия не можеш да се бориш, тя е само Отражение.

Феите-кръстници са по двойки, знаеше Баба. И така, това бяха Дезидерата и... и Л..., но коя беше онази от блатото?

— Гита?

— К'во?

— Дезидерата казва, че една там жена била нечия умора.

— Сигур е метафура — отвърна Леля Ог.

— О — мрачно каза Баба, — от _ония_ неща.

Но никой не може да спре Марди Грас — зачете нататък тя. — Ако изобшто нещо може да стане, то ще да бъде навръх Мъртвешката събота, последната нощ от карнавала, нощта на неумрелите и неживите, когато магията наводнява улиците. Ако Л. е уясвима, то ще е тогаз, щото карнавала е най-умразното й нещо...

Баба Вихронрав подръпна шапката досами очите си, за да ги предпази от слънцето.

— Тука пише, че всяка година там има страхотен голям карнавал — сподели тя. — Наричат го Марди Грас.

— Това значи Тлъстия Следобед — преведе Леля Ог, световната лингвистка. — Гързон! Прочее на едро Ментова Маргарита ла пети купа де фъстъци, пор на зор!

Баба Вихронрав затвори книгата.

Тя не би го споделила с друг, разбира се, най-вече с друга вещица, но колкото повече приближаваха Генуа, толкова по-несигурна се чувстваше.

_Тя_ я очакваше в Генуа. След толкова време! Да я зяпа от огледалото! Ухилена!

Слънцето напичаше. Баба се опитваше да устои. Рано или късно обаче трябваше да се откаже. Щеше да настъпи моментът, в който да свали още една жилетка.

Известно време Леля Ог седя и писа картички до роднините си, а после се прозя. Тя беше вещица, свикнала с шум и хора около себе си. Почваше да се отегчава. Лодката беше голяма, по-скоро като плуваща странноприемница, и Леля беше убедена, че наоколо не може да няма някакво развлечение.

Тя остави чантата си на седалката и се запъти да го открие.

Долу троловете продължаваха да въртят педалите.

Слънцето беше червено, голямо и много ниско, когато Баба Вихронрав се събуди. Изпод периферията на шапката си тя сконфузено се огледа, за да провери дали някой не я е видял, че спи. Посред бял ден задрямваха само старите жени, а Баба Вихронрав беше стара жена само когато това й изнасяше.

Единственият наблюдател се оказа Грибо, свит върху стола на Леля. Беше втренчил здравето си око в нея, но то не бе толкова ужасяващо, колкото млечнобелият поглед на сляпото му око.

— Тъкмо премислях стратегията — промърмори тя за всеки случай.

Баба затвори книгата и се отправи към каютата си. Тя не беше голяма. Някои от единичните кабинни изглеждаха огромни, но заради разните му билкови вина и прочее Баба някак си не беше в настроение да използва Влиянието си, за да получи една от тях.

Маграт и Леля Ог седяха на една койка и мълчаха умърлушено.

— Нещо ми стърже стомахът — заяви Баба. — На идване ми замириса на задушено, тъй че да идем да проверим, а? Какво ще кажете?

Другите две продължиха да се взират в пода.

— Предполагам, че винаги ще ни се намира тиква — обади се Маграт. — И освен това джуджешки хляб.

— И джуджешки хляб — автоматично повтори Леля. Когато вдигна поглед, лицето ѝ беше самата неловкост.

— Ъ, Есме... ъ... знаеш ли, парите...

— Парите, които ти дадохме да ги пазиш за по-сигурно в твоите такъми ли? — уточни Баба.

Нещо в начина, по който тръгна разговорът, напомняше за първите няколко камъчета, търкулващи се непосредствено преди същинското свличане.

— Става дума за тези пари... ъ-ъ...

— Парите в голямата кожена чанта, които щяхме да харчим много разумно? — попита Баба.

— Виждаш ли... парите...

— О, _тези_ пари ли — натърти Баба.

— ... ги няма... — призна Леля.

— Откраднати?

— Играла е _на хазарт_ — възкликна Маграт с нотка неискрен ужас. — _С мъже._

— Не беше хазарт! — защити се Леля. — Аз никога не хазартнича! Тях не ги биваше с картите! Спечелих сума ти игри!

— Но си _загубила_ пари — изтъкна Баба.

Леля Ог отново сведе поглед и промърмори нещо.

— Какво? — попита Баба.

— Казах, че спечелих почти всичките. И после си помислих — ето, наистина можем да имаме малко пари за, нали знаеш, да похарчим в града, пък и винаги съм била много добра на Сакатия Лукчо...

— Така че реши да играеш на едро?

— Откъде знаеш?

— Предчувствах го — произнесе Баба уморено. — И изведнъж на всички останали много им провървя, права ли съм?

— Беше странно — зачуди се Леля.

— Хъм.

— Да, ама не беше _хазарт_ — настоя Леля. — Не виждам защо да е хазарт. Почнах игра срещу слабаци. Да играеш срещу слабаци не е хазарт. То си е здрав разум.

— Във въпросната чанта имаше близо четиринадесет долара — изтъкна Маграт. — Без да броим валутата.

— Хъм.

Баба Вихронрав седна на койката и забарабани с пръсти по дървената рамка. Придоби отнесен вид. Изразът „да опипваш картите“ не беше достигнал до нейната страна от Овнерог, където хората бяха дружелюбни и прями и ако се натъкнеха на професионален шмекер, бяха склонни да му заковат ръката за масата с рутинна лекота, без да го питат той за какъв се има. Но човешката природа навсякъде бе една и съща.

— Не се разстрои, нали, Есме? — разтревожи се Леля.

— Хъм.

— Надявам се, че скоро ще мога да си взема нова метла, като се върнем у дома.

— _Хъ..._ Какво?

— След като изгубила всичките пари, си заложила метлата — триумфално обяви Маграт.

— Имаме ли изобщо някакви пари? — попита Баба.

Иманярското претърсване на многообразни джобове и аксесоари от най-лично естество доведе до четиридесет и седем пенса.

— Така — обобщи Баба и ги събра в шепа. — Това ще трябва да стигне. Като за начало. Къде са онези мъже?

— Какво ще правиш? — попита Маграт.

— Ще играя на карти — отвърна Баба.

— Не можеш да постъпиш така! — уплаши се Маграт, която бе разпознала блясъка в очите на Баба. — Ти ще използваш магия, за да спечелиш! Не трябва да използваш магия, за да спечелиш! Не и за да повлияеш на законите на случайността! Това е _проклето!_

Лодката на практика беше плаващ град и в ароматния вечерен въздух никой не си правеше труда да влиза вътре. Плоската палуба бе осеяна с групи джуджета, тролове и хора, излегнали се сред багажа. Баба се промуши между тях и се запъти към салона, който се ширеше почти по цялата дължина на лодката. Отвътре се носеше глъчка.

Лодките бяха най-бързият и най-лесен транспорт за дълги пътувания. На тях се качваха, както Баба би се изразила, сульо и пульо, пък и с приближаването на Тлъстия Следобед лодките за надолу винаги се претъпкваха с определен вид опортюнисти.

Тя влезе в салона. Страничният наблюдател би си помислил, че вратата е магическа. Когато Баба Вихронрав я приближи, в стойката ѝ нямаше нищо особено. Но щом мина през вратата, изведнъж се превърна в прегърбена накуцваща стара жена. Гледката можеше да затрогне всекиго, с изключение на най-коравосърдечните, разбира се.

Като приближи бара, тя спря. Зад него бе окачено най-голямото огледало, което Баба изобщо бе виждала. Тя го фокусира втренчено, но то изглежда бе доста здраво. Е, добре, ще ѝ се наложи да рискува.

Прегърби се още малко и се обърна към бармана:

— Исфиний моа, млади мъже — започна тя.*

[* Хората прихващаха по нещо от Леля Ог.]

Барманът я изгледа без интерес и продължи да лъска чашата.

— Какво мога да направя за теб, стара вещице? — попита той.

Бабиното изражение на старческо слабоумие съвсем неуловимо трепна.

— О... разбирате ли ме? — продума тя.

— Всякакви пътуват по реката — обобщи барманът.

— Ами в такъв случай, чудех се дали ще бъдете така любезен да ми услужите с едно тесте, май че така се нарича, карти — треперливо изрече Баба.

— Ще се пробваш на играта Стара мома, така ли? — ухили се барманът.

В очите на Баба отново блесна трескаво пламъче, но тя издума:

— Не. Само един пасианс. Ще ми се да опитам да му хвана цаката.

Той се пресегна под тезгяха и подметна едно омазнено тесте към нея.

Тя многословно му благодари и се заклатушка към една малка сумрачна масичка, на чиято лекъосана от напитки повърхност безразборно нахвърли няколко карти и се ококори срещу тях.

Само няколко минути по-късно някой леко постави ръка на рамото ѝ. Тя вдигна поглед и срещна дружелюбно, открито лице, на което всеки би заел пари. Когато мъжът заговори, в устата му проблесна златен зъб.

— Извини ме, добра майко — каза той, — но аз и приятелите ми — той посочи още няколко приветливи лица на близката маса — ще се чувстваме доста по-спокойни, ако се присъединиш към нас. Да пътува сама жена може да бъде много опасно.

Баба Вихронрав му се усмихна мило и неопределено посочи картите си.

— Все не мога да запомня кое беше по-силно — цифрите или картинките — обвини се тя. — Сигурно някой път ще си забравя и главата!

Всичките се засмяха. Баба закуцука към масата им и седна на свободното място, което оставяше огледалото точно зад гърба ѝ.

Усмихна се на себе си и после се наведе напред, цялата горяща от нетърпение.

— Ами я сега ми кажете как се играе тази игра.

Всички вещици са много чувствителни към историите. Те могат да _почувстват_ една история, също както плувецът може да почувства неочакваното присъствие на пъстърва в малкия басейн.

Да знаеш механизма на историите означава почти спечелена битка.

Например когато очевиден наивник седне срещу трима обиграни мошеници и запита: „Ами как сега се играе тази игра?“, това значи, че някой ще бъде яко изръсен. С все златото по зъбите му.

>

Маграт и Леля Ог седяха една до друга на тясната койка. Леля отнесено чешеше корема на Грибо, а той мъркаше.

— Ще се забърка в ужасни неприятности, ако използва магия, за да спечели — произнесе Маграт. — Пък и знаеш колко мрази да губи — добави тя.

Баба Вихронрав не я биваше за губещ. От нейна гледна точка загубата бе нещо, което се случва на другите.

— От егото ѝ е — обясни Леля Ог. — Всеки си има по едно. Его. А нейното е страшно голямо. Разбира се, голямото его си е част от занаята на вещиците.

— _Сигурно_ ще използва магия — натърти Маграт.

— Като използваш магия в игра на късмет, предизвикваш Съдбата — съгласи се Леля Ог. — Шмекеруването си е в реда на нещата. То си е на практика _честно._ Имам предвид, че всеки може да шмекерува. Но да използваш магия — това вече е предизвикване на Съдбата.

— Не. Не на Съдбата — мрачно произнесе Маграт.

Леля Ог потръпна.

— Хайде — рече Маграт. — Не можем да я оставим да го направи.

— От егото ѝ е — тихо повтори Леля Ог. — Ужасно нещо е туй голямо его.

— Имам — съобщи Баба — три малки картинки на царе и три от ония смешните тузарски карти.

— Това е троен Лукчо! — възкликна мъжът, който беше поканил Баба на масата и както се оказа, се наричаше господин Франк.

— А това е добре, така ли? — попита Баба.

— Това значи, че пак печелиш, мила госпожо! — Той избута купчина монети към нея.

— Божке! Значи сега имам... колко ли прави... почти пет долара?

— Не мога да го проумея — зачуди се господин Франк. — Сигурно е прочутият късмет на начинаещите, а?

— Скоро ще сме бедняци, ако продължи все така — вметна един от компанията му.

— Ще ни смъкне дрехите от гърба, истина ви казвам — допълни третият. — Ха-ха.

— Май ще трябва да се откажем още сега — заяви господин Франк. — Ха-ха.

— Ха-ха.

— Ха-ха.

— О, искам да продължим — нетърпеливо се усмихна Баба. — Тъкмо взех да му хващам цаката.

— Е, поне е спортменско да ни дадеш шанс да си възвърнем малко от загубеното, ха-ха — покани я господин Франк. — Ха-ха.

— Ха-ха.

— Ха-ха.

— Ха-ха. Какво ще кажете за по половин долар? Ха-ха?

— О, предполагам, че дамата ще желае да се обзаложи на цял, каквато е спортна натура — обади се третият мъж.

— Ха-ха!

Баба погледна купчината монети. За момент изглежда се поколеба, а сетне, както им се стори, осъзна: както ѝ беше потръгнало, какво ли може да загуби.

— Да! — извика тя. — Залагам един долар! — После поруменя: — _Вълнуващо е,_ нали?

— Да-а — проточи господин Франк и придърпа тестето към себе си.

Разнесе се ужасен шум. И тримата мъже се облешиха към бара, откъдето парченца огледало се сипеха по пода.

— Какво стана?

Баба го дари с мила старческа усмивка. Не личеше да се е озъртала.

— Май че чашата, която бършеше, се е изплъзнала от ръцете му и се е разбила право в огледалото — предположи тя. — Надявам се да не го плаща от собствения си джоб, бедничкият.

Мъжете размениха погледи.

— Хайде — подкани ги Баба. — Моят долар е готов. Ей го на.

Господин Франк нервно погледна зеещата рамка. После вдигна рамене.

Движението му отхлаби нещо в някаква сложна система. Чу се приглушено щракване като от затварящ се капан за мишки. Господин Франк побледня и сграбчи ръкава си. Дребното метално изобретение, цялото от пружинки и усукан метал, се изхлузи навън. Към него беше прикрепено едно смачкано асо купа.

— Опа! — възкликна Баба.

Маграт надникна през прозореца на салона.

— Какво прави сега? — прошепна Леля Ог.

— Отново се ухили — докладва Маграт.

Леля Ог заклати глава.

— Его — обобщи тя.

Баба Вихронрав играеше по начин, който можеше да доведе всеки професионален комарджия от мултивселената до безумна ярост.

Тя стискаше картите си здраво с две ръце на педя от лицето си, огънати като чаша и толкова плътно събрани, че само най-миниатюрна част от отделната карта да се показва. Гледаше ги така, сякаш ѝ бяха виновни. И изглежда нито за миг не сваляше поглед от тях, освен за да проследи раздаването.

И мислеше прекалено дълго. И изобщо никога не поемаше рискове.

След двадесет и пет минутна игра тя беше загубила един долар, а господин Франк се потеше. Баба вече на три пъти услужливо бе изтъкнала, че съвсем случайно той раздава карти от долната страна на тестето, и бе помолила за други карти, „защото, виж ти, тези си имат мънички знаци на гърба“.

Виновни бяха очите ѝ. Той два пъти провали идеален троен Лукчо само за да открие, че тя държи смотана двойна Кифличка. После, на третия път, като смяташе, че е разкрил стила ѝ, поиска да свалят картите и се набута със съвсем приличен флош срещу петорен Лукчо, който Старата чанта сигурно бе събирала цяла вечност. А сетне — кокалчетата му побеляха — сетне ужасната, чудовищна старица попита: „Спечелих ли? С всички тези мънички картинки? Божке, не съм ли късметлийка!“

А след това тя почна да си тананика, като си гледаше картите. В друга ситуация тримата биха приветствали подобно нещо. За човек, който знаеше как да ги разтълкува, мърдането с устни, вдигането на вежди и чопленето на уши бяха знаци, ценни като парите, скрити в чорап под дюшека. Но ужасната старица беше прозрачна колкото бучка въглища. А тананикането беше... натрапчиво. Човек усещаше как се опитва да следи мелодията. Сковават ти се зъбите. В следващия миг само глупаво наблюдаваш как тя разстила нищо и никакъв шарен флош пред твоя дори още по-калпав чифт и казва: „Как, пак ли аз взирам?“

Господин Франк отчаяно се опитваше да си спомни как се играят карти без изобретение в ръкава, при липса на удобно огледало и без маркирано тесте. Вцепенен от натрапчивата мелодия, той се чувстваше като ученик пред черната дъска.

Беше по-зле, отколкото ако отвратителното старо същество знаеше как да играе правилно.

След още час тя беше напред с четири долара и когато възкликна „Наистина съм _късметлийка!“, _ господин Франк си прехапа езика.

А после той събра истински Кралски Лукчо. На практика нямаше начин да се бие такава ръка. Беше нещо, което се случва веднъж или два пъти в живота на човек.

Тя пасува! Старата кучка пасува! Даде един гърчав долар и пасува!

Маграт отново надзърна през прозореца.

— Какво става? — попита Леля.

— Всичките изглеждат много ядосани.

Леля си свали шапката и извади лулата си. Запали я и хвърли клечката през борда.

— Мм. Ще си затананика, помни ми думата. Има много дразнещ маниер, такава си е Есме. — Леля изглеждаше доволна. — Почна ли вече да си чопли ухото?

— Мисля, че не.

— Никой не си чопли ухото както Есме.

Тя си чоплеше ухото!

Правеше го по женски деликатно, а и най-вероятно дори не се усещаше, че го прави. Старата чанта просто не спираше да си пъха кутрето в ухото и да го върти. Звукът наподобяваше скърцане на тебешир по щека за билиард.

Това беше израз на притеснение, ето какво беше. Накрая всеки си изпускаше нервите...

Тя отново пасува! А на него му бе отнело цели пет проклети минути да събере един проклет чифт!

— Помня — заразказва Леля Ог, — веднъж тя дойде у нас за празненството, когато короноваха крал Верънс. Играхме с децата на „Подгони седящия до мен по коридора“ за по половин пени. Тя обвини най-невръстното от Джейсънови в измама и се цупи цяла седмица след това.

— А той мамеше ли?

— Предполагам — гордо рече Леля. — Бедата при Есме е, че не знае как да губи. Липсва й практика.

— Лобсанг Диблър казва, че понякога трябва да загубиш, за да спечелиш — цитира Маграт.

— Звучи ми тъпо — отбеляза Леля. — Това е йен будизъм, нали?

— Не. Те казват, че трябва да имаш много пари, за да спечелиш* — обясни Маграт. — Според Пътя на Скорпиона, начинът да спечелиш е да загубиш всички битки без последната. Използваш силата на врага срещу самия него.

[* Йен будистите са най-богатата религиозна секта във Вселената. Те твърдят, че трупането на пари е голямо зло и бремене за душата. Затова, пренебрегвайки личния риск, приемат за свое неприятно задължение да придобият възможно най-много, за да намалят риска за невинните хора.]

— Какво, караш го да се удари, нещо такова ли? — попита Леля. — Звучи глупаво.

Маграт се навъси.

— Какво ли знаеш ти за това? — отвърна тя с непривична острота.

— Какво?

— Е, добре, писна ми! — избухна Маграт. — Аз поне правя усилие да науча нещо! Не се мотая наоколо да лъжа хората и да се преструвам на злонравна през цялото време!

Леля извади лулата от устата си.

— Аз не съм злонравна — меко каза тя.

— Не говорех за теб!

— Е, Есме винаги си е била злонравна — отбеляза Леля. — На нея й иде отвътре.

— И тя почти никога не прави истинска магия. Какво му е хубавото да си вещица, ако не правиш магия? Защо не я използва да помага на хората?

Леля се взря в нея през дима от лулата.

— Щото знае колко ще я бива, предполагам — отвърна тя. — Все пак я познавам от доста време. Познавам цялото им семейство. Всички Вихронрав ги бива с магиите, дори и мъжете. В тях има някаква магическа жилка. Нещо като проклетие. Както и да е... Тя смята, че не можеш да помогнеш на хората с магия. Не и _подобаващо._ И при това е права.

— Тогава какво му е хубавото?...

Леля разръчка лулата с клечка кибрит.

— Май си спомням как тя дойде и ти помогна, когато във вашето село имаше чума — отбеляза Леля Ог. — Спомням си, че не спря да си почине. Не

знам да не се е погрижила за някой болен в нужда, дори доста гноясал. А когато големият дърт трол, дете живее под Сцепената планина, дойде да иска помощ, защото жена му била зле, и всички хвърляха камъни по него, си спомням, че тъкмо Есме тръгна с него и акушира при раждането. Ха... а когато старият Хопкинс Кокошкаря хвърли камък _по Есме,_ малко по-късно през нощта всичките му плевни мистериозно се сринаха. Тя винаги е твърдяла, че не можеш да помогнеш на хората с магия, но можеш да им помогнеш с ръце. Като правиш истински неща, имаше предвид.

— Не казвам, че тя като цяло не е добър човек... — започна Маграт.

— Ха! _Аз_ казвам. Трябва много път да пропътуваш, за да намериш някой по-гаден от Есме — заяви Леля Ог, — и дори аз го твърдя това. Тя знае много добре каква е. Била е родена, за да бъде добра, и това не й допада.

Леля изтръска лулата си върху перилото и се обърна към салона.

— Това, което трябва да разбереш за Есме, момичето ми — рече тя, — е, че освен голямо его тя има и психология. И съм дяволски доволна, че аз нямам.

Баба беше спечелила дванадесет долара. Всичко друго в салона беше замряло. Чуваха се само далечният плясък на веслата и виковете на лоцмана.

Баба спечели още три долара с троен Лукчо.

— За каква психология говориш? — попита Маграт. — Книги ли си чела?

Леля пренебрегна въпроса й.

— Това, за което трябва да следиш сега — обясни тя, — е кога ще почне да прави „тц, тц, тц“ под носа си. То е след чистенето на уши. Това най-общо значи, че тя замисля нещо.

Господин Франк барабанеше с пръсти по масата, за свой ужас осъзна какво прави и купи три нови карти, за да прикрие смущението си. Старата чанта изглежда не бе забелязала.

Той се ококори срещу новата ръка.

Рискува два долара и купи още една карта.

Облеци се отново.

Какви бяха шансовете, зачуди се той, да ти се падне два пъти в един ден Кралски Лукчо? Най-важното беше да не се паникьоса.

— Мисля — чу се той да казва, — че мога да рискувам още два долара.

Хвърли поглед към другарите си. Един след друг те послушно обявиха пас.

— Ами... не знам — продума Баба, очевидно обръщайки се към картите си. Отново бръкна в ухото си. — Тц, тц, тц. Как му се вика, когато, нали се сещате, искате, тъй да се каже, да вложите още пари?

— Вдигаш мизата — отвърна господин Франк и кокал четата му побеляха.

— Ще вдигна тогаз една от тия музи. С пет долара, струва ми се.

Краката на господин Франк се подкосиха.

— Плащам твоите пет и вдигам на десет долара — скръцна със зъби той.

— Ще вдигна и от тези.

— Влизам с още два̀сет долара.

— Аз... — Баба сведе поглед, внезапно унила. — Аз имам... метла.

Мъничка аларма зазвъня някъде на заден план в съзнанието на господин Франк, но в момента той препускаше с пълна сила към победата:

— Добре!

Той разпери картите си на масата.

Тълпата ахна.

Господин Франк загреба печалбата към себе си.

Пръстите на Баба щракнаха около китката му.

— Все още не съм свалила _моите_ карти — смъмри го тя.

— Няма нужда — срязва я той. — Няма начин да биеш тази ръка, мадам.

— Има, ако мога да я осакатя — възрази Баба. — Нали затова се нарича Сакатия Лукчо?

Той се поколеба.

— Но... но... можеш да го направиш само ако ти се е паднала поредица от девет едноцветни карти — изтърси той, вглеждайки се в дълбините на очите й.

Баба отново седна.

— Знаеш ли — благо каза тя, — _мислех_ си аз, че имам доста от тези черните островърхи картинки. Това е хубаво, нали?

Тя откри ръката си. Съпричастната публика пое дъх, сякаш бе един човек.

Господин Франк се озърна диво.

— О, много добре, мадам — изрече един възрастен господин.

От тълпата се разнесоха учтиви аплодисменти. Неприятно многолюдната тълпа.

— Ъ... да — реагира господин Франк. — Да. Браво. Много бързо напредваш с ученето, нали?

— По-бързо от теб. Дължиш ми петдесет и пет долара и една метла — заключи Баба.

Когато Баба се измъкна навън, Маграт и Леля Ог я чакаха.

— Ето ти метлата — тросна се тя. — И се надявам, че сте си събрали багажериите, щото си тръгваме.

— Защо? — не разбра Маграт.

— Защото като се поуспокоят нещата, някои хора ще тръгнат да ни търсят.

Те забързаха след нея към малката си каюта.

— Не използва ли магия? — попита Маграт.

— Не.

— А измама? — допълни Леля Ог.

— Не. Само главознание — отвърна Баба.

— Къде се научи да играеш така? — заинтересува се Леля Ог.

Баба се закова на място. Те се сбутаха в нея.

— Помниш ли миналата зима, когато Старата майка Дисмас хич не беше добре и аз близо месец всяка нощ ходих да седя при нея?

— Да.

— Ами седни и играй всяка нощ на Сакатия Лукчо срещу някой, надарен с изкилиферчено шесто чувство, и скоро ще се научиш как да играеш — отвърна Баба.

Скъпи Джейсън и сие,

Това, дето ти идва в повече в чужбината, са миризмите, ама аз взех да им свиквам. Есме крещи на всички, май си мисли, че са чуждинци само за да й правят на Пук, не помня откога не съм я виждала да се забафлява толкова. Мене ако питат, и те си търсят Белята. За обяд спряхме на едно място и ни направиха паржолки Алангле и се държаха МНОГО снопски само щото исках мойта да е добре припечена. Всичко най-хубаво, МАМА.

Тук луната беше по-близко.

На Света на Диска лунната орбита се определя от релефа. Това значи, че луната е доста високо, като минава над високия Овнерог. Тук, близо до Ръба, тя беше по-голяма. И по-оранжева.

— Като тиква — отбеляза Леля Ог.

— Мислех, че се бяхме разбрали да не споменаваме тикви — потръпна Маграт.

— Да, ама нищичко не сме хапвали за вечеря — отвърна Леля.

А имаше и още нещо. Освен в разгара на лятото вещиците не бяха свикнали с топли нощи. Някак не изглеждаше редно да се носят на фона на голяма оранжева луна наред с тъмни шубраци, които проскърцваха, жужаха и гъмжаха от насекоми.

— Вече сигурно сме доста далече от реката — каза Маграт. — Може ли да се приземим, Бабо? Никой не би могъл да ни проследи!

Баба Вихронрав погледна надолу. Реката в тази местност се извиваше в големи блестящи меандри, което й отнемаше двадесет мили, за да покрие пет. Земята посред люлеещата се вода представляваше плетеница от хълмове и гори.

Някоя от далечните светлинки може би беше самата Генуа.

— Цяла нощ върху метлата си е като трън... в странника — оплака се Леля.

— _О, добре._

— Ей там има някакъв град — посочи Маграт. — И замък.

— О, не пак...

— Това е приятен малък замък. Не може ли просто да се отбием? До гуша ми дойде от странноприемници.

Баба погледна надолу. Тя имаше много добро нощно зрение.

— Сигурна ли си, че е замък? — усъмни се тя.

— Виждам му кулите и прочее — отвърна Маграт. — Разбира се, че е замък.

— Хъм. Аз виждам и друго освен кули — измърмори Баба. — Мисля, че трябва да го посетим, Гита.

В спящия замък не се чуваше никакъв звук, освен в края на лятото, когато узрелите плодове падаха от къпинака и меко се разпукваха на земята. Понякога птиците се опитваха да свият гнездо в бодливите гъсталаци, които сега от горе до долу изпълваха тронната зала, но така и не успяваха, преди сънят да повали и тях. Освен това човек трябваше да има наистина много остър слух, за да чуе растежа на филизите и разпукването на пъпките.

Така беше от десет години. Нищо не шукваше в...

— Ей там, отваряйте!

— Бона изпаднаали сеньорини дирят кльопачка!

... нито звук...

— А така, дай едно рамо, Маграт. Добре. Сега...

Издрънча счупено стъкло.

— Счупи им прозореца!

... _нито_ звук...

— Трябва да им предложиш да го платиш, да знаеш.

Вратата на замъка бавно се откряна. Лея Ог надникна иззад нея, изскубвайки тръни и бодилчета от косата си.

— Тука вътре е адски отвратно — съобщи тя. — Навсякъде има заспали хора с паяжини по тях. Беше права, Есме. Тука се е вихрила магия.

Вещиците си пробиха път през обраслия замък. Прах и листа покриваха килимите. Млади платани вьодушевно се опитваха да превземат двора. По всички стени висяха гирлянди от пълзящи растения.

Баба Вихронрав изправи на крака един спящ страж. От дрехите му се посипа прах.

— Събуди се — настоя тя.

— Фзхтфт — изфъфли стражът и се катурна обратно.

— Навсякъде е същото — заяви Маграт, пробивайки си път през гъсталака от орлова папрат, покарала от кухненските помещения.

— Там готвачите до един хъркат и купите са пълни само с плесен! В килера има дори една заспала мишка!

— Хъм — отбеляза Баба. — На дъното на всичко това стои вретено, помнете ми думата.

— Дело на Черната Алис ли? — усъмни се Леля Ог.

— Нещо такова — отвърна Баба, а после тихо добави: — Или на някоя като нея.

— Явно тук е замесена вещица, която знае как действат историите — заключи Леля. — Била е веща в занаята, колкото три вещици накуп.

Дори Маграт беше слушала за Черната Алис — призната за най-великата вещица на всички времена, не точно лоша, но с толкова голяма мощ, че почти нямаше разлика. Когато ставаше дума за омагьосване на дворци в едновековен сън или за принцеси, предящи Залто*, Черната Алис беше ненадмината.

[* Черната Алис също имаше пропуски в образованието. Трябваше да й платят доста голяма сума, за да си тръгне, без да прави сцени.]

— Веднъж я срещнах — заразказва Леля, докато изкачваха главното стълбище на замъка, покрито с много извехтял килим. — Един път като малка старата Делирия Скибли ме заведе да я видя. Разбира се, тя беше станала доста... ексцентрична по онова време. Захарни къщички, таквиз ми ти неща.

Леля говореше с тъга, както някой би говорил за възрастен роднина, започнал да носи бельото върху дрехите си.

— Това сигурно е било, преди онези двете хлапета да я затворят в собствената ѝ фурна — уточни Маграт, отскубвайки ръкава си от едни трънаци.

— Да-а. Тъжно наистина. Имам предвид, че тя всъщност никога не изяждаше никого — продума Леля. — Е, поне не често. Носеха се приказки, но...

— Случват се такива неща — обобщи Баба. — Влезе ли прекалено навътре в приказките, човек се обърква. Не знае кое е истина и кое не е. А те накрая го обсебват. Човек се чалва. Не харесвам приказките. Те не са истински. Не харесвам неща, които не са истински.

Тя отвори една врата със замах.

— А, покои — кисело отбеляза тя. — Даже може би е будоар.

— Тая трева не расте ли доста бързо? — учуди се Маграт.

— Това върви с магията — обясни Баба. — Ах, ето я и нея. Знаех си, че ще бъде наоколо.

На леглото сред гъсталак от розови храсти лежеше фигура.

— А ето го и вретеното — Леля посочи към едва видим през стената от бръшлян предмет.

— Не го докосвай! — извика Баба.

— Не се безпокой, ще го хвана за нишката и ще го метна през прозореца.

— Откъде знаеш всичко това? — попита Маграт.

— Ами това е селски мит. Случва се доста често.

Баба Вихронрав и Маграт се наведоха към спящото момиче. То беше около тринадесетгодишно, почти сребърно под праха и цветния полен.

— Не е ли красива! — въздъхна Маграт, щедрата душа.

Зад гърбовете им се чу трясък от вретено, разбиващо се върху някакъв далечен калдъръм, след което се появи Леля Ог, потривайки ръце.

— Виждала съм го да се случва сума ти пъти.

— Не, не си — заяде се Баба.

— Добре де, веднъж — не мигна окото на Леля. — И съм _слушала_ за това сума ти пъти. Всеки е слушал. Селски мит, както казах. Всички са чували, че това се е случило в селото на братовчеда на приятеля на съседа...

— Защото се случва — прекъсна я Баба.

Тя пое ръката на момичето.

— Заспала е, защото ще получи... — започна Леля.

Баба се извърна:

— Знам, знам. Знам, ясно? Знам, както и ти знаеш. Мислиш си, че не знам ли? — Тя се наведе над безчувствената ръка. — Това е то вълшебничеството — добави тя повече на себе си. — Все да бъде _зрелищно!_ Все да те набъркат в чужди работи, все да се опитваш да държиш нещата под контрол! Ха! На някого да му се намира малко отрова? Хайде да приспим всички за около стотина години! Да го направим по _лесния_ начин. И всичкото това само с едно убождане. Сякаш с него ще се свърши светът. — Тя помълча. Леля Ог стоеше зад нея. Нямахте начин да е разгадала изражението на лицето ѝ. — Гита?

— Да, Есме? — невинно рече Леля Ог.

— Чувствам, че се подсмиваш. Можеш да запазиш евтината си психолология за тия, които си я просят.

Баба затвори очи и измърмори няколко думи.

— Да използвам ли вълшебната пръчка? — колебливо попита Маграт.

— Да не си посмяла! — срязва я Баба и продължи да мърмори.

Леля кимна:

— Определено възвърна малко цвета си.

Няколко минути по-късно момичето отвори очи и с мътен поглед се втренчи в Баба Вихронрав.

— Време е за ставане — пропя Баба с непривично жизнерадостен глас. — Пропускаш най-хубавата част от десетилетието.

Момичето се опита да фокусира Леля, сетне и Маграт, след което върна погледа си отново на Баба Вихронрав.

— Ти? — продума тя.

Баба вдигна вежди и изгледа спътничките си.

— Аз ли?

— Ти си... все още тук?

— Все още? — повтори Баба. — За пръв път в живота си идвам тук, госпожичке.

— Но... — момичето изглеждаше объркано. И уплашено, забеляза Маграт.

— И аз съм същата рано сутрин, скъпа. — Леля Ог пое другата ръка на момичето и я потупа. — Хич не съм във форма, докато не изпия чаша чай. Сигурно всяка минута ще се събудят и останалите. Разбира се, ще им отнеме малко време да изчистят чайниците от плъхове и... Есме?

Баба се взираше в един прашасал предмет на стената.

— Набъркват се... — прошепна тя.

— Какво има, Есме?

Баба Вихронрав закричи през стаята и обърса праха от огромното, богато украсено огледало.

— Ха! — тя се завъртя гърбом и ги изкомандва: — Да тръгваме вече.

— Но аз мислех, че ще си отпочинем. Искам да кажа, почти се съмна — замрънка Маграт.

— Няма смисъл да злоупотребяваме с гостоприемството — обяви Баба, изнасяйки се от стаята.

— Но ние дори не си... — започна Маграт и погледна огледалото. Беше голямо, с елиптична форма, в позлатена рамка. Изглеждаше напълно нормално. Не беше в стила на Баба Вихронрав да се плаши от собственото си отражение.

— Пак я прихванаха нейните — отбеляза Леля Ог. — Хайде. Няма смисъл да стоим тук. — Приятелски потупа слисаната принцеса по темето. — Горее главата, госпожице. Няколко седмици с метла и брадва и старият дворец за нула време ще стане като нов.

— Сякаш познаваше Баба — подвоуми се Маграт, докато подтичваха по стълбището след накокошинената фигура на Баба Вихронрав.

— Добре, но ние знаем, че не я познава, нали така? — отвърна Леля Ог. — Есме за пръв път в живота си идва по тези места.

— И все пак не виждам защо трябва да бързаме — настоя Маграт. — Предполагам, хората ще бъдат ужасно благодарни, че сме развалили магията и прочее.

Остатъкът от двореца се събуждаше. Вещиците притичваха покрай стражи, зяпнали с почуда обвинително в паяжини униформи и растящите отвсякъде храсти. Докато прекосяваха обраслия с дървета двор, от една порта с препъване излезе възрастен мъж в избеляла роба и се подпря на стената, опитвайки се да се ориентира. Тогава съзря устремената фигура на Баба Вихронрав.

— Ти? — извика той и после: — Стража!

Леля Ог не се поколеба. Сграбчи Маграт за лакътя и се впусна в бяг, изравнявайки се с Баба Вихронрав при портите на замъка. За разлика от своя колега, който непосредствено след ставане хич не беше в час, един страж се заклатушка към тях и направи опит да им препречи пътя с пиката си, но Баба просто я бутна настрана и той се завъртя на място.

В следващия миг те бяха навън и тичаха към метлите си, които ги очакваха, удобно подпрени на едно дърво. Баба грабна своята в движение и метлата безпрецедентно стартира почти от първия път.

Една стрела профуча покрай шапката ѝ и се заби в отсрещния клон.

— _Това_ ли наричат благодарност?! — възмути се Маграт, когато метлите се издигнаха над дърветата.

— Много хора не са на себе си веднага след ставане — оправда ги Леля.

— Изглежда всички си мислеха, че те познават, Бабо — забеляза Маграт. Метлата на Баба направи рязко движение срещу вятъра.

— Не е вярно! — кресна тя. — Никога не са ме виждали, ясно?

Известно време летяха в напрегнато мълчание.

После Маграт, която по мнението на Леля Ог имаше вроден талант да настъпва хората по мазолите, се обади:

— Чудя се дали постъпихме правилно? Сигурна съм, че това беше работа за красив принц.

— Ха! — реагира Баба, която летеше пред тях. — И какво щеше да излезе от всичкото? По това как си проправя път през къпинака можеш да познаеш дали ще бъде добър съпруг, така ли? По този начин може да разсъждава само една фея-кръстница, ето какво ще ти река! На тях им дай да обикалят и да налагат щастливи развързки, независимо дали хората искат или не!

— В щастливия завършек няма нищо лошо — разпалено заяви Маграт.

— Слушай какво, щастливият край си е наред, ако _излезе_ щастлив — отвърна Баба, вперила поглед в небето. — Но не можеш да го направиш вместо другите. По тази логика единственият начин да създадеш щастлив брак е да обезглавиш младоженците веднага след като са казали „Да“, нали? Не можеш изкуствено да предизвикаш щастие... — Баба Вихронрав се загледа в далечния град. — Единственото, което можеш да предизвикаш — додаде тя, — е завършек.

>

Закусиха на една поляна сред гората. С печена тиква. Извадиха джуджешкия хляб за оглед. Определено беше чудодееен. Ако нямаше как да го избягнат, хората внезапно губеха апетит. Стигаше им само един поглед и моментално се сещаха за сума ти неща, които биха предпочели да изядат. Ботушите си например. Планини. Сурова овца. Собствените си крака.

После се опитаха да подремнат. По-скоро Леля и Маграт се опитаха, но всъщност лежаха будни и слушаха как Баба Вихронрав си мърмори под носа. Никога не я бяха виждали толкова разтревожена.

След това Леля предложи да повървят малко пеша. Какъв приятен ден, каза тя. Колко интересна гора, възхити се впоследствие. С толкова нови билки, които биха могли да заслужават внимание. Всички щели да се почувстват по-добре след разходка под слънчевите лъчи, изтъкна убедено. Ще им се подобри настроението.

А гората беше наистина хубава. След около половин час дори Баба Вихронрав бе склонна да признае, че в известен смисъл не е съвсем чуждестранна и следователно пълен боклук. От време на време Маграт се отбиваше от пътеката, за да къса цветя. Леля дори изпя няколко стиха от

„Магьосническият жезъл има топка на единия си край“ само след два-три символични протеста от страна на останалите.

И все пак нещо не беше наред. Леля Ог и Маграт чувстваха, че някаква стена ги отделя от Баба, нещо важно, нарочно скрито и неизказано. По принцип вещиците нямат тайни помежду си, дори и само защото са толкова любопитни, че няма никакъв шанс да _имат_ тайни. Беше тревожно.

А после заобиколиха група огромни дъбови дървета и срещнаха момиченцето с червената пелеринка.

То подскачаше по средата на пътеката и си тананикаше песничка, по-простодушна и доста по-недвусмислена от която и да било песен от репертоара на Леля Ог. Не видя трите вещици, докато едва не се сблъска с тях. Спря, а после се усмихна невинно:

— Здравейте, бабички!

— Хф-хм — изхъмка Маграт.

Баба Вихронрав се наведе към детето:

— Какво правиш сам-самичка в гората, млада госпожице?

— Нося тази кошница с лакомства на баба си — отвърна момиченцето.

Баба се изправи с отсъстващо изражение.

— Есме — побутна я Леля Ог.

— Знам. Знам — съвзе се Баба.

Маграт се наведе напред и изкриви лице в идиотската гримаса, присъща най-общо на възрастни, чието желание да се разбират с децата е огромно, но шансът им да го постигнат не струва и пукната пара.

— Ъ-ъ... Кажете ми, госпожице... Майка ти обясни ли ти да внимаваш за разни лоши вълци, които може да се навъртат наоколо?

— Да.

— А баба ти... — запъна се Леля Ог — предполагам, че в момента е малко болна, вярно ли е?

— Затова ѝ нося тази кошница с лакомства... — заобяснява детето.

— Знаех си.

— Познаваш ли баба? — попита детето.

— Да-а-а — отвърна Баба Вихронрав. — В известен смисъл.

— Случи се отвъд Скънд, когато бях малка — прошепна Леля Ог. — Така и не намериха баб...

— А къде живее баба ти, момиченце? — запита на висок глас Баба Вихронрав, остро сръгвайки Леля в ребрата.

Момиченцето посочи една странична пътечка:

— Ти не си злата вещица, нали?

Леля Ог се закашля.

— Аз ли? Не. Ние сме... ние сме... — запъна се Баба.

— Феи — обяви Маграт.

Ченето на Баба Вихронрав увисна. Такова обяснение никога не би й дошло на ум.

— Щото мама ме предупреди и за злата вещица — обясни момиченцето и изгледа проницателно Маграт. — Какви феи?

— Ъ-ъ... Феи на цветята? — пробва се Маграт. — Ето виж, имам вълшебна пръчица...

— На кои?

— Какво?

— На кои цветя?

— Ъ — запъна се Маграт. — Ами-и... Аз съм... фея Лале, а това е... — тя избягна погледа на Баба — ... фея... Маргарита... а това е...

— Фея Таралежка — изтърси Леля Ог.

Това попълнение в пантеона на свръхестественото заслужи едноминутно мълчание.

— Не може да си Фея Таралежка — след известен размисъл обяви детето. — Таралежът не е цвете.

— Откъде знаеш?

— Щото има шипчета.

— Зелениката също. И бодилът.

— О-о...

— А пък аз имам вълшебна пръчка — повтори Маграт. Чак сега тя рискува да погледне към Фея Маргарита.

— Ние ще вървим — каза Баба Вихронрав. — Ти просто стой тук с Феята Лале... нали така беше... а ние само ще отскочим да се уверим, че баба ти е добре. Разбра ли?

— Обзалагам се, че не е истинска вълшебна пръчица — пренебрегна я детето, обръщайки се към Маграт с безпогрешната детска способност да

налучква винаги слабото място. — Обзалагам се, че не може да превърне едно нещо в друго.

— Ами... — не довърши Маграт.

— Хайде _на бас_ — продължи момиченцето, — хайде на бас, че не можеш да превърнеш ей онзи пън във... във... в _тиква._ Ха-ха, хващам се на каквото и да е, че не можеш. Хващам се на един трилион долара, че не можеш да превърнеш оня пън в тиква.

— Виждам, че вие двечките ще се погаждате добре — каза фея Таралежка. — Ние няма да се бавим много.

Две метли се плъзгаха ниско над горската пътека.

— Може просто да е съвпадение — рече Леля Ог.

— Не е — отсече Баба. — Детето даже си има червено наметалце!

— И аз имах червено наметалце, когато бях на петнайсет — изтъкна Леля.

— Да, но баба ти живееше срещу вас. Не ти се е налагало да се опасяваш от появата на вълци, когато си я посещавала — напомни Баба.

— Ако не броим стария Сампкинс, наемателя.

— Да, но онова просто беше съвпадение.

Сред гората пред тях се виеше синкав пушек. Някъде далеч встрани се разнесе шум от падащо дърво.

— Дървари! — зарадва се Леля. — Щом като има дървари, всичко е наред! Един от тях се втурва в къщата и...

— Това са детски приказки — прекъсна я Баба, ускорявайки темпото. — Както и да е, за бабата няма файда. Тя вече е _била_ изядена!

— Винаги съм мразила тази приказка — призна Леля. — Никой не го е грижа какво става с бедната, беззащитна стара жена.

В края на една горска поляна пътеката внезапно изчезна. Край дърветата се беше сгушила проскубана градинка, в която няколко жалки стръкчета се бореха за светлина, колкото и малко да беше тя. Насред дворчето най-вероятно стърчеше сламена колиба, понеже толкова некадърно едва ли някой би пластил сено.

Те скочиха от метлите, като ги оставиха да спрат сами в храстите, и зачукаха на входната врата.

— Може да сме закъснели — затюхка се Леля Ог. — Може би вълкът...

Доловиха как някой вътре влачи крака по пода, а след това вратата се откряна със скърцане. От сумрака ги изгледа подозрително око.

— Да? — разнесе се тъничък треперлив глас някъде изпод окото.

— Вие бабата ли сте? — запита Баба Вихронрав.

— Вие данъчните ли сте, скъпа?

— Не, мадам, ние сме...

— Феи — бързо реагира фея Таралежка.

— Не отварям на непознати, скъпа — произнесе гласът, а после стана леко свадлив. — Особено на такива, дето никога не си измиват посудата, дори като съм им оставила почти прясно мляко пред вратата.

— Бихме искали да поговорим с вас няколко минути — обади се фея Маргарита.

— Имате ли някакви документи за самоличност, скъпа?

— _Знам,_ че не сме сбъркали бабата — обади се фея Таралежка. — Има семейна прилика. И ушите ѝ са големи.

— Виж какво, _бабата_ не е с големите уши — сопна се фея Маргарита. — На вълка ушите му са големи. Там е цялата работа. Никога ли не внимаваш какво ти разправят?

Бабата ги наблюдаваше с интерес. След като цял живот беше вярвала в тях, сега виждаше феи за пръв път и това беше същинско преживяване. Баба Вихронрав улови смаяното ѝ изражение.

— Да си го кажем направо, мадам — рече тя с нотка на деспотично благоразумие в гласа. — Как би ти харесало жива да те изяде вълк?

— Не мисля, че би ми харесало, скъпа, съвсем не — отвърна бабата иззад вратата.

— Алтернативата сме ние — заяви Баба.

— Божичко! Сигурни ли сте?

— Имаш думата ни на феи — закле се фея Таралежка.

— Ами-и? Наистина? Добре тогава. Заповядайте. Но без трикове. И да не забравите да си измиете съдовете. Да ви се намира гърне злато подръка, а?

— Взима ни за самодиви, нали?

— Не, те са ония от кладенците. Тя има предвид таласъми.

— Не ставай смешна. Те се срещат под мостовете.

— Това са троловете. Всеки знае, че това са тролове.

— Както и да е, не става дума за нас.

— О — разочарова се бабата. — Трябваше да се досетя.

На Маграт ѝ харесваше да си мисли, че я бива с децата, и се тревожеше, че това не е вярно. Те не ѝ допадаха особено и тя се тревожеше и за това. Леля Ог изглежда без усилие се справяше с деца, като периодично и безредно им раздаваше или лакомства, или шамари, докато Баба Вихронрав предимно ги пренебрегваше и това като че ли също вършеше работа. За разлика от тях Маграт се _стараеше._ Не беше честно.

— Хващам се на милион трилиона зилиона долара, че не можеш да превърнеш _онзи_ храст в тиква — инатеше се детето.

— Ама виж, всичките останали се превърнаха в тикви — посочи Маграт.

— Все някога ще направи засечка — ведро каза детето.

Маграт безпомощно погледна вълшебната пръчка. Беше опитала всичко: пожелания, напеви и дори — когато си мислеше, че другите вещици не могат да я видят — бой с пръчката по разни предмети, крещейки „Каквото и да е, без тикви!“.

— Ти всъщност не знаеш как става, нали? — отбеляза детето.

— Каж ми — избягна отговора Маграт, — нали спомена, че майка ти знае за големия лош вълк в гората?

— Да.

— И _въпреки това_ те праща да занесеш онези лакомства на баба ти?

— Да. Защо?

— Нищо. Мислех си за нещо. И ми дължиш един милион трилиона зилиона скуилиона долара.

Сред бабите е разпространено един вид масонство с това предимство, че никой не е длъжен да стои на един крак или да рецитира клетви, за да стане член. Щом влезе вътре и сложи чайника да ври, Леля Ог се чувстваше почти като у дома си. Грибо се изтегна пред мижавия огън и задряма, а през това време вещиците се опитваха да обяснят.

— Не виждам как тука вътре може да влезе вълк, скъпа — любезно отбеляза бабата. — Искам да кажа, това са _вълци._ Те не могат да отворят врати.

Баба Вихронрав подръпна настрани парцаливото перде и се взря в поляната.

— Известно ни е — отвърна тя.

Леля Ог кимна към малкото легло в нишата до огнището.

— Все там ли спиш? — попита тя.

— Когато не се чувствам добре, скъпа. Иначе спя на тавана.

— Ако бях на твое място, вече щях да съм изприпкала горе. А би ли взела и котката ми на качване? Не искам да ни се пречка.

— Това ли е моментът, дете чистите къщата и измивате всичко за една паничка мляко? — с надежда попита бабата.

— Може и да е. Човек никога не знае.

— Странно, скъпа. Очаквах да бъдете по-ниски...

— Редовно излизаме на свеж въздух — отвърна Леля. — Хайде сега, да те няма!

Двете останаха насаме. Баба Вихронрав огледа подобната на пещера стая. Листакът по пода беше на път да се превърне в хумус. Паяжините по тавана бяха напластени със сажди.

Единствената възможност да се постегне това място беше с лопата или — за предпочитане — с клечка кибрит.

— Чудно наистина — отбеляза Леля, след като старицата изкачи разнебитените стъпала. — Тя е по-млада от мен. Но пък аз поддържам форма.

— Ти никога през живота си не си правила упражнения — оспори я Баба, като не сваляше поглед от храстите. — Ти никога не си правила нищо, което не ти се е искало.

— Точно това имам предвид — щастливо потвърди Леля. — Слушай, Есме, пак ти казвам, че всичко може би е просто...

— Не е! Мога да _почувствам_ историята. Някой кара нещата да се случват по тези места, знам го.

— А знаеш и кой го прави. Нали, Есме? — лукаво подхвърли Леля.

Тя забеляза как Баба диво оглежда мърлявите стени.

— Допускам, че е прекалено бедна, за да си позволи огледало — обади се Леля. — Не съм сляпа, Есме. Освен това знам, че огледалата и феите-кръстници вървят в комплект. Така че какво става?

— Няма да кажа. Не искам да изляза глупачка, ако съм сбъркала. Няма да... нещо идва!

Леля Ог притисна нос до мръсния прозорец.

— Нищо не виждам.

— Храстите се раздвижиха. Скачай в леглото!

— Аз ли? Мислех, че ти ще си тази, която лежи в леглото!

— Не мога да си обясня как ти е хрумнало това.

— Да. Като се замисля, и аз не мога — уморено отвърна Леля. Тя взе провесената до леглото нощна шапка, надяна я на главата си и се мушна под шаренията от крѝпки, която служеше за юрган.

— Ей, този дюшек е натѝпан със слама!

— Няма да лежиш дълго върху него.

— Боде ме! И ми се струва, че в него има _разни неща!_

Някой се тресна в стената на къщата. Вещиците се умълчаха.

— Забеляза ли — зашепна Леля, докато чакаха, — килерът е ужасен. Няма дърва за огрев. И почти никаква храна. А има една кана с мляко, дето отдавна е прокиснало...

Баба бързо се промъкна до огнището, след това обратно към поста си до входната врата.

След малко чуха как някой се суети около резето, сякаш не беше свикнал нито с врати, нито с прѝсти.

Вратата изскърца и бавно се отвори.

Нахлу душна миризма на мускус и влажна козина.

Несигурни стѝпки се провлачиха по пода към фигурата, сгушена под завивките.

Леля приповдигна дантелената периферия на шапката си, колкото да може да вижда, и промѝлви:

— А стига, бе! — А после: — О, дявол да го вземе, не съм знаела, че са ти _толкова_ големи зѝбите...

Баба Вихронрав затрѝшна вратата и енергично пристѝпи напред. Вълкът се извъртя, вдигайки лапа да се предпази.

— Нееаааау!

Баба се поколеба за секунда, след което с голяма сила го тресна по главата с железен тиган.

Вълкът се катурна.

Леля Ог провеси крака от леглото.

— Когато това се случи отвъд Скънд, разправяха, че било върколак или нещо подобно. А аз си помислих — не, върколаците не са такива. Никога не съм вярвала, че е бил истински вълк. Бая ме уплаши тоя.

— Истинските вълци не ходят на два крака и не отварят врати — изтъкна Баба Вихронрав. — Хайде, помогни ми да го изнесем навън.

— Направо се стреснах, като го видях това страшно голямо космато чудовищно нещо да се приближава към мен. — Леля хвана зашеметеното същество от едната страна. — Някога виждала ли си стария Сампкинс?

Вълкът всъщност изглеждаше съвсем нормално, само дето беше доста по-кльощав от повечето си събратя. Ребрата му се брояха, а козината му беше сплъстена. Баба домъкна кофа мътна вода от кладенеца до клозета и я изля върху главата му.

После седна на един пън и внимателно се вгледа в него.

Високо в клоните няколко птици запяха.

— То проговори — отбеляза тя. — Опита се да каже „не“.

— И аз се почудих — сподели Леля. — После си помислих, че може да съм си го въобразила.

— Няма смисъл да си въобразяваш каквото и да е — отвърна Баба. — Нещата и така са си достатъчно зле.

Вълкът простена. Баба подаде тигана на Леля Ог.

След известно време рече:

— Мисля да погледна в съзнанието му.

Леля Ог поклати глава:

— На твое място не бих го направила.

— На моето място съм си аз и трябва да разбере. Ти само стой наблизко с тигана.

Леля вдигна рамене.

Баба се съсредоточи.

Изключително трудно е да се чете човешко съзнание. Повечето хора във всеки момент мислят за толкова много неща, че в потока от мисли е почти невъзможно да се проследи отделната нишка.

Съзнанията на животните са различни. Доста по-организирани. Най-опростени са съзнанията на месоядните, особено преди ядене. В мисловния

свят няма цветове, но ако имаше, гладните месоядни щяха да са с горещо, червено и напрегнато като тетива съзнание. Умовете на тревопасните също са елементарни — изрядна намотка от сребърни нишки.

Но това съзнание не беше като никое от обикновените. Беше комбинация от две.

В някои от вечерите, когато Баба кротко седеше и пускаше съзнанието си на воля, тя улавяше усещанията на бродещи в гората ловци. Само понякога чувството бе подобно или поне смътна сянка на подобие. Само понякога, миг преди ловецът да убие жертвата си, разпръснатите нишки на мисълта му се събираха. Но това беше точно обратното — усилие да се разруши, да се осакати, да се отлюспи от същността на звяра лъскавото острие на хищническия инстинкт. Това беше съзнание на хищник, опитващ се да _мисли._

Нищо чудно, че обезумяваше.

Тя отвори очи.

Леля Ог държеше тигана над главата ѝ. Ръцете ѝ трепереха.

— Е — попита тя, — кой е там?

— Бих пийнала чаша вода — отвърна Баба. Вродената предпазливост взе превес в обърканата ѝ глава: — Само не от онзи кладенец, моля.

Леля се поотпусна. Когато една вещица почне да тършува из нечия чужда глава, никога не е сигурно кой се връща в съзнание. Но Баба Вихронрав нямаше равна. Маграт можеше вечно да опитва да намери себе си, а Баба дори не разбираше смисъла на търсенето. Ако тя не успее да намери пътя до собствената си глава, значи такъв просто няма.

— В колибата има от онова мляко — предложи Леля.

— С какъв цвят каза, че било?

— Ами... горе-долу сравнително бяло.

— Добре.

Когато Леля Ог със сигурност не можеше да я види, Баба си позволи леко да потръпне.

Тя се загледа във вълка, чудейки се какво може да направи за него. Нормален вълк не би влязъл в къща, дори ако е способен да си отвори вратата. Вълците изобщо не припарваха до хора, освен ако не бяха в глутница и в края на много тежка зима. И не го правеха от лошотия, бабайтлък или проклетия, а просто защото бяха вълци.

Този вълк се опитваше да бъде човек.

Вероятно нямаше лек.

— Ето ти млякото — подаде ѝ го Леля Ог.

Баба се пресегна и го пое, без да гледа.

— Някой е накарал този вълк да си мисли, че е човек — сподели тя. — Накарали са го да се мисли за човек и след това са го зарязали. Случило се е преди няколко години.

— Откъде знаеш?

— Притежавам... неговите спомени — отвърна Баба. А също и инстинкти, добави на ум. Знаеше, че ще минат няколко дни, преди да преодолее желанието си да преследва впрягове по снега.

— О...

— Впримчен е между биологичните видове. В ума си.

— Можем ли да му помогнем? — запита Леля.

Баба поклати глава.

— Проточило се е прекалено дълго. Станало му е навик. А той гладува. Не може да стане ни едното, ни другото — не може да се държи като вълк, а не му се удава да бъде човек. И не издържа повече така.

За пръв път извърна поглед към Леля, а тя направи крачка назад.

— Не можеш да си представиш какво чувства — продължи Баба. — Скитал се е години наред. Неспособен да бъде човек и негоден за вълк. Не можеш да си представиш какво чувства.

— Мисля, че мога — отвърна Леля. — По лицето ти. Май че мога. Кой би сторил това на някое същество?

— Имам някого на ум.

Те се озърнаха.

Идваше Маграт. С детето. До тях вървеше един от дърварите.

— Ха! — възкликна Баба. — Да, разбира се. Винаги трябва да има — тя изплю думите — „щастлив край“.

Една лапа се опита да сграбчи глезена ѝ. Баба Вихронрав сведе поглед към лицето на вълка.

— Моуууля — простена той. — Крррааайй? Сегаааоу?

Тя коленичи и хвана лапата му.

— Да?

— Дааааа!

Баба се изправи, цялата авторитет, и кимна на приближаващото се трио.

— Господин Дървар? Имам работа за теб...

Дърварят така и не разбра защо вълкът подложи с такава готовност главата си на дънера.

Или защо старицата — онази, в която яростта вреше като рибен развъдник, поръсен с лющен ечемик — впоследствие настоя да бъде погребан както подобава, вместо да бъде одран и хвърлен в храстите. Много настояваше.

И това беше краят на големия лош вълк.

Мина час. Някои от дърварите се бяха отбили до колибата, където изглежда ставаха доста интересни неща. Обикновено сеченето на дърва не предлагаше голямо разнообразие.

Маграт търкаше пода с толкова магическа подкрепа, колкото ѝ предоставяха кофа сапунена вода и четка. Дори Леля Ог, чийто непостоянен интерес към ролята на домакиня бе избледнял напълно още щом най-малката ѝ дъщеря успя да хване парцала, чистеше стените. Старата баба, която не беше съвсем в час със събитията, угрижено вървеше по петите им с паничка мляко. Паяци, потомствено наследяващи тавана, бяха любезно, но твърдо пропъдени навън.

А Баба Вихронрав крачеше из сечището в компанията на старшия дървар. Той беше мускулест, млад и убеден, че изглежда по-добре с капсулованите си кожени гривни, макар че всъщност не беше така.

— Навърташе се наоколо от години, нали така? — говореше той. — Все се примъкваше близо до селата и тям подобни.

— И ти нито веднъж не се опита да го заговориш?

— Да го заговоря? Че това е _вълк_, нали така? Хората не си приказват с вълци. Животните не могат да говорят.

— Хъм. Ясно. А старицата? Вие, дърварите, сте доста народ. Някога отбивал ли си се да я нагледаш?

— Хъ? Да не съм луд!

— Защо?

Старшият дървар се приближи заговорнически:

— Ами казват, че била вещица, нали така?

— Наистина? Как разбра?

— По всичко ѝ личи, нали така?

— По кое всичко?

Леко неудобство бодна дърваря.

— Ами... тя е... тя живее сам-сама в гората, нали така?

— Да?...

— И... и... има крив нос и вечно си мърмори...

— Да?...

— И няма никакви зъби, нали така?

— Божичко! — възкликна Баба — Ясно е, че не искаш да имаш нищо общо с нея, нали така?

— Така! — с облекчение отговори дърварят.

— Като нищо може да те превърне в каквото ѝ хрумне само като те погледне, нали така? — Баба пъкна пръст в ухото си и замислено го завъртя.

— Те ги могат тия работи, нали знаеш.

— Сигурно ги могат. Със сигурност могат. Радвам се, че всички вие, големи и силни момци, сте наблизко. Тц-тц. Хм. Може ли да разгледам секирата ти, младежо?

Той ѝ подаде брадвата си. Баба драматично се приведе под тежестта ѝ. По острието още личаха следи от вълчата кръв.

— Олеле, колко е голяма! А ти, предполагам, я въртиш с лекота.

— Два пъти поред печеля сребърен колан на горската забава — гордо рече дърварят.

— Два пъти поред? Два пъти поред? Божичко. Това е _страхотно._ Това е много страхотно. А пък аз едва я повдигам.

Баба хвана брадвата с една ръка и я разлюля непохватно. Докато дърварят отскочи назад, острието профуча покрай лицето му и се заби на около сантиметър в близкото дърво.

— Съжалявам — затюкка се Баба Вихронрав. — Каква загубена старица съм! Никога не ме е бивало с техниката!

Той ѝ се усмихна накриво и се опита да издърпа брадвата.

Коленете му се подкосиха, а лицето му пребледня.

Баба се наведе към ухото му:

— Можеше да се погрижиш за старата жена — тихо рече тя. — Можеше да поприказваш с вълка. Но не го направи, нали така?

Той се опита да проговори, но изглежда устата му не искаше да се отвори.

— Виждам, че много съжеляваш — добави Баба. — Виждам, че осъзнаваш грешките си. Сигурна съм, че едвам се сдържаш да станеш и да поправиш колибата ѝ, и да приведеш в ред градината, и да се погрижиш всеки ден да има прясно мляко и достатъчно дърва, нали така? Всъщност не бих се учудила, ако се окажеш толкова щедър, че ѝ построиш нова колиба, с нормален кладенец и прочее. Някъде близо до селото, за да не ѝ се налага да живее сама, нали така? Знаеш ли, понякога мога да виждам в бъдещето и просто знам, че точно това ще се случи, _нали така?_

От лицето му се стичаше пот. Дробовете му изглежда също престанаха да функционират.

— И знам, че ще си спазиш думата, и съм толкова трогната от това, че ще се погрижа да си голям късметлия — все така гальовно и монотонно редеше Баба. — Знам, че сеченето на дърва може да бъде опасна работа. Може да пострадат хора. Може върху тях случайно да паднат дървета или секирата внезапно да се отплесне и да сцени нечия глава.

Дърварят потръпна, а Баба не спираше:

— И така, това, което ще направя, е малка магия, за да съм сигурна, че нищо от това няма да те сполети. Понеже съм толкова благодарна. Заради помощта ти към старата дама. Нали така? Просто кимни.

Той успя съвсем малко да помръдне главата си. Баба Вихронрав се усмихна.

— Ето! — изправи се тя и перна едно полепнало по дрехата ѝ листо. — Виждаш ли колко хубав може да е животът, ако всички си помагаме?

>

Вещиците си тръгнаха около пладне. Дотогава бабиният двор се претъпка с хора, а въздухът — с шум от триони и чукове. Новина като Баба Вихронрав се разпространява бързо. Трима от дърварите окопаваха зеленчуковите лехи, двама други се бореха със саждите в комина, а отделна четворка беше до средата на нов кладенец и напредваше със смайваща скорост.

Старата баба, която беше праволинеен човек и се отказваше от дадена идея само при насилствената ѝ подмяна с друга, привършваше паничките за мляко.

Насред повсеместната суетня вещиците се измъкнаха.

— Ето — изтъкна Маграт, докато слизаха по пътеката, — това е просто едно доказателство, че хората биха запретнали ръкави да помогнат, стига човек да им даде пример. Знаеш ли, не е нужно да им крещиш непрекъснато.

Лея Ог хвърли поглед към Баба.

— Видях те да говориш със старшия дървар. За какво си приказвахте?

— За стърготини — отвърна Баба.

— О, нима?

— Един от дърварите ми каза — намеси се Маграт, — че в гората са се случвали и други странни неща. Животни се държали като хора. Имало едно семейство мечки, живеещи недалеч оттук...

— Няма нищо необичайно в съжителството на група мечки — прекъсна я Лея. — Те са много общителни животни.

— ... в колиба?

— _Това_ е необичайно.

— Точно това имам предвид — натърти Маграт.

— Човек определено би се почувствал малко неловко да отиде и да им поиска назаем чаша захар. Сигурно съседите им са мърморили.

— Да — съгласи се Маграт. — И те казали „квик“.

— Защо им е да казват „квик“?

— Защото не са могли да кажат нищо друго. Те били прасета.

— Имахме едни такива съседи, като живеехме в... — започна Лея.

— Говоря за _прасета_. Сещаш се. Четири крака. Подвита опашчица. Какво е свинското преди да стане свинско? Прасета.

— Не виждам защо някой ще пусне в къщата си прасета — вметна Баба.

— Той каза, че никой не ги е пуснал. Прасетата си построили своя собствена. Били три на брой. Малки прасенца.

— Какво се е случило с тях? — попита Лея.

— Изял ги вълкът. Очевидно те били единствените животни, достатъчно тъпи, че да го допуснат толкова близо. Нищо не останало от тях. Само голямото им вдъхновение.

— Срамота.

— Все пак дърварят каза, че не правели много свестни къщи.

— Има си хас. С техните копита и прочее — рече Леля.

— Той каза, че таванът тече ужасно точно над леглото му.

Известно време вещиците повървяха смълчани.

— Спомням си, веднъж чух — почна Леля, периодично поглеждайки към Баба Вихронрав — за някаква древна чародейка, която живеела на остров и превръщала корабокрушенците в прасета.

— Това е ужасно деяние — автоматично каза Маграт.

— Предполагам, че всичко зависи от това _какъв_ си всъщност, отвътре — рече Леля. — Имам предвид, гледай го Грибо. — Котаракът, увит около раменете ѝ като миризлива кожа, измърка. — Той на практика си е човек.

— Наистина дрънкаш много глупости, Гита — не издържа Баба Вихронрав.

— Щото някои хора не ми казват какво _всъщност_ става — намусено отвърна Леля Ог.

— Казах ти, не съм сигурна — тросна се Баба.

— Ти погледна в съзнанието на онзи вълк.

— Да, така е.

— Е, тогава...

Баба въздъхна.

— Някой е бил тук преди нас, просто е минавал. Някой, който е наясно със силата на историите и ги използва. А те един вид са се... запазили. Случва се, когато ги подхранват...

— За какво му е на някого да прави това? — попита Леля.

— За да трупа опит — отвърна Баба.

— Да трупа опит? За какво? — удиви се Маграт.

— Очаквам скоро да разберем — лаконично произнесе Баба.

— Длъжна си да ми кажеш какво мислиш — заяви Маграт. — Тука официално само аз съм фея-кръстница, нали така? Нещата трябва да ми се докладват. Трябва да ми казвате всичко.

Леля Ог изтръпна. Като глава на фамилията Ог тя бе до болка запозната с този вид емоционални изблици. Такова изказване в подобен момент можеше да се сравни с откъртването на буца сняг от върха на високо дърво по време на годишното планинско снеготопене. Това безобидно събитие несъмнено щеше да завърши с поглъщането на дузина селища. Цели клонове от

семейство Ог бяха престанали да си говорят с други клонове от семейство Ог само заради едно „Много благодаря“, изречено с неподходящата интонация в неподходящия момент. А сега беше далеч по-зле.

— Така, така — каза бързо тя, — защо да не...

— Не съм длъжна да обяснявам нищо — изрече Баба Вихронрав.

— Но нали сме ужким _три_ вещици — настоя Маграт, а после добави: — Ако изобщо сме вещици.

— Какво искаш да кажеш с това, моля? — попита Баба.

„Моля?“ — повтори наум Леля. Тя беше завършила изречението си с „моля?“. Това е като да хвърлиш ръкавица в лицето на някого. Няма път назад, когато човек завърши думите си с „моля?“. Въпреки това тя опита:

— Какво ще кажете за една приятна...

Маграт се впусна с отчаяната смелост на удавник, глътнал спасителната си сламка:

— Ами _на мен_ ми се струва...

— Да? — каза Баба.

— Струва ми се — пробва отново Маграт, — че единствената _магия_, която правим, е... ами всичко е главознание. Не каквото другите биха нарекли магия. Всичко опира само до втренчени погледи и заблуда на хората. Възползване от тяхната наивност. Не очаквах това, когато _аз_ реших да ставам вещица.

— А кой казва — бавно процеди Баба, — че си станала вещица?

— Честна дума, вятърът се усилва, може би трябва да...

— _Какво_ каза? — настръхна Маграт.

Леля Ог закри с ръка очите си. Да караш някой да повтаря нещо, което не само си чул много добре, но и те е вбесило до краен предел, беше някъде около Дефкон II* по кавгаджийската скала.

[* Defcon II — тревога за ядрена заплаха втора степен. — Бел.прев.]

— Мислех, че говоря достатъчно силно — натърти Баба. — Много съм учудена, че не е тъй. На мен ми се стори достатъчно силно.

— Малко прашно изглежда, защо да не?...

— Сигурно не съм достатъчно самодоволна, злонравна и злонамерена, за да бъда вещица — рече Маграт. — Това е всичко, което се иска, нали?

— Злонамерена? _Аз?_

— Харесва ти хората да се нуждаят от помощ, защото тогава са слаби и помагайки им, ти се чувстваш _силна!_ С какво би им навредила малко магия?

— С това, че никога няма да е малко, глупачке!

Маграт се отдръпна, пламнала. Бръкна в чантата, измъкна тънка книга и я размаха като оръжие.

— Може и да съм глупава — задъха се тя, — но поне се опитвам да се образувам! Знаеш ли за какви неща може да послужи магията? Не става дума за залъгване и тормоз над останалите! В тази книга пише за хора, които могат... могат да... ходят по горещи въглени и да си пъхат ръцете в огън, без да се наранят!

— Евтин трик! — изкоментира Баба.

— Те наистина могат!

— Невъзможно. Никой не би могъл!

— Това показва, че те контролират нещата! Магията трябва да е нещо повече от житейски опит и манипулации!

— О? Тогава е сбъждане на желания и вълшебен прашец, така ли? _Доставяне_ на повече щастие?

— Отчасти и това! Иначе какъв е смисълът _изобщо?_ Всъщност... когато дойдох в дома на Дезидерата, вие търсехте вълшебната пръчка, нали?

— Просто не исках да попадне в неподходящи ръце!

— Като например всички, с изключение на твоите, предполагам!

Те се втренчиха една в друга.

— Няма ли капка романтика у теб? — нажали се Маграт.

— Не — отсече Баба. — Няма. А на падащите звезди не им пука за твоите желания. Магията не прави нещата по-добри и всеки, пъхнал ръка в огъня, се изгаря. Ако искаш да се издигнеш до нещо като вещица, Маграт Чеснова, трябва да научиш три неща. Кое е истинско, кое не е и каква е разликата...

— И винаги взимай името и адреса на младия мъж — допълни Леля. — Всеки път ми е вършило работа. Шегичка — додаде тя, когато двете я изгледаха гневно.

Тук, на края на гората, вятърът се бе усилил. Късчета трева и листа се подмятаха във въздуха.

— На прав път сме все пак. — Леля като обезумяла търсеше каквато и да е странична тема. — Вижте, на табелата пише „Генуа“.

Наистина имаше табела. Стара и проядена, точно на ръба на гората. Краят на стрелката ѝ беше огънат във формата на показалец.

— И пътят е приличен — Леля не спираше да дърдори.

Страстите малко поохладняха по простата причина, че двете страни не си говореха. Не само не общуваха посредством звуци — това е мълчание. Тази фаза беше транзитно подмината, за да се стигне до ужасното, убийствено „Не Си Говорят“.

— Жълти павета — обяви Леля. — Къде се е чуло и видяло да се прави улица с жълти павета?

Маграт и Баба Вихронрав стояха, скръстили ръце, и гледаха в различни посоки.

— Предполагам, че освежават пейзажа — продължи Леля.

Насред отделно петно зеленина на хоризонта искреше Генуа. В междината пътят се гмурваше в обширна долина, изпъстрена с малки селца. Сред тях, в посока към града, се виеше река като змия.

Дрехите им плющяха от вятъра.

— Не бива да влетяваме в града — заяви Леля, все още опитвайки се типично по женски да води разговор за трима. — Така че ще влезем пешком, а? — обобщи тя, а после, тъй като дори в невинни души като нейната има искрица злоба, добави: — С песен на уста, как ви се струва?

— Убедена съм, че не ми е работа да се меся в чуждите дела — обади се Баба. — Не ме засяга. Предполагам, че _някои_ хора с вълшебни пръчки и големи идеи сигурно имат нещо за казване.

— Ха! — възкликна Маграт.

Една зад друга поеха по дългия павиран път към града. По средата Леля Ог беше нещо като подвижен буфер.

— Това, от което някои хора имат нужда — обясни Маграт на света като цяло, — е малко по-голямо сърце.

— Това, от което някои хора имат нужда — заяви Баба Вихронрав на буреносното небе, — е доста по-голям мозък.

След което здраво хвана шапката си, за да попречи на вятъра да я отнесе.

„Това, от което аз имам нужда — трескаво си помисли Леля, — е едно питие“.

Три минути по-късно върху главата ѝ се стовари една фермерска къща.

През това време вещиците бяха доста отдалечени една от друга. Баба Вихронрав беше отпрашила напред, Маграт се влачеше най-отзад, а Леля беше по средата.

Както по-късно се изрази тя, било по-зле и от реакциите към пеенето ѝ. Просто в първия момент имало малка, възпълничка вещица, а в следващия — рухващи остатъци от дървена къща.

Баба Вихронрав се обърна и откри, че стои пред изгнила, небоядисана входна врата. Маграт замалко не влетя в задната, също толкова избеляло сивкава дървена врата.

Не се чуваше друг звук освен пукота на слягаща се дървесина.

— Гита? — промълви Баба.

— Лельо? — извика Маграт.

И двете отвориха вратите пред себе си.

Къщата беше с доста опростен дизайн — две партерни стаи, отделени от много дълъг коридор. Насред него, заобиколена от разбито и проядено от термити дюшеме, с островърха шапка, нахлузена чак до брадичката ѝ, седеше Леля Ог. От Грибо нямаше и следа.

— К'во стана? — смотолели тя. — К'во стана?

— Върху главата ти падна чифлик — отвърна Маграт.

— О, едно от ония неща — вяло каза Леля.

Баба я сграбчи за раменете.

— Гита? Колко пръста ти показвам? — настойчиво рече тя.

— К'ви пръсти? Сичко се стъмни.

Маграт и Баба хванаха периферията на шапката ѝ и отчасти я повдигнаха, отчасти я отвинтиха от главата ѝ. Леля примига срещу тях.

— Това е то върбовата рамка — установи тя, докато островърхата шапка със скърцане възвърна формата си, подобно на автоматичен чадър. Леля леко се олюляваше. — Ще спре и удар с чук такава шапка с върбови подпорки, нали разбирате. Разпределя силата на удара. Ще пиша на господин Вернисаж.

Смаяна, Маграт огледа малката къща:

— Тя просто падна от небето!

— Може някъде да е имало голямо торнадо или нещо друго — предположи Леля Ог. — Вдига я, после вятърът утихва и тя пада. Високо горе се случват странни неща. Помните ли голямата хала лани? Една от кокошките ми четири пъти снесе едно и също яйце.

— Бълнува — угрижи се Маграт.

— Не е вярно, аз така си говоря — обади се Леля.

Баба Вихронрав надникна в една от стаите.

— Сигурно в цялата къща няма да се намери нищо за хапване или пийване — предположи тя.

— Мисля, че мога да се напъна да пийна малко бренди — бързо рече Леля.

Маграт се взря в площадката над стълбището.

— Ехо-о — извика тя със сподавения глас на човек, който желае да бъде чул, без да върши нещо толкова невъзпитано, като да повиши глас. — Има ли някой тук?

Леля от своя страна погледна под стълбището. Свит в ъгъла, Грибо представляваше треперецо валмо козина. Тя го измъкна за врата и малко сачисано го погали. Въпреки шапкарския шедьовър на господин Вернисаж, въпреки прояденото дюшеме и дори въпреки пословичното твърдоглавие на фамилията Ог, Леля определено позагуби настроение и чувстваше лек намек за носталгия в своя обикновено слънчев нрав. У дома хората поне не те замерват с къщи по главата.

— Знаеш ли, Грибо — сподели тя, — струва ми се, че не сме в Ланкър.

— Намерих малко мармалад — обади се Баба Вихронрав от кухнята.

На Леля не й трябваше много, за да живне.

— Прекрасно — извика тя. — Много ще си върви с джуджешкия хляб.

Маграт влезе в стаята.

— Не съм убедена, че е редно да пипаме чуждите провизии. Тази къща сигурно е нечия.

— О, някой каза ли нещо, Гита? — наежи се Баба.

Леля подбели очи.

— Просто казах, Лельо — настоя Маграт, — че това не е наша собственост.

— Тя казва, че това не е наше, Есме — предаде Леля.

— Кажете ми на който се интересува, Гита, че това е като спасителна операция след корабкрушение.

— Казва, че к'вото намериш, си е твое, Маграт.

Нещо зад прозореца помръдна. Маграт се приближи и надникна през зацапаното стъкло.

— Странно. Група джуджета танцуват около къщата — съобщи тя.

— О, така ли? — подхвърли Леля, отваряйки един шкаф.

Баба настръхна.

— Да не би да... искам да кажа, питай я дали не пеят — окопити се тя.

— Пеят ли, Маграт?

— Чува се нещо — отвърна Маграт. — Звучи като „Бим-бам, бим-бам-бум“.

— Пеят. Типична джуджешка песен — потвърди Леля. — Само те могат да ойларипят по цял ден.

— Изглеждат много щастливи — подозрително рече Маграт.

— Вероятно чифликът е техен и се радват, че отново е при тях.

На задната врата се потропа. Маграт отвори. Тълпата ярко облечени, притеснени джуджета бързо отстъпи назад, след което зяпна в нея.

— Ъ... — започна едно от тях, очевидно предводителят. — Дали... старата вещица дали е умряла?

— Коя стара вещица? — попита Маграт.

Джуджето се опули и известно време остана с отворена уста. После се извърна и шепнешком проведе консултация с колегите си. Сетне отново се обърна.

— Колко ви се намират?

— В момента предлагаме две — сопна се Маграт. Тя не беше в много добро настроение и не изпитваше желание да вложи в разговора повече от необходимото. Несвойствен цинизъм я накара да добави: — Питането е безплатно.

— О... — Джуджето се поколеба. — Ами върху коя от старите вещици падна къщата?

— Леля ли? Не, тя не е умряла. Просто е леко зашеметена. Все пак благодаря, че попитахте. Много мило от ваша страна.

Това изглежда озадачи джуджетата. Те засушукаха. Последва дълъг приглушен спор.

После предводителят им се обърна към Маграт. Свали каската си и нервно я заобръща в ръцете си.

— Ъ... Може ли да вземем ботушите й?

— Какво?

— Ботушите й — повтори джуджето, изчервявайки се. — Може ли да ги вземем, моля?

— За какво са ви ботушите й?

Джуджето се ококори. После се завъртя и отново засушука с колегите си. И пак се обърна към Маграт:

— Просто се чувстваме... длъжни... да вземем ботушите й.

Стоеше срещу нея, примигвайки.

— Ами ще вляза да попитам. Но не мисля, че отговорът ще е „да“.

Докато тя посягаше да затвори вратата, джуджето още по-усилено запревърта каската си.

— Те _наистина_ са рубиненочервени, нали? — осмели се то.

— Ами червени са — отвърна Маграт. — Само червени бива ли?

— Наложително е да са червени. — Останалите джуджета закимаха. — Ако не са червени, не става.

Маграт го изгледа озадачено и затвори вратата.

— Лельо — започна бавно тя, като се върна в кухнята, — там навън има едни джуджета, които искат ботушите ти.

Леля вдигна поглед. В един шкаф беше открила стар хляб и сега енергично дъвчеше. Удивително е какво ли не би изял човек, когато алтернативата е джуджешки хляб.

— За какво са им? — попита тя.

— Не казаха. Просто имали усещането, че силно желаят ботушите ти.

— Това ми звучи много подозрително — рече Баба.

— Старият Шейкър Уистли от Крийл Спрингс беше луд за ботуши — каза Леля, оставяйки ножа за хляб на масата. — Особено черни ботуши с копчета. Колекционираше ги. Видеше ли някой да минава с нов чифт, направо се поболяваше.

— Мисля, че това е малко _изчанчено_ за джуджета — обади се Баба.

— Може да искат да пият от тях — предположи Леля.

— Как така да пият от тях? — не схвана Маграт.

— Ами, тъ-тъ, така правят в чужбина — обясни Леля. — Пият шампанско от дамски обувки.

Всичките се вгледаха в ботушите й.

Дори Леля не можеше да си представи как някой би поискал да пие от тях или какво би правил след това.

— Честна дума, това е по-изчанчено и от стария Шейкър Уистли — замислено рече Леля.

— Сториха ми се малко стреснати — додаде Маграт.

— Има защо. Хората рядко изпитват необходимост да обикалят и да свалят ботушите от краката на благовъзпитани вещици. Като че ли наоколо вилнее още някоя история. Мисля — заключи Баба Вихронрав, — че трябва да отидем и да поговорим с тези джуджета.

Тя излезе в коридора и отвори вратата.

— Моля? — подкани ги тя.

При вида ѝ джуджетата отстъпиха. Последва дълго шепнене, ръгане с лакти и измърморвания „Не, ти“ и „Аз попитах _предния_ път“. Накрая избутаха едно джудже напред. Може и да беше пак същото. Трудно е да се каже при джуджетата.

— Ъ... Ботуши?

— За _какво?_ — попита Баба.

Джуджето се почеса по главата.

— Дявол да ме вземе, ако знам. И ние точно за това се чудехме в 'нтерес на 'стината. Тъкмо излизахме от смяна в мината преди около час и видяхме къщата да се приземява върху... върху вещицата и... ами...

— Просто си _знаехте,_ че трябва да дотичате и да ѝ откраднете ботушите ли? — подсказа Баба.

Лицето на джуджето се разтегна в усмивка на облекчение.

— Точно така! И да пеem „Бим-бам“. Само че тя трябваше да се е размазала. Без да се обиждате — бързо добави то.

— От върбовата рамка е — изрече глас зад Баба. — Струва толкова Залто, колкото тежи.

Известно време Баба постоя втренчена в тях, сетне им се усмихна.

— Мисля, че вие, момци, трябва да влезете вътре. Имам няколко въпроса към вас.

Джуджетата изглежда доста се смутиха.

— Ъм — каза джуджето-говорител.

— Притеснявате се да влезете в къща, където има вещици ли? — подсказа Баба Вихронрав.

Джуджето-говорител кимна и се изчерви. Маграт и Леля Ог размениха погледи зад гърба на Баба. Някъде нещо определено се беше объркало.

Джуджетата от планината със сигурност не се страхуваха от вещици. Проблемът беше как да ги спреш да не разкопаят пода ти.

— Май отдавна сте слезли от планината — подхвана Баба.

— Тука долу има многообещаващ каменовъглен пласт — смотолеви говорителят, премятайки каската в ръцете си.

— Тогава сигурно отдавна не сте помирисвали истински джуджешки хляб — подхвърли Баба.

Очите на джуджето се навлажниха.

— Опечен от най-хубавия ситнозем, сякаш мама е скачала отгоре му — продължаваше Баба.

Нещо като колективна въздишка се откъсна от джуджетата.

— Просто тук долу не става — обясни джуджето-говорител на земята. — От водата ли е, какво ли... Разпада се на парченца само след няколко години.

— Слагат му _брашно_ — кисело се обади някой зад него.

— Още по-зле. Пекарят от Генуа му слага и сушени плодове — додаде друго джудже.

— Ами в такъв случай — рече Баба, потривайки ръце — може и да съм в състояние да ви помогна. Може би ми се намира малко джуджешки хляб в излишък.

— Не-е. Не и истински джуджешки хляб — меланхолия обхвана джуджето. — Истинският джуджешки хляб трябва да е бил потапян в реки и после изсушаван, и да са сядали върху него, и да е оцелявал, и да е бил гледан всеки ден и отново прибиран. Тука долу просто не става.

— Днес току-виж ти излязъл късметът — подхвърли Баба Вихронрав.

— Честно казано — намеси се Леля Ог, — май че котката малко го преписка.

Говорителят на джуджетата вдигна пламнал поглед.

— Върхът!

Скъпи Джейсън и сие,

Къф живот, всякакви неща стават, то вълци ли не говорят, то жени ли не спят в замъци, ще имам кво да ви разправам като се върна, няма грешка. Освен това не ща да чувам за чифлици, което ме потсещта, моля изпрати

някой до г-н Вернисаж от Резена да поднесе поздравленията на г-жа Ог и какви хубави шапки прави, той вече може да казва „Одобрено от Леля Ог“, 100% спира всякакви чифлици и също, ако пишеш на хората колко хубави са нещата им, понякога ти ги дават безплатно, затова може да има нова шапка за мен, така че виж там, погрижи се.

Лилит отстъпи извън огледалното пространство. Сенчестите ѝ подобия се повлякоха след нея, избледнявайки.

Вещиците трябваше да стават на пихтия, когато върху тях се приземяват цели къщи. Лилит знаеше това. Да се размажат и да останат само стърчащите им ботуши.

Понякога се отчайваше. Изглежда хората просто не можеха да изпълняват правилно ролите си.

Тя се замисли дали има нещо, което да е _обратното_ на фея-кръстница. В края на краищата повечето неща имаха свои антиподи. При това положение тя не би могла да бъде _лошата_ фея-кръстница, защото това е просто добра фея-кръстница, възприемана по друг начин.

Антиподът би бил някой, който е като отрова за историите и, помисли си Лилит, почти най-злото същество на света.

Е, тук, в Генуа, се вихреше една история, която никой не можеше да спре. Тя притежаваше инерционен момент. Опитай се да я спреш и ще те погълне, ще те превърне в част от сюжета. На Лилит не ѝ се налагаше да прави каквото и да било. Историята го правеше вместо нея. А тя беше спокойна, знаейки, че не може да загуби. Все пак тя беше добрата.

Мина покрай грапавите стени и слезе по стъпалата до стаята си, където я чакаха двете сестри. Биваше ги в чакането. Можеха да стоят с часове, без да мигнат.

Дукът отказваше дори да постои в една и съща стая с тях.

При влизането ѝ главите им се завъртяха.

Тя така и не ги дари със слово. Не беше необходимо. Достатъчно беше да са красиви и да могат да разбират какво им се казва.

— Трябва да отидете до къщата — нареди тя. — А сега ме чуйте. Това е много важно. Утре при Ела ще дойдат едни хора. Ще ги оставите да го сторят, разбрахте ли?

Те следяха устните ѝ. Те следяха всичко, което се мърдаше.

— Ще са ни необходими за историята. Няма да се развие подобаващо, ако не се опитат да я спрат. А след това... вероятно ще ви дам гласове. Искате, нали?

Те се спогледаха, а после се обърнаха към нея. И след това към клетката в ъгъла на стаята. Лилит се усмихна, бръкна вътре и извади две бели мишлета.

— Може би най-младата вещица ще е тъкмо по ваш вкус — усмихна се тя. — Ще видя какво мога да направя с нея. А сега... отворете...

>

Метлите се носеха в следобедната мараня.

За пръв път вещиците не спореха помежду си.

След джуджетата ги обзе носталгия по дома. Всеки би се размекнал, само да ги видеше как стоят и гледат джуджешкия хляб, сякаш го поглъщат с очи, което беше най-добрият начин за поглъщане на джуджешки хляб. Каквото и да ги беше накарало да търсят рубиненочервени ботуши, изглежда се изтощи под влиянието на това толкова прозаично нещо. Както Баба се изрази, бая зор ще видиш, преди да откриеш нещо по-земно от джуджешкия хляб.

После беше отишла да говори насаме с главното джудже.

Не поиска да сподели какво ѝ е казало, а те не събраха смелост да попитат. Сега тя летеше малко пред тях.

От време на време промърморваше нещо от рода на „Кръстници!“ или „Опит ще ми трупат!“.

Но дори Маграт, която не беше толкова обиграна, вече можеше да _почувства_ Генуа, тъй както барометър чувства атмосферното налягане. В Генуа историите възкръсваха. В Генуа някой се беше захванал да направи мечтите реалност.

Помните ли някои от нещата, за които сте си мечтали?

Градът се гушеше в делтата на река Вю, която беше изворът на благоденствието му. А Генуа процъфтяваше. Преди време речното устие бе под негов контрол и трафикът се облагаше с данъци по начин, който не би могъл да бъде наречен пиратски, защото се въртеше от градската управа и затова се смяташе за икономика и беше съвсем в реда на нещата. А блатната и езерната част от водосбора осигуряваха пълзящите, плуващи и летящи

съставки на кулинарното изкуство, което щеше да е световно прочуто, ако, както вече бе посочено, хората пътуваха повечко.

Генуа беше богат, мързелив и необезпокояван град и навремето основните му дела се състояха в онзи специален вид гражданска политика, присъщ за някои градски законодателства. Например тогава той можеше да си позволи най-големия клон на Гилдията на убийците извън Анкх-Морпорк и членовете му бяха толкова заети, че човек понякога трябваше да чака с месеци*.

[* Докато в Анкх-Морпорк бизнесът толкова замираше, че някои от по-напредничавите членове на Гилдията лепяха по витрините реклами с оферти „На двама наръгани по едно безплатно отравяне“.]

Но всички убийци отдавна го бяха напуснали. Някои неща отвращаваха дори чакалите.

Градът се появи изневиделица. Отдалеч приличаше на сложен бял кристал, израстващ изпод кафяво-зелените блата.

В по-близък план последователно се превръщаше във външен пръстен от по-дребни постройки, после във вътрешен пръстен от големи, внушителни бели къщи и накрая, към самия център — в дворец. Висок, лъскав, с многобройни кули, той приличаше на кукленски замък или на някакво ексцентрично сладкарско изделие. Всяка една от тънките му кули изглеждаше проектирана специално за пленени принцеси.

Маграт потръпна. Но после се сети за вълшебната пръчка. Феите-кръстници си имат отговорности.

— Напомня ми за една от историите с Черната Алис — обади се Баба Вихронрав. — Сещам се, като беше заключила онова момиче с дългите плитки в точно такава кула. Салата-Маруля или както там се казваше.

— Но тя се е измъкнала — отбеляза Маграт.

— Да, добре е човек да си пусне дълга коса — съгласи се Леля.

— Ха. Селски митове — отсече Баба.

Наближиха градските стени.

— На портите има стража. Ще прелетим ли отгоре? — попита Маграт.

Баба присви очи срещу най-високата кула.

— Не — отвърна тя. — Ще се приземим и ще влезем пеша. Да не тревожим хората.

— Зад онези дървета има приятно затревено равно място — посочи Маграт.

Баба пробва няколко крачки напред-назад. Ботушите ѝ жвакаха и плъокаха обвиняващо.

— Виж, _казах_ ти, съжالياвам — измрънка Маграт. — Просто изглеждаше толкова равно!

— Водата най-общо изглежда така — рече Леля, седнала на един пън да изцеди роклята си.

— Но дори и вие не разбрахте, че е вода — оправда се Маграт. — Изглеждаше толкова... толкова _тревисто_, с всичките му бурени и треви, дето плуват в него.

— Струва ми се, че земята и водата тука не могат да решат коя какво да бъде — констатира Леля. Тя изгледа маларичната околност.

От блатото стърчаха дървета. Имаха дрипав и чуждестранен вид и сякаш гниеха още при покълването си. На местата, където се виждаше, водата беше черна като мастило. От време на време по повърхността се издигаха мехурчета като във вана след боб чорба. А на известно разстояние течеше реката, ако изобщо можеше човек да е сигурен за нещо в тази местност от гъста вода и земя, която поддава под краката ти.

Леля примига:

— Странно.

— Кое? — попита Баба.

— Стори ми се, че видях... нещо да тича... — промърмори Леля. — Ей там, между дърветата. Сигурно е патица. Смешна работа, ама малко приличаше на къщичка.

— Да, бе, и сигурно е подтичвала, изпускайки пушек през комина си — саркастично подметна Баба.

Леля светна:

— И ти ли я видя?

Баба подбели очи:

— Хайде стига, да излезем на пътя.

— Ъ-ъ — запъна се Маграт. — Как?

Те се загледаха в „земята“, разделяща относително сухото им убежище от пътя. Имаше жълтеникав вид. На повърхността се поклащаха клони и туфи подозрително зелена трева. Леля отчупи един клон от поваленото дърво и го хвърли на няколко стъпки пред себе си. Той тежко плъосна и потъна със звук,

сякаш някой се опитваше да обере със сламка последните капки от млечния шейк.

— Ще прелетим, разбира се — заяви Леля.

— Вие двете може и да прелетите — отбеляза Баба. — Тук обаче няма място да засиля метлата си.

Накрая Маграт я превози на своята, а Леля летеше в края на шествието, влачейки на буксир капризната метла на Баба.

— Дано не ни е видял някой, само на това се надявам — изпуфтя Баба, като стигнаха относително стабилния път.

Колкото повече приближаваха града, в пътя през блатото се вливаха още пътеки. Бяха претъпкани и пред портите се редеше дълга опашка.

Гледан от земята, градът беше още по-внушителен. На фона на блатната мараня той светеше като бижу. Шарени флагчета се развяваха над стените.

— Много весело изглежда — отбеляза Леля.

— Много _чисто_ — учуди се Маграт.

— Само отвън изглежда така — каза Баба, която не за пръв път виждаше град. — Влезеш ли вътре, всичко се свежда до просяци, шум и канавки, пълни с не знам какво, повярвайте ми.

— Връщат доста от хората — забеляза Леля.

— На лодката чух, че мнозина идват тук за Тлъстия Следобед — обясни Баба. — Сред тях сигурно има всякакви типове.

Половин дузина стражи наблюдаваха приближаването им.

— Много любезно ги отпъждат — рече Баба. — Ето това ми харесва. Не като у дома.

В целия Ланкър имаше само шест железни ризници, изработени на принципа „един размер става на почти всички“. Непрекъснато се налагаше употребата на канап и тел, за да се попритегнат поне отчасти, тъй като в Ланкър постът на дворцов страж обикновено се заемаше от всеки, който нямаше много работа в момента.

Тук стражите до един бяха двуметрови и дори Баба трябваше да признае, правеха доста голямо впечатление в жизнерадостните си синьо-червени униформи. Освен това единствената _истинска_ стража, виждана от Баба, беше онази в Анкх-Морпорк. Видът на Анкх-Морпоркската градска стража караше песимистите да се чудят възможно ли е нечия атака да влоши още повече нещата. Те със сигурност не бяха за гледане.

За нейно удивление две копия препречиха пътя ѝ, когато тя пристъпи под сводестата порта.

— Не ви нападаме, да знаеш — каза тя.

Ефрейторът козирува.

— Да, мадам. Но имаме заповед да спираме съмнителните лица.

— Съмнителни? — не повярва Леля. — Какво съмнително намираш в нас?

Ефрейторът преглътна. Погледът на Баба Вихронрав беше доста тежък.

— Ами малко сте... мърляви.

Тишината отекна. Баба пое дълбоко дъх.

— Стана малка злополука в блатото — бързо рече Маграт.

— Сигурен съм, че всичко ще се оправи — изтормозено каза ефрейторът. — Капитанът ей сега ще бъде тук. Стават разни неприятности, ако пушем не когото трябва. Няма да повярвате какви типове идват тук.

— Не може да пускате сульо и пульо — съгласи се Леля Ог. — Не бихме искали да пускате сульо и пульо. Смяя да кажа, че не бихме искали да влизаме в такъв град, в който пускат сульо и пульо, нали, Есме?

Маграт я срита в глезена.

— Добре, че не сме от тези — завърши Леля.

— Какво става, ефрейтор?

Капитанът на стражата излезе от една врата до портала и се приближи към вещиците.

— Тези... дами искат да влязат, сър — отвърна ефрейторът.

— Е, и?

— Те са малко... така де, не са стопроцентово чисти — ефрейторът вехнеше под погледа на Баба. — А едната е доста рошава...

— Е, и! — озъби се Маграт.

— ... а другата изглежда, сякаш употребява мръсни думички.

— Какво? — усмивката на Леля се стопи. — Ще ти насиня задника, мръсник такъв!

— Но, ефрейтор, те имат метли — изтъкна капитанът. — За колегите от чистотата е много трудно да изглеждат чисти през цялото време.

— От чистотата? — повтори Баба.

— Сигурен съм, че те желаят също колкото и ти да се изчистят — продължи капитанът.

— Извинявай — рече Баба, влагайки в думата почти същия заряд, който носят изрази като „В атака!“ и „На нож!“. — Извинявай, но тази островърха шапка на главата ми да ти говори нещо?

Войниците любезно се замислиха.

— Би ли ми подсказала? — най-накрая попита капитанът.

— Значи, че...

— Само ще изприпкаме вътре, ако нямате нищо против — намеси се Леля Ог. — Много имаме за чистене — тя размаха метлата си. — Хайде, дами.

Двете с Маграт здраво подхванаха Баба под мишница и я избутаха през портала, преди фитилът на яростта ѝ да догори. Баба Вихронрав все повтаряше, че човек трябва да брой до десет, преди да си изпусне нервите. Никой не разбираше защо, тъй като единственият ефект от това беше покачване на напрежението и значително влошаване на последвалата експлозия.

Вещиците спряха чак след като портите останаха далеч зад тях.

— Ти пък сега, Есме — утешително рече Леля, — не го взимай много навътре. А сме и малко оцапани, признай си. Те просто си вършеха работата, нали така? Какво ще кажеш?

— Отнесоха се с нас, сякаш сме _обикновени_ хора — изтърси Баба, шокирана.

— Това е _чужбина_, Бабо — намеси се Маграт. — Всъщност нали ти каза, че мъжете от лодката също не са разпознали шапката.

— Но тогава аз не желяех — отвърна Баба. — Има разлика.

— Стана по... случайност, Бабо. Те са само прости войници. Дори не могат да оценят една порядъчна авангардна прическа.

Леля се озърна. Около тях почти в пълно мълчание се движеха хора.

— И трябва да признаеш, че това е един хубав, чист град — додаде тя.

Огледаха критично обстановката наоколо.

С положителност това беше най-чистото място, което някога бяха виждали. Дори калдъръмът изглеждаше като полиран.

— Можеш да си изсърбаш чая направо от улицата — отбеляза Леля, като продължиха пътя си.

— Да, обаче ти и без това щеше да си изсърбаш чая от улицата — сопна се Баба.

— Нямаше да го изсърбам всичкия. Дори канавките са излъскани. Гледай. Няма ни Роналд* наоколо.

[* Роналд Трети, владетел на Ланкър, смятан за изключително неприятен монарх, бе останал в историята само с това скромно нарицателно попълнение в уличния жаргон.]

— Гита!

— Ами нали _ти_ каза, че в Анкх-Морпорк...

— Не сме там, а тук!

— Толкова е безупречно — въздъхна Маграт. — Кара те да съжаляваш, че не си лъснала сандалите си.

— Да-а... — Леля Ог присви очи към улицата. — Кара те да искаш да си по-добър човек наистина.

— Вие двете защо шепнете? — обади се Баба.

Тя проследи погледите им. На ъгъла на улицата стоеше страж. Като ги видя, че гледат към него, той докосна шлема си и леко се усмихна.

— Дори стражите са учтиви — отбеляза Маграт.

— И при това са толкова много — додаде Баба.

— Странно наистина, за какво са им всичките тези стражи в един толкова чист и спокоен град — зачуди се Маграт.

— Може би тук се вършат толкова много добрини, че им трябва много хора да ги разпределят — допусна Леля Ог.

Вещиците обикаляха претърпаните улици.

— Хубави къщи имат — пак се обади Маграт. — Богата украса. Старовремска.

Баба Вихронрав, чието село беше старовремско, колкото си иска, и при това без да бъде буца метаморфна скала, се въздържа от коментар.

Ходилата на Леля Ог почнаха да се обаждат.

— Трябва да намерим къде да пренощуваме — рече тя. — Можем да потърсим момичето сутринта. Доста по-добра работа ще свършим след хубаво напиване.

— И вана — добави Маграт. — С успокоителни билки.

— Добра идея. И аз бих минала през ваната — присъедини се Леля.

— Гледай ти колко бързо отлетя есента — кисело вметна Баба.

— Така ли? _Ти_ кога за последно се къпа, Есме?

— Какво искаш да кажеш с това _за последно?_

— Видя ли? Така че няма какво да коментираш моето очистване.

— Ваните са нехигиенични — заяви Баба. — Знаеш, че никога не съм ги одобрявала. Да седиш в собствената си мръсотия, как ли не.

— А _ти_ какво правиш тогава? — засегна се Маграт.

— Аз само се мия — каза Баба. — Част по част. Така де. Когато и колкото са достъпни.

Колкото и достъпни да бяха, а въпросът не бе осветлен с повече информация, те със сигурност бяха по-достъпни от квартирите в Генуа по време на Тлъстия Следобед.

Всичките механи и странноприемници бяха повече от претъпкани. Постепенно натискът на тълпата ги избута извън главната улица към по-обикновените градски квартали, но стаи така и не се намериха.

На Баба Вихронрав ѝ дойде до гуша.

— Още в следващия хан, изпречил се пред очите ми — през зъби каза тя, — влизаме. Каква е онази къща там?

Леля се взря в табелата.

— Хотел... Ня... ма... мес... та — засрича тя, а после светна: — Хотел... Няма Аместа — повтори тя. — На чужд език това значи „Немият, ъ-ъ, Аместа“ — добави услужливо.

— Става — отсече Баба.

Тя отвори вратата със замах. Прегърбеният над бюрото червендалест мъж вдигна поглед. Заемаше отскоро тази длъжност и беше много нервен: последният титуляр изчезна, защото не бил достатъчно прегърбен и червендалест.

Баба не обичаше да си губи времето.

— Виждаш ли тази шапка? — фиксира го тя. — Виждаш ли тази метла?

Човекът я изгледа от шапката до метлата и обратно.

— Е? — отвърна той. — И значи какво?

— Значи, че искаме три стаи за тази нощ.

Баба самодоволно кимна на колежките си.

— И наденички — допълни Леля.

— И едно вегетарианско ястие — поръча Маграт.

Мъжът ги изгледа. Сетне отиде до вратата.

— Виждате ли тази врата? Виждате ли тази табела?

— Ние не си губим времето с табели — изтъкна Баба.

— Добре тогава — каза мъжът. — Предавам се. Какво ще рече тая островърха шапка плюс метлата?

— Ще рече, че съм вещица — натърти Баба.

— Ами-и? — проточи той. — Това да не е синоним на малоумна старица?

Скъпи Джейсън и сие — написа Леля Ог, — знайш ли, че тука не са чували за вещици, толкова са изостанали тия чужденци. Един човек държа език на Есме и тя насмалко да си изпусне Нервите, тъй че аз и Маграт и моя милост я грабнахме и я изтикахме навън, понеже като внушиш на някой, че си го превърнал в нещо, все неприятности стават, нали си спомняш какво се случи оня път, дето после трябваше да идеш да копаяш езерце, в което да живее гусин Уилкинс...

Бяха успели да си намерят маса в една механа. Тълпата около тях представляваше смесица от всички биологични видове. Крясъци и дим запълваха празнините.

— Ще спреш ли с тези драсканици, Гита Ог! Хващат ме нервите — сопна се Баба.

— Тука _трябва_ да си имат вещици — рече Маграт. — Навсякъде има вещици. И в чужбина трябва да има вещици. Вещиците са повсеместно явление.

— Като хлебарките — живна Леля Ог.

— Трябваше да ме оставите да му внуша, че е жаба — измърмори Баба.

— Не може така, Есме. Не бива да обикаляш и да внушаваш на хората разни неща само защото са ти казали нещо накриво и не знаят коя си. Иначе светът ще се задръсти от хора, които подкачат.

Въпреки многото заплахи Баба Вихронрав досега никого не беше превърнала в жаба. Според нея би могло да се направи нещо, технически погледнато, не толкова жестоко, но по-евтино и доста по-задоволително. Човек би могъл да накара ония да си _мислят,_ че са жаби, като при това доставя безобидно забавление за минавачите.

— Все ми дожелява за господин Уилкинс. — Маграт меланхолично се вторачи в плота на масата. — Беше толкова жалка гледка, като се опитваше да лови мухи с езика си.

— Да не е казал каквото каза — не трепна Баба.

— Онова, дето си била високомерна стара досадница ли? — невинно попита Леля.

— Не възразявам срещу критиката — заяви Баба. — Познаваш ме. Не съм от онези, дето не понасят критика. Никой не може да ме набеди, че съм от онези, дето не понасят критика...

— Така де, не и втори път — съгласи се Леля. — Освен ако не успее да го избълбука.

— Просто не мога да търпя неправди — намръщи се Баба. — И спри да се хилиш! Освен това не виждам за какво е цялата врява. Нали му мина след няколко дни.

— Госпожа Уилкинс разправя, че той излиза доста често да поплува — намеси се Маграт. — Придобил съвсем нови интереси, казва. Може би в този град си имат различен вид вещици — предположи безнадеждно. — Вероятно са облечени по различен начин.

— Има само един вид вещици — отсеке Баба. — И това сме ние.

Тя огледа стаята и си помисли: „Разбира се, ако някой държи вещиците настрана, хората _не биха могли_ да знаят за тях. Някой, който не иска други да му се бъркат в работата. Но ни позволи да влезем...“

— Е, хубаво поне, че сме на сушина — рече Леля. Един пияч от тълпата зад нея се извърна, изсмя се и разля малко бира по гърба ѝ.

Тя промърмори нещо под носа си.

Маграт видя как мъжът навежда глава, за да си сръбне отново, и се опулва в чашата си. После я изпусна и си пробви път навън, сграбчил с две ръце гърлото си.

— Какво му направи на питието? — попита тя.

— Не си достатъчно пораснала, за да ти кажа — отвърна Леля.

У дома, когато някоя вещица искаше самостоятелна маса... просто я получаваше. Видът на островърхата шапка беше достатъчен. Хората учтиво спазваха дистанция и от време на време пращаха безплатни напитки. Дори Маграт се ползваше с уважение — не точно защото внушаваше почит, а защото неуважението към една вещица беше неуважение към всички вещици и никой не искаше Баба Вихронрав да намине, за да им го обясни. Тук ги сбутваха, сякаш са _обикновени_ хора. Единствено десницата на Леля, тежко

положена върху рамото на Баба Вихронрав, делеше дузина развеселени пиячи от неестествен преход към земноводните. Дори и Лелините по принцип много издръжливи нерви почваха да се опъват. Тя винаги се бе гордяла, че е обикновена като калта по обувките, но има обикновено и обикновено. Това беше като оня принц Каксеказваше от детската приказка, дето обичал да се мотае из кралството си, облечен като човек от простолюдие. Винаги бе подозирала малкия извратеняк, че предварително дава на хората да разберат кой е всъщност, в случай че някой се опита да се държи много свойски.

Беше като да се окаляш. Да се окаляш, когато те очаква приятно топла вана, е забавление. Да се окаляш, когато единственото, което те очаква, е още кал, изобщо не е забавно. Леля стигна до заключение:

— Ей, защо не си вземем по нещо за пиене? На всички ще ни дойде добре.

— О, не — отказа Баба. — Последния път ме подведе с билковото питие. Сигурна съм, че в него имаше алкохол. Определено почувствах леко замайване след шестата чаша. Повече никаква чуждестранна помия.

— Все пак трябва да приемаш течности — ласкаво каза Маграт. — Всъщност и аз съм жадна. — Тя със съжаление погледна към претъпкания бар. — Може би предлагат някакъв вид плодов сок или нещо такова.

— Задължително — рече Леля Ог. Тя стана, фиксира бара и тайно извади една игла от шапката си. — Ей сега се връщам.

Двете останаха насаме с унието си. Баба седеше, втренчила неподвижен взор пред себе си.

— Наистина не бива да се разстройваш толкова само защото хората не показват никакво уважение към теб — утешавайки я, Маграт досипа масло в огъня. — Към мен почти никога не проявяват каквото и да било уважение. Но няма проблем.

— Ако не те уважават, нищо не си — отсъстващо рече Баба.

— О, не знам. Справям се все някак.

— Така е, щото си мокра кокошка, Маграт Чеснова — отсече Баба.

Последва кратка нажежена тишина. В нея отекваха думите, които трябваше да бъдат премълчани, плюс няколко изохквания на болезнена изненада откъм бара.

Знам, че винаги си го е мислила, каза си Маграт под румената фасада на своето смущение. Но не вярвах, че ще го изрече на глас. И никога няма да се извини, защото това не е нещо, което тя би направила. Тя очаква хората просто да забравят тези случки. Аз само се опитвах да се сприятелим отново. Ако с нея изобщо може да има приятелство.

— Ето ни и нас — обяви Леля Ог, изниквайки от тъпканицата с табла в ръка. — Плодови напитки.

Седна и изгледа първо едната, после другата.

— От банани — поясни тя с надеждата да разпали искрица интерес поне в едната. — Помня как нашият Шейн веднъж донесе банан вкъщи. Леле, как се смяхме! Попитах човека: „Какви плодови напитки употребяват хората тук?“, и той ми даде това. Било с банани. Бананов коктейл. Ще ви допадне. Тука всички пият това. В него има банани.

— Определено има доста... силен аромат — Маграт внимателно отпи от чашата си. — Има ли и захар в него?

— Много вероятно — предположи Леля.

Тя изгледа леко намръщеното изражение на Баба, след което взе молива си и професионално наплюнчи върха му.

Поне едно хубаво нещо има — че пиенето тук е м. ефтино, имат едно дете му викат Банананово Дай-Киро, то си е почти чист Ром с банананани* в него. Чувствам, че ми действа добре. Тука е м. влажно. Надявам се да намерим къде да отседнем ноштеска. Сигурно ще намерим, щото Есме винаги стъпва здраво на краката си или във всеки случай на нечии крака. Нарисувала съм едно Бананананово Дай-Киро, вижда се, че е празно чак до дъното. С обич, МАМА ХХХХ.

[* Леля Ог знаеше как започва „банан“, но не знаеше кога да спре.]

Накрая намериха една конюшня. Според ободрителния коментар на Леля Ог, мястото бе по всяка вероятност по-топло и по-хигиенично от която и да било странноприемница и в чужбина имало милиони хора, които биха дали дясната си ръка за такъв уют като сух подслон за през нощта.

Все едно режеше лед с пластмасово ножче.

На вещиците не им трябваше кой знае какво, за да ги раздели.

Маграт лежеше будна, свила дрехите под главата си, и слушаше как топлият дъжд ръми по покрива.

Всичко тръгна наопаки още преди да сме почнали, помисли си тя. Не зная защо им позволих да дойдат с мен. Веднъж да съм идеалната избраница за някаква работа, а те да се държат с мен, сякаш съм... мокра кокошка. Не виждам защо трябва да я търпя да ми се тросва и цупи през цялото време. С

какво толкова е по-специална от другите? Тя даже не _прави_ почти нищо истински магическо, каквото и да разправя Леля. Всъщност всичко, което _прави,_ е да крещи непрекъснато и да тормози хората. А що се отнася до Леля, тя е добронамерена, но няма никакво чувство за отговорност. Стори ми се, че щях да _умра_ в странноприемницата, като почна да пее песента за Ежко, просто се надявам с цялото си сърце хората да не знаят значението на думите.

Тук аз съм феята-кръстница. Сега не сме си у дома. В чужбина нещата би трябвало да се вършат по различен начин.

Тя стана с първите слънчеви лъчи. Другите спяха, въпреки че „спяха“ беше прекалено умерено определение за звуците, издавани от Баба Вихронрав.

Маграт облече най-хубавата си рокля, онази от зелена коприна, която за съжаление сега представляваше топка смачкан плат. Тя извади пакетчето цигарени хартийки и бавно разопакова талисмана си. Маграт си купуваше талисманчета един вид за да отклони вниманието си от факта, че е Маграт. Беше натрупала три големи кутии с такива неща и въпреки това си оставаше съвсем същата.

Постара се колкото бе възможно да изчисти сламата от косата си. После разопакова и вълшебната пръчка.

Щеше й се да има огледало, за да види резултата.

— Пръчката е у мен — прошепна тя. — Не виждам защо ми е нужна чужда помощ. Дезидерата заръча да им предам да не помагат.

Мина й през ум, че Дезидерата търпи критика по този въпрос. Единственото нещо, в което човек може да бъде сигурен, като каже на Баба Вихронрав и Леля Ог да не помагат, е, че те ще се втурнат да помагат, дори и само напук. За Маграт бе много учудващ фактът, че умен човек като Дезидерата можеше да се подведе за нещо толкова очевидно. Вероятно и тя си имаше психология — каквото и да значеше _това._

Стъпвайки тихо, за да не събуди другите, тя отвори вратата и с леко сърце пристъпи във влажния въздух. С пръчката в ръка бе готова да даде на света всичко, за което си мечтае.

За предпочитане беше да включва тикви.

Когато вратата скръцна след Маграт, Леля Ог отвори едното си око.

Седна, прозя се и се почеса. Опипом извади лулата от шапката си и сръга Баба Вихронрав в ребрата.

— Не спя — промърмори Баба.

— Маграт отпраши нанякъде.

— Ха!

— А аз излизам да взема нещо за ядене — смотолеви Леля. Не можеше да се говори с Есме, щом е в подобно настроение.

Когато прекрачи прага, Грибо леко се спусна от една греда и се приземи на рамото ѝ.

Леля Ог, една от най-големите оптимистки в историята, пристъпи навън, за да вземе всичко, което бъдещето можеше да ѝ предложи.

За предпочитане в комбинация с ром и банани.

Не беше трудно да открие къщата. Дезидерата беше направила много точно описание.

Погледът на Маграт обходи високите бели стени и богато украсените метални балкони. Опита се да изглади няколко гънки на роклята си, измъкна две-три упорити сламки от косата си, след което закрачи по алеята и почука на вратата. Чукалото се счупи в ръката ѝ. Озъртайки се, разтреперана, че може да има свидетели на този вандализъм, Маграт се опита да го закрепил обратно. То падна, избивайки парченце от мраморния праг.

Накрая леко почука с ръка. От вратата се вдигна фин облак боя на прах и се разстла по земята. Това беше единственият резултат.

Маграт обмисли следващия си ход. Беше почти сигурна, че не се предполага феите-кръстници да оставят картички, пъхнати под вратата със съобщение: „Минах днес, но те нямаше, моля обади се в офиса да се разберем за друг път“. Пък и подобни къщи не оставаха безлюдни, би трябвало мястото да гъмжи от прислуга.

Тя тръгна по скрипящия чакъл до ъгъла на къщата и надникна. Може би през задната врата... вещиците по принцип се чувстваха по-уютно близо до задните врати...

Леля Ог винаги се чувстваше уютно. Беше се запътила към задния вход на двореца. Влезе без проблем. Този замък не приличаше на онези у дома, които даваха много ясна представа за интериор и екстериор и бяха построени, за да ги разделят. Той беше, ами, приказен замък, със стени като от захарна глазура и мънички стърчащи кули. Пък и никой не обръщаше голямо

внимание на дребните старици. Те по дефиниция са безобидни, въпреки че в редица селца на разстояние няколко хиляди мили по континента тази дефиниция наскоро беше осъвременена.

Замъците, би казала Леля Ог, са като лебедите. Изглеждат така, сякаш безметежно плуват през водите на Времето, но всъщност под царствената им осанка кипи бурна дейност. Сред въртележката от килери и кухни, и перални, и конюшни, и изби (на Леля ѝ допадаше идеята за избите) никой не забелязва, че наоколо се мотае още една стара квачка, дете поглъща всякакви хранителни остатъци, оставени без надзор.

Освен това човек подочува разни неща. На Леля Ог ѝ допадаше и тази идея.

>

Баба Вихронрав безутешно бродеше по чистите улици. Тя не търсеше двете си спътнички. Беше почти сигурна в това. Разбира се, ако се случеше да налети на тях просто случайно, щеше само да ги изгледа многозначително. Но със сигурност не ги търсеше.

В края на улицата имаше стълпотворение. Водена от основателното предположение, че причината може да е Леля Ог, Баба Вихронрав се отправи натам.

Леля я нямаше. Но беше издигната платформа. И един дребничък човек, окован във вериги. И няколко стражи с лъскави униформи. Единият държеше брадва.

Не е необходимо да си велик пътешественик, за да схванеш, че церемонията не цели връчването на благодарствено писмо и паричен подарък от колектива на окования човечец.

Баба побутна един от зяпачите:

— Какво става?

Той я погледна изкосо:

— Стражите го хванали да краде.

— Аха. Е, той изглежда доста виновно — отбеляза Баба. Сред окованите има тенденция да изглеждат виновно. — И какво ще му правят?

— Ще му дадат урок.

— Как по-точно?

— Виждаш ли брадвата?

Баба не беше сваляла поглед от нея. Но сега позволи на вниманието си да се отклони към тълпата, улавяйки откъслечни мисли.

Мравешкото съзнание беше лесно за разчитане. Имаше само един поток от ясни, елементарни мисли: „Влачи, Влачи, Ухапи, Мушни в сандвича, Влачи, Яж“. Кучешкото е по-сложно — едно куче може да мисли за няколко неща едновременно. Но човешкото съзнание е голям, мрачен, изпълнен с мълнии облак мисли, заемащи пределна част от мозъчната оперативна памет. Да откриеш какво притежателят _мисли,_ че си мисли, сред смога от предразсъдъци, спомени, тревоги, надежди и страхове, е почти невъзможно.

Но когато повече хора мислят почти за едно и също нещо, мислите им можеха да бъдат чути и Баба Вихронрав усещаше страха им.

— Май че ще бъде урок, който няма да забрави лесно — промърмори тя.

— Предполагам, че доста бързо ще го забрави — възрази наблюдателят и се отдръпна от Баба като човек, достатъчно благоразумен да стои далеч от дърветата по време на гръмотевична буря.

И в този момент Баба улови дисонанс в мисловния оркестър.

Сред него имаше две съзнания, които не бяха човешки.

Формата им беше опростена, изчистена и целеустремена като гола сабя. Баба и преди се бе натъквала на такива съзнания и изживяването никак не ѝ допаднаше.

Тя сканира тълпата и откри притежателите им. Стояха, немигащо втречени във фигурите на платформата.

Бяха жени или по-скоро в женски облик, по-високи от Баба, тънки като пръчки и с лица, закрити от воалите на широките им шапки. Роклите им проблясваха под слънчевите лъчи — ту сини, ту жълти, ту зелени. Ту шарени. Преливаха се. Цветовете се променяха при най-малкото движение.

Тя не можеше да различи лицата им.

Имаше си вещици в Генуа. Поне една със сигурност.

Шум откъм платформата я накара да се обърне.

И тя разбра защо хората в Генуа бяха тихи и любезни.

Баба беше чувала за чужди страни, където режат ръцете на крадците, за да не крадат отново. И идеята не я радваше особено.

В Генуа не правеха това. Тук им режеха главите, за да не си _помислят_ да крадат отново.

Баба вече съвсем точно знаеше къде бяха вещиците в Генуа.

Бяха на власт.

Маграт доближи до задната врата на къщата. Беше леко откряната.

Тя отново поприглади роклята си.

После почука, вежливо и малко неуверено.

— Ъ-ъ — изрече тя.

Право в лицето ѝ се изля кофа мръсна вода. Сред тътнежа на приливната вълна в ушите ѝ, пълни с пяна, тя долови някой да казва: „Божичко, съжалявам. Не знаех, че има някой там.“

Маграт избърса водата от очите си и се опита да фокусира размазаната фигура пред себе си. В съзнанието ѝ се мярна епизод от позната приказка.

— Ти Ела ли си? — попита тя.

— Да. Ти коя си?

Маграт огледа новооткритата си кръщелница от глава до пети. Беше най-привлекателната девойка, която някога бе виждала — кожата ѝ с цвят на лешник, косата ѝ руса до бяло. Не чак толкова необикновена комбинация в такъв гостоприемнен град, какъвто доскоро беше Генуа.

Какво се предполага да кажеш в такъв момент?

Тя махна парченце домати от носа си.

— Аз съм твоята фея-кръстница. Странно, сега като го изричам на глас, звучи тъпо...

Ела примижа срещу нея.

— Ти?

— Мм, да. Имам вълшебна пръчка. — Маграт я размаха, в случай че това ще помогне. Не помогна.

Ела наклони глава настрана.

— Мислех, че е прието да се появявате в сноп блещукащи светлилки и празничен звън — подозрително рече тя.

— Виж, просто ти дават пръчката — отчаяно каза Маграт. — Не получавах наръчник с инструкции.

Ела отново се взря в нея. После я покани:

— Тогава май е по-добре да влезеш. Идваш точно навреме. Тъкмо правех чай.

Дъгоцветните жени влязоха в една отворена карета. Колкото и красиви да бяха, Баба забеляза, че ходеха сковано.

Е, нищо чудно. Не бяха свикнали с крака.

Забеляза и начина, по който хората не гледаха към каретата. Не че не я виждаха. Просто не оставяха погледа си да се задържи на нея, като че ли знаеха, че това ще им навлече неприятности.

Освен това забеляза конете, теглещи каретата. Те имаха по-добри сетива от хората. Знаеха какво има зад тях и то изобщо не им харесваше.

Чаткаха по улицата с прилепнали уши и диви погледи, а Баба ги последва. Поведоха ги по алея, водеща към голяма овехтяла къща близо до двореца.

Баба се прокрадна до стената. Някои подробности ѝ се набиха в очи. От стените на къщата падаше мазилка и дори чукалото беше паднало от вратата.

Баба Вихронрав не вярваше в тъй наречената атмосфера. Тя не вярваше в човешката аура. За вещицата, бе убедена тя, е по-важно това, в което _не вярваш._ Но тя беше склонна да повярва, че има нещо много неприятно в тази къща. Не _зло._ Двете полужени не бяха зли, тъй както кинжалът или стръмната скала не са зли. Да си зъл означава да си способен да избираш. Но пък ръката, направляваща ножа или тласкаща тялото от скалата, може да бъде зла и случаят май беше такъв.

Наистина ѝ се искаше да не знае кой стои зад това.

Навсякъде има хора като Леля Ог. Сякаш съществува някакъв специален морфичен генератор, посветен на производството на стари жени, дето обичат да се смеят и нямат нищо против още една халба, особено ако е пълна с някаква напитка, която обикновено се продава в много малки чашки. Срещат се навсякъде, често по двойки*.

[* Например винаги пред вас на опашката.]

Помежду им действат сили на привличане. Възможно е да излъчват недоловими сигнали, сочещи къде има някой, който би могъл да бъде убеден да вика „Ооо“ пред снимките на нечии чужди внуци.

Леля Ог бе открила сродна душа. Казваше се госпожа Приятна, готвачка, и беше първият черен човек, с когото Леля някога бе разговаряла*. Освен това беше от онези господарски настроени готвачки, които повечето време

раздават правосъдие от един стол в средата на кухнята и очевидно не взимат чак толкова присърце дейността около себе си.

[* Расизмът не беше проблем в Света на Диска, защото — с всичките му трoли, джуджета и т.н. — видовизмът беше по-интересен. Бели и черни живееха в свършена хармония и се съюзяваха срещу зелените.]

От време на време даваше по някоя заповед. Задължително само от време на време, тъй като в течение на годините се бе погрижила хората или да правят нещата както тя желае, или изобщо да не ги правят. Веднъж-дваж с известна церемониалност ставаше, опитваше нещо и евентуално добавяше щипка сол.

Такива хора винаги са готови да си побъбрят с всякакви преминаващи амбулантни търговци, билкари или дребни старици с котки върху раменете. Грибо се возеше на рамото на Леля самодоволно, сякаш току-що бе глътнал папагал.

— Значи идеш тука за Тлъстия Следобед, а? — попита госпожа Приятна.

— Помагам на приятелка да свърши една работа — отвърна Леля. — Божичко, колко са вкусни тези бисквити!

— Тъй като гледам, виждам по очите ти — госпожа Приятна побутна чинията към Леля, — че си с магически убеждения.

— Тогаз виждаш доста по-добре от повечето хора по тези места. Знайш ли, цена няма да имат тези бисквити, ако има нещо, в което да си ги топкаме, как мислиш?

— К'во ще кажеш за нещо с банани?

— Тъкмо с банани ще е най-добре — щастливо рече Леля.

Госпожа Приятна царствено махна на една от прислужничките, която се залови за работа.

Леля седеше на стола, клатейки подбитите си крака, и разглеждаше кухнята с интерес. Цяла сюррия готвачки се трудеха с целеустремеността на артилерийски взвод, укрепващ барикада. Конструираха се огромни торти. В огнищата се печеха цели могили от животни. Слуги препускаха напред-назад. Едър мъж с плешива глава и огромен белег на лицето търпеливо нанизваше малки наденички на клечка.

Леля не беше закусвала. Грибо беше хапнал _малко,_ но това с нищо не променяше нещата. И двамата бяха подложени на един вид изтънчено кулинарно мъчение.

Те се обърнаха като хипнотизирани да проследят двете прислужнички, които се олюляваха под тежестта на тава с пържени филийки.

— Виждам те, че си много наблюдателна жена, госпожо Ог — каза госпожа Приятна.

— Съвсем мъничко — отвърна Леля, без да се замисли.

— И отсъждам — продължи след малко готвачката, — че това на рамото ти не е котка с обикновено потекло.

— Тук си абсолютно права.

— Знам, че съм права.

Пред Леля бе поставена чаша, пълна догоре с жълта пяна. Тя я изгледа отнесено, след което се опита да се върне към настоящата действителност.

— И така — каза тя, — къде според теб трябва да отида, за да разбера как магиите в...

— Би ли искала нещо за хапване? — прекъсна я госпожа Приятна.

— Какво? Има си хас!

Госпожа Приятна завъртя очи.

— Не този боклук. Не бих хапнала и хапка от този боклук.

Леля се умърлуши.

— Но нали ти си го сготвила — изтъкна тя.

— Само щото ми се _казва._ Стариият Барон знаеше какво значи добро ядене. Този боклук? Някакво свинско и телешко, и агнешко, и дреболийки, само за хора, дето никога не са опитвали нищо по-добро. Имам предвид _истинска_ храна.

Госпожа Приятна обходи с поглед кухнята.

— Сара! — извика тя.

Една от младшите готвачки се обърна.

— Да, г'спожо?

— Аз и тази дама излизаме. Ти се погрижи тука, ясно?

— Да, г'спожо.

Госпожа Приятна се изправи и многозначително кимна на Леля Ог.

— И стените имат уши.

— Не думай! Наистина ли?

— Ще поизлезем на малка разходка.

На Леля Ог ѝ се струваше, че в Генуа има два града. Единият бял, блестящ с новите си къщи и дворци със сини покриви, а около него и дори под него — старият. Новият вероятно се дразнеше от присъствието на стария, но бе немислимо да съществува без него. Все някой някъде трябваше да приготвя манджата.

Леля Ог обичаше да готви, стига да има кой да кълца зеленчуците и прочее, а после да измие чиниите. Тя бе убедена, че може да направи такива неща с парче телешко, за каквито телето не бе и помисляло. Но сега осъзна, че нейното не е готвене. Не и в сравнение с готвенето в Генуа. Просто беше оцеляване по възможно най-приятния начин. Готвенето извън Генуа се оказа само претопляне на разни части от животни, птици, риба и зеленчуци, докато покафенят.

И все пак странно беше, че на готвачките в Генуа им липсваха ядивни продукти, поне според Леля. По нейно мнение продуктите се мотаеха наоколо на четири крака или в комбинация от два крака и чифт криле. Или най-малкото имаха перки. Идеята за храна с повече от четири крака беше съвсем нов бълво... ново ястие от разни плуващи неща.

В Генуа не разполагаха с кой знае какви продукти. Така че готвеха _всичко._ Досега Леля не бе и чувала за скариди, раци или омари. Струваше ѝ се, че гражданите на Генуа изгребваха речното дъно и сваряваха всичко, каквото им падне.

Въпросът беше, че добрата генуезка готвачка можеше да вземе само стиска кал, няколко сухи листа и щипка-две от някаква непроизносима подправка и да направи гозба, която да накара и чревоугодник да избухне в сълзи от благодарност и да се закълне, че отсега нататък ще бъде по-добър човек, само ако може още една порция.

Докато госпожа Приятна я превеждаше през пазара, Леля Ог забрави, че бърза. Надничаше в кошниците със змии и сред мистериозните билки, обвили филизи около стойките си. Ръчкаше таблите с миди. Спираше се да побъбри със себеподобни жени, които държаха малки сергии и за няколко гроша продаваха странно приготвени рибки и стриди в хлебче. Тя опитваше от всичко. Забавляваше се великолепно.

Леля дояде порция риба и кимна с усмивка на дребната старица от рибната сергия, която ѝ отвърна със същото.

— Ех, всичко това е... — обърна се тя към госпожа Приятна.

Но нея я нямаше.

Някой друг би се юрнал да я търси из тълпата, обаче Леля Ог остана на мястото си и се замисли.

„Попитах за магия — сети се тя, — а тя ме доведе дотук и ме остави. Заради ония стени с уши, предполагам. И така, май ще трябва да свърша останалото сама.“

Тя се озърна. Досами реката, малко встрани от сергиите, беше опъната много изстрадала палатка. Пред нея нямаше табелка, но гореше огън и над него къкреше гърне. До огъня бяха наредени износени глинени купички. От време на време някой от тълпата се отбиваше, сипваше си купичка от каквото и да имаше в гърнето и после пускаше шепа монети в чинийката пред палатката.

Леля отиде дотам и надникна в гърнето. На повърхността на гозбата се издигаха разни неща, след което отново потъваха. Мехурчетата се уголемяваха и лепкаво се пръскаха с органично „пльок“. Най-общо цветът беше кафяв. В това гърне би могло да се случва всичко. Би могъл спонтанно да възниква живот.

Леля Ог бе склонна да опита от всичко поне веднъж. Някои неща би опитала няколко хиляди пъти.

Откачи черпака, взе една купичка и си сипа.

Миг по-късно дръпна покривалото на палатката и се втренчи в чернотата на интериора. Една фигура седеше в мрака по турски и пушеше лула.

— Може ли да вляза? — попита Леля.

Фигурата кимна.

Леля седна. След известно време, както изисква благоприличието, тя извади лулата си.

— Предполагам, че с госпожа Приятна сте приятелки.

— Познати.

— А-а.

Отвън периодично се разнасяше звън от отплатата на ситите клиенти.

От лулата на Леля Ог се издигаше струйка синкав пушек.

— Не смятам, че мнозина си тръгват, без да платят — отбеляза тя.

— Не.

След още една пауза Леля Ог рече:

— Предполагам, че някои от тях се опитват да платят със злато и скъпоценни камъни или мускалчета и тем подобни?

— Не.

— Странно.

Леля Ог постоя известно време в мълчание, заслушана в приглушения шум на пазара и събирайки сили.

— Как се нарича?

— Бъркоч.

— Вкусно е.

— Знам.

— Предполагам, че който може да готви така, може и всичко останало — Леля Ог се съсредоточи, — госпожо... Гогол.

Зачака.

— Почти, госпожо Ог.

Всяка от тях се взря в сенчестия силует на другата, също като заговорници, които след размяна на паролите изчакват да видят какво ще последва.

— Там, откъдето аз идвам, го наричаме вещерство — съвсем тихо рече Леля.

— Там, откъдето аз идвам, го наричаме вуду-магия — отвърна госпожа Гогол.

Набръчканото чело на Леля се сбърчи още повече:

— Това не беше ли нещо забъркано с кукли, мъртвъвци и тем подобни?

— Вещиците не бяха ли някакви, дето само търчат наоколо чисто голи и бодат хората с игли? — равно каза госпожа Гогол.

— А-а — отвърна Леля. — Разбирам какво имаш предвид.

Тя неспокойно се размърда. Беше фундаментално честна жена.

— Макар че да си призная... — добави — понякога... може би само едно боцване...

Госпожа Гогол мрачно кимна:

— Е, добре. Понякога... може би само едно зомби...

— Но само когато няма друг избор.

— Разбира се. Когато няма друг избор.

— Когато... тъй де... хората не проявяват уважение например.

— Когато къщата се нуждае от пребоядисване.

Леля се ухили щърбо. Госпожа Гогол се ухили, отбелязвайки числено превъзходство с около тридесет зъба.

— Цялото ми име е Гита Ог — представи се Леля. — Викат ми Лельо.

— Цялото ми име е Ерзюлия Гогол. Викат ми госпожа Гогол.

— Според мен — продължи Леля, — щом като това е чужбина, може да има различен вид магия. Логично е. Дърветата са различни, хората са различни, напитките са различни и в тях има банани, тъй че и магията сигурно е различна. И си викам... Гита, момичето ми, човек се учи, докато е жив.

— Така си е.

— Има нещо нередно в този град. Почувствах го веднага щом стъпих тук.

Госпожа Гогол кимна.

За известно време се възцари тишина, нарушавана единствено от пафкането на лули.

Отвън се разнесе дрънчене, последвано от многозначителна пауза.

Прозвуча глас:

— Гита Ог? Знам, че си вътре.

Силуетът на госпожа Гогол извади лулата от устата си.

— Много добре — каза тя. — Има добър нюх.

Покривалото на палатката се повдигна.

— Здравсти, Есме — обади се Леля Ог.

— Благоденствие да сполети тази... палатка — пожела Баба Вихронрав, взирайки се в сумрака.

— Това тук е госпожа Гогол — представи я Леля. — Тя е от вуду-дамите. Такива са вещиците по тези места.

— Не всички вещици по тези места — подчерта Баба.

— Госпожа Гогол беше учудена, че ти ме откри тук.

— Не беше трудно — отговори Баба. — Зърнах Грибо да се ближе отвън. Останалото беше дедукция.

В сумрачната палатка Леля си беше представяла госпожа Гогол като старица. Затова се изненада, когато на открито се оказа, че е хубава жена на средна възраст, надвишаваща по ръст Баба. Госпожа Гогол носеше тежки златни обеци, бяла блуза и яркочервена пола с волани. Леля усети неодобрението на Баба. Това, което казваха за жени с червени поли, беше поле от онова за жените с червени обувки, каквото и да беше то.

Госпожа Гогол спря и вдигна ръка, покрита с купчина пера.

Грибо, който угоднически се отъркваше о крака на Леля, вдигна глава и изхъска. На рамото на госпожа Гогол стоеше най-големият и най-черният петел, който Леля някога бе виждала. И с най-интелигентния поглед, който бе забелязвала у птица.

— Божичко! — слиса се тя. — Това е най-големият, който съм виждала. А съм ги виждала всякакви и все натопорчени.

Веждата на госпожа Гогол се вдигна неодобрително.

— Никой не я е учил на добро възпитание — оправда я Баба.

— В птицефермата, дето отраснах, _исках да кажа_ — пророни Леля.

— Това е Легба, мрачен и опасен дух — обясни госпожа Гогол. Тя се наведе по-близо и процеди: — Между нас казано, той си е само един голям черен петел. Но знаеш как е.

— Рекламата е нещо, което си струва — съгласи се Леля. — Това е Грибо. Между нас казано, той е изчадие адово.

— Е, нали е котарак — великодушно рече госпожа Гогол. — Какво друго може да се очаква.

Скъпи Джейсън и сие,

Да се чудиш и маеш какви неща се случват, когато не ги очакваш, например срещнахме госпожа Гогол, която денем работи като колинарка, но иначе е вуду-вещица, и да не вярваш на всичко за черната магия и т.н., това е Невежество, тя е също като нас, само че различна. Макар че онова за зомбитата си е верно, но не е каквото си мислиш...

Леля реши, че Генуа е странен град. Отбиваш, значи, от главната улица, тръгваш по една странична, минаваш през малък портал и тутакси попадаш сред дървета, покрити с мъх и с ония ми ти ламии ли бяха, лиани ли, дето висят от тях, а земята под краката ти почва да жвака и става блато. Пътеката се оказва наред тъмен гьол, в който тук-там сред лилиите се поклащат някакви екзотични дънери.

— Пустите му тритони, к'ви са големи — възкликна тя.

— Това са алигатори.

— Леле! Сигурно добре си хапват.

— Аха.

Къщата на госпожа Гогол се намираше насред самото блато. Издигаше се върху четири яки пръта, сякаш сглобена от речни плавеи, с покрив от мъх. Беше достатъчно близо до центъра на града, така че Леля можеше да чуе уличните викове и чаткането на копита, но в собственото си малко блато самата колиба тънеше в тишина.

— Хората не идват ли да те притесняват тук? — попита Леля.

— Не и които не искам.

Листата на водните лилии помръднаха. Една V-образна вълничка се насочи към близкия участък от блатото.

— Разчиташ само на себе си — одобри Баба. — Винаги е много важно.

Леля измери влечугите с пресметлив поглед. Те се опитаха да ѝ го върнат и се отказаха, когато очите им почнаха да сълзят.

— Мисля, че бих могла да си взема няколко за вкъщи — замислено рече тя, докато те отстъпваха. — Джейсънчо може да изкопае още едно езеро, няма проблем. Какво каза, че ядели?

— Всичко, което поискат.

— Знам един виц за алигатори — обади се Баба с интонацията на човек, съобщаващ велика и тържествена истина.

— Айде бе! — втрещи се Леля Ог. — Ни веднъж не съм те чула да разправяш виц през целия ти живот!

— Като не разправям, не значи, че не _знам_ — вирна нос Баба. — И така, един там...

— Какъв там? — попита Леля.

— _Един там_ влязъл в една странноприемница. Да. Била странноприемница. И видял един надпис. Надписът гласял: „Сервираме всякакви сандвичи“. Той казал: „Дайте ми един алигаторски сандвич... и побързичко!“

Те я изгледаха.

Леля Ог се обърна към госпожа Гогол.

— Значи... си живееш самичка тук, а? Без жива душа наоколо?

— Тъй да се каже — отвърна госпожа Гогол.

— Разбирате ли, въпросът е там, че алигаторите са... — започна на висок глас Баба, а сетне спря.

Вратата на колибата се отвори.

Това беше поредната голяма кухня*. Преди време осигуряваше заетост на половин дузина готвачки. Сега беше като пещера, далечните ъгли — мрачни, висящите тенджери и супници — посивели от прах. Големите маси бяха избутани на една страна и отрупани почти до тавана със старинен порцелан. Пещите, като че ли достатъчно големи да поберат неразфасовани крави и да обслужат цяла армия, бяха студени.

[* Както казваше Дезидерата, феите-кръстници са твърде силно обвързани с кухните.]

Насред сивата пустош, близо до огнището, някой бе поставил масичка. Върху ярко килимче. Имаше и буркан с цветя, подредени по простичкия метод „грабваш колкото можеш и ги натъпкваш хубаво“. Ефектът бе малко пространство от по-увехнала свежест в общото униние.

Ела се засуети безнадеждно из бъркотията, после спря и се обърна към Маграт с леко извинителна, срамежлива усмивка:

— Глупаво от моя страна наистина. Предполагам, че си свикнала с подобни неща.

— Мм, да. О, да. Все така е — смотолеви Маграт.

— Просто очаквах да си малко... по-възрастна. Нали си била на кръщенето ми?

— А? Да. Ами виж сега, работата е там, че...

— И все пак сигурно можеш да изглеждаш както си искаш — услужливо рече Ела.

— А-а. Да. Ъ-ъ.

За момент Ела изпадна в недоумение, опитвайки се да разбере защо, ако можеше да изглежда както си поиска, бе избрала да изглежда като Маграт.

— Ами сега... какво ще правим?

— Спомена за чай. — Маграт печелеше време.

— О, разбира се.

Ела се обърна към огнището, където похабен чайник висеше над това, което Баба Вихронрав наричаше огъня на оптимиста*.

[* Две цепеници и надежда.]

— Как се казваш? — попита тя през рамо.

— Маграт — отвърна вещицата и седна.

— Това е... хубаво име — вежливо отбеляза Ела. — Ти, разбира се, знаеш моето. Да ти кажа, изхабих толкова време в готвене около това проклето нещо, че сега госпожа Приятна ми вика Въгляшка. Глупаво, нали?

Звучи като нещо, което ти прави мехури по краката, помисли си Маграт, и аз съм му фея-кръстница!

— Би могло да се дообработи малко — призна Маграт.

— Не ми даде сърце да ѝ противореча. Тя си мисли, че е нещо весело. Аз мисля, че звучи като нещо, което ти прави мехури по краката.

— О, не бих казала. Ъ-ъ, коя е госпожа Приятна?

— Готвачката в двореца. Минава насам да ме утешава, когато тях ги няма...

Ела се завъртя, хванала опушения чайник като оръжие.

— Няма да отида на този бал! — сопна се тя. — Няма да се омъжа за принца! Разбираш ли?

Думите тежаха като стоманени слитъци.

— Добре! Добре! — отвърна Маграт, поразена от силата им.

— Изглежда слизесто. Тръпки ме побиват от него — мрачно сподели Въгляшка. — Казват, че имал странни очи. И всички знаят какво прави нощем!

Всички без един, помисли си Маграт. Никой никога не ми казва такива неща.

На глас отвърна:

— Е, не смятам, че е прекалено трудно да се уреди. Имам предвид, че обикновено е по-трудно да се омъжиш за принц.

— Не и за мен — проплака момичето. — Всичко е вече уредено. Другата ми фея-кръстница твърди, че трябва да го направя. Казва, че така ми е отредено.

— Друга кръстница?

— Всеки си има по две — обясни Ела. — Добра и лоша. Знаеш го. Ти коя от двете си?

Умът на Маграт включи на бързи обороти.

— О, аз съм добрата. Определено.

— Странно — рече Ела. — Съвсем същото каза и другата.

Баба Вихронрав седеше по своя специален начин със свити крака и прибрани лакти, който ѝ осигуряваше минимален контакт с външния свят.

— Ей богу, това си го бива — изломоти Леля Ог, обирайки чинията си с нещо, което Баба силно се надяваше да е хляб. — Трябва да опиташ хапка, Есме.

— Още малко, госпожо Ог? — попита госпожа Гогол.

— Няма да възразя, госпожо Гогол — Леля сръга Баба в ребрата. — Наистина си го бива, Есме. Също като яхния е.

Госпожа Гогол погледна косо към Баба.

— Струва ми се, че мадам Вихронрав няма задръжки по отношение на храната. Струва ми се, че мадам Вихронрав има задръжки по отношение на обслужването.

Над Леля Ог се издигна сянка. Сива ръка пое чинията ѝ.

Баба Вихронрав леко се покашля.

— Нямам нищо _против_ покойници — заяви тя. — Някои от най-добрите ми приятели са покойници. Но не ми се струва много редно да обикалят наоколо.

Леля Ог вдигна поглед към фигурата, сипваща трети черпак от мистериозната течност в чинията ѝ.

— _Ти_ какво мислиш, господин Зомби?

— Живот си живея, госпожо Ог — отвърна зомбито.

— Ето, виждаш ли, Есме? Няма нищо против. Със сигурност е по-добре, отколкото затворен по цял ден в задушен ковчег.

Баба впери поглед в зомбито. Беше — или формално погледнато, е _бил_ — висок, добре сложен мъж. И все още беше, само че сега изглеждаше като някой, минал през стая, пълна с паяжини.

— Как се казваш, мъртвецо? — попита тя.

— Събота.

— Съботан, а? — ухили се Леля Ог.

— Не. Просто Събота, госпожо Ог. Просто Събота.

Баба Вихронрав се вгледа в очите му. Бяха по-живи от тези на повечето хора, които от формална гледна точка не бяха умрели.

Макар че у Баба липсваше всякакво желание да се задълбочи в този вид магия, тя беше добре запозната с някои от нещата, които трябва да се направят на един мъртвец, за да стане зомби.

Беше необходимо нещо повече от купчина рибни вътрешности и чуждестранни кореноплодни растения — човекът трябваше да иска да се върне. Да има някакъв ужасно силен блян или желание, или цел, които да му помогнат да преодолее гроба...

Очите на Събота горяха.

Тя взе решение. Протегна ръка.

— Много ми е приятно да се запознаем, господин Събота. С удоволствие ще опитам прекрасната ти яхния.

— Нарича се бъркоч — осведоми я Леля. — В него има и врански очи.

— Много ти благодаря. Известно ми е, че това е някакво растение — отвърна Баба. — Не съм съвсем невежа.

— Добре, но да не пропуснеш и змийските езичета — продължи Леля Ог. — Те са най-вкусни.

— Що за растение са тези змийски езичета?

— Абе най-добре яж и не питай.

Седяха на дървената, леко прогнила веранда откъм гърба на постройката, загледани в блатото. От всеки клон висяха фъндъци от мъх. Из зеленината бръмчаха невидими същества. V-образни вълнички непрекъснато прорязваха водата.

— Тук сигурно е много приятно нощем — отбеляза Леля.

Събота влезе в постройката и след малко се върна с импровизирана въдица. Сложи стръв и я хвърли през парапета. После като че изключи. Никой не е по-търпелив от едно зомби.

Госпожа Гогол се излегна в своя люлеещ се стол и запали лулата си.

— Това беше наистина един голям, велик град — каза тя.

— Какво се е случило? — попита Леля.

>

Грибо имаше големи неприятности с петела Легба.

Първо на първо, птицата отказваше да бъде тероризирана. Грибо можеше да тероризира почти всичко живо на Диска, дори и същества (само на думи), доста по-големи и по-силни от него. Въпреки това никой от отработените му методи — прозявката, втреченият поглед и преди всичко

ленивата усмивка — някак си не даваше резултат. Легба, вирнал човка, просто го поглеждаше изотгоре и се преструваше, че рие земята, докато всъщност движението само подчертаваше забележителните петсантиметрови шипове на краката му.

При това положение оставаше само летящият скок. Действаше на почти всяко създание. Много малко животни запазваха спокойствие пред разярена вихрушка от нокти, профучаващи пред лицето им. В случая с тази птица Грибо подозираше, че резултатът като нищо може да е космат кебап.

Но на това трябваше да се сложи край. Иначе би станал за посмешище на цели поколения котки.

Птицата и котката се дебнеха в кръг из блатото, давайки вид, че не си обръщат никакво внимание.

Сред дърветата разни неща издаваха нечленоразделни звуци. Грибо хвърли поглед нагоре. По-късно щеше да се занимае с тях.

И петелът беше изчезнал.

Ушите на Грибо прилепнаха назад.

Чуруликане на птици и жужене на насекоми се разнасяха навсякъде, но не и около него. Тук цареше тишина — гореща, мрачна и потискаща, а дърветата бяха някак си по-нагъсто, отколкото преди малко.

Грибо се озърна. Стоеше напред поляна. Около него разни неща висяха от храстите или по дърветата. Парченца панделка. Бели кости. Тенекиени кутии. Съвършено обикновени неща за всяко друго място.

А в средата на поляната — нещо като плашило. Побит кол с напречник, върху който някой беше надянал старо черно палто. Над палтото, на върха на кола, стърчеше цилиндър. Върху цилиндъра, замислено вперил поглед в него, стоеше Легба.

През душния въздух повя ветрец и палтото леко се заклати.

Грибо си спомни как веднъж, докато преследваше един плъх в селската мелница, внезапно откри, че това, което изглеждаше като стая със странна гарнитура, всъщност е страшно голяма машина и при една погрешно поставена лапа щеше да го смаже.

Въздухът тихичко запращя. Той почувства как козината му настръхва.

Грибо се завъртя и надутото запристъпя обратно, докато не реши, че вече не го виждат. Сетне краката му се раздвижиха толкова бързо, че лапите му почнаха да буксуват.

След време той отиде да се хили на някакви алигатори, но без никакво желание.

На поляната палтото още веднъж лекичко се помръдна и после замря. Някак си това беше още по-лошо.

Легба застана нащрек. Въздухът натежа също като пред буря.

— Навремето това беше велик стар град. Щастливо място. Никой не се _опитваше_ да го направи щастливо, то просто стана такова от само себе си — обясняваше госпожа Гогол. — Тогава старият Барон беше все още жив. Но го убиха.

— Кой? — попита Леля Ог.

— Всички знаят — Дукът*.

[* На английски се произнася като Duck — патица. — Бел.прев.]

Вещиците размениха погледи. Дворцовите интриги явно бяха малко по-различни в чужбина.

— Накълвал го е до смърт ли? — възкликна Леля.

— Нечестиво дело? — предположи Баба.

— Дук е титла, не птица — търпеливо обясни госпожа Гогол. — Баронът беше отровен. Беше ужасна нощ. А на сутринта Дукът беше в двореца. После стана онова със завещанието.

— Чакай да се сетя — прекъсна я Баба. — Сигурно според завещанието всичко остава на този Дук. На бас, че мастилото не е било съвсем изсъхнало.

— Откъде разбра? — запита госпожа Гогол.

— Логично е — надменно рече Баба.

— Баронът имаше дъщеричка — продължи госпожа Гогол.

— Предполагам, че тя е все още жива — вметна Баба.

— Наистина знаеш доста неща, мадам — учуди се госпожа Гогол. — Какво те накара да решиш така?

— Ами... — запъна се Баба.

Замалко да каже: „Защото знам механизма на историята“, но Леля Ог я прекъсна:

— Ако този Барон е бил толкова велик, колкото казваш, сигурно е имал доста приятели в града, нали?

— Така е. Хората го харесваха.

— Е, ако аз бях Дук и правата ми зависеха само от едно мърляво завещание и една още незапушена мастилница, щях да търся всякаква

възможност да направя нещата малко по-официални — обясни Леля. — За предпочитане е сватба с истинската наследница. После мога да натрия носовете на всички. На бас, че момичето не знае кой е всъщност той, а?

— Така е — потвърди госпожа Гогол. — Но Дукът също има приятели. Или по-скоро пазачи. Хора, с които не ти се иска да имаш работа. Отгледали са я от малка и не й дават голяма свобода.

Известно време вещиците постояха в мълчание.

Баба си помисли: „Не. Нещо не е наред. Това е като за учебник по история. Но не е _историята.“ _

След което каза:

— Извинявай, госпожо Гогол, но къде се вписваш ти във всичкото това? Не се засягай, обаче ми се струва, че тук в блатото би трябвало да ти е все едно кой е на власт.

За пръв път, откакто я срещнаха, госпожа Гогол се посмути.

— Баронът беше... мой приятел — отвърна тя.

— А — с разбиране кимна Баба.

— Вижте, той не одобряваше особено идеята за зомби. Беше на мнение, че мъртвите заслужават почивката си. Но не настояваше. Докато този новият...

— Не си пада по авангардната магия ли? — подхвърли Леля.

— О, не смятам така — възрази Баба. — Налага му се. Не по _твоята_ магия може би, но се обзалагам, че е доста обвързан с магията.

— Защо казваш това, мадам? — попита госпожа Гогол.

— Ами — Леля отново се намеси — виждам, че си силна натура и не би се примирила с това, ако не ти се налага. Предполагам, че има доста начини да се справиш с нещата. Предполагам, че ако някой не ти харесва, може неочаквано да му окапят краката или да открие тайнствени змии в ботушите си...

— Алигатори под леглото си — предложи Баба.

— Да. Но той е под закрила — отвърна госпожа Гогол.

— Аха.

— Мощна магия.

— По-мощна от твоята ли? — попита Баба.

Последва дълга и напрегната пауза.

— Да.

— Аха.

— Засега — добави госпожа Гогол.

Отново настъпи пауза. На никоя вещица не ѝ е приятно да си признае, че не е всесилна. Дори не ѝ е приятно да чуе от друга вещица подобно признание.

— Чакаш да ти дойде времето, предполагам — любезно рече Баба.

— Укрепваш силите си — подсказа Леля.

— Закрилата е мощна — повтори госпожа Гогол.

Баба се облегна на стола. След малко заговори като човек, който си има нещо наум и иска да разбере какво знаят другите.

— Каква именно? По-точно?

Госпожа Гогол бръкна между възглавниците на своя люлеещ се стол и след известно ровене извади кожена кесийка и лула. Запали я и изпусна облаче синкав дим в утринния въздух.

— Оглеждаш ли се често в огледала напоследък, мадам Вихронрав? — попита тя.

Столът на Баба се катурна назад и тя насмалко не падна през верандата в мастилените води. Шапката ѝ полетя към водните лилии.

Баба успя да види как шапката плавно се приводнява. Съвсем за кратко заплува, а после...

... беше изядена. Един много голям алигатор щракна челюстите си и изгледа Баба самодоволно.

Беше облекчение да има за какво да вика човек.

— Шапката ми! Това _изяде_ шапката ми! Един от твоите алигатори _изяде_ шапката ми. Това беше моята _шапка!_ Накарай го да ми я върне!

Тя грабна някаква лиана от най-близкото дърво и я размаха над водата.

Леля Ог се уплаши.

— Недей така, Есме! Не прави така! — разтрепери се тя. Алигаторът се отдръпна.

— Мога да си удрям нахални гущери колкото си искам!

— Да, можеш, можеш — опита се да я успокои Леля, — но не... със... змии...

Баба вдигна лианата пред очите си за проверка. Средно голямата Трицветна водна смъртница впери уплашен поглед в нея, за миг се зачуди дали да не я ухапе по носа, после размисли и много здраво затвори устата си с

надеждата, че отсреща са схванали намека. Баба отвори длан. Змията тупна на дъските и бързо се плъзна встрани.

В своя стол госпожа Гогол не бе помръднала. Сега се полуобърна. Събота търпеливо наблюдаваше плувката на въдицата си.

— Събота, иди донеси шапката на дамата — каза тя.

— Да, м'дам.

Дори Баба се поколеба.

— Не бива да го караш да прави това! — реши накрая тя.

— Но той е умрял — обоснова се госпожа Гогол.

— Да, обаче е достатъчно кофти да си умрял и без да те разпарчетосват — възрази Баба. — Не отивай там вътре, господин Събота!

— Но това беше твоята _шапка,_ мадам — подсети я госпожа Гогол.

— Да, обаче... си беше... шапка всичко на всичко... Не бих пратила никого да влиза в никакви алигатори за каквато ще да е шапка.

Леля Ог изглеждаше ужасена.

Никой не знаеше по-добре от Баба Вихронрав, че шапките са важни. Те не бяха просто част от тоалета. Те правеха човека. Те определяха _кой_ си. Къде се е чуло и видяло магьосник без островърха шапка — поне магьосник, за когото си струва да се говори. И със сигурност не се е чуло за вещица без такава шапка. Дори Маграт си имаше, макар че тя почти не я носеше, защото беше мокра кокошка. Но това нямаше чак толкова голямо значение. Най-важното не бе дали си носиш шапката, а дали имаш такава. Всеки бранш, всеки занаят си имаше шапка. По същата причина и кралете имаха шапки. Ако свалиш короната на краля, ще остане просто някакъв с двойна брадичка и афинитет към ръкомахането. Шапките имат власт. Шапките са важни. Но това важи и за хората.

Госпожа Гогол дръпна още веднъж от лулата си.

— Събота, иди донеси най-хубавата ми шапка за празници — нареди тя.

— Да, госпожо Гогол.

За известно време Събота се загуби в колибата и след малко излезе с голяма кръгла кутия, грижливо привързана с канап.

— Не мога да я приема — възрази Баба. — Не мога да взема най-хубавата ти шапка.

— Напротив, можеш — отвърна госпожа Гогол. — Имам още една. О, да. Със сигурност имам още една.

Баба внимателно постави кутията на пода.

— Струва ми се, госпожо Гогол, че не си точно това, за което се представяш.

— О, напротив, съм, госпожо Вихронрав. Никога не съм била нещо различно, също като теб.

— Ти ли ни доведе тук?

— Не. Вие се доведохте. По своя собствена воля. За да помогнете на някого, нали? Вие решихте така, нали? Никой не ви е принуждавал, нали? Освен вие самите.

— Права е — съгласи се Леля. — Щяхме да усетим, ако беше магия.

— Вярно е — отвърна Баба. — Никой не ни е принуждавал, освен ние самите. Каква е играта ти, госпожо Гогол?

— Не играя игрички, госпожо Вихронрав. Просто искам онова, което си е мое. Искам справедливост. И искам _тя_ да бъде спряна.

— Коя тя? — попита Леля Ог.

Лицето на Баба бе застинало в неузнаваема гримаса.

— Тя, която стои зад всичко това — отвърна госпожа Гогол. — Дукът има по-малко акъл и от скарида, госпожо Ог. Имам предвид _нея._ Нея, с нейната огледална магия. Нея, с желанието ѝ за власт. Нея, която е на власт. Нея, която си играе със съдбата. Нея, за която госпожа Вихронрав знае всичко.

Леля Ог се отказа:

— За какво говори тя, Есме?

Баба измърмори нещо.

— Какво? Не те чух.

Баба Вихронрав вдигна лице, почервенияло от гняв.

— Има предвид _сестра ми,_ Гита! Ясно? Схвана ли? Разбираш ли? Чу ли? Сестра ми! Искаш ли да го повтори пак? Искаш ли да знаеш за кого говори тя? Искаш ли да ти го напиша? Сестра ми! Ето кой! _Сестра ми!_

— Те сестри ли са? — попита Маграт.

Чаят ѝ беше изстинал.

— Не знам — отговори Ела. — Те... си приличат. Рядко общуват с другите. Но чувствам, че ги наблюдават. Много ги бива да наблюдават.

— И те карат да вършиш _цялата_ работа?

— Е, трябва само да готвя за себе си и за приходящия персонал — отвърна Ела. — А прането и чистенето не са чак толкова страшни.

— Ами те готвят ли за себе си?

— Не мисля. Обикалят къщата нощем, след като си легна. Кръстницата Лилит казва, че трябва да съм мила с тях и да ги съжалявам, задето не могат да говорят, и да се грижа килерът да е пълен със сирене.

— Те само сирене ли ядат? — удиви се Маграт.

— Не мисля.

— Тогава сигурно остава за плъховете и мишките, каквато е стара къщата.

— Знаеш ли, странно е, но не съм видяла мишка тук ни веднъж.

Маграт потръпна. Почувства се _наблюдавана._

— Защо просто не си тръгнеш? _Аз_ бих си тръгнала.

— Къде да отида? Пък и те винаги ме откриват. Или пращат кочияша и лакеите по петите ми.

— Това е ужасно!

— Сигурна съм, мислят си, че рано или късно ще се омъжа за когото и да е, само за да се отърва от прането. Макар да не смятам, че дрехите на Принца се перат — добави Ела горчиво. — Предполагам, че ги изгарят, след като ги свали.

— _Ти_ искаш сама да си уредиш живота — окуражително рече Маграт, за да повдигне духа ѝ. — Искаш да си бъдеш своя собственост. Искаш да се еманципираш.

— Не мисля, че го искам — отрече Ела внимателно, в случай че е грешно да се противоречи на фея-кръстница.

— Искаш го наистина — настоя Маграт.

— Искам ли?

— Искаш.

— О!

— Не си длъжна да се омъжваш за някого, когото не желаеш.

Ела се отпусна на стола.

— Колко те бива? — попита тя.

— Ъ... ами... предполагам, че...

— Роклята пристигна вчера — не дочака отговора Ела. — Горее, в голямата предна стая, на закачалка, за да не се измачка. За да остане

свършена. И специално излъскаха каляската. Наеха и още няколко кочияша.

— Да, но може би...

— Мисля, че ще се омъжа за някого, когото не желая — завърши Ела.

Баба Вихронрав маршируваше нагоре-надолу по калната веранда. Цялата постройка се тресеше от крачките ѝ. От вибрациите се образуваха вълнички.

— Разбира се, че не я помниш! — извика тя. — Майка ни я изрита още като беше на тринадесет! И двете бяхме малки тогава. Но аз си спомням караниците! Чувах ги от леглото си. Тя беше _покварена!_

— Като бяхме малки, ти все казваше, че _аз_ съм покварена — възрази Леля.

Баба се поколеба, за миг извадена от равновесие. После махна раздразнено с ръка.

— Ти си беше, разбира се — приключи тя въпроса. — Но не използваше магия за това, нали?

— Не ми се е налагало — щастливо заяви Леля. — Повечето време номерът минаваше и с рокля с гол гръб.

— Така по-лесно я захвърляше в тревата, помня — каза Баба. — Не, тя използваше магия. И то не обикновена. О, колко _своенравна_ беше!

Леля Ог беше на път да каже: „Какво? Имаш предвид, че у нея е нямало и помен от твоята отстъпчивост и скромност, така ли, Есме?“ Но се спря. Човек не бива да жонглира със запалени факли във фабрика за фойерверки.

— Бащите на младежите идваха да се оплакват — мрачно додаде Баба.

— Никога не идваха да се оплакват от _мен_ — щастливо обяви Леля.

— И все се гледаше в огледалото — продължи Баба. — Беше високомерна като котка. Предпочиташе да гледа в огледалото, отколкото през прозореца.

— Как се казва?

— Лили.

— Това е хубаво име.

— Но вече не го използва — намеси се госпожа Гогол.

— Сигурно!

— И викаш, управлява града? — попита Леля.

— Освен това беше и _деспотична_ — вмъкна Баба.

— За какво ѝ е да управлява град? — зачуди се Леля.

— Тя има планове — отвърна госпожа Гогол.

— А колко суетна! Ужасно _суетна!_ — каза Баба на света като цяло.

— Знаеше ли, че е тук? — попита Леля.

— Имах предчувствие! Огледалата!

— Огледалната магия не е лоша — застъпи се Леля. — Правила съм всякакви чудесии с огледала. Знаеш ли какъв майтап става с едно огледало.

— Тя не използва само едно огледало — вметна госпожа Гогол.

— О-о.

— Използва две.

— О, това е друга работа...

Баба се загледа във водната повърхност. От чернотата в нея се вторачи собственото ѝ лице.

Всъщност надяваше се да е собственото ѝ лице.

— Чувствах, че ни наблюдава, през целия път — обади се тя. — Там, сред огледалата, тя е най-щастлива. Сред огледалата, превръщайки хората в герои от приказките.

Тя сръга отражението с пръчка.

— Дори ме видя веднъж, в къщата на Дезидерата, точно преди Маграт да дойде. Не е приятно да видиш нечий друг образ вместо собственото си отражение.

Тя направи пауза.

— Всъщност къде е Маграт?

— Мисля, че кръстничества нейде наблизко — отвърна Леля — Каза, че нямала нужда от никаква помощ.

Маграт беше ядосана. Освен това беше уплашена, което я правеше още по-ядосана. На околните не им беше лесно, когато Маграт е ядосана. Все едно че ги удряха с мокър парцал.

— Давам ти дума — закле се тя, — щом като не искаш, не си длъжна да ходиш на бала.

— Няма да можеш да ги спреш — мрачно възрази Ела. — Знам как стават нещата в този град.

— Виж, казах ти, че не си длъжна да ходиш! — повтори Маграт.

Изглеждаше замислена.

— Няма ли някой друг, за когото би се омъжила, а? — попита тя.

— Не. Не познавам много хора. Нямам кой знае какъв шанс.

— Добре — заключи Маграт. — Това улеснява нещата. Предлагам да те измъкнем оттук и... и да те отведем някъде другаде.

— Няма къде. Казах ти. Наоколо са само блата. Опитах веднъж-дваж и пратиха кочияшите след мен. Не бяха груби. Говоря за кочияшите. Просто бяха уплашени. Всички са уплашени. Дори сестрите са уплашени, струва ми се.

Маграт изгледа сенките наоколо.

— От какво? — попита тя.

— Носят се приказки, че изчезват хора. Ако не са се вписали в плановете на Дука. Нещо им се случва. В Генуа всички са много _любезни_ — горчиво каза Ела. — И никой не краде, и никой не повишава глас, и всички си стоят по домовете нощем, освен на Тлъстия Вторник — тя въздъхна. — Ето на това искам да отида. На карнавала. Макар че всеки път ме държат затворена. Но чувам как шествието минава през града и си мисля: ето каква трябва да бъде Генуа. Не шепа хора да танцуват в дворци, а всички да танцуват по улиците.

Маграт тръсна глава. Почувства се много далече от дома.

— Май ще имам нужда от малко помощ.

— Имаш вълшебна пръчка — изтъкна Ела.

— Мисля, че има моменти, когато ти трябва повече от вълшебна пръчка — рече Маграт и се изправи. — Но ето какво ще ти кажа. Не ми харесва тази къща. Не ми харесва този град. Вглеждаш?

— Да?

— _Няма_ да отидеш на бала. Ще се погрижа да...

Тя се обърна.

— Казах ти — свела поглед, промърмори Ела. — Дори не можеш да ги чуеш.

Едната сестра вече бе изкачила стълбите до кухнята. Погледът ѝ бе неподвижно прикован в Маграт.

Казват, че всеки прилича на някакво животно. Вероятно Маграт имаше пряка умствена връзка с някакво малко космато създание. Тя почувства ужаса на всички малки гризачи пред лицето на немигащата смърт. Модулирани под

заплахата на погледа, придойдоха всякакви съобщения: безполезността на бягството, глупостта на съпротивата, неизбежността на гибелта.

Тя почувства, че не може да направи нищо. Дори не контролираше краката си. Сякаш заповедните послания на този поглед се забиваха директно в гръбначния ѝ стълб. Чувството на безпомощност бе почти успокоително...

— Благоденствие да сполети тази къща.

Сестрите се обърнаха с бързина, доста по-голяма от тази, на която човек би трябвало да е способен.

Баба Вихронрав със замах отвори вратата.

— Ох, божичко! — гръмовно рече тя. — И да му се не види.

— Аха — съгласи се Леля Ог, запречвайки вратата зад нея. — Хич да се не види дано.

— Ние сме само две стари просякини — изтъкна Баба, прекрачвайки прага.

— Просим от къща на къща — допълни Леля. — В никакъв случай не идваме направо тук.

Те подхванаха Маграт под мишниците и я изправиха на крака.

Баба извърна глава:

— А ти, госпожице?

Ела поклати глава, без да вдига поглед.

— Не — отвърна тя. — Аз не бива да идвам.

Баба присви очи.

— Сигурно е така — отвърна тя. — Всеки върви по пътя си или нещо такова беше казано, при все че не от мен. Хайде, Гита.

— Тъкмо си тръгнахме — лъчезарно се отзова Леля.

Те се обърнаха към изхода.

Другата сестра се материализира при вратата.

— Леле, божке! — възкликна Леля Ог. — Изобщо не я усетих!

— Точно щяхме да си ходим — на висок глас съобщи Баба Вихронрав. — Ако нямате нищо против, госпожице.

Тя челно посрещна погледа.

Въздухът се сгъсти.

Баба Вихронрав каза през зъби:

— Когато кажа, тичай, Гита...

— Ясно — отвърна Леля.

Баба заопипва зад гърба си и докопа чайника, който Маграт доскоро бе използвала. Претегли го на ръка с бавно и отмерено движение.

— Готова ли си, Гита?

— Чакам, Есме.

— Тичай!

Баба метна чайника нависоко. Сестрите рязко завъртяха глави да проследят движението.

Леля Ог избута препъващата се Маграт през вратата. Поблизкостоящата сестра се хвърли напред, но беше прекалено късно, понеже Баба тресна вратата пред хищно отворената ѝ уста.

— Момичето остана вътре! — извика Леля, докато тичаха по алеята.

— Те я пазят — успокой я Баба. — Няма да я наранят!

— Не съм виждала човек с такива зъби досега! — потръпна Леля.

— Т'ва е, щото не са хора! Те са змии!

Добраха се до относителната сигурност на улицата и се прилепиха към стената.

— Змии? — изпъшка Леля. Маграт се ококори.

— Това е дело на Лили — заяви Баба. — Биваше я по тая част, спомням си.

— Наистина ли змии?

— Да — мрачно отвърна Баба. — Лили лесно се сприятеляваше.

— Гръм да ме удари! Аз не бих могла.

— И тя не можеше в началото. Така е, като прекаляваш с огледалата.

— Аз... аз... — заекна Маграт.

— Ти си си добре — увери я Леля и изгледа Есме Вихронрав. — Не биваше да оставяме момичето, каквото и да разправяш. И то в къща със змии, дете се разхождат наоколо и се мислят за хора.

— Още по-зле. Разхождат се и се мислят за змии — натърти Баба.

— Е, все тая. Ти никога не правиш така. Най-лошото, което си направила досега, е да ошашавиш хората до неузнаваемост.

— Това е, щото съм добрата — кисело отвърна Баба.

Маграт потръпна.

— И така, ще я измъкваме ли оттам? — попита Леля.

— Още не. Ще му дойде времето. Чуваш ли ме, като ти говоря, Маграт Чеснова?

— Да, Бабо — смънка Маграт.

— Трябва да отидем някъде да си поговорим — заяви Баба. — За истории.

— Какво за историите? — попита Маграт.

— Лили ги използва — обясни Баба. — Не го ли чувствате? Усеща се из цялата тая страна. Историите се концентрират тук, защото тук могат да се реализират. Тя ги _храни._ Вижте, тя не иска вашата Ела да се омъжи за онзи Дук само от политически интереси или тем подобни. Това е просто... обяснение. Не е _причина._ Иска да се оженят, защото така изисква историята.

— Тя какво печели от това? — попита Леля.

— По средата на всичко винаги е добрата фея или злата вещица... спомняте ли си? И Лилит се изживява като... като... — тя се замисли за точната дума. — Спомняте ли си, когато преди година в Ланкър дойде оня цирк?

— Помня — отвърна Леля. — С девойки в украсени с пайети чорапогащи и младежи, дето се заливаха от глава до пети с вар. Макар че така и не видях слон. Казаха, че ще има слонове, обаче нямаше. Имаше слонове по плакатите. Похарчих цели два пенса и нямаше ни един...

— Да, но това, което _казвам,_ е — натърти Баба, докато продължаваха да търчат по улицата, — че там, в средата, имаше един човек, спомняте ли си? Оня с мустаците и голямата шапка?

— Тоя ли? Но той не правеше нищо особено — възрази Леля. — Само стоеше наред шатрата и от време на време удряше с камшик, докато номерата просто си вървяха по реда.

— Точно затова той беше най-важният там — подчерта Баба. — Това, което ставаше около него, го правеше важен.

— Лили с какво храни историите? — попита Маграт.

— С хора — отвърна Баба и се намръщи. — Истории! Е, ще я видим тая работа...

Зелен сумрак покриваше Генуа. Мъглите се кълбяха над блатото, фенери просветваха по улиците. В десетки дворове шетаха сенчести фигури и сваляха покривалата от колесниците за карнавала. В тъмнината проблясваха пайети и прозвънваха камбанки.

През цялата година гражданите на Генуа бяха любезни и тихи. Но за да се възстанови временно световното равновесие, от веки веков и във всеки календар има дата, отредена за потиснатите. Тя би могла да се нарича Парад на глупците или Краля на боба. Или дори Мъртвешката събота, в която и затъналите до гуша в борчове и грижи да си отпуснат душата и да се позабавляват.

Поне повечето от тях...

Кочияшите и лакеите вечеряха под навеса близо до конюшните и се оплакваха, че трябва да работят в Мъртвешката събота.

Както повелява обичаят, всеки бе зает с ритуалното разопаковане на пакета с храна от вкъщи, придружено от неизменната завист към другите, които явно повече са случили на съпруги.

Главният лакей внимателно отдели коричката на хляба.

— Имам пилешки врат и туршия — обяви той. — Някой да има малко сирене?

Вторият кочияш надникна в кутията си.

— Пак е варен бекон — оплака се той. — Тя винаги ми слага варен бекон. А знае, че не го обичам. Дори не му изрязва сланините.

— И е с дебела бяла сланина? — попита първият кочияш.

— Да. Ужасно. И то на празник, бива ли така?

— Трампя я за маруля и домат.

— Добре. Какво имаш _ти,_ Джими?

Помощник-лакеят срамежливо отвори идеалния си пакет. Вътре имаше четири сандвича само от срединката на хляба. Имаше и стръкче магданоз. Имаше дори салфетка.

— Пушена съомга и топено сирене — отговори той.

— _И пак_ парче от сватбената торта — забеляза първият кочияш. — Не я ли изядохте вече?

— Всяка вечер имаме такава.

Навесът се затресе от последвалия смях. Общовалиден факт е, че всяка невинна фраза, изречена от наскоро оженил се млад член на пролетариата, е непосредствен повод за грубоватото веселие сред неговите по-възрастни и по-цинични колеги. Това се случва дори и при положение че потърпевшият има девет крака и живее на дъното на океан от течен амоняк на огромна студена планета. То е просто едно от ония неща.

— Всеки сам си го прави — песимистично рече вторият кочияш, когато смехът се поуталожил. — Почва се с целувки и торта и ти махат коричките от хляба, а в следващия момент си вече на остатъци и сухоежбина и ти слагат юздата.

— Според мене — започна първият кочияш — всичко си зависи от това дали ти...

На вратата се почука.

Помощник-лакеят като най-нисшестоящ стана да отвори.

— Една дърта вещица — събщи той. — Какво искаш, дърта вещице?

— К'во ще кажеш за едно питие? — предложи Леля Ог. Тя размаха под носа му бутилка, над която тегнеше облак от алкохолни изпарения, и наду една хартиена пищялка.

— Какво? — шашардиса се лакеят.

— Грехота е да работите, момчета. Празник е! Юпий!

— Какво става? — започна старшият лакей и в този момент навлезе в алкохолния облак. — Богове! Каква е тази _дрога?_

— Мирише на ром, господин Травис.

Старшият лакей се поколеба. Първата процесия вече отминаваше и от улиците долитаха смях и музика. В небето се пръскаха фойерверки. Не беше нощ, в която да не си сръбнеш поне една глътка алкохол.

— Каква мила стара дама — рече той.

Леля Ог отново размаха бутилката.

— Отворете си дъната! — извика тя. — Пий до гърло!

>

Така наречените _класически_ вещици биват два основни вида — сложни и прости, или казано по друг начин, се делят на такива, които имат стая, пълна със символични предмети, и такива, които нямат. Маграт спадаше по-скоро към първия тип. Вземете например магическите ножове. Тя имаше пълна колекция магически ножове, целите в засукани руни и със съответните им цветни дръжки, както си му е редът.

Макар и под крилото на Баба Вихронрав, доста години бяха необходими, докато Маграт научи, че обикновеният кухненски нож върши по-добра работа от повечето богато украсени магически ножове. Той става за всичко, за което служи магическият, и плюс това може да се използва за рязане на хляб.

Във всяка традиционна кухня има по един стар нож. Дръжката му е изтъняла от употреба, острието му е извито като банан и е толкова неописуемо остър, че да тършуваш в чекмеджето посред нощ е като да бръкнеш в развъдник за пирани.

Маграт носеше своя в колана си. Понастоящем тя се намираще на тридесет стъпки над земята, държейки с една ръка метлата си, с другата — водосточна тръба, а краката ѝ се мятаха във въздуха. Влизането с взлом не би трябвало да е трудно, като имаш метла. Но се оказа по-различно.

Накрая тя обви крака около тръбата и здраво сграбчи един животоспасяващ водоливник. С трепереща ръка провря ножа между крилата на прозореца и повдигна резето. След доста пуфтене успя да влезе вътре и се прилепи до стената, дишайки тежко. Пред очите ѝ продължаваха да играят сините петна на фойерверките, озаряващи нощта навън.

Баба не беше спряла да я пита сигурна ли е, че иска да направи това. А тя с учудване установи, че е сигурна. Дори и ако жените-змии вече обикаляха из къщата. Да си вещица означава да ходиш там, където не ти се отива.

Тя отвори очи.

Роклята беше там, в средата на стаята, окачена на шивашки манекен.

Над Генуа избухна Клачианска свещ. В кадифената тъмнина експлодираха зелени и червени звезди и осветиха скъпоценните камъни и коприните пред Маграт.

Това беше най-красивото нещо, което тя бе виждала някога.

Пристъпи напред с пресъхнала уста.

Топла мъгла се кълбеше над блатото.

Госпожа Гогол разбъркваше котела.

— Какво правят сега? — попита Събота.

— Спират историята — отвърна тя. — Или... може би не... — Тя се изправи. — Така или иначе, сега е наш ред. Да отидем на поляната. — Вдигна поглед към лицето на Събота. — Страх ли те е?

— Аз... знам какво ще последва — отвърна зомбито. — Дори и да спечелим.

— И двамата знаем. Но имахме дванадесет години.

— Да. Имахме дванадесет години.

— А Ела ще управлява града.

— Да.

Под навеса Леля Ог и кочияшите се справяха, по нейни думи, като огнегълтачи.

Помощник-лакеят вяло се усмихна на стената и се катурна по нос.

— Т'ва е то, нешнътъмлъдж — изломоти главният кочияш, опитвайки се да измъкне перуката от чашата си. — Не моат да носят на пие... пияч... дрога...

— Още мъничко, господин Травис? — предложи Леля и напълни чашата догоре. — За да не ти е овчо на сутринта. Или алигаторско. Или както му викате тука.

— Мисля — възпротиви се старшият лакей, — че трябва вече да приготвяме каляляската, а?

— Мисля, че имате време за още по едно — възрази Леля Ог.

— Мноо щедро — отвърна кочияшът. — Мноо щедро. Глеам те аз, г'спожожожо Гоо...

Маграт беше мечтала за такива рокли. В най-съкровениите кътчета на душата си в малките часове на нощта тя беше танцувала с принцове. Не срамежливи, трудолюбиви принцове като Верънс у дома, а истински — с кристалносини очи и бели зъби.

И беше _носила_ такива рокли. И те й _ставаха._

Тя се втренчи в бухналите ръкави, в избродирания корсаж, в изящните връзчици. Всичко това нямаше нищо общо с нейните... ами... Леля Ог все ги наричаше „Магралони“, но си бяха панталони, при това много практични.

Като че ли практичността имаше някакво значение.

Тя дълго стоя втренчена.

А после, докато сълзите се стичаха по лицето ѝ и сменяха цвета си, улавяйки светлината на фойерверките, тя взе ножа и започна да реже роклята на много малки парченца.

Главата на старшия кочияш леко рикошира от сандвичите му.

Леля Ог се изправи малко нестабилно. Тъй като имаше добро сърце, тя подложи перуката на младшия лакей под спящата му глава. После пристъпи навън в нощта.

Една фигура се отдели от стената.

— Маграт? — прошепна Леля.

— Лельо?

— Погрижи ли се за роклята?

— Погрижи ли се за лакеите?

— Добре тогава — обади се Баба Вихронрав, излизайки от сенките. — Значи остана само каляската.

Тя театрално отиде на пръсти до пристройката и отвори вратата, която силно изчегърта по калдъръмения праг.

— Шшшт! — изшътка Леля.

На една полица имаше парченце свещ и няколко клечки кибрит. Маграт несръчно запали свещта.

Каляската светна като бляскаво кълбо.

Беше пишно украсена. Сякаш някой беше взел съвършено обикновена каляска и после се беше самозабравил с дърворезбата и златната боя.

Баба Вихронрав я обиколи.

— Малко е натруфена — отбеляза тя.

— Май наистина ще е срамота да я потрошим — с тъга продума Леля Ог. Тя подви ръкави и след известно замисляне подпъхна края на полата си в гащите.

— Тука някъде трябва да има чук — заяви тя, обхождайки с поглед пейките покрай стените.

— Недей! Ще вдигнем прекалено силен шум — изсъска Маграт. — Чакай малко!

Тя издърпа презряната вълшебна пръчка от колана си, стисна я здраво и я насочи към каляската. Последва кратък полъх на въздуха.

— Да пукна дано! — възкликна Леля Ог. — Хич нямаше да се сетя за това.

На пода стоеше огромна оранжева тиква.

— Не беше кой знае какво — отвърна Маграт, рискувайки да вложи нотка гордост в гласа си.

— Ха! Ей ти каляска, дето никога вече няма да се затъркаля — каза Леля.

— Ей... можеш ли да го направиш и с конете? — обади се Баба.

Маграт поклати глава:

— Н-не... Мисля, че ще е много жестоко.

— Права си. Права си — рече Баба. — Няма извинение за жестокостта към безгласните животни.

Двата жребеца я наблюдаваха с конско любопитство, докато тя отваряше вратичките пред кошарата им.

— Изчезвайте — нареди тя. — Там някъде има големи зелени поля. — За миг погледна към Маграт. — Ти си била много ем-кон-ципирана.

Нямаше особен резултат.

Баба въздъхна. После се покатери върху дървената преграда между яслите, протегна се, сграбчи с всяка ръка по едно конско ухо и полека ги придърпа досами устата си.

Прошепна им нещо. Жребците се извърнаха и се спогледаха.

Сетне погледнаха Баба.

Тя им се ухили и кимна.

А след миг...

На конете им е невъзможно да преминат от статично положение направо към галоп, но тези двата почти успяха.

— Какво, за бога, им каза? — удиви се Маграт.

— Мистичното конярско слово — отвърна Баба. — Предадено от поколенията на Гитиния Джейсън, който го предаде на мен. Всеки път хваща дикиш.

— Той ти го е казал? — не повярва Леля.

— Да — самодоволно каза Баба.

Маграт затъкна пръчката в колана си. При движението ѝ едно бяло парченце плат полетя към пода.

Под отблясъците на свещта засияха бели бисери и коприна. Тя припряно се наведе да го вдигне, но малко неща можеха да убегнат на Баба Вихронрав.

Тя въздъхна.

— Маграт Чеснова...

— Да — примирено отвърна Маграт. — Да. Знам. Аз съм една мокра кокошка.

Леля лекичко я потупа по рамото.

— Няма значение — успокой я тя. — Тази нощ свършихме добра работа. Шансът да пратят Ела на бал довечера е колкото шансът аз да... да стана царица.

— Без рокля, без лакеи, без коне и без каляска — промърмори Баба. — Да я видя сега как ще се справи с _това._ Приказки ли? Ама-ха!

— И сега какво ще правим? — попита Маграт, като се измъкнаха навън.

— Нали е Тлъстия Следобед! — възкликна Леля. — Време е за свинщини!

Грибо изникна от тъмнината и се отърка о крака ѝ.

— Мислех, че Лили се опитва да го осуети — обади се Маграт.

— Със същия успех може да осуети и наводнение — отвърна Леля. — Айде да се поразкършим!

— Не одобрявам танцуването по улиците — намръщи се Баба. — Колко изпи от она ром?

— О, _стига де,_ Есме — защити се Леля. — Казват, че ако не можеш да си прекараш гот в Генуа, най-вероятно си умрял. — Тя се сети за Събота. — В Генуа можеш да се отдадеш на тихи радости дори и да си умрял.

— Въпреки това не е ли по-добре да останем тук? — предложи Маграт. — Просто за всеки случай.

Баба Вихронрав се поколеба.

— Какво мислиш, Есме? — побутна я Леля Ог. — Да не би да я пратят на бала в _тиква,_ а? И ще накарат няколко мишки да я теглят, така ли? Хи-хи-хи!

В съзнанието на Баба Вихронрав изплуваха образите на жените-змии. Тя се подвоуми. Но в края на краищата денят беше доста изморителен. И като се замисли човек, това беше нелепо...

— Е, добре — реши накрая. — Но да ти е ясно, че няма да си разкършвам нищо!

— Там има танци и всякакви типове — светна Леля Ог.

— И бананови напитки предполагам — вметна Маграт.

— Да, шансът е едно на милион — щастливо отвърна Леля Ог.

Лилит дьо Буен-Дух се усмихна на себе си в двойното огледало.

— О, горко ми. Без каляска, без рокля, без коне. Какво ѝ _остава_ на една бедна стара кръстница? Божке! Вероятно трябва да кажа и „да му се не види“.

Тя отвори един малък калъф, подобен на този, в който музикант би носил най-хубавата си флейта-пиколо.

В него имаше пръчка, досущ като тази на Маграт. Извади я и завъртя златните и сребърните пръстени до ново положение.

Прищракването наподобяваше зареждането на най-гадната пушка-помпа.

— И разполагам само с тиква при това — добави тя.

Разликата между мислещите и немислещите творения е, че първите могат да се променят. Трудно, разбира се, но не и невъзможно. Просто трябва да се отклони мисловният поток. Докато едно немислещо творение като тиква например — а какво по-немислещо от това — не би могло да бъде променено от никаква магия, с изключение на изначалната.

Освен ако молекулите му не помнеха времето, когато не са били тиква...

Тя се разсмя, а заедно с нея по цялата допирателна на огледалната вселена се разсмяха един милиард Лилити.

В центъра на Генуа честването на Тлъстия Следобед бе приключило. Но в мрачните предградия около високите бели сгради факелното шествие не спираше. Имаше фойерверки. Имаше танцьори и огнегълтачи, и пера, и пайети. Вещиците, чиято идея за празненство бяха селските хороводи, зяпнали наблюдаваха зрелището от претъпкания тротоар.

— Гледай, танцуващи скелети! — Леля посочи неколцина костеливи фигури, които изтрополиха надолу по улицата.

— Не са скелети — възрази Маграт. — Просто са в черни трика с нарисувани кости.

Някой побутна Баба Вихронрав. Тя вдигна очи към широкото, ухилено лице на един черен човек. Той ѝ подаде каменна кана.

— Пийни си, миличка.

Баба я взе, поколеба се за миг, а после си сръбна. Сръга Маграт и ѝ я подаде.

— Фрджхт! Гбйзбгр! — избъбри тя.

— Какво? — надвика Маграт шума от преминаващия оркестър.

— Човекът иска да я предадем нататък.

Маграт погледна каната. Тайно се опита да избърше ръба в дрехата си въпреки очевидния факт, че бацилите по него отдавна бяха изгорели. Тя се осмели да отпие малка глътка, след което сръга Леля Ог.

— Куъзагуджър! — изфъфли тя и затърка очи.

Леля смело надигна каната. Маграт отново я побутна:

— Мисля, че трябваше да я предадем нататък.

Леля обърса уста и наслуки подаде значително олекналата кана на една висока фигура вляво.

— Ето ти, господине.

— БЛАГОДАРЯ.

— Хубав костюм имаш. Тия кости са нарисувани много сполучливо.

Леля се обърна да погледа процесията от жонглиращи огнегълтачи. Тогава изглежда подсъзнателно направи връзката. Озърна се. Непознатият си беше отишъл.

Леля вдигна рамене.

— Какво ще правим сега? — попита тя.

Баба Вихронрав се беше втренчила в група танцьорки, които под звуците на лимбото направо си се влачеха по земята. В различните шествия доста от танците имат една обща черта: изцяло излагат на показ онова, за което неща като майските дървета просто намекуват. Освен това го покриват с пайети.

— Вече няма да имаш миг спокойствие, а? — сръга я Леля Ог. В краката ѝ Грибо напрегнато наблюдаваше някои от танцьорките, чието облекло се състоеше единствено от пера, и се опитваше да реши какво да предприеме с тях.

— Не. Мислех си за нещо друго. Мислех си за... механизма на историите. А сега... мисля, че искам нещо за ядене — изтощено каза Баба, а после малко се окопоти. — И имам предвид истинска храна, а не нещо изчегъртано от блатното дъно. А също така не искам и разни _диликатеси._

— Трябва да си по-авантюристична, Бабо.

— Не съм против авантюрите с мярка — заяви Баба, — обаче не и като ям.

— Ей там има едно място, където правят алигаторски сандвичи — Леля обърна гръб на парада. — Представяш ли си? Алигатори в сандвич!

— Това ми напомня за един виц — обади се Баба Вихронрав. Нещо я гризеше отвътре.

Леля Ог се прокашля, но без резултат.

— Един мъж влязъл в една странноприемница — започна Баба Вихронрав, опитвайки се да преодолее усиливащото се безпокойство. — И видял табелата: „Предлагаме всякакви сандвичи“. И той казал: „Дайте ми един алигаторски сандвич — и по-бързо!“

— Не смятам, че алигаторските сандвичи са израз на голяма любов към алигаторите — изтърси Маграт в оловната пауза.

— Винаги съм твърдяла, че смехът е здраве — възрази Леля.

Лилит се усмихна на Ела, която стоеше окаяно между жените-змии.

— А и с тази одърпана рокля — рече тя. — И вратата на стаята била заключена. Тц-тц. Как ли е станало?

Ела заби поглед в краката си.

Лилит се усмихна на сестрите.

— Е, просто ще трябва да се справим с това, което имаме. Мм? Донесете ми... донесете ми два плъха и две мишки. _Знам,_ че винаги можете да намерите плъхове и мишки. И внесете голямата тиква.

Тя се разсмя. Не с безумния, пронизителен кикот на лошата фея, претърпяла провал, а с доста приятния смях на някой, току-що схванал шегата.

Погледна замислено пръчката.

— Но първо — тя премести погледа си върху бледото лице на Ела — по-добре доведете онези _невъзпитани_ мъже, които са допуснали да се напият толкова. Това е неуважение. А ако няма уважение, какво друго остава.

Прищракването на пръстените върху пръчката беше единственият звук в кухнята.

Леля Ог разклати високата чаша пред себе си.

— Чудя се защо ли му слагат чадърчета отгоре? — Облиза черешката от коктейла. — Искат да не капе вода вътре или какво? — Тя се ухили на Маграт и Баба, които унило гледаха минаващото шествие. — Горے главата! Никога не съм виждала толкова умърлушени физиономии в целия си бляскав живот.

— Това, което го пиеш, си е чист ром — отбеляза Маграт.

— Ти ли ми го казваш — отвърна Леля и отпи. — А наздраве!

— Беше прекалено лесно — обади се Баба Вихронрав.

— Беше лесно само щото _ние_ го правихме — натърти Леля. — Ако за нещо ти трябват печени момичета, това сме ние. Покажи ми някой друг, който ще се завлече там и ще свърши цялата работа за нула време! Особено оная част с каляската.

— Не се връзва със сюжета — продължи Баба.

— О, да върви по дяволите сюжетът — махна с ръка Леля. — Винаги можеш да го промениш.

— Само на определените места — намръщи се Баба. — Пък и те могат да й намерят нова рокля и коне, и каляска, и всичко.

— Откъде? Кога? — попита Леля. — Празник е. И освен това няма време. Балът ще започне всеки момент.

Пръстите на Баба Вихронрав барабаняха по края на масичката.

Леля въздъхна.

— Сега пък какво?

— Нещата не се случват по този начин — рече Баба.

— Слушай, Есме, единствената магия, която ще свърши работа точно сега, е вълшебната пръчка. А тя е у Маграт — Леля кимна към нея. — Нали така, Маграт?

— М-м...

— Не си я изгубила, нали?

— Не, но...

— Ето, видя ли!

— Само че... тъ... Ела каза, че имала _две_ кръстници...

Ръката на Баба Вихронрав тежко падна върху масата. Чашата на Леля подскочи и се прекатури.

— _Точно_ така! — изръмжа Баба.

— Беше почти догоре. Чашата беше почти догоре — обвинително рече Леля.

— Хайде!

— Най-хубавата част от цяла чаша с...

— Гита!

— Казах ли, че не идвам? Просто изтъквах, че...

— _Веднага!_

— Не може ли само да помоля човека да ми даде още...

— _Гита!_

Вещиците бяха докъм средата на улицата, когато по алеята изтрополи каляска и шумно ги задмина.

— Не може да бъде! — възкликна Маграт. — Ние се отървахме от нея!

— Трябваше да я накълцаме на парченца — затюхка се Леля. — Можехме добре да се натъпчем с тик...

— Хванаха ни натясно. — Баба забави темпото и накрая спря.

— Можете ли да влезете в съзнанията на конете? — попита Маграт.

Вещиците се съсредоточиха.

— Не са коне — обади се Леля. — Чувстват се като...

— Плъхове, превърнати в коне — прекъсна я Баба, която я биваше да влиза в съзнанията на разни същества дори повече, отколкото да им влиза под кожата. — Чувстват се като онзи беден стар вълк. Съзнание като фойерверк. — Тя потръпна от нахлулите в главата ѝ усещания. — Хващам се на бас — рече замислено, докато каляската занасяше на завоите, — обзалагам се, че мога да накарам колелата да се откачат.

— Не е това начинът — каза Маграт. — Пък и Ела е вътре!

— Може би има друг начин — предположи Леля. — Познавам някого, който може да се вмъкне право в пустите им съзнания.

— Кой? — попита Маграт.

— Е, все още имаме метли — отвърна Леля. — Би трябвало лесно да ги настигнем, нали?

Вещиците се приземиха на една алея малко пред каляската.

— Не съм съгласна — възпротиви се Баба. — Такива неща подхождат на Лили. Не можеш да очакваш от мен да одобря това. Помисли за онзи вълк!

Леля вдигна Грибо от гнезденцето му между метличината.

— Но Грибо така или иначе си е почти човек — изтъкна тя.

— Ха!

— Пък и ще е само временно, нищо, че и трите ще участваме — допълни Леля. — Както и да е, интересно ще е да видим дали ще стане.

— Да, но не е _редно_ — възрази Баба.

— Както личи, не и по тия места — отвърна Леля.

— Освен това — невинно каза Маграт — не може да е лошо, щом _ние_ го правим. Ние сме добрите.

— О да, така де — изсумтя Баба, — пък аз бях забравила.

Леля се изправи. Грибо усети, че нещо се очаква от него, и седна на задни лапи.

— Признай, че не можем да измислим нищо по-добро, Бабо — рече Маграт.

Баба се поколеба. Въпреки погнусата в нея гореше малкото предателско пламъче на очарованието от идеята. Освен това двамата с Грибо от години се мразеха от все сърце. Почти човек, а? Дай му да опита тогава и виж дали ще му хареса... Тя се почувства леко засрамена от себе си. Но не много.

— О, _добре._

Те се концентрираха.

На Лили бе известно, че промяната на материята е една от най-трудните магии изобщо. Но е по-лесно, когато материята е жива. Все пак едно живо същество знае каква форма заема. Всичко, което е необходимо, е да се промени съзнанието му.

Грибо се прозя и се протегна. За негова почуда продължи да се протяга.

През пътеките на котешкия му мозък се надигна вълна от вяра. Той внезапно повярва, че е човек. Не беше просто под _впечатлението_, че е човек — той бе убеден в това. Непоколебимата му вяра се изля с пълна сила в морфичното му поле, помитайки протестите му, пренаписвайки самата формула на същността му.

Заля го прилив от инструкции.

При положение че е човек, за какво му е всичката тази козина? А и трябва да е по-голям...

Вещиците гледаха като хипнотизирани.

— _Никога_ не съм мислила, че можем да го направим — удиви се Баба.

... няма нужда от такива уши, мустаците му са прекалено дълги...

... необходими са му повече мускули, костите му са с неподходяща форма, краката му трябва да са по-дълги...

И изведнъж всичко приключи.

Грибо се разгъна и се изправи малко нестабилно.

Леля го гледаше с отворена уста.

После погледът ѝ се плъзна надолу.

— Уаау — възкликна тя.

— Мисля — натърти Баба Вихронрав, — че е по-добре да си представим някакви дрехи по него _веднага._

Това не беше много трудно. Когато Баба прецени, че Грибо е достатъчно облечен, кимна и се отдръпна.

— Маграт, можеш да си отвориш очите.

— Не съм ги затваряла.

— А трябваше.

Грибо бавно се обърна с бегла, ленива усмивка на покритото си с белези лице. В човешкия си образ той беше със счупен нос и с черна превръзка на сляпото око. Но другото искреше с пъклен блясък, а усмивката му олицетворяваше похот към всичко живо. Поне от женски пол.

Може би се дължеше на феромони или на начина, по който мускулите му играеха под черната кожена дреха, но Грибо излъчваше някаква мръснишка, сатанинска, ултрачестотна сексуалност. Само като го гледаш, можеш да усетиш размаха на тъмни криле в пурпурна нощ.

— Ъ, Грибо — повика Леля.

Той отвори уста. Зъбите му проблеснаха.

— Мррроооул.

— Разбираш ли, като ти говоря?

— Даааау, Лелльоо.

Леля Ог се подпря на стената, за да не падне.

Чу се звук от копита. Каляската бе влязла в уличката.

— Иди там и спри каляската!

Грибо отново се усмихна и се метна към алеята.

Леля размаха шапката пред лицето си.

— Уфф! А само като си помисля, че съм го галила по коремчето... Нищо чудно, че всички женски котки вият посред нощ.

— Гита!

— О, Есме, _цяла_ си се зачервила.

— Просто ми свърши въздухът — сопна се Баба.

— Много странно. Не съм те видяла да тичаш.

Каляската изтрополи по улицата.

Кочияшите и лакеите съвсем не бяха сигурни какво всъщност са. Съзнанията им бясно вибрираха. В един момент бяха хора, мислещи за сирене и корички бекон, а в следващия — мишки, чудещи се защо са с панталони.

А конете... конете са си леко луди по принцип и това, че бяха плъхове, не им помагаше особено.

Така че никой от тях не беше в особено стабилно психическо състояние, когато Грибо излезе от сенките и им се усмихна.

— Мрррооул.

Конете се опитаха да спрат, което на практика е невъзможно, когато отзад връхлита каляска. Кочияшите се смръзнаха от ужас.

— Мрррооул?

Каляската поднесе и се удари странично в една стена, изхвърляйки кочияшите. Грибо хвана единия за врата и го разтръска, докато полуделите коне се опитваха да се освободят от впряга.

— Бягай, космата играчко! — предложи той.

По уплашения поглед личеше как човекът и мишката се борят за надмощие. Но нямаше смисъл. При всички положения губеха. В проблясъците на съзнание между състоянията те виждаха или ухилена котка, или двуметров, мускулест, едноок, ухилен побойник.

Кочияшът-мишка припадна. Грибо го побутна няколко пъти, в случай че помръдне...

— Събуди се, мишленце...

... и после загуби интерес.

Вратата на каляската заскърца, заяде и се отвори.

— Какво става? — попита Ела.

— Мрррооул!

Ботушът на Леля Ог се заби в тила на Грибо.

— А, не, няма да стане, момко.

— Искаам — намръщи се Грибо.

— Ти винаги искаш, в това е проблемът — отвърна Леля и се усмихна на Ела. — Излез, скъпа.

Грибо вдигна рамене и после се отдалечи, влачейки вдървения кочияш подире си.

— Какво _става?_ — оплака се Ела. — О, Маграт! Ти ли направи това?

Маграт си позволи миг на скромна гордост.

— _Казах_ ти, че не си длъжна да ходиш на бала, нали?

Ела изгледа потрошената каляска, а после върна поглед отново към вещиците.

— Там вътре няма никакви жени-змии, нали? — попита Баба. Маграт стисна вълшебната пръчка.

— Те избързаха напред — отвърна Ела. Лицето ѝ помръкна при спомена за нещо.

— Лилит превърна истинските кочияши в бръмбари — прошепна тя. — Искам да кажа, че те не бяха толкова лоши! Тя ги накара да вземат няколко мишки, които превърна в хора, а после каза, че трябва да има равновесие, и сестрите довякоха кочияшите, и тя ги превърна в бръмбари, и после... _стъпи_ върху тях...

Ела спря, ужасена.

В небето заискриха фойерверки, но уличката долу бе под похлупак от ужасяваща тишина.

— Вещиците не убиват хора — изтъкна Маграт.

— Това е чужбина — промърмори Леля, гледайки настрани.

— Мисля — реши Баба Вихронрав, — че трябва да се махнеш оттук, млада госпожице.

— И тогава те се разпльо...

— Имаме метли — предложи Маграт. — Можем _всички_ да се махнем.

— Тя ще прати нещо след вас — мрачно завърши Ела. — Познавам я. Нещо, извадено от огледало.

— Тогава ще се изправим срещу него — заяви Маграт.

— Не — рече Баба. — Каквото и да става, ще става тук. Ще изпратим младата дама някъде на сигурно и после... ще видим.

— Но ако избягам, тя ще _разбере_ — проплака Ела. — Тя очаква да ме види на бала всеки момент! И ще почне да ме търси!

— Права е, Есме — кимна Леля Ог. — Но щом ще се изправяме срещу нея, нека ние да си изберем мястото. Не искам да почне да ни търси в такава нощ. Искам да я видя, когато се приближи.

В тъмнината над тях изплющяха криле. Малка тъмна фигура се спусна надолу и се приземи на калдъръма. Дори в тъмнината очите ѝ искряха. Тя се вторачи очаквателно във вещиците с доста по-интелигентен от обичайния за птиците поглед.

— Това е петелът на госпожа Гогол — възкликна Леля. — Нали?

— Какво е... може никога да не реша точно — каза Баба. — Ще ми се да знаех от кои е тя.

— Добрите или лошите ли имаш предвид? — уточни Маграт.

— Тя е добра готвачка — рече Леля. — Не мисля, че някой, който готви като нея, може да бъде _толкова_ лош.

— Да не би да говорите за жената, която живее в блатото? — намеси се Ела. — Чувала съм всякакви приказки за нея.

— Тя май е твърде готова да превърща мъртвите хора в зомбита — изтъкна Баба. — А това не е редно.

— Е, ние току-що превърнахме котка в човек — искам да кажа, _човешки_ човек — поправи се Леля, заклет привърженик на котките, — а това също не е съвсем редно. Сигурно е доста далече от съвсем редното.

— Да, но ние го направихме заради редните причини — отвърна Баба.

— Ние не знаем какви са причините на госпожа Гогол...

От алеята се чу ръмжене. Леля отпраши натам и я чуха да хока:

— Не! Пусни го долу веднага!

— Мой! Мой!

Легба наперено направи няколко крачки по улицата и ги изгледа подканящо.

Баба се почеса по брадичката и се отдръпна леко от Маграт и Ела, измервайки ги с поглед. После се обърна и огледа наоколо.

— Хъм. Лили очаква да те види, така ли?

— Тя може да гледа през отражения — нервно каза Ела.

— Хъм — отново рече Баба. Пъхна пръст в ухото си и го завъртя. — Е, Маграт, ти си кръстницата тук. Какво е най-важното, което трябва да направим?

Никога в живота си Маграт не бе играла на карти.

— Да опазим Ела — незабавно отвърна тя, учудена от внезапното признание на Баба, че в края на краищата на нея са дали вълшебната пръчка. — Това е същността на кръстничеството.

— Така ли?

Баба Вихронрав сбърчи вежди.

— Знаеш ли, вие двете сте почти еднакви на ръст...

Удивеното изражение на Маграт се задържа половин секунда, преди да се превърне във внезапен ужас.

Тя се отдръпна.

— Някой трябва да го направи — заяви Баба.

— О, не! Не! Няма да стане! Наистина няма да стане! Не!

— Маграт Чеснова, — триумфиращо произнесе Баба Вихронрав, — ти ще отидеш на бала!

>

Каляската взе завоя на две колела. Грибо с безумна усмивка стоеше на мястото на кочияша и олюлявайки се, размахваше камшика. Това беше дори по-забавно от пухкавата му топка със звънчето в нея...

В каляската Маграт седеше вклинена между двете по-стари вещици, хванала главата си с ръце.

— Но Ела може да се загуби в блатото!

— Не и щом онзи петел ѝ показва пътя. Тя ще е на по-сигурно място в блатото на госпожа Гогол, отколкото на бала, зная това — натърти Леля.

— Благодаря ти!

— Няма защо — отвърна Баба.

— Всички ще разберат, че аз не съм тя!

— Няма да те познаят с маската на лицето ти — възрази Баба.

— Но косата ми е друг цвет!

— Мога да поработя малко върху това, няма проблем — предложи Леля.

— Фигурата ми е различна!

— Можем... — Баба се поколеба. — Можеш ли, нали се сещаш, да се изпъчиш още малко?

— Не!

— Имаш ли носна кърпичка, Гита?

— Мисля, че мога да откъсна малко от фустата си, Есме.

— Ох!

— Ето вземи!

— А тези стъклени обувки не са ми по мярка!

— На мен са ми таман — каза Леля. — Пробвах ги.

— Да, но аз имам по-малък крак от твоя!

— Няма нищо! — успокой я Баба. — Сложи си няколко чифта чорапи и ще ти паснат съвсем точно.

Лишена от всякакви по-нататъшни извинения, Маграт продължи от чисто отчаяние:

— Но аз не знам как да се _държа_ на бала!

Баба Вихронрав трябваше да признае, че и тя не знае. Изгледа въпросително Леля.

— Ти ходеше на танци като млада — каза тя.

— Ами — почна Леля Ог, наставник по светските въпроси — това, което трябва да правиш, е да потупваш мъжете с ветрилото си — взе ли ветрилото? — и да казваш неща като „Ах, сър“. Не е зле да се кикотиш също така. И леко да пърхаш с клепачи. И да се нацупваш.

— Как така да се _нацупвам?_

Леля Ог показа.

— О, гадост!

— Не се безпокой — каза Баба. — И ние ще бъдем там.

— И се предполага, че от това ще ми стане _по-добре,_ така ли?

Леля се пресегна през Маграт и сграбчи рамото на Баба. Устните ѝ безгласно изрекоха: „Няма да стане. Тя се е разпаднала. Няма _увереност.“_

Баба кимна.

— Може би трябва аз да го направя — на висок глас рече Леля. — Аз имам опит с баловете. Обзалагам се, че ако си пусна косата и нося маска и ония лъскави обувки и ако подкъсим с една педя роклята, никой няма да разбере смяната, какво ще кажете?

Маграт беше толкова втрещена от самата представа за това, че безропотно се подчини, когато Баба Вихронрав каза: „Погледни ме, Маграт Чеснова“.

Каляската-тиква навлезе в дворцовата алея с бясна скорост, разпръсквайки коне и пешеходци, и рязко спря пред стъпалата сред дъжд от чакъл.

— Ей, че _кеф!_ — възкликна Грибо и веднага загуби интерес.

Неколцина лакеи се втурнаха да отворят вратичката и отвътре буквално ги блъсна излъчване на арогантност.

— По-живо, селяндури такива!

Маграт пристъпи навън, избутвайки иконома от пътя си. Забра полата си и изтича нагоре по червения килим. На входа един лакей беше достатъчно неблагоприятен да поиска поканата ѝ.

— Как смееш, безочлив _лакей!_

Лакеят, мигновено разпознал безмерно лошите обноски на богатите, бързо се отдръпна.

Долу при каляската Леля Ог запитва:

— Не мислиш ли, че може би малко се престара?

— Налагаше се — отвърна Баба. — Знаеш я каква е.

— Как ще влезем? Нямаме покани. А и не сме подходящо облечени.

— Свали метлите от ритлата — нареди Баба. — Отиваме направо горе.

Приземиха се върху кула, издигаща се над околността. Отдолу се носеха звуците на придворна музика, а откъм реката периодично излитаха и засияваха фойерверки.

Баба отвори една вдъхваща доверие врата в кулата и слезе по извитото стълбище, завършващо с площадка.

— Сложили шикозен килим на пода — отбеляза Леля. — Защо пък и по стените?

— Т'ва са _гоблени._

— Божке! — възкликна Леля. — Човек се учи, докато е жив. Е, поне аз го правя.

Баба спря с ръка върху бравата.

— Какво искаш да кажеш с това?

— Ами не знаех, че имаш сестра.

— Никога не сме говорили за това.

— Срамота е семействата да се разрушават така — изтъкна Леля.

— Ха! _Ти_ каза, че _твоята_ сестра Берил била алчна неблагодарница със съвест колкото на амбулантен търговец.

— Е, да, ама тя _е_ сестра ми.

Баба отвори вратата.

— Бре, бре.

— Какво има? Какво има? Не стой така там — Леля надникна иззад нея в стаята. — Охо!

Маграт поспря в голямото преддверие, тапицирано с червено кадифе. В главата ѝ избухваха странни мисли, не се беше чувствала така от билковото вино насам. Но борейки се с тях като грозновато картофче сред букет главозамайващи хризантеми, един вътрешен глас пищеше, че тя дори не знае как се танцува. Освен на влакче.

Сигурно не беше трудно, щом обикновените хора се справяха.

Миниатюрната Маграт в ума ѝ, бореща се да запази равновесие под натиска на арогантната самоувереност, се зачуди дали Баба Вихронрав се чувства така _през цялото време._

Тя леко повдигна крайчеца на роклята и погледна обувките си.

Не може да са от истинско стъкло, защото иначе щеше вече да куцука към някой пункт за бърза помощ. Нито пък бяха прозрачни. Човешкият крак е полезен орган, но не е особено привлекателен за гледане, освен за някои хора с изключително специализирани интереси.

Обувките бяха огледални. Десетки фасети отразяваха светлината.

Две огледала на краката ѝ. Маграт смътно си спомни нещо за... за вещиците, че не бива никога да застават между две огледала, така ли беше? Дали пък не беше, че не бива да вярва на мъж с оранжеви вежди? Нещо, на което я бяха учили отдавна, когато беше обикновен човек. Нещо... като че ли... вещица не бива никога да застава между две огледала, защото... защото... защото после може да се окаже, че не е същата. Или нещо такова. Сякаш... се пръсваш между образите, цялата ти душа изтънява и някъде в далечината една тъмна част от теб се измъква и почва да те търси, ако не си много внимателен. Или нещо такова.

Тя отхвърли мисълта. Нямахше значение.

Пристъпи напред до малка група гости, които чакаха да влязат.

— Лорд Хенри Слуз и лейди Слуз!

Балната зала изобщо не беше зала, а открито пространство под галещия нощен въздух. До него водеха стъпала. В далечния край друго, доста по-широко стълбище, опасно с искрящи факли, водеше до самия дворец. На видно място върху отсрещната стена висеше огромен часовник.

— Почитаемият Дъглас Нескончаем!

Часът беше осем без петнадесет. Маграт смътно си спомни за някаква старица, крещяща нещо за часа, но... това също нямаше значение...

— Лейди Воленция д'Уреждач!

Маграт изкачи стъпалата. Икономът, който обявяваше пристигналите, я изгледа от глава до пети и след това, сякаш цял следобед е репетирал именно за този момент, изрева:

— Ъ... Тайнствена и красива непозната!

От дъното на стълбите като разлята боя се разпростря тишина. Петстотин глави се обърнаха към Маграт.

Ден по-рано дори самата мисъл за петстотин зяпащи я хора щеше да разтопи Маграт като масло във фурна. Но сега тя отвърна на погледите им, усмихна се и надутото вирна брадичка.

Ветрилото ѝ изплющя като изстрел, когато го отвори.

Тайнствената и красива непозната, дъщеря на Симплисити Чеснова, внучка на Араминта Чеснова, чието самочувствие кипеше толкова силно, че кристализираше извън пределите на личността ѝ...

... пристъпи напред.

Миг по-късно друг гост мина покрай иконома.

Икономът се поколеба. Нещо във фигурата го притесни. Тя ту влизаше, ту излизаше от фокус. Той не бе съвсем сигурен дали изобщо има някой.

После здравият разум, който временно го бе напуснал, за да се скрие някъде замалко, надделя. В края на краищата беше Мъртвешката събота — очакваше се хората да се дегизират и да изглеждат странно. Беше _позволено_ да виждаш такива хора.

— Извинете, ъ, сър — каза той. — За кого да обявя?

— ТУК СЪМ ИНКОГНИТО.

Икономът беше сигурен, че непознатият не проговори, но също така беше сигурен, че е чул думите.

— Ъ... добре... — изломоти той. — Заповядайте тогава... ъ... — Сети се.
— Маскировката е супер, сър.

Икономът проследи как тъмната фигура слиза по стъпалата и се облегна на една колона.

Е, май това беше. Той измъкна носна кърпичка от джоба си, махна напудрената си перука и попи потта от челото си. Чувстваше се, сякаш току-що се е измъкнал на косъм и което беше още по-зле, дори не знаеше от какво.

Внимателно се озърна, сетне се вмъкна в преддверието и зае позиция зад кадифена завеса, където можеше да се наслади на една кротка цигара.

Той замалко не я глътна, когато друг мъж притича с безшумни подскоци по червения килим. Беше облечен като пират, който току-що е взел на абордаж кораб, пренасящ черни кожени облекла за по-особени клиенти. На едното си око имаше превръзка. Другото искреше като зъл смарагд. Освен това не беше редно някой с подобни размери да се движи толкова безшумно.

Икономът мушна фасата зад ухото си.

— Извинете, милорд — хукна той след мъжа и го хвана здраво, но при все това почтително за ръката. — Ще трябва да ми покажете пок... вашата... пок...

Мъжът премести поглед от ръката върху бицепса си. Икономът бързо го пусна.

— Мррроооул?

— Вашата... покана...

Мъжът отвори уста и изхъска.

— Разбира се — съгласи се икономът, отстъпвайки бързешком като разумен човек, чиято заплата със сигурност не е достатъчна, че да се изправя срещу острозъб маниак в черна кожа. — Предполагам, че сте от приятелите на Дука, нали?

— Мррроооул.

— Няма проблем... няма проблем... но сър си е забравил маската...

— Мррроооул?

Икономът панически посочи встрани към една маса, цялата отрупана с маски.

— Дукът настоява всички присъстващи да са маскирани — оправда се икономът. — Ъ-ъ. Дали сър няма да намери тук нещо по вкуса си?

Винаги има по няколко такива, помисли си той. На поканата си пише „Маскарад“ с големи, засукани букви, при това позлатени, но винаги се намират по няколко тъпанари, дето смятат, че е изпратена от някой си на име Маскара. Този специално нищо чудно да е плякосвал градове по времето, когато е трябвало да се учи да чете.

Здравенякът се вторачи в маските. Всички по-хубави бяха вече взети от по-ранните посетители, но това изглежда не го смути.

Той посочи една:

— Искам тази.

— Ъ-ъ... много... добър избор, милорд. Позволете да ви помогна да си я...

— Мрррооул!

Икономът се отдръпна, сграбчвайки собствената си ръка.

Мъжът го изгледа втренчено, след което сложи маската на лицето си и през дупката за окото хвърли поглед в огледалото.

Ужасно странно, помисли си икономът. По принцип мъжете не избират такива маски. Падат си по скелети, птици, бикове и такива неща. Не по котки.

Странното беше, че докато стоеше на масата, маската бе просто една миловидна, рижава котешка муцунка. На лицето му тя беше... все още котешка муцунка, само че доста по-котешка, някак си по-животинска и всъщност доста по-мръснишка, отколкото би трябвало.

— От краай врееме искаам да съм риижав — провлачи мъжът.

— Много добре ви стои, сър — потръпна икономът.

Мъжът с котешката глава се обърна на едната, а после и на другата страна, явно очарован от това, което вижда.

Грибо с тихо самодоволство измърка на себе си и се впусна в бала. Искаше му се да хапне нещо, да понатупа някого, а после... е, после ще видим.

За вълците, прасетата и мечките, мислеци се за хора, това е трагедия. За един котарак е преживелица.

Освен това новото му тяло беше доста по-изгодно. Поне от десет минути никой не го беше замервал със стар ботуш.

Двете вещици огледаха стаята.

— Странно — рече Леля Ог. — Не си представях така кралската спалня.

— Това кралска спалня ли е?

— На вратата има корона.

— О-о.

Баба огледа украсата.

— Какво разбираш ти от кралски спални? — каза тя, колкото да се сопне. — Ти никога не си била в кралска спалня.

— Може и да съм била.

— Айде бе!

— Спомняш ли си коронацията на младия Верънс? Всички бяхме поканени в двореца. Като отидох до... да си напудря носа, видях вратата открената, тъй че влязох и малко си поскачах върху дюшека.

— Това е кошунство. Могат да те вкарат зад решетките за това — яростно рече Баба и добави: — И как беше?

— Много гот. Девојката Маграт не знае какво изпуска. И беше доста по-добре от това тук, бих казала.

Преобладаваше зеленият цвят. Зелени стени, зелен под. Имаше гардероб и нощна масичка. Дори килимче пред леглото, което също беше зелено. Светлината се процеждаше в стаята през прозорец със зеленикави стъкла.

— Все едно сме на блатното дъно — промърмори Баба. Тя перна нещо. — И е пълно с мухи! — За момент като че се замисли много дълбоко, а после изсумтя: — Хъм...

— Дуков гьол — изпревари я Леля.

Навсякъде имаше мухи. Жужаха по прозореца и безцелно се лутаха напред-назад по тавана.

— Дуков гьол — повтори Леля, защото хора, които си правят подобен майтап, винаги си търсят публика, — като патица...

— Чух те — заяде се Баба и отпъди голяма муха.

— Макар че човек би очаквал да има легло — отбеляза Леля.

Каквото нямаше. Вместо него на пода се забелязваше — и това леко ги тревожеше — голям дървен капак, дълъг около шест стъпки и с удобни дръжки.

Те го заобиколиха. От него се вдигнаха мухи и отбръмчаха настрана.

— Идва ми наум една история — рече Баба.

— И на мен — кимна Леля с малко по-писклив от обикновено глас. — Имало едно момиче, дето се омъжило за оня, и той казал: можеш да ходиш навсякъде из двореца, но не бива да отваряш _онази_ врата, а тя я отворила и открила, че той е убил всичките си...

Гласът ѝ заглъхна. Баба напрегнато се взираше в капака, почесвайки брадичка.

— Приеми го така — предложи Леля, която се опитваше да мисли логично противно на волята си. — Какво ли пък толкова можем да открием там долу, дето да е по-лошо от онова, което си представяме?

И двете хванаха по една дръжка.

Пет минути по-късно Баба Вихронрав и Леля Ог излязоха от спалнята на Дука. Баба затвори вратата много внимателно.

Спогледаха се.

— Гнус — промълви Леля, все още пребледняла.

— Да — рече Баба. — Истории!

— Чувала съм за... нали се сещаш, такива като него, но никога не съм го вярвала. О, гадост! Чудя се на какво ли прилича.

— Личи си от километри.

— Във всеки случай това обяснява мухите. — Леля Ог ахна ужасено: — А нашата Маграт е долу с него! И нали знаеш какво ще се случи? Ще се срещнат и...

— Но там има стотици други — изтъкна Баба. — Трудно може да се нарече _интимна_ обстановка.

— Да... но само при мисълта за него, нали знаеш, само _допирът_ му... Ще е все едно да хванеш...

— Как смяташ, Ела брой ли се за принцеса? — прекъсна я Баба.

— Какво? О, да. Вероятно. По чужбинските мерки. Защо?

— Тогавата значи е намесена и друга история. Лили позволява на няколко да се случват едновременно. Помисли малко. Номерът не е в допира. В _целувката_ е.

— Трябва да слезем! — заяви Леля. — Трябва да го спрем! Тоест... познаваш ме, не съм моралистка, но... о, гадост...

— Вие там! Ей, старици!

Те се обърнаха. Ниска дебелана в червена рокля и куполообразна бяла перука надутото ги гледаше иззад маска на лисица.

— Какво? — сопна се Баба.

— „Какво, _милейди“ _ — натърти дебеланата. — Къде са ви добрите обноски? Настоявам да ме упътите към будоара незабавно! _И какво си въобразявате, че правите?_

Въпросът беше към Леля Ог, която я обикаляше в кръг, критично оглеждайки дрехата ѝ.

— Ти си 52-54 — установи Леля.

— Какво? Какво е това _безочие?_

Леля Ог замислено потри брадичката си.

— Е, ами не'нам — измърмори тя. — Червените рокли никога не са ми били _присърце._ Да ти се намира нещо в синьо, а?

Сприхавата жена се обърна да перне Леля с ветрилото си, но една кльощава ръка я потупа по рамото.

Тя погледна право в очите на Баба.

Губейки съзнание, в просъница чу много далечен глас: „Е, ето ме пременена. Тя е 52-ри номер друг път. И ако аз имах такова лице, никога нямаше да нося червено...“

Лейди Воленция д'Уреждач си отпочиваше в закътаното светилище на дамската тоалетна. Тя свали маската си и измъкна от дълбините на деколтето си изкуствена бенка. После се изви назад и надолу, опитвайки се да оправи турнюра на роклята си — упражнението със сигурност представлява най-нелепата женска гимнастика из цялата Вселена, без местата, където са изобретени корсетите.

Освен че беше изключително приспособим паразит (почти колкото гъбата, причиняваща плесенясване по дъба), лейди Воленция беше, най-общо казано, блага душа. Тя винаги участваше в благотворителни балове и се гордееше, че знае малките имена на почти цялата си прислуга — поне поспретнатата част. И беше като цяло благоразположена към животни и дори към деца, ако са измити и не вдигат много шум. Общо взето, тя не заслужаваше това, което щеше да я сполети. А Майката Природа го бе отредила за всяка жена в тази стая и през тази нощ, която по случайност бе с приблизителните размери на Баба Вихронрав.

Тя усети, че някой се приближава до нея.

— 'Звинете, г'спожо.

Оказа се, че е някаква ниска, противна, мазно ухилена жена от простолюдието.

— Какво искаш, старице? — намръщи се лейди Воленция.

— 'Звинете — повтори Леля Ог. — Приятелката ми тука иска да ви каже една-две думи.

Лейди Воленция надуто се извърна към...

... ледено, синеоко, хипнотично забвение.

— Какво е това нещо, дето е като допълнителен зад... странник?

— Това е турнюр, Есме.

— Адски неудобно, ето какво е. Имам усещането, че някой ми върви по петите.

— Все пак бялото ти отива.

— Глупости! Черното е единственият подходящ за вещица цвят. А тая перука е ужасно гореща. Що за безумие — да носиш половин метър коса над главата си.

Баба надяна маската. Беше орлово лице сред бели пера, обкичени с пайети.

Леля оправи някакво интимно приспособление нейде под кринолина си и се изправи.

— Леле, виж ни само — възкликна тя. — Перата в косата ти наистина изглеждат добре.

— Никога не съм била суетна — възрази Баба Вихронрав. — Знаеш го, Гита. _Никой_ не може да ме укори, че съм суетна.

— Така е, Есме — отвърна Леля Ог.

Баба леко се фръцна.

— В такъв случай готова ли сте, мадам Ог?

— Да. Да им _разкажем_ играта, лейди Вихронрав.

Дансингът бе претъпкан. От всяка колона висяха украси в черни и сребристи тонове — цветовете на Мъртвешката събота. Оркестърът бе

разположен на един балкон. Танцуващите се въртяха. Глъчката бе оглушителна.

Един келнер носеше поднос с напитки, но внезапно откри, че е келнер без поднос с напитки. Озърна се наляво-надясно, а после и надолу, където откри една малка лисица под огромна перука.

— Размърдай си задника и донеси още малко от това — приветливо рече Леля. — Виждате ли я, ваше благородие?

— Има прекалено много хора.

— Е, добре, виждате ли Дука?

— Откъде да знам? Всички са с маски!

— Хей, онова там ядене ли е?

Голяма част от не толкова енергичната или по-прегладнялата аристокрация на Генуа се бе скупчила около дълъг бюфет. Единственото, което доловиха освен острите смущвания от чифт усърдни лакти, бе приветливо монотонно каканижене на височината на подмишниците: „... пазете се... ей, вие, малко встрани... pista“.

Леля си проби път до масата и с лакти освободи място за Баба Вихронрав.

— Леле, к'ва кльопачка, а? Гледай ти какви малки пилета имат по тези места — тя грабна една чиния.

— Т'ва са пъдпъдъци.

— Ще си зема три. Ей, сертвоайорът!

Един лакей се облещи срещу нея.

— Има ли някаква туршия?

— Опасявам се, че няма, мадам.

Леля Ог обходи с поглед масата, върху която бяха наредени печени лебеди, печен паун, който вероятно нямаше да се почувства по-добре дори да е _знаел,_ че опашката му ще бъде затъкната обратно на мястото си, и освен това повече плодове, варени раци, ядки, торти, кремове и плодови салати, отколкото в отшелнически сън.

— Ами някакво мезе?

— Не, м'дам.

— Кетчуп?

— Не, _м'дам._

— И ми го наричат пирайшество — измърмори Леля, а оркестърът захвана следващия танц. Тя сръга една висока фигура, която си похапваше от раците. — Ега ти мястото, а?

— МНОГО ПРИЯТНО.

— Хубава маска имаш.

— БЛАГОДАРЯ.

Ръката на Баба Вихронрав хвана Леля за рамото и я завъртя.

— Ето я Маграт!

— Къде? Къде?

— Ей там... седи до саксиите.

— О, да. На шейзлонга. Това значи канапе, да знаеш — добави Леля.

— Какво прави?

— Мисля, че очарова мъжете.

— Какво, Маграт ли?

— Да. Много си надобряла в хипнозата наистина.

Маграт си повя с ветрилото и вдигна поглед към Тип дьо Чучело.

— Ах, сър — каза тя. — Можете да ми донесете още една чиния с яйца от чучулига, ако _наистина_ настоявате.

— Веднага, скъпа госпожице! — Старецът се засили към бюфета.

Маграт изгледа империята си от почитатели и протегна немощна ръка към капитан Дьо Вер от Градската стража. Той се изпъна като струна.

— _Драги_ капитане, можете да имате удоволствието от следващия танц.

>

— Държи се като пачавра — не одобри Баба.

Леля я погледна особено.

— Не съвсем. Малко флирт не е навредил никому. Поне нито един от онези мъже не прилича на Дук. Ей, какво правиш, бе?

Това се отнасяше за нисък плешив мъж, който тайно се опитваше да изправи малък триножник пред тях.

— Ъ... ако бихте могли за няколко минутки да постоите така — срамежливо рече той. — За една гравюрка?

— Каква гравюрка? — изръмжа Баба Вихронрав.

— Нали _знаете_ — усмихна се човекът, отваряйки сгъваемо ножче. — След такъв бал всеки обича да види гравюрата си в сутрешните издания: „Лейди Н’ам коя си се кикоти с лорд Някой си“, нещо от тоя сорт.

Баба Вихронрав отвори уста да отговори, но Леля Ог леко я стисна за ръката. Тя се поуспокои и се зачуди какво по-подходящо да каже.

— Знам един виц за алигаторски сандвичи — започна тя и се отърси от ръката на Леля. — Един влязъл в странноприемница и казал: „Продавате ли алигаторски сандвичи?“ А другият казал: „Да“, и той казал: „Дайте ми тогава алигаторски сандвич — и не се бавете много!“.

Тя му хвърли тържествуващ поглед.

— И? — попита гравьорът, сърчно дялкайки дървото. — И какво станало после?

Леля Ог бързо повлече Баба настрана, търсейки с какво да отвлече вниманието ѝ.

— Някои хора хич нямат чувство за хумор — отбеляза Баба.

Докато оркестърът се нахвърляше върху следващото парче, Леля Ог напипа в джоба си картичката с покана за танц, явно отправена към собственичката на роклята, понастоящем кротко дремеща в далечна стая.

— Това е от... — тя завъртя картичката от другата страна, устните ѝ мърдаха от удивление — сър Роджър ди Кавърли?

— М’дам?

Баба Вихронрав се озърна. Възпълничък военен с големи мустаци ѝ кимна почтително. Имаше вид на човек, който доста рядко се смее на вицове.

— Да?

— Обещахте ми честта за този танц, м’лейди.

— Не е вярно.

Мъжът изглежда се учуди.

— Но уверявам ви, лейди Д’Уреждач... вашата картичка... аз съм полковник Горчици...

Баба го изгледа с дълбоко подозрение, а после прочете поканата за танц, прикрепена към ветрилото ѝ.

— О!

— Можеш ли да танцуваш? — прошепна Леля.

— Разбира се.

— Никога не съм те _виждала_ да танцуваш.

Баба Вихронрав тъкмо щеше да откаже на полковника по най-вежливия възможен начин. Сега предизвикателно изправи рамене.

— Една вещица може всичко, което поиска, Гита Ог. Хайде, господин полковник.

Леля проследи с поглед двойката, докато се изгуби сред тълпата.

— Здравей, лисичке — произнесе глас зад гърба ѝ. Тя се извърна. Нямаше никой.

— Тук долу.

Тя сведе поглед.

Много мъничка фигурка, облечена в униформата на капитан от дворцовата стража, напудрена перука и мазна усмивка засияха срещу нея.

— Казвам се Казанунда — рече той. — Имам репутацията на най-великия любовник в целия свят. Какво ще кажеш?

Леля Ог го изгледа от горе до долу или поне от долу до още по-надолу.

— Ти си джудже — заключи тя.

— Размерът няма значение.

Леля Ог обмисли положението си. Едната ѝ колежка, пословична със скромната си и срамежлива натура, понастоящем се държеше като онази — как се казваше — езическа кралица, дете вечно въртяла номера на мъжете и се къпела в магарешко мляко и тям подобни. А _другата_ се държеше много странно и танцуваше с мъж, въпреки че си оплиташе краката. Леля Ог почувства, че заслужава поне малко време за себе си.

— Можеш ли и да танцуваш? — уморено попита тя.

— О, да. Какво ще кажеш да излезем някой път на среща?

— На колко години мислиш, че съм? — попита Леля.

Казанунда се замисли.

— Добре тогава. Какво ще кажеш да посъкратим ухажването?

Леля въздъхна и се наведе, за да хване ръката му.

— Хайде.

Лейди Воленция д'Уреждач — окаяна, кльощава фигура в сложен корсаж и бельо до глезена — непохватно се заклатушка по коридора.

Тя съвсем не бе сигурна какво се бе случило. Появиха се онези _ужасяващи_ жени, сетне чувството на абсолютно блаженство, а после... тя седеше на килима без _рокля_. По време на еднообразния си живот лейди Воленция бе посетила доста балове и знаеше, че има случаи, в които се събуждаш в странни стаи без рокля, но това определено ставаше по-късно през нощта и най-малкото имаш някаква представа защо си там...

Тя бавно напредваше, подпирайки се на стената. Някой категорично ще отговаря за това.

Изад чупката на коридора се появи фигура, лениво прехвърляща пуешка кълка от едната ръка в другата.

— Моля ви — каза лейди Воленция. — Чудя се дали бихте били така добър да... о...

Тя изгледа от горе до долу облечената в кожа фигура с превръзка на окото и усмивка на корсар преди абордаж.

— Мрррооул!

— О-о. Я виж ти!

Какво му е толкова на танцуването, си каза Баба Вихронрав. Просто обикаляш насам-натам под звуците на музика.

Но е от полза да можеш да четеш мислите на партньора си. Танцуването става инстинктивно, след като си преминал фазата, през която гледаш в краката си, за да видиш какво правят, а вещиците ги бива в разшифроването на резониращи инстинкти. Настъпи кратка схватка, когато полковникът се опита да води, но скоро се предаде, отчасти защото Баба Вихронрав чисто и просто отказваше да прави компромиси, но най-вече заради ботушите ѝ.

Обувките на лейди Д'Уреждач не ѝ станаха. Освен това Баба бе привързана към ботушите си. Те имаха сложни железни кантове и носове като стенобойни машини. Когато опреше до танцуване, ботушите на Баба стъпваха точно там, където им хрумне.

Тя насочи своя беззащитен и леко осакатен партньор към Леля Ог, която вече бе освободила порядъчно пространство около себе си. Онова, което Баба можеше да постигне с два синкопирани удара на ботушите си, Леля Ог постигаше просто с бюста си.

Това бе голям и препатил бюст, неподлежащ на задръжки. Когато Леля Ог се приземяваше, той подскачаше. Когато тя се завърташе надясно, той не бе привършил лявото завъртане. Освен това краката на Леля се движеха в сложни комбинации от джигата без никаква връзка със същинското темпо. В крайна сметка докато тялото ѝ правеше движения като за валс, краката ѝ изпълняваха нещо доста по-близо до моряшкия танц. Крайният резултат принуждаваше партньора ѝ да танцува няколко стъпки встрани, а доста от заобикалящите ги двойки спираха да танцуват просто за да бъдат свидетели, в случай че засилването на резонанса я запрати към полилея.

Баба и безпомощният ѝ партньор се завъртяха към нея.

— Спри да се дуеш — изсъска Баба и изчезна обратно в тълпата.

— Коя е приятелката ти? — попита Казанунда.

— Тя е... — започна Леля.

Засвириха тромпети.

— Тука малко сбъркаха такта — обади се тя.

— Не, това значи, че Дукът пристига — обясни Казанунда.

Оркестърът спря да свири. Двойките като по команда се обърнаха към парадното стълбище.

По него тържествено слизаха две фигури.

Честна дума, той е един изтупан, представителен дявол, си каза Леля. Просто поредното доказателство. Есме е права. Не може да се съди по външния вид.

А тя...

... това ли е Лили Вихронрав?

Жената не носеше маска.

Прибави или махни особената усмивка и бръчките и става досущ Баба Вихронрав.

Всъщност почти...

Леля откри, че се извърта да открие бялата орлова глава сред тълпата. Всички погледи бяха обърнати към стълбището, но един от тях беше като от стомана.

Лили Вихронрав беше облечена в бяло. До този момент на Леля Ог не ѝ беше хрумвало, че може да има различни нюанси на бялото. Сега вече знаеше. Бялата рокля на Лили Вихронрав сякаш искреше. Тя усети, че дори всички светлини да угаснат, роклята на Лили пак щеше да блести. Беше изискана. Беше с буфан-ръкав, поръбена с дантели и светеше.

А Лили Вихронрав изглеждаше — Леля Ог трябваше да признае — по-млада. Имаше типичното телосложение и острите черти на Вихронравови, но изглеждаше... по-запазена.

Ако така се отразява лошотията, помисли си Леля, още преди години да бях съгрешила с туй-онуй. Възмездието за греха е смърт, но такава е и отплатата за добродетелта, а злите поне се прибират навреме от работа в петък вечер.

Въпреки това очите бяха същите. Някъде из гените на Вихронравови имаше късче сапфир. А може би цяла жила.

Дукът беше невероятно красив. Но това бе разбираемо. Беше целият в черно. Дори очите му бяха зад черни очила.

Леля се спусна да си пробива път през тълпата до Баба Вихронрав.

— Есме?

Тя сграбчи ръката на Баба.

— Есме!

— Мм?

Леля усети раздвижване. Морето от хора се разцепи на две, освобождавайки просека между стълбището и канапето в далечния край на залата.

Кокал четата на Баба Вихронрав бяха бели като роклята ѝ.

— Есме! Какво има? Какво _правиш?_ — притесни се Леля.

— Опитвам се... да... спра... историята — накъсано изрече Баба.

— А тогава _тя_ какво прави?

— Позволява й... да... се случи!

Тълпата около тях се отдръпваше. Изглежда несъзнателно. Просто неусетно се оформяше нещо като коридор.

Принцът бавно пристъпяше по него. Зад Лили трепваха бледи отражения, като че ли я следваше призрачна процесия.

Маграт се изправи.

На Леля се стори, че във въздуха се появява дъга. Вероятно чуруликаха сини птички.

Принцът пое ръката на Маграт.

Леля хвърли поглед към Лили Вихронрав, която бе останала на стъпалата, благо усмихната.

После тя се опита да погледне в бъдещето.

Беше ужасно лесно.

Обикновено бъдещето се разклонява при всеки обрат на събитията и е възможно да добиеш само най-смътна представа за онова, което предстои, дори да си толкова чувствителен към времето, колкото са вещиците. Но в случая историите се бяха увили около дървото на събитийността, изкривявайки формата му до неузнаваемост.

Баба Вихронрав нямаше да разбере какво означава квантов модел на неизбежността, дори да ѝ го поднесяха на тепсия. Ако ѝ подхвърлиш израза „пространствено-времеви парадигми“ тя само ще попита „Какво?“. Но това не значи, че бе невежа. Просто не беше на „ти“ с изразите, особено безсмислените. Тя просто знаеше, че има определени неща, които непрекъснато се случват в човешката история, нещо като триизмерни клишета. Истории.

— А сега сме част от това! И аз не мога да го спра! Трябва да се спира по някакъв начин, а аз не мога да го открия!

Оркестърът засвири валс.

Маграт и принцът се завъртяха на дансинга, приковали погледи един в друг. След малко няколко двойки се осмелиха да се присъединят. А по-късно, сякаш целият бал бе машина, чиято пружинка отново е навита, дансингът се изпълни с танцуващи двойки и разговорите замряха.

— Ще ме представиш ли на приятелката си? — попита Казанунда някъде откъм лакътя на Леля. Покрай тях профучаваха танцуващите.

— Всичко ще се случи — каза Баба, пренебрегвайки нискоразмерното вмешателство. — Всичко. Целуват се, часовникът бие полунощ, тя бяга навън, стъклената пантофка пада, всичко.

— Ъ, гадост — поотърси се Леля, навеждайки се към главата на кавалера си. — По-скоро бих облизала жаба.

— Тя изглежда тъкмо като за мен — обади се Казанунда с леко отпаднал глас. — Властните жени винаги са ме привличали.

Вещиците се загледаха в отнесената двойка, която се гледаше предано.

— Мога да ги препъна, няма проблем — предложи Леля.

— Не може. Това не е нещо, което може да се случи.

— Е, Маграт е разсъдлива... горе-долу — обнадежди се Леля. — Може би ще усети, че нещо не е наред.

— Като върша нещо, го върша качествено, Гита Ог — срязва я Баба. — Тя няма да усети нищо, преди часовникът да удари полунощ.

И двете извъртяха очи нагоре. Бе едва девет часът.

— Знаеш ли — обади се Леля Ог, — часовниците не бият полунощ. Струва ми се, че просто отброяват дванайсет удара. Искам да кажа, че то си е само въпрос на зъбни колелца.

Двете отново погледнаха часовника.

В блатото Легба, черният петел, изкукурига. Той винаги кукуригаше по залез слънце.

Леля Ог тежко изкачи поредното стълбище и се подпря на стената да си поеме дъх.

Трябваше да е тук някъде.

— Следващия път ще се научиш да си държиш устата затворена, Гита Ог — измърмори тя.

— Предполагам, че напуснахме гюрултията, за да се уединим някъде за интимна размумка — с надежда рече Казанунда, подтичвайки зад нея.

Леля се опита да не му обръща внимание и се втурна по един прашен коридор. Встрани имаше открит балкон с изглед надолу към балната зала. А насреща...

... малка дървена врата.

Тя я блъсна с рамо. Вратата се отвори. Вътре се въргаляха механизми в ритъм с танцуващите долу фигури. Сякаш часовникът ги привеждаше в действие, което, образно казано, си беше така.

Часовников механизъм, помисли си Леля. Разбереш ли часовниковия механизъм, значи си наясно с _всичко._ Ще ми се да бях наясно с проклетия му механизъм.

— Много уютно — обади се Казанунда.

Тя се вмъкна в часовника през пролуката. Зъбни колела затракаха покрай носа ѝ.

За момент се вторачи в тях.

Божке! Всичкото това само за да кълца времето на малки парченца.

— Може и да е съвсем мъничко неудобно — отбеляза Казанунда откъм подмишницата ѝ. — Но човек се приспособява, мадам. Спомням си, веднъж в Куирм на инвалиден стол...

Да видим сега, каза си Леля. Тая част е свързана с оная част, това тука се завърта, онова се завърта _по-бързо,_ тая назъбена джаджа се клати напред-назад...

О, добре. Както казал Върховният жрец на весталката, просто завърташ първия, който ти попадне.*

[* Това е крайт на един виц от Света на Диска, уви, загубен за поколенията.]

Леля Ог си плю на ръцете, сграбчи най-голямото зъбно колело и го завъртя.

То продължи да се движи, повличайки я със себе си.

Дявол да го вземе! О, добре...

И тогава тя направи нещо, което нито Баба Вихронрав, нито Маграт някога биха сънужали, че ще сторят в дадената ситуация. Но пътешествията на Леля Ог из морето на междуполовия флирт бе стигнало доста по-далеч от разходка в пристанището. Затова тя не смяташе, че е унизително да накара мъж да ѝ помогне.

Усмихна се превзето на Казанунда.

— Нещата биха били по-удобни в нашето малко _pie-de-terre*,_ ако мъничко завъртиш онова колелце. Сигурна съм, че _ти_ можеш да се справиш.

[* Става дума за pied-a-terre (фр.) — временно жилище. — Бел.прев. (Във варианта на Леля е нещо като „пита от кал“ на чист френско-английски диалект. — Бел.ред.)]

— О, няма проблеми, скъпа госпожо — отзова се Казанунда и протегна ръка.

Джуджетата са невероятно силни за размерите си. Колелото изглежда изобщо не го затрудни.

Някъде из машинарията нещо се запъна за миг и после направи _щрак._ Големите колела се завъртяха неохотно. Малките колелца заскрибуцаха около осите си. Едно важно детайлче отхвъркна и рикошира в малката твърда глава на Казанунда.

И доста по-бързо, отколкото би трябвало да е възможно, стрелките се завъртяха по циферблата.

Изникналият точно над главата ѝ шум накара Леля Ог да вдигне поглед.

Самодоволното ѝ изражение се изпари. Чукчето, което отброяваше часовете, бавно се залюля назад. Мисълта, че стои точно под камбаната, тресна Леля Ог в момента, в който езикът се тресна в камбаната.

Баам...

— О, по дяволите!

... бам...

... бам...

... бам...

Мъглата се стелеше из блатото. А с нея се движеха сенки, чиито очертания бяха неопределени в тази нощ, в която разликата между живите и умрелите бе просто въпрос на време.

Госпожа Гогол можеше да ги почувства сред дърветата. Бездомните. Гладните. Мълчаливите хора. Забравени от дявола и бога. Хората от мъглата и от калта, чиято единствена сила бе нещо отвъд слабостта и чиито надежди бяха толкова паянтови и скалъпени надве-натри, колкото и домовете им. Хората от града — не тези, които живееха в големите бели къщи и ходеха по балове в изящни каляски, а другите. Онези, за които никога не ставаше дума в историите. Историите като цяло не се интересуват от свинари, които си остават свинари, или от бедни и унижени обуцари, чиято съдба е да умрат малко по-бедни и доста по-унижени.

Това бяха хората, които теглеха на гърбовете си магическото кралство, готвеха манджите, метяха подовете, изриваха боклуците от вечерта. Те съставляваха тълпата и техните мечти и желания, колкото и незначителни да бяха, нямаха никакво значение. Невидимите хора.

Ето ме и мен, помисли си тя. Залагам капани за боговете.

В мултивселената има различни форми на вуду-магия, защото това е религия, която може да бъде сглобена от всичко подръчно. И всички те се опитват по някакъв начин да призват бог, който да се всели в човешко тяло.

Това е глупаво, помисли си госпожа Гогол. Опасно е.

Магията ѝ действаше по обратния начин. Какво беше бог? Фокусирана вяра. Ако хората вярват, богът започва да расте. Отначало слабо, но ако блатото учеше на нещо, то бе търпение. Всичко би могло да стане обект на вяра. Шепя пера, вързани с червена панделка, шапка и палто върху няколко пръчки... всичко. Защото когато всичко, което хората притежават, в действителност е нищо, тогава каквото и да е би могло да бъде почти всичко. След това го храниш, обграждаш го с внимание, както квачка се грижи за пиленцата си, и даваш възможност на силата му да нараства малко по малко. А когато узрее моментът — отваряш пътя... в обратната посока. По-скоро човекът може да е господар на бога, отколкото обратното. След това се плаща дан, но така е винаги. Госпожа Гогол от опит знаеше, че накрая всички умират.

Тя си наля ром и подаде шишето на Събота.

Той отпи голяма глътка и подаде бутилката на нещо, което можеше да бъде и ръка.

— Да започваме — подкани госпожа Гогол.

Мъртвецът вдигна три малки тъпана и забарабани някакъв ритъм, подобен на ударите на сърцето.

След известно време нещо потупа госпожа Гогол по рамото и ѝ подаде бутилката. Беше празна.

Май дойде време...

— Госпожа Хубавата Ана ми се усмихва. Господин Безопасен път ме закриля. Господин Широка крачка ме направлява. Хоталога Андрюз ме поддържа. Стоя на границата между светлината и мрака, но това няма значение, защото аз съм границата. Ето ти ром. Ето ти цигари. Ето ти храна. Ето ти дом. А сега ме чуй добре...

... бам.

За Маграт това бе като да попадне от един сън в друг. Тя в унес си представяше как танцува с най-красивия мъж в залата, а после... танцуваше с най-красивия мъж в залата.

Само дето носеше две кръгчета опушено стъкло пред очите си.

Въпреки че Маграт бе с жалостиво сърце, неспасяем мечтател и, както Баба Вихронрав бе отбелязала, мокра кокошка, тя нямаше да е вещица, ако не притежаваше определени инстинкти и здрав разум да им се доверява. Протегна ръка и преди той да се усети, дръпна стъклата от очите му.

И по-рано бе виждала такива очи, но никога на същество, което върви изправено.

Краката ѝ, които преди миг бяха изпълнявали грациозни движения, се заплетоха.

— Ъ-ъ... — започна тя.

И усети, че ръцете му, розови и добре поддържани, бяха студени и влажни.

Маграт обезумяла се обърна и побягна, разблъсквайки двойките. Краката ѝ се омотаха в роклята. Глупавите обувки ѝ хлопаха.

Неколцина лакеи се изпречиха на стъпалата пред залата.

Маграт присви очи. Само да се измъкне, другото нямаше значение.

— Хаййя!

— Ох!

Тя отново побягна, подхлъзвайки се в началото на стъпалата. Едната стъклена пантофка се изхлузи на мрамора.

— Как, по дяволите, да се движи човек с това на краката! — изкрещя тя на света като цяло. Неистово подскачайки на един крак, изу другата обувка и избяга в нощта.

Принцът бавно отиде до стъпалата и вдигна изоставената пантофка.

Поддържа я в ръката си. Светлината проблясваше по огледалната ѝ повърхност.

Баба Вихронрав се опря в сянката на стената. Всички истории имат повратен момент, а за тази той като че трябваше скоро да настъпи.

Баба умееше да се вмъква без проблем в чуждите съзнания, но сега се налагаше да влезе в своето. Тя се концентрира. Навътре... по-надълбоко... покрай мислите за ежедневието и дребните грижи, по-бързо, по-бързо... през пластове на дълбокия размисъл... по-дълбоко... покрай запечатаните и затрупани минали неща, стари грехове и замразени разкаяния, но сега нямаше време за тях... надолу... и натам... към сребърната нишка на историята. Баба е била част от нея, беше част от нея, така че историята трябваше да бъде част от Баба.

Историята течеше съвсем наблизо. Баба се пресегна.

Тя мразеше всичко, което предопределяше съдбата на хората, което ги залъгваше и ги правеше по-малко човеци, отколкото са.

Историята се бе омотала като стоманено корабно въже. Тя го сграбчи.

Очите ѝ зейнаха в потрес. После тръгна напред.

— Извинете, ваше височество.

Издърпа обувката от ръцете на Дука и я вдигна над главата си.

Изражението ѝ на сатанинско задоволство представляваше ужасяваща гледка.

А после хвърли обувката.

Стъклото се разби върху стълбите.

По мрамора се пръснаха хиляди проблясващи парченца.

Обвита по цялата дължина на пространство-времето с форма на костенурка, познато като Света на Диска, историята се разтресе. Увисвайки, една осакатена част от нея проряза нощта, опитвайки се да намери сюжет, в който да впие пипалата си.

Дърветата в сечището се раздвижиха. Сенките също. Те не би трябвало да могат да се движат, освен ако светлината не се движи. Тези обаче го правеха.

Тъпанът спря.

От време на време в тишината изпращяваше концентрираната около повесеното палто енергия.

Събота пристъпи напред. Като посегна към палтото, зелени искрици плъзнаха по ръцете му. Той го облече.

Тялото му се затресе.

Ерзюлия Гогол въздъхна.

— Тук си — каза тя. — Все още си ти. Самият ти.

Събота вдигна ръце, стиснати в юмруци. От време на време краката му потрепваха, докато силата в него диво се мяташе да намери излаз, но личеше, че той я владее.

— Най-трудното мина — вече по-спокойно рече тя.

Събота кимна.

Сега, когато силата бушува в него, помисли си тя, той си възвърна огнения дух, който имаше приживе. Не беше особено добър човек, това ѝ бе известно. Генуа не беше пример за гражданска добродетелност. Но той поне никога не бе казвал на хората, че искали да бъдат потискани и че всичко, което прави, било за тяхно добро. Около кръга хората от Нова Генуа — _старата_ Нова Генуа — коленичиха или се поклониха.

Навремето той не беше благ владетел. Но си беше на мястото. Когато се държеше деспотично или арогантно или просто правеше грешки, никога не твърдеше, че има друго оправдание, освен че е по-голям, по-силен и понякога по-гаден от другите. Никога не твърдеше, че го прави, защото е _по-добър_ от другите. И никога не казваше на хората, че трябва да бъдат щастливи, нито им натрапваше някакво щастие. Невидимите хора знаеха, че щастието не е естествено състояние на човечеството и че никой не може да им го поднесе на тепсия.

Събота отново кимна, този път с удовлетворение. Когато отвори уста, между зъбите му проблеснаха искри. А когато тръгна през блатото, алигаторите бързо се отдръпнаха от пътя му.

>

В дворцовите кухни цареше спокойствие. Огромните табли с печено месо, свинските глави, захапали ябълки, и многослойните плодови салати отдавна бяха отнесени горе. Откъм гигантските мивки в далечния край, където част от прислугата се бе заела с миенето, се разнасяше дрънчене.

Госпожа Приятна, готвачката, си беше приготвила порция рибно филе със сос от раци. Тя не беше най-добрата готвачка в Генуа — госпожа Гогол бе ненадмината с нейния бъркоч, двете обаче бяха сравними, както, да речем, диамант и сапфир. Тя бе дала най-доброто от себе си, за да подготви пищен банкет, защото имаше професионална гордост, но същевременно чувстваше, че не я бива да направи кой знае какво от купчина месо.

Генуезката кухня, както всички прехвалени кухни из мултивселената, бе създадена от хора, които в отчаянието си бяха принудени да употребят продуктите, отхвърлени от господарите им. Никой не би опитал лястовичето гнездо, освен ако не му се налага. Само гладът може да принуди човека да опита за пръв път алигатор. Никой няма да яде перки от акула, ако има възможност да изяде останалата част.

Тя си сипа чаша ром и тъкмо поднасяше лъжицата към устата си, когато почувства, че я наблюдават.

На вратата стоеше висок мъж с черен кожен жакет, увесил на ръката си котешка маска.

Гледаше я много недвусмислено. Госпожа Приятна усети, че ѝ се ще да бе направила нещо с косата си и да бе с по-хубава рокля.

— Какво искаш? — попита тя.

— Искаам да яааам, г'спожоу Прияятна — каза Грибо.

Тя го изгледа от глава до пети. Напоследък в Генуа се навъртаха всякакви странни типове. Този явно бе от гостите на бала, но в него имаше нещо много... _познато._

Грибо беше нещастен. Хората вдигнаха врява само защото бе отмъкнал една печена пуйка от масата. Плюс това кльощавата зъбата самка непрекъснато му се усмихваше и прошепна, че ще го чака по-късно в розовата градина, което изобщо не беше по котешки. Това го обърка, защото тялото му не беше подходящо за целта, а също и нейното. Освен това наоколо имаше прекалено много други мъжкар.

После той бе надушил кухнята. Кухните привличат котките също както гравитацията придърпва скалите.

— Виждали ли сме се преди? — попита госпожа Приятна.

Грибо не отговори. Той бе последвал носа си до някаква купа на една от големите маси.

— Искаам — настоя Грибо.

— Рибешки глави? — учуди се госпожа Приятна. Те на практика си бяха за боклука, въпреки че с малко ориз и няколко вида специален сос от тях можеше да стане такава гозба, че да си оближеш пръстите.

— Искаам — повтори Грибо.

Госпожа Приятна вдигна рамене.

— Щом като искаш сурови рибешки глави, човече, заповядай!

Грибо несигурно пое купата. Не си служеше много добре с пръстите. Озърна се затворнически и се шмугна под масата.

Разнесе се усилено мляскане и шум от стърженето на купата по пода.

Грибо се измъкна навън.

— Млиакоу? — попита той.

Хипнотизирана, госпожа Приятна се пресегна да вземе млякото и една чашка...

— Паааниичкаа — подсказа Грибо.

... и една паничка.

Грибо взе паничката, изгледа я измъчено и я сложи на пода.

Госпожа Приятна зяпна.

Грибо довърши млякото и облиза остатъка от брадичката си. Вече се чувстваше доста по-добре. А ей там гореше силен огън. Той прелази до него, седна, плю върху лапата си и направи опит да си изчисти ушите, което не се получи, понеже необяснимо как нито ушите, нито лапите му бяха с нужната форма. Тогава той се сви, доколкото можа, тоест не особено много, като се вземе предвид, че скелетът му, изглежда, също беше сбъркан.

След известно време госпожа Приятна чу ниско, астматично прохъркване.

Грибо се опитваше да мърка.

Гърлото му не беше с подходящата конструкция.

След малко той щеше да се събуди с лошо настроение и желание за бой.

Госпожа Приятна се върна към вечерята си. Въпреки факта, че огромен мъжага току-що бе изял купа рибешки глави и бе излочил паница мляко пред очите ѝ, а сега лежеше неудобно сгънат пред огнището, тя откри, че не изпитва никакъв страх.

Всъщност се бореше с желанието си да го почеше по коремчето.

Търчейки по дългия червен килим към дворцовите порти и свободата, Маграт изу и другата пантофка. Просто да се махне, това бе най-важното. _От_ беше по-неотложно, отколкото _към._

И тогава от сенките изплуваха две фигури и се изпречиха на пътя ѝ. Докато те се приближаваха в пълна тишина, тя патетично вдигна пантофката. В сумрака просто усещаше втренчените им погледи.

Тълпата се разцепи. Лили Вихронрав се плъзна напред сред шумолене на коприна.

Изгледа Баба от глава до пети, без да покаже някаква изненада.

— Цялата в бяло при това — сухо рече тя. — Честна дума, каква си ми _хубавка._

— Но те спрях — изрече Баба, все още задъхана от усилието. — _Счупих я._

Лили Вихронрав се загледа през рамото ѝ. Сестрите-змии се качваха по стълбите, влачейки Маграт.

— Да ни опази господ от хора без въображение. Пустите му неща са в чифт, да знаеш.

Тя отиде до Маграт и грабна втората пантофка от ръката ѝ.

— Часовникът ме заинтригува — обърна се отново към Баба. — Направо се впечатлих. Но няма полза. Не можеш да спреш такова нещо. То притежава движещата сила на неизбежността. Не можеш да провалиш една хубава история. От мен да го знаеш.

Подаде пантофката на принца, без да сваля поглед от Баба.

— Ще ѝ стане — изтъкна тя.

Двама придворни държаха крака на Маграт, докато принцът нахлузваше пантофката върху протестиращите ѝ пръсти.

— Ето — каза Лили, все още без да погледне надолу. — И престани да опитваш тая дивашка вещерска хипноза върху мен, Есме.

— Става ѝ — обади се принцът, но не много убедено.

— Ами да, на всекиго ще стане — изчурулика глас някъде иззад тълпата. — Ако преди това си obuе два чифта вълнени чорапи.

Лили погледна надолу. После се втренчи в маската на Маграт. Протегна ръка и я дръпна.

— Оу!

— Момичето е фалшиво — установи Лили. — Но все пак няма значение, Есме, защото _пантофката_ е истинска. Така че това, което трябва да направим, е да открием момичето, на чийто крак ще прилегне...

В тълпата настъпи раздвижване. Придворните се отдръпнаха, разкривайки Леля Ог, омазана с машинно масло и обвита в паяжини.

— Ако е трийсет и девети за тясно ходило, аз съм вашият човек — заяви тя. — Само да сваля тези ботуши...

— Нямах предвид теб, бабке — студено каза Лили.

— О, напротив — рече Леля. — Видиш ли, ние знаем как стават тия работи. Принцът обикаля из целия град с пантофката, опитвайки се да намери момичето, на чийто крак ще стане. Това беше планът ти, нали? Тъй че аз мога да ти спестя усилията, какво ще кажеш?

По лицето на Лили премина сянка на несигурност.

— _Момиче_ — наблегна тя — на възраст за _женене._

— Няма проблем — лъчезарно се отзова Леля.

Джуджето Казанунда гордо сръга един придворен в коленете.

— Тя ми е много близка лична приятелка.

Лили изгледа сестра си:

— Това е _твое_ дело. Не мисли, че не знам.

— Нищо не правя — рече Баба. — Това си е реалността, тя действа сам-самичка.

Леля грабна пантофката от ръцете на принца и преди другите да успеят да помръднат, я нахлузи на крака си.

После вдигна крак във въздуха.

Пасваше й идеално.

— Ето! — възкликна тя. — Видя ли? Щеше да пропилееш целия ден.

— Особено като си помислиш, че сигурно в града има стотици, които са с...

— ... тясно ходило...

— ... тясно ходило и носят този номер — продължи Баба. — Освен ако, разбира се, не се случи така, че да отидете още в самото начало в нужната къща. Стига да ви се усмихне късметът.

— Но това ще е _измама_ — обади се Леля и сръга принца. — Искам само да добавя, че нямам нищо против махането с ръчичка, разопаковането на

разни подаръци и другите му царски работи, но не се виждам в едно легло с туй сладурче.

— Защото той не спи в легло — додаде Баба.

— Ъхъ, той спи в гьол — съобщи Леля. — Видяхме го. Просто един огромен, голям, вграден гьол.

— Защото е жаба — поясни Баба.

— И цялото му леговище е пълно с мухи, в случай че се събуди посред нощ и му се прище закусчица — допълни Леля.

— Така си и знаех! — извика Маграт, отскубвайки се от стражите. — Ръцете му са лепкави.

— Ръцете на доста мъже са лепкави — сподели Леля. — Но на този са лепкави, защото е жаба.

— Аз съм принц със синя кръв! — възкликна принцът.

— И жаба при това — вметна Баба.

— Не възразявам — обади се Казанунда някъде изотдолу. — Аз съм привърженик на свободните взаимоотношения. Ако искаш да излизаш с жаба, аз нямам нищо против...

Лили огледа тълпата. После щракна с пръсти.

Баба Вихронрав остро усети внезапната тишина.

Леля Ог изгледа хората около себе си. Размаха ръка пред лицето на един страж.

— Леле...

— Това не може да продължи дълго — натърти Баба. — Не можеш да задържиш хиляда човека за дълго.

Лили вдигна рамене:

— Те не са важни. Кой ще ти помни кои са присъствали на бала? Ще запомнят само бягството, пантофката и щастливия завършек.

— Казах ти — не можеш да започнеш историята отначало. А той е жаба. Дори ти не успяваш да запазиш образа му за дълго. Нощем той си връща предишния вид. В спалнята му има _гьол._ Той е жаба — равно каза Баба.

— Но само отвътре — възрази Лили.

— Отвътре е онова, което има значение — изтъкна Баба.

— Външността е доста важна, имай предвид — намеси се Леля.

— Много хора отвътре са животни. Много животни отвътре са хора — рече Лили. — Какво лошо има?

— Той е жаба.

— Особено нощем — вмъкна Леля.

Хрумна ѝ, че съпруг, който през цялата нощ е човек, а _денем_ — жаба, би бил почти приемлив. Няма да ти дава заплата си, но прането ще е доста по-малко, а мебелите — по-запазени. Не можеше да изкара от ума си доста личните размишления относно дължината на езика му.

— И си убила Барона — обади се Маграт.

— Да не мислиш, че бе особено добър човек? — попита Лили. — Освен това не прояви никакво уважение към мен. А ако не те уважават, си нищо.

Леля и Маграт се усетиха, че гледат към Баба.

— Той е жаба.

— Намерих го в блатото — обясни Лили. — Усетих, че е доста схватлив. Трябваше ми някой... възприемчив към убеждения. Защо жабите да нямат шанс? Той няма да е по-лош от повечето съпрузи. Само една целувка от принцеса и магията е запечатана.

— Повечето мъже са животни — рече Маграт, която бе заимствала идеята отнякъде.

— Да. Но той е жаба — повтори Баба.

— Постави се на мое място. Виждаш ли тази страна? Тя е само блата и жаби. Няма _посока_. Но аз мога да направя този град велик. Не анархия като Анкх-Морпорк, а порядъчно място.

— Момичето не иска да се омъжи за жаба.

— Какво значение ще има това след сто години?

— Има значение _сега_.

Лили разпери ръце:

— Какво искате тогава? Избирайте. Мен... или онази жена от блатото. Светлина или мрак. Мъгла или слънце. Тъмен хаос или щастлив край.

— Той е жаба, а ти уби стария Барон — повтори Баба.

— Ти щеше да сториш същото — отвърна Лили.

— Не. Щях да си _помисля_ същото, но нямаше да го сторя.

— Има ли разлика всъщност?

— Да не би да не _знаеш?_ — учуди се Леля Ог.

Лили се разсмя:

— Само се вижте вие тричките. Ще се пръснете от безплодни добри намерения. Момата, майката и дъртофелницата.

— Ти кого наричаш мома? — викна Леля Ог.

— Ти кого наричаш майка? — възмути се Маграт.

Баба Вихронрав се намръщи като някой, който е открил, че е останала само една клечка и при това всички дълги са вече изтеглени.

— Е, сега какво да ви правя? — попита Лили. — Наистина съм против смъртното наказание, освен ако не се налага, но не мога да допусна да вършите глупости наоколо... — Тя се загледа в ноктите си. — И така, мисля, че трябва да ви затворя някъде, докато всичко приключи. А после... сещате ли се какво ще направя после? Ще очаквам да избягаш. Защото в края на краищата от нас двете аз съм добрата.

Ела внимателно вървеше през осветеното от луната блато, следвайки подскачащата фигура на Легба. Долавяше движение във водата, но нищо не изплуваше оттам — лошите новини като Легба се разпространяват бързо, дори сред алигаторите.

В далечината се появи оранжева светлина. Оказа се колибата или лодката, или каквото там беше жилището на госпожа Гогол. В блатото разликата между водата и сушата на практика беше въпрос на избор.

— Ехо? Има ли някой там?

— Влез, дете. Седни. Почини си малко.

Ела предпазливо пристъпи на клатещата се веранда. Госпожа Гогол седеше на стола си, в скута ѝ — парцалива кукла в бяла дреха.

— Маграт каза...

— Знам всичко. Ела при Ерзюлия.

— Коя си ти?

— Аз съм... просто приятел, момичето ми.

Ела се напрегна, като че се готвеше да побегне.

— Не си някаква кръстница, така ли?

— Не. Не, за бога. Просто приятел. Някой проследи ли те?

— Не... не мисля.

— Дори да са го сторили, е без значение. Може би трябва да се пренесем в реката за известно време въпреки всичко. Ще бъдем в по-голяма безопасност, ако сме заобиколени от вода.

Колибата се килна на една страна.

— По-добре седни. Краката доста друсат, като сме на по-плиткото.
Все пак Ела рискува да погледне.

Колибата на госпожа Гогол пътуваше посредством четири големи пачи крака, които в момента се бяха изпружили над блатото. Те заджапаха из плитчините и лека полска се потопиха в реката.

Грибо се събуди и се протегна.

И крайниците му бяха сбъркани.

Госпожа Приятна седеше и го гледаше. Остави чашата си на масата.

— А сега какво ще желаяш, господин Котаране? — попита тя.

Грибо излази до вратата, дяляща го от външния свят, и задраска по нея.

— Искаам вълнаа, г'спожоу Прияятна.

— Тогава просто завърти бравата — посъветва го тя.

Грибо се втренчи в бравата с вида на човек, опитващ се да вникне в някаква много напреднала технология, след което ѝ хвърли умолителен поглед.

Тя му отвори вратата, отмести се да му направи път, а после я затвори, заключи и се облегна на нея.

— Вгляшка трябва да е на сигурно при госпожа Гогол — каза Маграт.

— Ха! — изсумтя Баба.

— Тя доста ми допадна — вметна Леля Ог.

— Нямам доверие на хора, които пият ром и пушат лула — заяви Баба.

— Леля Ог пуши лула и пие _всичко_ — изтъкна Маграт.

— Да, защото е отвратителна стара чанта — каза Баба, без да вдига поглед.

Леля Ог свали лулата от устата си.

— Така си е — ведро рече тя. — Заникъде не си, ако не поддържаш имидж.

Баба вдигна глава от ключалката.

— Не помръдва. Октаринова е. И с проклетия не мога да я отворя.

— Тъпо е да ни заключва — отбеляза Леля. — Аз досега да съм заръчала да ни убият.

— Така е, понеже като цяло си от добрите — обясни Маграт. — Добрите са невинни и раздават правосъдие. Лошите са виновни и затова са измислили помилването.

— Не, аз знам защо го прави — мрачно рече Баба. — За да се чувстваме победени.

— Но тя каза, че ще избягаме — обади се Маграт. — Не разбирам. Тя би трябвало да знае, че накрая винаги побеждават добрите.

— Само в приказките — уточни Баба, оглеждайки пантите. — А тя мисли, че има власт над тях. Изкривява ги според желанията си. Убедена е, че тя е добрата.

— От друга страна — продължи Маграт, — блатата са гадна работа. Ако не беше тая история с жабата и прочее, бих разбрала мотивите й...

— В такъв случай не си нищо повече от тъпа кръстница — сопна се Баба, като продължи да ръчка ключалката. — Не можеш да обикаляш наоколо, градейки светлото бъдеще на човечеството. Само човечеството може да направи това. Иначе градиш просто клетка. Освен това светло бъдеще не се гради, като обезглавяваш хора или даваш порядъчни девойки на жаби.

— Но прогресът... — започна Маграт.

— Не ми говори за прогрес. Прогресът просто значи, че лошите неща се случват по-бързо. Някой да има в шапката си още една игла? Тая вече не става.

Леля, която имаше способността на Грибо навсякъде да се чувства у дома си, седна в единия ъгъл на килията.

— Веднъж чух една история за някакъв, дето бил заключен сума ти време и научил смайващи неща за Вселената и прочее от друг затворник, който бил невероятно умен, а после избягал и си отмъстил.

— Какви невероятно умни неща знаеш пък _ти_ за Вселената, Гита Ог? — обади се Баба.

— Ум да ти зайде — ухили се Леля Ог.

— Тогава по-добре веднага да изчезваме.

Леля измъкна парченце картон от шапката си. Също някъде оттам изнамери и парченце молив, напљунчи го и малко помисли. После написа:

Скъпи Джейсън унт сички там (както казват по чужбината),

Виж какво сега старата ти МАМА пак е зат Решетките, ама аз съм стара кримка, ще трябва да ми пратиш торта с ножница в нея, а аз ще чегъртам чертички по стената — само се шегувам. Т'ва е Скица на зъндана. Слагам Х където сме ние, сиреч Вътре. Маграт е изобразена в шикозна рокля, тя се правеше на Контетка. Приложено вж Есме почти вбесена, штото не може да зъдейства ключалката, но мисля, че всичко ще е наред, штото накрая винаги печелят добрите, а това сме НИЕ. И всичко това само защото някакво момиче не иска да се омъжи за един Принц който е Патица който всъщност е Жаба и не я виня, ти ще искаш ли потомство с Плавници дето да отрасне в буркан, а после като заскача наоколо да го настъпи някой...

Прекъсна я звук от мандолина. Някой свиреше доста добре точно от другата страна на стената и тъничък, но решителен глас подхвана песен.

— ... si consuenti d'amouere, ventre dimo tondreturo-oo...

— Как жадувам, любов моя, за трапезарията на топлото ти терзание — преведе Леля, без да вдига поглед.

— ... della della t'ozentro, audri t'dren vontarieeeeeee...

— Магазинът, магазинът, имам захаросано бонбонче, небето е розово — обади се Леля.

Баба и Маграт се спогледаха.

— ... guarunto del tari, bella pore di lorientos...

— Ликувай, майсторе на свещи, имаш си страшно голям...

— Не вярвам ни дума от това — заяви Баба. — Измисляш си го.

— Превеждам дума по дума — възрази Леля. — Чуждите езици ги говоря като местен, нали знаеш.

— Госпожо Ог? Това ти ли си, любов моя?

И трите погледнаха към решетките на прозореца. Оттам надничаше малка главичка.

— Казанунда? — провери Леля.

— Аз съм, госпожо Ог.

— Любов моя! — измърмори Баба.

— Как се добра до прозореца? — попита Леля, без да й обърне внимание.

— Винаги знам откъде мога да взема подвижна стълба, госпожо Ог.

— Предполагам, че не знаеш откъде можеш да вземеш ключ?

— Няма да помогне. Пред вратата ви има прекалено много стражи, госпожо Ог. Дори и за легендарен майстор на шпагата като мен. Нейно благородие даде стриктни заповеди. Никой не бива да говори с вас и дори да ви поглежда.

— Как така си в дворцовата стража, Казанунда?

— Един наемник приема каквото му предлагат, госпожо Ог — призна си Казанунда.

— Но всички останали са по два метра, а ти си... по-дребничък.

— Излъгах за ръста си, госпожо Ог. Аз съм световноизвестен лъжец.

— Наистина ли?

— Не.

— А онова, дето си бил най-великият любовник на света?

Настъпи кратка пауза.

— Е, може би съм номер две — рече Казанунда. — Но много се старая.

— Можеш ли да ни снабдиш отнякъде с пила или нещо такова, господин Казанунда? — намеси се Маграт.

— Ще видя какво мога да направя, госпожице.

Лицето изчезна.

— Дали да не си организираме свиждане и да избягаме в чуждите дрехи? — обади се Леля Ог.

— Сега пък си забодох иглата в пръста — промърмори Баба Вихронрав.

— Или да накараме Маграт да прелъсти някой от стражите — предложи Леля.

— Защо не _ти?_ — отвърна Маграт колкото можа по-гадно.

— Добре. Става.

— Млъквайте и двете — заповяда Баба. — Опитвам се да мисля...

Откъм прозореца отново се разнесе шум.

Беше Легба.

Черният петел надникна през решетките, след което отлетя.

— Тръпки ме побиват от тоя — обади се Леля. — Всеки път като го погледна, се сещам за винен кебап и ми става мъчно. — Набръчканото й лице се сбърчи още повече. — Грибо! — възкликна тя. — Къде го оставихме?

— О, той е просто котка — отвърна Баба Вихронрав. — Котките знаят как да се грижат за себе си.

— Той наистина е едно голямо пухче... — Леля спря, защото някой започна да руши стената.

Появи се дупка. Сива ръка се промуши и сграбчи още един камък. Нахлу силен мирис на речна кал. Скалата се трошеше под мощните пръсти.

— Дами? — изрече плътен глас.

— О, господин Събота — рече Леля — от плът и кръв... ще извиняваш за израза, разбира се.

Събота изръмжа нещо и се отдалечи.

На вратата се потропа и някой почна да дрънка с ключовете.

— Да не се застояваме много — заяви Баба. — Хайде.

Помогнаха си една на друга да се проврат през дупката.

Събота бе стигнал до отсрещния край на малък двор, крачейки в посока на бала.

А зад него се влачеше нещо, подобно на опашката на комета.

— Какво е това?

— Дело на госпожа Гогол — намръщи се Баба Вихронрав.

Зад гърба на Събота, разширявайки се, докато се виеше по дирите му до дворцовите врати, струята въздух се насищаше с повече тъмнина. На пръв поглед изглеждаше, сякаш съдържа фигури, които се оформяха и преобразуваха. Във вихрушката за миг проблясваха очи. Долавяха се цвъртене на щурци и жужене на комари, миризма на мъх и воня на речна кал.

— Това е блатото — съобщи Маграт.

— Това е идеята за блатото — поправи я Баба. — Това е, което имаш, преди да имаш блато.

— Олеле... — Леля вдигна рамене. — Е, Ела се измъкна, а и ние също, тъй че това е моментът, в който бягаме, нали? Така се предполага да постъпим.

Нито една не помръдна.

— Хората там вътре не са много добри — след малко се обади Маграт, — но не заслужават алигатори.

— Ей, вещиците, да не сте помръднали! — викна глас зад тях. Половин дузина стражи се бяха скупчили при дупката в стената.

— В града животът определено е по-оживен — отбеляза Леля, измъквайки друга игла от шапката си.

— Те имат арбалети — предупреди я Маграт, — не можеш да направиш кой знае какво срещу арбалет. Урок седми, „Метателни оръжия“, а аз още не съм го минала.

— Не биха могли да дръпнат спусъците, ако си мислят, че имат перки вместо ръце — заплашително рече Баба.

— Хайде да не стигаме дотам, а? — намеси се Леля. — Всеки знае, че добрите винаги побеждават, _особено_ когато ги превишават числено.

Стражите излязоха.

В този момент висока черна фигура безшумно скочи от стената зад тях.

— Ето — рече Леля, — казах ви, че няма да отиде далеч от маминка, нали?

Един-двама от стражите забелязаха, че тя гордо се взира в нещо зад тях, и се обърнаха.

Изправиха се лице в лице с висок широкоплещест мъж с коса като черна грива, превръзка на окото и много широка усмивка.

Стоеше, небрежно скръстил ръце. Изчака, докато прикове изцяло вниманието им, и после бавно разтегна уста.

Неколцина от мъжете отстъпиха бързо.

Един от тях каза:

— По-спокойно! Май че не е вълоръ...

Грибо вдигна ръка.

Ноктите се вадят без шум, а _би трябвало_ да правят „дзън“.

Усмивката на Грибо се разшири.

Аха! Още _вършат_ работа...

Един от мъжете бе достатъчно находчив да вдигне арбалета си, но достатъчно загубен да го направи, при положение че Леля Ог е зад него с игла за шапка. Ръката ѝ се плъзна толкова светкавично, че всеки търсец мъдрост младеж в шафранени одежди щеше веднага и на място да сложи началото на Пътя на госпожа Ог. Мъжът изпищя и изпусна арбалета.

— Мрррооул...

Грибо се метна.

Котките са като вещиците. Не се бият, за да убият, а за да победят. Има разлика. Няма смисъл в убиването на противника. Така той няма да разбере, че е загубил. А за да си истински победител, трябва да имаш противник, който е победен и при това го разбира. Триумфът над труп не носи наслада, но

победеният противник, който ще остане победен до края на нещастния си, скапан живот, е истинско съкровище.

Котките, разбира се, не са чак толкова рационални. Те просто обичат да обърнат в бяг противника си, по възможност накуцващ, без опашка и без няколко квадратни сантиметра от козината му.

Техниката на Грибо бе ненаучна и не би издържала срещу някой изкусен фехтовач. Но на негова страна бе фактът, че е почти невъзможно да бъдеш изкусен фехтовач, когато май си налетял на ръчна бетонобъркачка, която ти отхапва ухото.

Вещиците наблюдаваха с интерес.

— Вече можем да го оставим — подкани Леля. — Струва ми се, че се забавлява.

Те забързаха към балната зала.

>

Оркестърът бе на средата на едно сложно парче, когато първата цигулка случайно погледна към вратата и изпусна лъка си. Виолончелистът се обърна да види каква е причината, проследи неподвижния поглед на колегата си и паникьосан се опита да изсвири партията си отзад напред.

В поредица от бемоли и скрибуцане оркестърът спря да свири. Танцуващите за известно време продължиха просто по инерция, сетне спряха и се засуетиха объркани. А после един по един също погледнаха нагоре.

Събота стоеше на върха на стъпалата.

В тишината се разнесе думкането на тъпан, правейки досегашната музика да изглежда толкова маловажна, колкото свирнята на щурците. Това бе истинската музика, тази, от която кръвта ти кипва. Всяка друга музика, написана някога, бе просто жалък опит за рефрен.

Тя се изля в стаята, а с нея придойдоха жегата и топлият растителен мирис на блато. Във въздуха витаеше усещането за алигатори — не наличието им, а обещанието.

Думкането се усили. Имаше сложни контра ритми, които по-скоро се усещаха, отколкото чуваха.

Събота перна една прашинка от ревера на древното си палто и протегна ръка.

Висока шапка се материализира в ръката му.

Той протегна другата си ръка.

Черно бастунче със сребърна дръжка профуча през празното пространство и бе триумфално уловено.

Той сложи шапката на главата си. Завъртя бастунчето.

Тъпаните ускориха темпото. Само че... може би вече не бяха тъпани, може би ритъмът идваше изпод самите им крака или от стените, или от въздуха. Беше бърз и жарък и хората в залата усетиха, че краката им се движат по собствена воля, защото ритъмът изглежда достигаше до ходилата им през гръбначния мозък, без изобщо да минава покрай ушите.

Краката на Събота също се задвижиха — отмерваха свое собствено стакато по мраморния под.

Той затанцува надолу по стъпалата.

Завъртя се. Подскочи. Пешовете на палтото му изплющяха във въздуха. Приземи се в подножието на стълбата, удрайки крак в земята. Беше досущ като удара на чукчето, потвърждаващо смъртната присъда.

И чак тогава тълпата излезе от вцепенението си.

Чу се как принцът изкряка:

— Не може да е той! Той е _мъртъв!_ Стража! _Убийте го!_

Диво изгледа стражите близо до стълбите.

Капитанът на стражата пребледня.

— Аз, ъ-ъ, _пак ли?_ Искам да кажа, не мисля, че... — започна той.

— Направи го! Веднага!

Капитанът нервно вдигна арбалета си. Върхът на стрелата правеше осморки пред очите му.

— Казах — _направи_ го!

Стрелата изсвистя.

Чу се тъп звук.

Събота сведе поглед към перата, забити в гърдите му, след което се усмихна и вдигна бастунчето си.

Капитанът се втренчи в него със смъртен ужас. Изпусна арбалета и се втурна да бяга, но успя да направи само две крачки, преди да рухне по лице.

— Не — обади се глас зад принца. — Ето _така_ се убива мъртвец.

Лили Вихронрав пристъпи напред с побеляло от гняв лице.

— Мястото ти вече не е тук — изсъска тя. — Ти не си част от историята.

Тя вдигна ръка.

Зад гърба ѝ призрачните фигури мигновено се събраха и тя заблещука. Сребърен пламък прелетя през залата.

Барон Събота протегна бастунчето си. Магията се удари в него и премина по тялото му чак до земята, оставяйки след себе си малки сребърни искри, които продължиха известно време да пращят, а после угаснаха.

— Не, мадам — каза той. — Няма начин да се убие мъртвец.

Трите вещици наблюдаваха от входа.

— Даже аз го почувствах — обади се Леля. — Трябваше да го пръсне на парчета!

— Кое да пръсне на парчета? — запита Баба. — Блатото? Реката? Светът? Той е всичкото това! О-о, умница ми е тая госпожа Гогол!

— Какво? — не разбра Маграт. — Как така всичкото това?

Лили се отдръпна. Отново вдигна ръка и запрати още една огнена топка към Барона. Тя уцели шапката му и се пръсна като фойерверк.

— Глупаво, глупаво! — измърмори Баба. — Вече видя, че не става, и въпреки това опитва отново!

— Мислех, че не си на нейна страна — обади се Маграт.

— Не съм! Но не обичам да гледам как хората изглупяват. Това нещо не върши работа. Маграт Чеснова, дори ти можеш да... о, не наистина, не пак...

Баронът се разсмя, когато третият опит приключи безуспешно. После вдигна бастунчето. Двамина царедворци се свлякоха на пода.

Лили Вихронрав, продължавайки да отстъпва, достигна до подножието на парадното стълбище.

Баронът тръгна напред.

— Няма ли да опиташ нещо друго, госпожо? — попита той.

Лили вдигна двете си ръце.

И трите вещици усетиха ужасното засмукване при опита ѝ да събере в себе си цялата пръсната наоколо мощ.

Извън двореца последният останал на краката си страж откри, че вече не се бие срещу човек, а с побеснял котарак, макар че това не бе утешително. Просто значеше, че Грибо има допълнителен чифт нокти.

Принцът изпищя.

Беше протяжен, заглъхващ писък, който завърши с крякане някъде на нивото на пода.

Барон Събота направи една тежка, решителна стъпка напред и крякането секна.

Тъпаните рязко спряха.

И тогава настъпи истинска тишина, нарушавана единствено от шумоленето на роклята на Лили, която тичаше нагоре по стълбите.

Глас зад вещиците произнесе:

— Благодаря ви, дами. Може ли да се отдръпнете, моля?

Те се извърнаха. Госпожа Гогол стоеше, хванала Ела за ръка. Носеше тежка, пъстро избродирана чанта през рамо.

Трите вещици проследиха как заклинателката поведе момичето към залата и премина през нямата тълпа.

— Това също не е редно — под носа си каза Баба.

— Кое? — попита Маграт. — Кое?

Барон Събота удари бастунчето си в пода.

— Знаете кой съм — рече той. — _Всички_ знаете кой съм. Знаете, че бях убит. И ето ме сега тук. Бях убит, а вие какво направихте?...

— Какво точно направи _ти,_ госпожо Гогол? — промърмори Баба. — Не, няма да търпим това.

— Шшт, не чувам какво казва — сгълча я Леля.

— Казва им, че може той отново да им стане владетел... или да предпочетат Въгляшка — обясни Маграт.

— Ще си имат госпожа Гогол — измърмори Баба. — Тя ще им бъде _величието._

— Е, тя не е чак толкова лоша — вмъкна Леля.

— Не е чак толкова лоша в блатото — уточни Баба. — Не е чак толкова лоша, когато някой ѝ държи юздите. Но госпожа Гогол да нарежда на цял град какво да прави... това не е редно. Магията е прекалено важна, за да се използва във властта. Пък и Лили само убива хора. Госпожа Гогол ги кара да цепят дърва и да вършат домакинската работа след смъртта си. Аз смятам, че след като цял живот си се трудил, имаш право малко да си починеш, като умреш.

— Един вид гушвай китките и им се наслаждавай — вметна Леля.

Баба огледа бялата си рокля.

— Ще ми се да бях в старите си дрехи. Вещиците трябва да носят черно.

Тя направи няколко крачки надолу по стълбите, след което сложи ръце около устата си.

— Ехо-о! Госпожо Гогол!

Барон Събота прекъсна речта си. Госпожа Гогол кимна към Баба.

— Да, госпожице Вихронрав?

— _Госпожо_ — озъби се Баба, а после отново смекчи гласа си: — Това не е редно, да знаеш. Тя е тази, която трябва да управлява. Ти използва магия, за да ѝ помогнеш. И в това няма нищо лошо. Но всичко свършва дотук. Какво ще стане по-нататък, зависи от нея. С магия не можеш да оправяш нещата. Можеш само да спреш да ги влошаваш.

Госпожа Гогол се изпъна в целия си внушителен ръст:

— Коя си ти, че да казваш какво мога и какво не мога да правя тук?

— Ние сме нейни кръстници — отвърна Баба.

— Точно така — потвърди Леля Ог.

— И вълшебна пръчка си имаме — допълни Маграт.

— Но ти _мразиш_ кръстниците, госпожо Вихронрав — отбеляза госпожа Гогол.

— Ние сме от другите — рече Баба. — Даваме на хората онова, което знаят, че наистина им е необходимо, а не каквото ние си мислим, че трябва да искат.

Сред смаяната тълпа няколко устни помръднаха, докато хората осмисляха чутото.

— Тогава сте приключили с вашето кръстничество — отвърна госпожа Гогол, защото мислеше по-бързо от повечето хора. — Справихте се много добре.

— Не си слушала внимателно — рече Баба. — Кръстничеството означава много неща. От нея може да излезе доста добър владетел. Може и да не я бива за това. Но тя трябва _сама_ да го установи. Без никаква чужда намеса.

— Ами ако кажа не?

— Тогава предполагам, че просто ще продължим с кръстничеството — отвърна Баба.

— Знаеш ли колко дълго се трудих, за да победя? — вирна глава госпожа Гогол. — Знаеш ли какво _загубих?_

— Е, сега спечели и това е краят — отбеляза Баба.

— Предизвикваш ли ме, госпожо Вихронрав?

Баба се поколеба и изправи рамене. Ръцете ѝ помръднаха едва забележимо встрани. Леля и Маграт леко се отдръпнаха.

— Щом казваш.

— Моята вуду-магия срещу твоето... главознание?

— Щом искаш.

— А какъв е залогът?

— Край на магиите в Генуа — отсече Баба. — Край на историите. Край на кръстничествата. Само хора, които решават сами за себе си. За добро или за зло. Кое е редно и кое не е.

— Приемам.

— И Лили Вихронрав остава на мен.

В цялата зала се чу как госпожа Гогол поема дъх.

— Никога!

— Хъм? — вдигна вежди Баба. — Нали не мислиш, че ще загубиш?

— Не искам да те нараня, госпожо Вихронрав.

— Това е добре — отвърна Баба. — Аз също не искам да ме нараниш.

— Не желая никакви двубои — намеси се Ела.

Те я погледнаха.

— Сега тя е владетелят, нали? — попита Баба. — Трябва да се подчиняваме на думите ѝ.

— Ще стоя настрана от града — заяви госпожа Гогол, без да ѝ обърне внимание, — но Лилит е моя.

— Не.

Госпожа Гогол бръкна в торбата си и размаха парцалива кукла.

— Виждаш ли това?

— Да, виждам.

— Щеше да е за нея. Нека да не е за теб.

— Съжалявам, госпожо Гогол — твърдо рече Баба, — но не мога да отстъпя.

— Госпожо Вихронрав, ти си умна жена. Но си много далеч от дома си.

Баба вдигна рамене. Госпожа Гогол стисна куклата през кръста и я вдигна. Имаше сапфирено сини очи.

— Известна ли ти е огледалната магия? Това е моята огледална магия, госпожо Вихронрав. Мога да направя така, че това да си ти. А после да я накарам да страда. Не ме принуждавай да го сторя. Моля те.

— Както искаш, госпожо Гогол. Но аз ще се оправям с Лили.

— Ако бях на твое място, Есме, щях малко да вдигна гарда — измърмори Леля Ог. — Бива я с тия работи.

— Струва ми се, че може да бъде много отмъстителна — обади се Маграт.

— Към госпожа Гогол изпитвам само най-дълбока почит — рече Баба. — Чудесна жена. Но приказва малко повече, отколкото трябва. Ако бях на нейно място, вече да съм забила няколко големи пирона в онова нещо.

— Така си е — съгласи се Леля. — Не е ли хубаво, че си толкоз добра?

— Да — рече Баба, отново повишавайки глас. — Отивам да откроя сестра си, госпожо Гогол. Това е семейна работа.

Тя решително се отправи към стълбите.

Маграт измъкна вълшебната пръчка.

— Ако стори нещо лошо на Баба, до края на живота си ще бъде оранжева, кръгла и пълна със семки — закани се тя.

— Не мисля, че Есме ще одобри подобно нещо — рече Леля. — Не се безпокой. Тя не вярва на цялата тая работа с иглите и куклите.

— Тя не вярва на нищо. Но това няма значение! Госпожа Гогол вярва! Това си е нейната нощ! За нея това има значение.

— Мислиш ли, че Есме не знае?

Баба Вихронрав стигна до основата на стъпалата.

— Госпожо Вихронрав!

Баба се обърна.

Госпожа Гогол държеше в ръка дълга треска. Ядосано клатейки глава, тя прободеше с нея крака на куклата.

Всички видяха как Есме Вихронрав трепна.

Друга клечка се заби в парцалената ръка.

Баба бавно вдигна ръка и потрепери, когато докосна ръкава си. После, леко накуцвайки, продължи нагоре по стълбите.

— Следващото може и да е сърцето, госпожо Вихронрав! — извика госпожа Гогол.

— Сигурна съм, че е така. Разбираш си от работата. Знаеш, че те бива — отвърна Баба, без да се обръща.

Госпожа Гогол забодя още една клечка в крака. Баба залитна и се хвана за парапета. Близо до нея пламтеше голям факел.

— Следващия път! — викна госпожа Гогол. — Разбираш ли? Следващия път. Мога да го направя!

Баба се обърна.

Изглежда стотиците вдигнати към нея лица.

Когато проговори, гласът ѝ бе толкова тих, че трябваше да се напрегнат, за да я чуят.

— Разбира се, че можеш, госпожо Гогол. Ти наистина вярваш в това. Само ми припомни още веднъж — играем за Лили, нали? И за града?

— Какво значение има сега? Няма ли да се предадеш?

Баба Вихронрав пъкна кутре в ухото си и замислено го завъртя.

— Не. Не мисля, че сега ще направя това. Гледаш ли, госпожо Гогол? Гледаш ли много внимателно?

Погледът ѝ обходи стаята и за частица от секундата се спря върху Маграт.

После се протегна много бавно и пъкна ръката си чак до лакътя в пламъка на факела.

А куклата в ръцете на Ерзюлия Гогол избухна в пламъци.

Тя продължи да гори дори след като вещицата изпищя и я изпусна на пода. Продължи да гори чак докато Леля Ог, подсвирквайки с уста, се дотътри с една кана плодов сок от бюфета и я изгаси.

Баба изтегли ръката си. Бе непокътната.

— _Това_ е главознание. Единственото, което има значение. Всичко останало е просто бошлаф работа. Надявам се, че не те нараних, госпожо Гогол.

Тя продължи нагоре по стълбите.

Госпожа Гогол не откъсваше очи от мократа пепел. Леля Ог общително я потупа по рамото.

— Как успя да го направи? — промълви госпожа Гогол.

— Тя не го направи. Остави теб да го направиш — рече Леля. — Трябва да внимаваш, като Есме Вихронрав е наоколо. Искам да ги видя ония Зенблудисти как ще се изправят пред _нея_ някой ден.

— И тя е _добрата_ кръстница? — попита Барон Събота.

— Ъхъ — отвърна Леля. — Чудно наистина как се обърнаха нещата.

Тя замислено се загледа в празната кана от плодов сок, която все още държеше.

— Това, което й липсва — рече Леля с тона на някой, достигнал до заключение след продължителен и дълбок размисъл, — са няколко банана, ром и малко трева...

Когато Леля тръгна решително да търси „дай Киро“, Маграт я дръпна за роклята:

— Не сега. По-добре да отидем при Баба! Може да има нужда от нас!

— Не би ми хрумнало — заяви Леля. — Не ми се ще да съм на мястото на Лили, когато Есме я сгащи.

— Но никога не съм виждала Баба толкова възбудена. Всичко може да се случи.

— Голяма работа...

Леля многозначително кимна на един лакей, който бе от досетливите и скочи в готовност.

— Но тя може да направи нещо... ужасно.

— Хубаво. Винаги й се е искало — рече Леля. — Още едно бананово, дай, Киро, Махатма сан, бърже.

— Не. Идеята не е добра — настоя Маграт.

— О, _добре._ — Леля подаде празната чаша на Барон Събота, който я пое в нещо като хипнотичен транс. — Ей сега отиваме да оправим бъркотията — рече тя. — Съжаляваме за тука. Вие продължавайте с купона... ако някой все още има сили.

След като вещиците тръгнаха, госпожа Гогол се наведе и вдигна мокрите останки от куклата.

Неколцина от присъстващите се закашляха.

— Това ли е всичко? — попита Баронът. — След цели дванадесет години?

— Принцът е мъртъв — отвърна госпожа Гогол. — Знаеше се предварително.

— Но ти ми обеща, че ще бъда отмъстен.

— Мисля, че ще бъдеш отмъстен. — Госпожа Гогол хвърли куклата на пода. — Лилит се опитва да ме надвие от дванадесет години и не успя. А тази дори не се изпоти. Затова мисля, че ще бъдеш отмъстен.

— Не си длъжна да спазиш обещанието си!

— Напротив. Все нещо трябва да запазя. — Госпожа Гогол сложи ръка върху рамото на Ела. — Това е то, момичето ми. Твоят дворец. Твоят град. Никой тук не ще го отрече.

Тя изгледа гостите. Един-двама отстъпиха назад.

Ела вдигна поглед към Събота.

— Чувствам, че те познавам. — Тя се обърна към госпожа Гогол и добави: — Теб също. И двамата съм ви виждала... много отдавна.

Барон Събота отвори уста. Госпожа Гогол го възпря с ръка.

— Обещахме. Никакво вмешателство.

— Дори _ние?_

— Дори ние. — Тя отново се обърна към Ела. — Ние сме просто обикновени хора.

— Значи... — рече Ела. — Слугувах години наред в кухнята... а сега... трябва да управлявам града? Просто ей така?

— Така става.

Ела сведе поглед, потънала в размисъл.

— И всичко, което кажа, хората трябва да го изпълняват? — невинно попита тя.

От тълпата се разнесоха няколко нервни прокашляния.

— Да — отвърна госпожа Гогол.

Ела продължи да стои, забила очи в пода, несъзнателно гризейки нокътя си. После вдигна поглед:

— Тогава първото нещо, което ще се случи, е краят на бала. Веднага! Аз отивам да открия карнавала. Винаги съм искала да танцувам на карнавала. — Изгледа разтревожените лица около себе си. — Никой друг не е длъжен да идва — добави тя.

Благородниците в Генуа имаха достатъчно опит, за да знаят какво значи, когато владетелят каже, че нещо не е задължително.

За броени минути залата се опразни напълно, с изключение на три фигури.

— Но... но... аз исках _отмъщение_ — възкликна Баронът. — Исках смърт. Исках дъщеря ни да властва.

— ДВЕ ОТ ТРИ НЕ Е ЗЛЕ.

Госпожа Гогол и Баронът се извърнаха. Смърт остави питието си и пристъпи напред.

Барон Събота се изправи.

— Готов съм да дойда с теб — рече той.

Смърт сви рамене. Сякаш внушаваше — готов или не, на него му е все едно.

— Но те задържах — добави Баронът. — _Цели_ дванадесет години! — Той прегърна Ерзюлия през рамо. — Когато ме убиха и ме хвърлиха в реката, ние откраднахме живот от теб!

— ТИ СПРЯ ДА ЖИВЕЕШ. НЕ СИ УМИРАЛ. АЗ НЕ ДОЙДОХ ЗА ТЕБ ТОГАВА.

— Не дойде ли?

— СРЕЩАТА МИ С ТЕБ БЕ ЗА ТАЗИ ВЕЧЕР.

Баронът подаде бастунчето си на госпожа Гогол. Махна високата черна шапка от главата си. Отърси палтото от раменете си.

В гънките му запраця силата.

— Край на Барон Събота — рече той.

— ВЕРОЯТНО. ХУБАВА ШАПКА.

Баронът се обърна към Ерзюлия.

— Мисля, че трябва да тръгна.

— Да.

— Ти какво ще правиш?

Заклинателката сведе поглед към шапката в ръцете си.

— Ще се върна в блатото.

— Би могла да останеш тук. Нямам вяра на тази чуждестранна вещица.

— Аз имам. Ще се върна в блатото. Защото на някои истории трябва да се сложи край. Каквото и да излезе от Ела, тя ще трябва да го постигне сама.

Скоро стигнаха до кафявите мрачни води на реката. Баронът поспря на брега.

— А тя ще бъде ли щастлива во веки веков?

— НЕ ВЕЧНО. НО ВЕРОЯТНО ДОСТАТЪЧНО ДЪЛГО.

И така историите намират края си.

Злата вещица е победена, опърпаната принцеса си връща трона, царството е спасено. Отново идват щастливи дни. Щастливи во веки веков. Което означава, че животът свършва тук.

Историите се стремят към завършек. Те не се интересуват какво става след това...

Леля Ог пъхтеше по коридора.

— Не съм виждала Есме такава досега. Държи се много особено. Може да бъде опасна за себе си.

— Тя е опасна за всички — рече Маграт. — Тя...

Жените-змии се изпречиха на пътя им.

— Погледни го така — промърмори Леля. — Какво могат да ни сторят?

— Не понасям змии — тихо каза Маграт.

— Имат типичните зъби, разбира се — рече Леля, сякаш провеждаше семинар. — Хайде, момичето ми. Да видим можем ли да минем по друг път.

— Мразя ги.

Леля задърпа Маграт, тя обаче не помръдна.

— Хайде де!

— Наистина ги мразя!

— От по-далеч ще ги мразиш дори още по-добре!

Сестрите вече бяха почти до тях. Не ходеха, а се плъзгаха. Вероятно в момента Лили бе разконцентрирана, защото те бяха по-змиеподобни отвсякога. На Леля ѝ се стори, че под кожата им прозират люспи. Челюстите им бяха безподобно разкривени.

— Маграт!

Една от сестрите се пресегна. Маграт изтръпна.

Жената-змия отвори уста.

Тогава Маграт вирна брадичка и сякаш в полусън ѝ нанесе толкова силен удар, че я запрати на няколко крачки по коридора.

Не беше удар, фигуриращ в разните Похвати или Пътища. Никой досега не бе скицирал схемата му, нито го бе упражнявал пред огледало с превръзка на главата. Идваше направо от алманаха с вродените, панически инстинкти за самосъхранение.

— Използвай пръчката! — извика Леля, хвърляйки се напред. — Недей да им се нинджиш! Използвай пръчката! Тя е за това!

Другата змия инстинктивно се обърна да проследи движението. Това показва защо инстинктите не винаги са ключът към оцеляването — Маграт я фрасна по тила. С пръчката. Тя залитна и се обезформи, докато падаше.

Проблемът с вещиците е, че никога не бягат от неща, които наистина мразят.

А проблемът с малките космати животинки, заклещени в ъгъла, е, че понякога, макар и рядко, някое от тях се оказва мангуста.

>

Баба Вихронрав винаги се бе чудила: какво му е толкова специалното на пълнолунието? То си беше само един голям кръг светлина. А обратната страна на луната си беше просто тъмнина.

Но някъде по средата, когато луната бе между царствата на светлината и мрака и беше на ръба... може би точно _тогава_ една вещица би могла да повярва в нея.

Сега над блатните мъгли плуваше половин луна.

Огледалният кът на Лили отрази студената светлина, както и всичко останало. Трите метли бяха опрени на стената.

Баба взе своята. Роклята ѝ не беше с правилния цвят, а и шапката не беше на главата ѝ. Нуждаеше се от _нещо_, с което бе свикнала.

Нищо не помръдваше.

— Лили? — меко се обади Баба.

Собственият ѝ образ я изгледа от огледалата.

— Всичко може да свърши сега — рече Баба. — Можеш да се качиш на моята метла, а аз ще взема на Маграт. Тя може винаги да се качи при Гита. А госпожа Гогол няма да те преследва. Уредих го. У дома добре ще ни дойдат няколко вещици в повече. И край на кръстничеството. Край на убийствата на бащи, чиито дъщери са отредени за историята. Знам, че затова си го направила. Ела си вкъщи. Не можеш да ми откажеш.

Огледалото безшумно се плъзна назад.

— Опитваш се да бъдеш _любезна_ с мен? — обади се Лили.

— Не мисли, че не ми коства доста усилия — каза Баба с по-нормален тон.

Когато Лили пристъпи в сумрака, роклята ѝ изшумоля.

— И така, ти надви блатната жена.

— Не.

— Но вместо нея тук си ти.

— Да.

Лили взе метлата от ръцете на Баба и я разгледа.

— Никога не съм пробвала някое от тия неща. Просто сядаш отгоре и офейкваш, а?

— С _тази_ трябва доста да се засилиш, за да отлепи — отвърна Баба. — Но да, основната идея е такава.

— Хмм. Знаеш ли какво символизира метлата? — попита Лили.

— Да не е нещо като майските дървета и народните песни?

— О, да.

— Тогава не искам да го чувам.

— Разбирам защо. — Лили ѝ върна метлата и заяви: — Аз оставам тук. Госпожа Гогол може и да е използвала някой нов трик, но това не значи, че е спечелила.

— Не, виж какво, всичко свърши — повтори Баба. — Така става, като превърнеш реалния свят в приказка. Не би трябвало никога да го правиш. Не бива да превръщаш реалния свят в приказка. Не бива да се отнасяш с хората, сякаш са _приказни герои_, сякаш са _пионки_. Но ако го правиш, трябва да знаеш кога свършва приказката.

— Да си сложиш чисто новите обувки и да танцуваш до зори? — вметна Лили.

— Нещо такова, да.

— Докато всички останали си живеят щастливо во веки веков?

— За това не знам — рече Баба. — Това си зависи от тях. Онова, за което аз говоря, е, че нямаш право на повече опити. Ти _загуби._

— Знаеш, че Вихронравови никога не губят — вирна глава Лили.

— Една от тях ще се научи тази нощ — натърти Баба.

— Но _ние сме_ извън историите. Аз, защото съм... медиумът, чрез който се връщат към живот, а ти, защото искаш да ги погубиш. Ние сме неутралните. Ние сме свободните...

Зад тях се разнесе шум. Физиономиите на Маграт и Леля се появиха над ръба на стълбището.

— Трябва ли ти някаква помощ, Есме? — внимателно попита Леля.

Лили се разсмя.

— Ето ги твоите змийчета, Есме. Знаеш ли — добави тя, — ти наистина си също като мен. Не го ли знаеше? Няма мисъл, минала през главата ми, която да не ти е хрумвала. Няма нещо, което да съм направила и което ти не си възнамерявала да направиш. Но никога не ти е стискало. Това е разликата между такива като мен и такива като теб. Ние имаме смелостта да направим онова, за което вие само си мечтаете.

— Така ли мислиш? Че си мечтая?

Лили мръдна пръста си. Маграт полетя откъм стълбището, мятайки безпомощно крака. Неистово размахваше вълшебната пръчка.

— Ето това обичам да гледам — сподели Лили. — Как хората си пожелават нещо. Аз никога не съм си пожелавала нищо. Винаги съм изпълнявала желания. Толкова по-благородно е.

Маграт скръцна със зъби.

— Убедена съм, че не би ми отивало да приличам на тиква, скъпа моя — рече Лили и самодоволно махна с ръка. Маграт се издигна още по-нагоре.

— Ще се учудиш какви неща мога да правя — замечтано каза Лили, докато по-младата вещица плавно се носеше над каменните плочи. — И ти трябваше да опиташ огледалата, Есме. Правят чудеса с душата. Позволих на блатната жена да оцелее само защото нейната омраза беше стимулираща. Знаеш ли, обичам да ме мразят. Всъщност ти знаеш. Това е вид уважение. Показва, че постигаш нещо. То е като студен душ в горещ ден. Когато глупците се окажат лишени от власт, когато се озлобят от безсилие, когато са победени и не им остава нищо, освен воя на зейналата в стомасите им язва — е, честно казано, това е като молитва. А историите... да управляваш историите... да се възползваш от тяхната сила... от техния уют... сврян в самия им център... Можеш ли да разбереш? Самото удоволствие да видиш как събитията се повтарят. Винаги съм обичала шаблоните. Между другото ако тая Ог не престане с опитите си да се промъкне зад гърба ми, наистина ще оставя малката ви приятелка да се наслади на изгледа към двора, а после, Есме, бих могла просто да загубя интерес.

— Само си обикалях — каза Леля. — Няма закон срещу това.

— Ти промени историята по твоя начин, а сега аз ще го направя по моя — продължи Лили. — И пак повтарям... всичко, което се иска от вас, е да си тръгнете. Просто се махнете. Това, което се случва тук, няма значение. Това е един град на едно много далечно място, за който вие не знаете почти нищо. Не съм съвсем сигурна, че мога да те надиграя — добави тя, — но тези двете... не им стигат силите. Мога да ги смажа. Надявам се, че ти е известно. Тъй че тази вечер, предполагам, една от Вихронравови се научава да губи, нали?

Известно време Баба остана смълчана, опряна на безползната си метла.

— Добре. Смъкни я долу. И тогава ще призная, че си спечелила.

— Ще ми се да ти вярвах — рече Лили. — О... но ти си добрата, нали? Трябва да си удържиш на думата.

— Само гледай — отвърна Баба. Отиде до парапета и надникна надолу. Двумилката луна бе все още достатъчно ярка, за да освети кълбящата се мъгла, която обвиваше двореца като море.

— Маграт? Гита? — повика ги тя. — Съжалявам за това. Ти спечели, Лили. Няма нищо, което мога да направя.

И скочи.

Лея Ог се спусна напред и погледна през ръба точно в момента, в който смътната точица изчезна сред мъглите.

И трите фигури, останали на кулата, дълбоко си поеха въздух.

— Това е номер — усъмни се Лили. — За да ме свари неподготвена.

— Не е! — изкрещя Маграт, свличайки се върху камъните.

— Тя имаше метла — напомни Лили.

— Но не работи! Няма да тръгне! — извика Лея и после, крачейки към слабата фигура на Лили, застрашително добави: — _Така._ Скоро ще изтрием този самодоволен израз от лицето ти...

Тя се закова, когато метална болка проряза тялото ѝ.

Лили се разсмя.

— Истина е, така ли? — рече тя. — Да. На лицата ви е изписано. Есме бе достатъчно умна, за да знае, че не може да спечели. А вие не се дръжете глупашки. И не насочвай тази тъпа пръчка към мен, госпожице Чеснова. Старата Дезидерата щеше отдавна да ме е победила, ако можеше. Хората изобщо не вникват в нещата.

— Трябва да слезем долу — настоя Маграт. — Може би лежи там...

— Така, така. Бъдете добрички. Само за това ви бива — присмя се Лили, докато те тичаха към стъпалата.

— Но ще се върнем — изръмжа Лея Ог. — Дори ако се наложи да живеем в блатото с госпожа Гогол и да ядем змийски езици!

— Разбира се — Лили повдигна вежди. — Това и казах. Човек има нужда от такива като вас около себе си. Иначе никога не е съвсем сигурен дали още го бива за нещо. Това е начин да поддържаш нивото.

Тя проследи с поглед как те изчезват надолу по стъпалата.

Над кулата се изви вятър. Лили събра полите си и отиде до ръба, откъдето можеше да види как потоците мъгла се стичат по покривите далече долу. Слабо се чуваше музика от далечния карнавал, който с танцова стъпка се виеше по улиците.

Скоро щеше да настъпи полунощ. Истинската полунощ, не някаква преоценена версия, причинена от старици, лазещи из часовниците.

Лили се опита да погледне през мрака до основата на кулата.

— Наистина, Есме — промърмори тя, — много тежко приемаш провалите.

Леля се пресегна и задърпа Маграт, която препускаше надолу по извитите стълби.

— Забави малко темпото, ако обичаш — изхриптя тя.

— Но тя може би страда!...

— Ти също ще страдаш, ако се препънеш. Освен това — додаде Леля — не мисля, че Есме лежи някъде като безформена купчина. Това не е начинът, по който тя би си отишла. Мисля, че го направи просто за да е сигурна, че Лили ще забрави за нас и ще ни остави на мира. Предполагам си е мислила, че сме — как се наричаше оня тип от Тсорт, дете можеше да бъде ранен само ако го уцелят в точно определено място? Никой не успял да го победи, докато не разбрали номера. Май че беше коляното му. Ние сме нейното Тсортово коляно, разбираш ли?

— Но нали знаем, че за да подкара метлата си, трябва да се движи ужасно бързо! — изкрещя Маграт.

— Да, знам — отвърна Леля. — И аз това си помислих. А сега си мисля... колко бързо се движиш, докато падаш? Имам предвид, право надолу?

— Ами... не знам.

— Май Есме е решила, че си струва да разбере — рече Леля. — Ето това мисля.

Изад завоя се появи фигура, тежко изкачваща стъпалата. Те вежливо се отдръпнаха да ѝ направят път.

— Ще ми се да се сетя къде точно трябваше да бъде улучен — измърмори Леля. — Сега ще ме гризе цяла нощ.

— В ПЕТАТА.

— Вярно ли? О, благодаря.

— НА ВАШИТЕ УСЛУГИ.

Фигурата продължи нагоре по пътя си.

— Имаше хубава маска, нали? — за всеки случай отбеляза Маграт.

Те се спогледаха, за да намерят потвърждение в очите си.

Маграт пребледня. Погледна нагоре към стълбите.

— Май трябва да изтичаме обратно горе и... — започна тя.

Лея Ог беше доста по-възрастна.

— Мисля, че трябва да вървим — поправи я тя.

Лейди Воленция д'Уреждач седна в розовата градина под високата кула и си издуха носа.

Чакаше повече от половин час и ѝ беше писнало.

Надяваше се на романтична среща: той изглеждаше толкова приятен, сякаш нетърпелив и същевременно срамежлив. Вместо това главата ѝ замалко не пострада, когато от мъглата с вик излетя една старица, възседнала метла и облечена, доколкото можа да види размазаната от скоростта ѝ фигура, със собствената рокля на лейди Воленция. Ботушите ѝ заораха в розите, преди траекторията на полета ѝ да се отклони нагоре.

И някакъв отвратителен миризлив котарак не спираше да се отърква в краката ѝ...

А вечерта бе почнала толкова обещаващо...

— 'драсти, ваше благородие.

Тя се озърна към храстите.

— Казвам се Казанунда — изрече изпълнен с надежда глас.

Лили Вихронрав се извърна при лекия звън на стъкло откъм вътрешността на огледалния ѝ лабиринт.

Сбърчи вежди. Изтича по каменните плочи и отвори вратата към огледалния свят.

Не се чуваше друг звук, освен шумоленето на роклята ѝ и лекото свистене на собственото ѝ дишане. Тя се плъзна в пространството между огледалата. Безчислените ѝ азове се вгледаха с одобрение в нея. Тя се поотпусна.

Тогава кракът ѝ стъпи върху нещо. Тя сведе очи и видя падналата сред парченца счупено стъкло метла, която изглеждаше черна на лунната светлина.

Ужасеният ѝ поглед се вдигна, за да срещне едно отражение.

То се втренчи в нея.

— Какво удоволствие има да си победител, ако победеният не е жив, за да знае, че е загубил?

Лилит отстъпи назад, отваряйки и затваряйки беззвучно уста.

Баба Вихронрав прекрачи празната рамка. Лили се вторачи покрай възкръсналата си сестра.

— _Ти ми счупи огледалото!_

— За това ли беше всичко, а? — рече Баба. — Игричка на царе и царици в някакъв прогизнал град? В служба на историите? Каква власт е това?

— Ти не разбираш... счупила си _огледалото..._

— Казват, че не било на хубаво — съгласи се Баба. — Но аз си помислих: какво са още седем години лош късмет?

Отраженията се пръскат едно след друго по цялата дължина на голямата спирала на огледалния свят, пропукването напредва по-бързо от скоростта на светлината...

— Трябва да счупиш _и двете,_ за да си в безопасност... нарушила си _равновесието..._

— Ха! Аз ли? — Баба пристъпи напред, очите ѝ — два сапфира от горчивина. — Мама така и не те напердаши, Лили Вихронрав, но аз ще го направя вместо нея. И не с магия, нито с главознание, нито с пръчка, каквато тате имаше, тъй де, и използваше доста често, доколкото си спомням, а с ръка. И не защото си била лоша. Не защото си си играла с историите. Всеки си има път, който да следва. А защото — и искам добре да разбереш това — след като ти си отиде, _аз трябваше да бъда добрата._ Ти ми отне цялото удоволствие. И няма как да те накарам да си платиш за това, Лили, но със сигурност ще се опитам...

— Но... аз... аз... _аз съм_ добрата — промълви Лили с пребледняло от шока лице. — Аз съм добрата. Не мога да загубя. Аз съм кръстницата. Ти си злата вещица... и счупи огледалото...

... движейки се като комета, пукнатината в огледалата стига крайната си точка и тръгва обратно, ускорявайки скоростта си през безбройните светове...

— Трябва да ми помогнеш да сложа... отраженията трябва да се уравнишат... — слабо продума Лили, опирайки гръб в здравето огледало.

— Добра? Добра? Да хвърляш хората на историите? Да изкривяваш живота им? Това е _добро,_ така ли? — извика Баба. — Искаш да кажеш, че дори не ти е доставяло удоволствие? Ако аз бях толкова лоша, колкото теб, щях да бъда доста по-ужасна. Щеше да ме бива повече, отколкото изобщо можеш да си представиш.

Тя замахна назад с ръка.

... пукнатината се върна към изходната си точка, носейки със себе си трепкащите отражения на всички огледала...

Очите ѝ се разшириха.

Огледалото зад Лили Вихронрав се разби на парченца.

А на мястото му образът ѝ се завъртя, усмихна се блажено и се пресегна през рамката, за да поеме Лили Вихронрав в ръцете си.

— Лили!

Всички огледала се пръснаха и върхът на кулата експлодира в хиляди малки парченца. Само за миг тя изглеждаше обвита в блестящ, вълшебен пращец.

Лея Ог и Маграт влетяха на покрива като ангели-отмъстителите след известен период на божествена немарливост по отношение на качествения контрол.

И спряха.

На мястото на огледалния лабиринт имаше само зеещи рамки. Подът бе покрит с парченца стъкло, а върху тях лежеше фигура, облечена в бяло.

Лея избута Маграт зад себе си и внимателно тръгна по скрипящата настилка. Смушка фигурата с върха на ботуша си.

— Хайде да я хвърлим от кулата — предложи Маграт.

— Добре — рече Лея. — Давай тогава.

Маграт се поколеба.

— Ами — започна тя — като казах да я хвърлим от кулата, нямах предвид аз лично да я хвърля, а исках да кажа, че ако съществува някаква справедливост, тя трябва да бъде хвърлена...

— Тогава на твое място нямаше да дрънкам повече по този въпрос — тросна се Леля, коленичейки внимателно върху скърцащите отломки. — Освен това бях права. Това е Есме. Винаги бих познала това лице. Свали си фустата.

— Защо?

— Виж й ръцете, момиче!

Маграт се втренчи. После вдигна ръце към устата си.

— Какво е правила?

— Опитвала се е да бръкне през стъклото, както личи — отвърна Леля. — Давай фустата и ми помогни да я направим на ленти, а после иди да намериш госпожа Гогол. Виж дали има някакви мехлеми и дали може да ни помогне. Кажй й, че ако не може, до сутринта по-добре да се е изнесла доста надалеч оттук. — Леля опипа китката на Баба Вихронрав. — Лили Вихронрав можеше вероятно да ни смаже, но за себе си съм дяволски сигурна, че мога да избода очите на госпожа Гогол с ръжена, ако се стигне до това.

Леля свали доказано неразрушимата си шапка и затършува в острия ѝ връх. Извади кадифено парцалче и го разви, разкривайки малък арсенал от игли и макара.

Наплюнчи конеца и вдигна иглата срещу луната, присвивайки очи.

— О, Есме, Есме — въздъхна тя и се приведе над ръкоделието си, — наистина много тежко приемаш победите.

Лили Вихронрав огледа многопластовия сребрист свят.

— Къде съм?

— В ОГЛЕДАЛОТО.

— Умряла ли съм?

— ОТГОВОРЪТ НА ТОЗИ ВЪПРОС — отвърна Смърт — Е НЕЩО МЕЖДУ НЕ И ДА.

Лили се завъртя и едновременно с нея се завъртяха един милиард фигури.

— Кога мога да се махна оттук?

— КОГАТО НАМЕРИШ ПЪРВООБРАЗА.

Лили Вихронрав се затича сред безбройните отражения.

Добрата готвачка всяка сутрин е първа в кухнята, а вечер си отива последна.

Госпожа Приятна изгаси огнищата. Набързо направи инвентаризация на сребърната посуда и преброи супниците. Тя...

Тя почувства, че я наблюдават.

На вратата стоеше котарак. Беше голям и сив. Едното му око беше сатанинско жълто-зелено, а другото — перленобяло. Остатъкът от ушите изглеждаше като ръб на пощенска марка. Въпреки всичко видът му бе определено наперен и имаше излъчването „мога да те натупам с една лапа“, което ѝ беше странно познато.

Известно време госпожа Приятна постоя втренчена. Тя беше от личните приближени познати на госпожа Гогол и знаеше, че формата е просто въпрос на дълбоко вкоренен личен навик. А ако си от Генуа, през Мъртвешката събота се научаваш да вярваш на разума си доста повече, отколкото на сетивата си.

— Е, добре — рече тя с леко потрепващ глас, — предполагам, че ще искаш още малко рибешки бутчета, имам предвид главички, какво ще кажеш?

Грибо се протегна и изви гръб.

— А в избата има малко мляко — добави госпожа Приятна.

Грибо се прозя щастливо.

После почеса ухото си със задния крак. Човечеството е приятно местенце за кратки визити, но не е идеалното място за живеене.

Беше изминал един ден.

— Мазилото на госпожа Гогол изглежда наистина действа — отбеляза Маграт.

Вдигна едно шишенце, наполовина пълно с нещо бледозелено, странно ронливо и с остра миризма, която, човек бе почти сигурен, изпълваше целия свят.

— В него има змийски езичета — подхвърли Леля Ог.

— Не се опитвай да ме разстроиш — възрази Маграт. — Знам, че змийският език е някакво растение. Сладка папрат, струва ми се. Знаеш ли, удивително е какво можеш да приготвиш от растенията.

На Леля Ог, която всъщност бе прекарала половин час в поучителни, да не кажем ужасителни наблюдения над приготвянето на отварата от госпожа Гогол, не ѝ даде сърце да си го признае.

— Точно така — потвърди. — Растения. Виждам, че нищо не може да ти убегне.

Маграт се прозя.

Бяха ги оставили да се разпореждат в двореца. Май никой друг не искаше да се заеме с това. Баба бе настанена в съседната стая.

— Иди да подремнеш малко — рече Леля. — След малко ще отида да сменя госпожа Гогол.

— Но Лельо... Гита... — каза Маграт.

— Мм?

— Всичкото... онова... дето тя го говореше, докато пътувахме. Беше толкова... толкова безмилостно. Нали? Да не си пожелаваме разни неща, да не използваме магията, за да помогнем на хората, и че не може да се направи онова нещо с огъня... а после направи всичките тези неща! Как да го разбирам това?

— Ъ, ами — проточи Леля, — всичко зависи от общото и частното, нали така?

— Това пък какво значи? — Маграт се просна на леглото.

— Значи, че когато Есме използва думи като „всички“ и „никой“, тя не включва себе си.

— Знаеш ли... като се замисли човек... това е ужасно.

— Това е вещерлъкът. Не е меко и не е леко. А сега... заспивай.

Маграт бе прекалено уморена, за да се противи. Протегна се и скоро захърка, някак си учтиво.

Известно време Леля поседя, пушейки лулата си, забила поглед в стената.

После стана и бутна вратата.

Седнала до леглото, госпожа Гогол вдигна очи.

— Иди и ти дремни малко — рече Леля. — Аз ще я поема оттук нататък.

— Има нещо нередно. Ръцете ѝ са добре. Просто не ще да се събуди.

— Всичко зависи от главата при Есме.

— Бих могла да направя няколко нови богове и да накарам всички да вярват в тях наистина силно. Какво ще кажеш? — запита госпожа Гогол.

Леля поклати глава.

— Не мисля, че Есме ще одобри това. Тя не си пада много по богове. Смята, че са загуба на пространство.

— Бих могла да сготвя малко бъркоч. Хората идват откъде ли не, за да го опитат.

— Сигурно си струва да пробваме — съгласи се Леля. — Всяко нещо е от помощ, винаги съм твърдяла. Виж там какво можеш да направиш. Остави рома тук.

След като заклинателката излезе, Леля допуши лулата си и замислено отпи малко ром, загледана във фигурата на леглото.

После се наведе съвсем близо до ухото на Баба Вихронрав и прошепна:

— Няма да се оставиш да те _победят,_ нали?

Баба Вихронрав огледа многопластовия сребрист свят.

— Къде съм?

— В ОГЛЕДАЛОТО.

— Умряла ли съм?

— ОТГОВОРЪТ НА ТОЗИ ВЪПРОС — отвърна Смърт — Е НЕЩО МЕЖДУ НЕ И ДА.

Есме се завъртя и едновременно с нея се завъртяха един милиард фигури.

— Кога мога да се махна оттук?

— КОГАТО НАМЕРИШ ПЪРВООБРАЗА.

— Това подвеждащ въпрос ли е?

— НЕ.

Баба огледа себе си.

— Ето го — каза тя.

А историите просто искат _щастлив_ край. Изобщо не им пука за _кого._

Скъпи Джейсън итънъ,

Е, дотук беше Генуа, но аз разбарах зомбарското биле на госпожа Гогол, а тя ми даде рисепта ресептътъ каза ми как се приготвя бананананово Дай-Киро и ми подари едно нещо дето се нарича банджо ум да ти зайде и като цяло е свесна предлагам ако я държиш под око. Май че си върнахме Есме но не знам държи се странно и хрисимо не каквато си е обикновено тъй че я държа под Око просто в случай че Лили я е испързала в огледалото. Но мисля че се оправя заштото като се събуди помоли Маграт да ѝ даде пръчката и после нещо я въртна и ги усука ония пръстени по нея и превърна гърнето в букет цветя и Маграт каза че никога не може накара пръчката да направи това а Есме каза не защото, губила време да си пожелава разни нецта вместо да измисли как да ги усъштистви. Та викам си аз, колко хубаво че Есме така и не е получила вълшебнъ пръчка като малка, Лили щеше да е Пикник в сръвнение с нея. Прилагам снимка на гробницата тук можеш да видиш хората ги погребват в кутии над земята ами като е толкова мокро понеже няма да ти се ще да си умрял и да си одавен на сичкото отгоре, казват че патуването разширява мирогледъ майче аз мога вече да си го източа моя от ушите и да си го вържа под брадичката, сичко най-хубаво, МАМА.

В блатото вуду-вещицата госпожа Гогол метна фрака върху недодяланата му поставка, нахлупи шапката на върха на пръта и затегна пръчката към единия край на напречника с къса връвчица.

Отдръпна се.

Чу се плясък на крила. Легба се спусна от небето и кацна върху шапката. После изкукурига. Обикновено той кукуригаше само привечер, понеже беше птица с характер, но за пръв път бе склонен да отдаде дължимото на новия ден.

След това разправяха, че всяка година в Мъртвешката събота, когато карнавалът е в разгара си и тъпаните бият най-силно, а ромът е почти привършил, един мъж с фрак и цилиндър и с енергията на демон се появява от нищото и повежда танца.

В края на краищата дори историите трябва да започнат отнякъде.

Последва плясък и речните води отново се затвориха.

Маграт се отдалечи.

Вълшебната пръчка затъна в дълбоката кал, където бе докосвана само от крайниците на случайно минаващи раци, които си нямат феи-кръстници и нямат право на никакви желаниа. В течение на годините тя потъваше все по-надолу и изчезна, както често става, от историята. А това беше всичко, което някой можеше да си пожелае.

Трите метли се издигнаха над Генуа с мъглите, кълбящи се в посока на изгрева.

Вещиците се загледаха надолу към зелените блата, опасващи града. Генуа дремеше. Дните след Тлъстия Следобед винаги бяха кротки, тъй като хората ги проспиваха. Понастоящем към тях се включваше и Грибо, свит в уютното си местенце сред метличината. Раздялата с госпожа Приятна бе истинска мъка за него.

— Е, дотук беше _ла душче вита_ — философски рече Леля.

— Така и не се сбогувахме с госпожа Гогол — обади се Маграт.

— Според мен добре ѝ е известно, че си тръгваме — отвърна Леля. — Много осведомена жена е тя.

— Но можем ли да сме сигурни, че ще си спази думата? — попита Маграт.

— Да — каза Баба Вихронрав.

— Тя е много честна, по свой начин — рече Леля Ог.

— Да, така е — съгласи се Баба. — Освен това ѝ казах, че може и да се върна.

Маграт косо изгледа метлата на Баба. Сред багажа, привързан към метличината, се подаваше голяма кръгла кутия.

— Ти хич не пробва шапката, която тя ти подари — обвини я Маграт.

— Видях я — студено отвърна Баба. — Не ми става.

— Мисля, че госпожа Гогол няма да подари шапка, дето да не става — възрази Леля. — Дай да я видим, а?

Баба изсумтя и отвори капака на кутията. Докато вадеше шапката, към мъглите под тях се запремятаха книжни топки.

Маграт и Леля Ог се опулиха.

Те, разбира се, бяха свикнали с идеята за плодове върху шапките — самата Леля Ог имаше черна сламена шапка с восъчни черешки, която носеше на специални семейни вражески сбирки. Но тази имаше нещо доста повече от черешки. Горедолу единственият плод, който липсваше по нея, беше пъпеш.

— Определено е много... _чуждоземна_ — отбеляза Маграт.

— Хайде — рече Леля. — Пробвай я.

Баба го стори малко глуповато, увеличавайки ръста си с около две стъпки, по-голямата част от които беше ананас.

— Много е колоритна. Много... модерна — рече Леля. — Не всеки може да носи такава шапка.

— Наровете ти отиват — заяви Маграт.

— И лимоните — додаде Леля.

— Ей! Вие двете да не ми се присмивате, а? — подозрително каза Баба Вихронрав.

— Искаш ли да се огледаш? — попита Маграт. — Тук някъде имах огледалце...

Тишината се спусна като гилотина. Маграт почервения. Леля Ог й хвърли свиреп поглед. Те внимателно погледнаха Баба.

— Да-а-а — след, както им се стори, цяла вечност проточи тя. — Мисля, че бих се огледала.

Маграт излезе от вцепенението си, затършува из джобовете и извади малко дамско огледалце с дървена рамка. Подаде го.

Баба Вихронрав се вгледа в отражението си. Леля Ог тайно придвижи метлата си малко по-наблизо.

— Хъм — след известно време произнесе Баба.

— Всичко е от начина, по който гроздето пада над ухото ти — окуражително рече Леля. — Ако изобщо има авторитетна шапка, тази е, да знаеш.

— Хъм.

— Не мислиш ли? — попита Маграт.

— Е — призна си Баба примирено, — може би става за чужбината. Където няма да ме гледа никой, който ме познава. Поне никой по-важен.

— А като се върнем у дома, винаги можеш да я изядеш — отбеляза Леля Ог.

Те се поотпуснаха. Усещането беше като след изкачен връх или след преодоляна опасна долина.

Маграт сведе поглед към кафявата река и подозрителните дънери по песъчливите ѝ брегове.

— Всъщност искам да знам дали госпожа Гогол е лоша или е добра? С всичките мъртъвци и алигатори, и прочее...

Баба погледна изгряващото слънце, чиито лъчи пробождаха мъглиците.

— Доброто и лошото са измамни неща — отвърна тя. — Аз не съм много сигурна къде точно се вписват хората. Май че значение има само гледната точка. Знаете ли — добави тя, — наистина ми се струва, че оттук виждам ръба.

— Странна работа — отзова се Леля, — казват, че в някои чужди краища има слонове. Право да си кажа, винаги съм искала да видя слон. А в Кляч или нейде си имало някакво място, където хората се катерят по разни въжета и изчезват.

— Защо?

— Отде да знам. Сигур има някаква хитра чуждестранна причина.

— В една от книгите си Дезидерата пише, че имало нещо много любопитно, свързано с гледането на слонове — обади се Маграт. — Тя казва, че в равнините Сто когато някой каже, че отива да види слона, това значи, че просто тръгва на път, защото му е писнало да стои на едно място.

— Проблемът не е в стоенето на едно място — изфилософства Леля. — Важното е съзнанието да не се залута.

— Бих искала да се кача до Главината — рече Маграт. — Да видя с очите си древните храмове, описани в Първа глава от „Пътят на Скорпиона“.

— И от тях ще научиш неща, които преди не си знаела, така ли? — с необичайна острота запита Леля.

Маграт хвърли поглед към Баба.

— Вероятно не.

— Е — попита Леля — какво да бъде, Есме? Връщаме ли се у дома? Или отиваме да видим слона?

Метлата на Баба леко се завъртя от полъха на вятъра.

— Ти си отвратителна стара чанта, Гита Ог — отвърна Баба.

— Такава съм си — потвърди лъчезарно Леля.

— А ти, Маграт Чеснова...

— Знам — рече Маграт, размекната от облекчение. — Аз съм мокра кокошка.

Баба извърна поглед към Главината и високите планини. Някъде там имаше една стара къщурка, чийто ключ висеше в тоалетната. Сигурно всякакви неща се случваха. Сигурно цялото царство рухваше, като я няма там да вкара хората в правия път. Това беше нейно задължение. Не ще и дума в какви простотии ще се забъркат хората, ако тя не бе там...

Леля небрежно клатеше краката си.

— Е — заключи тя, — няма друго място като у дома.

— Напротив — рече Баба Вихронрав с все така замислен поглед. — Напротив. Има милиарди места като у дома. Но само едно е това, в което живееш.

— Тъй че се връщаме? — попита Маграт.

— Да.

Но тръгнаха по дългия път и видяха слона.

Свалено от www.readbg.com

Издание: ИК „Вузов“ — „Архонт-В“, 2001

Художник на корицата: Джош Кирби